Multorum vocabulorũ equiuocorũ intepretatio Magistri Johannis de Garlandia : grãmatico et latini cupido ꝑmaxime necessaria Incipit.

Augustus ti. to. cesar vel mensis habeto
Augustus tus. tui. vult diuinatio dici.
Nobile cum fiat augustus: nobile signat.
Augeo dat primum: dant gustus auisqz scdm.

¶ In superiori libro tractauit Autor de synonimis: quibus sufficienter
fm ordinē alphabeti tractatis. In isto scdo libro suo & vltio de eq-
uocatōe noim & verbor aliarumqz partiū orōnis eodē ordine (q supe
rius est seruat9) intēdit plenius edocere. ¶ In primo igit agit de
equiuocatōe huius dictiōis Augustus: dicens qz plura significat.
Sed qr fm diuersā significatōem illius declinatio variat. Docet
autor prio eius declinatōem: qua cognita eius significatio facili9
cognoscet. ¶ Ponit ergo dfam inter Augustus qd est scde decli
natōis noim: & augustus qd est quarte declinatōis noim: ambo th
substātiua. Et augustus ta. tū. tā prime qz scde declinatōnis: & est
adiectiuū. Dicēs qz hic august9 ti. to. scde declinatōis qdē fuit ipe
rator Romanor: sic dict9 ab augeo es. qr post victoriā obtentā ab
hostibus quos deuicit (Anthoniū videlz & Cleopatrā) multipli
ter auxit rēpublicā. Vn tanta prerogatiua meruit dignitatis extol
liqz ipe & qlibet impator post eū suo noie censeret. Vn sic scribit.
Impatori semp augusto. Vel ideo: qr qlibet impator vocat augu
stus. qr rēpublicā: vel hz siue haberet voluntatē augēdi. ¶ Itē au
gustus eiusdē declinatiōis scde vocat quidam mēsis (anglice the
mounth of august) qr in eo mēse augent fructus: vel qr in illo mē
se natus fuerat ille imperator. Vel qr in illo mēse de hostib9 triu
phauit: qui mēsis ante vocabat sextilis. qr est sextus mēsis ab im
bre. i. a martio. sicut septēber dr septim9 ab imbre. & sic de ceteris
¶ Hic augustus tus. tui. quarte declinatōis est qdā species diui-
natōis (anglice a Whytchecraft) facta p augustū auiū. qn aliquis
predicat futura p garritū auiū. Solebāt eni antiquit9 escā sparge
re gallinis: & in gustu & acceptōe illius esce solebāt capere diuina
tionē. q augustus dr. Et tūc cōponit ab hoc noie auis is. & hic gu
stus tus. (anglice a taste) Vn augustus quasi auis gustus. ¶ Au
gustus ta. tū. i. hic & hec nobilis & hoc le. Ouidius. Vox precor au
gustas p me tua molliat aures. Et etiā tūc cōponit ab aue & gu-
stus: qr solis nobilib9 licuit olim gustare aues. & tūc cōparat augu
stus augustior augustissim9. ¶ Cōstrue. Augustus cesar vel mē
sis. i. existēs. cesar vel mēsis habeto. i. habeat ti. to. istas inflectōes
ti in gtō. & to in dtō. augustus i ntō. ¶ Vel sic pōt exponi. O tu ce
sar. vel o tu mēsis. habeto. i. habe. augustus. i. hoc nomē augustus
faciēs ti in gtō & to in dtō. sed mihi prior cōstructio magis placet.
¶ Scdm versū sic cōstrue. Augustus faciēs tus in gtō & tui i dtō:
vult dici diuinatio. i. qdā spēs diuinatōis q fit p gustū auiū. Ter
tiū versū sic cōstrue. Et cū august9 fiat. i. sit factū mobile. i. adiecti
[illegible] declinatur, Augustus ta. tū. signat. i. significat nobile. i. il-

lud qd hic & hec nobilis & hoc le. significat. ¶ Augeo dat &c. Construe. Augeo. i. hoc verbū augeo ges. auxi augere dat primū augustū. i. augustus qn̄ idē est qd imperator cesar vel mēsis. i. diriuatur de augeo. gustus quasi pro & auis dant scd̄m augustū. i. augustus qn̄ idē est quod diuinatio. vel qn̄ est nomē adiectiuū. tūc cōponitur de hoc noīe auis & gustus tus. tui.

Aura
Aer

Aura: fauor: splendor: flatus dicatur & aer.

¶ Autor hic ponit equocatōem in ista dictōe hec aura re. dicēs quod equocat ad q̄ttuor. ¶ Aura idē est qd fauor. vn̄ Lucanus. Totis popularib⁹ auris ipelli. auris. i. fauorib⁹. Et aliqn̄ in anticlaudiano. Populari dedit⁹ aure. aure populari. i. fauori populari. Et aura. i. qd splēdor oris. vn̄ Virgili⁹. Per ramos aura refulsit. Et aura est flatus. vn̄ Virgilius. Leuis alit flāmas grādior aura negat. Ouidius. Se dimisit in auras. ¶ Cōstrue sic. Aura dicatur fauor & splēdor. & sic de aliis. Et dictur aura de hic aer aeris.

Abacus

Est abacus mensa: metrum: capitale columne.

¶ Hic autor agit de equocatōe istius dictōis abacus. dicēs quod equocat ad tria: q̄ idē est qd mēsa marmorea sup quā antiq̄ solebāt cōuiuiis & in cenis ponere cyphos argēteos & cupas aureas. que quidē cōuiuis apud veteres fiebat de marmore: apd modernos fit de aliis lapidib⁹ siue de lignis artificiose pficctis. & vocat(āglice a cupborde) Vel abacus est mēsa sup quā geometri solebāt figuras depigere: puluere glauco vel viridi supiecto. ¶ Itē abacus est metrū. i. numeratio vel circulus numerorū ptinēs decē circulos. ita quod vnus circulus decuplat alterum. In p̄mo circulo est vnitas. In scd̄o decē. In tertio cētū. In quarto mille. In q̄nto decē milia. In sexto cētū milia. In septimo mille milia. In octauo decē mille milia. In nono centū mille milia. In decimo & vltimo millesies mille milia. Et talis decuplatio vocat abacus. & deriuat de hic abax cis. penultima correpta in gtō sm Priscianū. & interp̄tat decē. ¶ Itē abac⁹ est saxū quadratū qd sup colūnas marmoreas ponit (anglice the hedston of the pyler) ¶ Cōstrue. Abac⁹ est mēsa. & est metrū (vt supra diximus) & capitale supple saxū capitale colūne.

Acus hoc
Acus hec

Hec acus stibulum: calamistrum: fibula rome
Portula: ruricole stimulus: pugioque draconis
Hoc acus est palea: sutoribus hec acus apta
Hoc aceris faciet: sed acus dabit hec genitiuo.

¶ Hic autor dicit quod hoc nomē acus ē equocū ad plura. Deinde dicit quod est hec acus acus. & hoc acus aceris. & sm istā diuersitatē generis diuersā hn̄t sig̃tōem. & diuersā declinatōem. Nā hec acus acus est quarte declinatōis. & est equiuocū ad sex. Nā idē est qd stibiū bii. qd est quoddā vnguētū quo mulieres & meretrices solent vngere facies suas. vt sic appareāt illas īntuētib⁹ albiores (anglice

starche) Uel vocat cesura quā apothecarii vēdūt. ¶ Et hec acus est calamistrū stri. ⁊ est quoddā instrumētū ferreū quo crines crispant. vñ versus. Illud quo crines crispant sit calamistrū. ¶ Hec acus est q̄dam parua porta rome stricta ⁊ arta nimis. vñ Euāgelicū. Difficilius est diuitē intrare regnū celoꝝ q̄ camelū transire p foramē acus. i. illi⁹ stricte porte. vñ Sedulus in carmine paschali Nāq3 foramē acus sicut trāsire camelus. Mēbroꝝ p mole neq̄t sic diues opima. Fertulitate tumēs tū nō possit adire. Celestis regni ducentē ad limina callē. ¶ Itē hec acus cus. est fibula (anglice a nydle) ⁊ dr̄ a suo suis ere. (anglice to soWe) ⁊ est ꝓprie illud quo sutores ꝯsuūt sotuleres. sed hic ponit ꝓ oī instrumento quo aliq̄d cōsuit. siue sit calceus. i. sotularis. siue pān⁹ vel vestis. ¶ Hec ac⁹ acus est stimulus ruricole (anglice a gads pryk) quo pūgunt boues q̄ noluñt trahere. ¶ Est pugio. i. stimulus drachonis (anglice a stynge of a serpēte) vel cuiuscūq3 alteri⁹ siue sit serpētis siue musce: dūmodo pūgit. ⁊ dr̄ de acuo is. Uñ hic aculeus lei. ꝓ quodam tormēto ad similitudinē acus. ⁊ etiā ꝓ illo quo stimulant boues. ⁊ ꝓ stimulo apis ⁊ cuiuslibet musce sic pūgentis. Uñ ps̄. Tu deuicto mortis aculeo. i. tormēto mortis superato. ¶ Hoc acus ⁊c̄. Hic ponit drām inter hoc acus ⁊ hec acus. dicēs q̄ hoc acus est palea i. purgamētū annone (anglice chaffe) vñ Uarro. Acus substernendū est gallinis parturiētib⁹. Et hec acus est illud cū quo suitur (a nydle) ¶ Hoc aceris ⁊c̄. hic dicit q̄ hoc acus facit aceris in gtō. ⁊ est tertie declinatiōis. ⁊ hec acus facit acus in gtō. ⁊ sic est quarte declinatōis. ¶ Cōstrue. Hoc acus est stibiū ⁊c̄. hoc acus est palea i. purgamētū ānone. hec acus est apta sutorib⁹. i. oībus q̄ suūt vel cōsuunt. Hoc. i. qñ acus declinat p hoc: tūc faciet aceris in gtō. hec i. qñ declinat p hec: tunc dabit acus in gtō.

Est acies belli: cultelli: visus ocelli

acies ciei.

¶ Autor hic ponit equocatōez hui⁹ nois hec acies ei. dicēs q̄ eq̄uocat ad tria. Nā acies est exercit⁹ belli (anglice the fronte or the fore Warde of a batell) Et dr̄ de acuo is. eo q̄ armis acutis armatus eat ad bellū. vñ Stacius thebaydos. Primo fraternas acies alternaq3 regna ⁊c̄. ¶ Acies est sūmitas vel acumē cultelli. q2 acuta est. vñ Prudētius in psicomacia. Erea sed cocto cassa formata metallo. Tātūmodo ꝑcussa refert aciēq3 retūdit. aciē. i. acumē gladii. vel ferrū lācee. ¶ Et est visus oculoꝝ. Claudianus. Sustinuit q3 nobilior diē acie. i. visu. Boeci⁹ de ꝯso. li. pmo. Cui⁹ acies lachrymis diuersa. i. visus. ¶ Cōstrue. Acies est belli. i. exercitus. turma ala belli. ⁊ est acumē cultelli. ⁊ est visus ocelli. i. oculi.

Acer ⁊ indomitus: seuus: velox: ⁊ acerbus.

arceo

¶ Autor hic dicit q̄ hoc nomē acer est equiuocū ad quattuor. Et dr̄ hic acer. hec acris. hoc acre. de acuo is. ¶ Itē acer. i. indomit⁹. (āglice vnchastysed or vnredemed or Wylde) vñ dr̄. Illic erat acer achilles. i. fortis ⁊ indomitus. ¶ Acer. i. seuus a. um. (āglice cruel

calamistrū

or fell) Vn̄ dr. Acri aio insurrexit in me.i.seuo vel crudeli animo.
¶ Acer.i.velox (anglice Swyfte) cū dr. Iste equus est acer pedibus.i.velox. ¶ Acer.i.acerbus.amarus (ãglice bytter) vt sūt fructus immaturi. Bene dicūt poma imaturata sunt aeria.i. acerba.
¶ Dicit etiā acer arbor q̄ apud veteres in precio fuit. Inde dicta est mensa acerina. hoc est ex tali ligno.

Ala a | **Dicitur ala phalanx: acella: parsq̄ volucris.**

¶ Autor hic docet de equiuocatōe hui⁹ nōis hec ala ale. dicēs q̄ equiuocat ad tria. Nā idē est q̄ phalāx militū.i.turma vel societas militū. q2 sicut gallina pullos suos ꝓtegit alis suis. sic milites clipeis suis cooperiūt ⁊ ꝓtegūt pedites ab hostib⁹. Lucanus. Tu discute cesaris alas.i.phalāges vel turmas militū. ¶ Ala.i.acella.i.illa cōcauitas q̄ est sub brachio (anglice arme hole) Horacius epi. Ne forte sub ala fasciculū portes. sub ala.i.sub acella. ¶ Ala ale est pars volucris: vt ibi. Quēadmodū gallina ꝯgregat pullos suos sub alis. Et deriuat ala ab alo alis.i.nutrire. ¶ Hec phalanx gis.i.comitiua societas militū turma. Et pōt scribi p f siue ph. sic falāx. q2 greci vbi scribūt ph. nos scribere possim⁹ f ad latinā declinationē. ¶ Hec acella le. hec volucris cris. med. cor. semꝑ in ꝓsa. q̄uis possit sic ꝓduci in metro. vt hic in versu.

Altus | **Est altum sublime: bonum: subtile: profundum**
Est altum longum nutritum dicimus altum

¶ Hic docet autor quot sig̃tōes hz altus ta.tū. dicēs q̄ sic. Nā altus ta.tū. idē q̄ hic ⁊ hec sublimis ⁊ hoc me. vn̄ Ouid. Iupiter ex alto piuria ridet amantū.i.deridet piuria. ¶ Et altus ta.tū. est bonus a.um. vn̄ Iste hō est alte fame.i.bone fame. Itē altus idē ē q̄ subtilis (anglice sutel) vt magr̄ est alte scie.i.subtilis scie. Et idem est qd̄ ꝓfūdus a.um. vt in paruo doctrinali. Sulcus q̄ puppi siue remige ducit in altū.i.in mari. Altus ta.tū. est lōgus a.um. Ut iste hō est altus.i.lōgus. Et nota q̄ dr̄a est inter altitudinē hoīs ⁊ longitudinē. q2 altitudo hoīs est ip̄a densitas q̄ est inter pectus ⁊ dorsum hoīs. Sed longitudo est illa quātitas q̄ est a vertice capitis vsq̄ ad plantā pedis. ⁊ hoc expresse inuenit in libro augu. de ciui. dei. ¶ Itē altus ta.tū. pōt esse participiū preteriti tp̄is ab hoc verbo alor aleris altus sum vel alitus sum ali. ⁊ tūc idē est qd̄ nutrit⁹ ta.tū. ⁊ fm̄ illā significatōem dr. Iste est altus in domo regis. alt⁹.i.nutritus. ab alo alis venit p quacūq̄ significatione.

Alūnus. | **Est qui me nutrit: ⁊ qui nutritur alumnus**
Hospes | **Sit qui susciplor: ⁊ qui me suscipit hospes**
Uector. | **Est etiam vector qui vehit: ⁊ vehitur.**
Spoliū. | **Est etiam spolium spoliantis: ⁊ spoliati**
Uulnus. | **Uulnus agentis erit: vulnus dic ⁊ patientis.**

¶ Autor hic docet equocatōez istius dictōis alūnus. q̄ equiuocat ad duo. q2 alūnus est ille q̄ nutrit aliquē. ⁊ etiā alūnus est ille q̄ nu trit. Et post istā equocatōem ex incidēti cā affinitatis significatōis loquit autor de istis dictōibus Hospes. vector. spoliū ⁊ vulnus ꝓ pter generalē sigtionē quā habēt inter se. nō q2 incipiāt ab ista lit tera A. Generalis sigtio iter istas dictōes est ꝙ pñt actiue vel pas siue sumi. Actiue vt alūnus est ille q̄ alit. Passiue vt alūnus est il le q̄ alit. Hospes est ille q̄ recipit aliquos in hospitiū suū. ⁊ etiā est ille q̄ recipit. Vector est portitor. i. ille q̄ vehit. i. portat aliq̄d. ⁊ etiā est ille q̄ vehit. i. portat. Spoliū est illud qđ aufert ab aliquo ꝑ vi. Et dr tā ex ꝑte illius qui expoliat ꝙ illius qui spoliat. Et vuln9 est illius qui intulit illud. vel illius cui infert. ¶ Alūnus ab alo is. a lui ere. altū tu. ꝑ syncopā in supinis. Vñ hic alitor oris. vel hic altor altoris. verbalia. i. nutritor. ⁊ altrix vel alitrix. ¶ Hic ⁊ hec hospes hospitis cōponit de hostiū ⁊ peto petis. Vñ hospes quasi hostipe tēs. i. hostiū petēs. Et inde hec hospita te. ⁊ hospitus ta. tū. qđ cō ponit Inhospitus ta. tum. i. nō hospitus. Sed de his oibus nō in uenit nisi in illa significatōe q̄ in a in quocūq3 casu sit in vtroq3 nu mero inuenit terminare. Inuenit ergo ntūs vtūs ⁊ ablтūs singula ris in feminino genere. ⁊ ntūs actūs ⁊ vtūs plurales in neutro ge nere. s. hospita ⁊ inhospita. ¶ Hic vector toris. nomē verbale. ⁊ for mat a primo supino huius verbi veho is. vectū vectu. u mutata in or fit vector. ⁊ vector tūc est ille qui vehit. Sed vector qñ est ille q̄ vehit. tūc formatur a primo supino huius verbi vehor ris. vectū. um in or fit vector (ſm quosdā) Sed si sic: tūc essēt infinita verbalia cō similis significatōis. ¶ Hoc spoliū lij. dr a spolio as. aui. are. Spo lia ꝓprie dñr ille res q̄ sūt arrepte ab hostib9 in fugā ꝯuersis. Itē spolia sūt priuatoꝝ exuuie ducū ⁊ diuitū. ¶ Hoc vuln9 eris. de vro vris vsi vstū in supino. ⁊ dr plaga corꝑis qđ ferro vel fuste vel la pide fit. q2 vrit patientē. vel dr a vulnero: q2 infert. ⁊ est (sicut dixi mus) agētis. vt ibi Vulnus ab hoře trahit. i. ferrum vulnificū. ⁊ sic ꝑ3 ꝙ ponit in significatōe actiua. ¶ Cōstrue sic. Qui suscipior ⁊c̄. Ego qui suscipior. s. ad hospiciū est hospes ⁊ ille qui me suscipit i hospiciū est hospes. Ceteri versus sunt satis plani.

Antes prostrantes: trahit antes filius antes. Antes

¶ Autor hic ponit equiuocatōem in hac dictione. Antes dicēs ꝙ equiuocat ad tria. Nā antes sunt extremitates q̄ tp̄e verno am putant (anglice hangynge brāūches of vynes) q̄ vinitor abscidit. ⁊ declinat in plurali nūero hi antes gtō hoꝝ antiū. Itē antes est ꝓ priū nomē cuiusdā viri. Et antes est gtūs casus. ⁊ declinat hec an te. gtō hui9 antes. dtō huic ante. ⁊ est ꝓpriū nomē mulieris. ⁊ est prime declinatōis grecoꝝ. sicut phebe ⁊ tysbe. ¶ Cōstrue. Antes ille homo sic vocat filius. i. qui fuit filius antes. i. illi9 mulieris tra hit. i. abstrahit. antes. i. extremitates vitium.

Littera vel titulus fit apex: culmen vel corona. Apex

¶ Autor hic docet equiuocatōem istius dictiōis hic apes icis. dicēs q̄ equocat ad q̄ttuor. Nā idē est q̄ lr̄a. τ ꝓprie apices dn̄r ille lr̄e q̄ alte in muris τ parietib⁹ scribunt. Sed q̄libet lr̄a q̄nq̄ dicit apex. Vn̄ i euāgelio scribit. Vn⁹ apex nō ꝑteribit donec oīa fiant. ¶ Itē apex est sūmitas (āglice hyenesse) vn̄ apex q̄si apes. i. a pedibus. qd̄ eni in summo est: a pedib⁹ remotū est. ¶ Et apex dr̄ titulus. vn̄ legit in apicib⁹ libroꝝ. i. in titulis ¶ Itē apex est corona vel pileus quo gētiles sacerdotes vtebant. ¶ Construe. Apex sit lr̄a vel titulus. vel ꝓ vel culmē. i. sūmitas. vel corona. i. pileus.

aptus

Aptus: conueniens: aptatus: dic τ adeptus.

¶ Autor hic ponit equiuocatōez isti⁹ dictōis aptus ta. tū. dicēs q̄ equocat ad tria. Nā aptus idē est qd̄ ꝯueniēs (āglice accordynge vt iste lapis est apt⁹ huic operi. i. ꝯueniēs. Et idē est qd̄ aptat⁹ ta. tum. (anglice shapen) vt ista pēna nō est apta ꝓ scriptura mea. i. aptata. Et idē est qd̄ adeptus ta. tū. i. acq̄situs. vn̄ dicit aliq̄s. Hoc nō est aptū mihi. i. acq̄situ̅. Et aptus cōponit cū in. τ dr̄ inept⁹ ta. tū. Cū ad. τ dr̄ adeptus ta. tū. τ illud de adipiscor eris. adeptus sū adipisci. verbū depones. Littera satis patet.

aries

Est aries animal: signū: quoq̄ machina belli.

¶ Autor hic docet quot significatōes hꝫ hic aries etis. penul. cor. dicēs q̄ aries est aīal (anglice a Weddur) vt ibi. Nō sibi sed reliq̄s aries sua vellera portat. Et est vnū de duodecī signis celestib⁹. vn̄ dr̄. Sol est in ariete. i. in tali signo qd̄ vocat aries. τ est q̄dā bellica machina ꝯueniēs ad oppugnādū castra obsessa (āglice a yngyne vn̄ Luc. Hic aries actus disꝑget saxa lacertis. Vn̄ arieto as. i. ꝑcutere ad murū cū ariete. ad deiiciēdū eū. vn̄ Virg. Arietat in portis τ duros obice postes. Et arietare est q̄n arietes ꝯcurrūt cū capitib⁹ vel aliqua alia aīalia. vel sic aries dr̄ aīal (āglice a Weddur q̄r prim⁹ in ara imolat⁹ fuit. Aries dr̄ ab ares grece qd̄ est virtus latine. q̄r inest ei virtus generādi. Lr̄a patet.

atrium

Atria dic aulas eadem cimiteria dicas
Vel loca sacrorum: dicas caput attero primi
Vel tria: sed reliquis atrum dicatur origo.

¶ Autor hic docet equiuocatōem istius dictōis atriū. dicēs q̄ equocat ad tria. Qr̄ atriū idē est qd̄ aula. vn̄ scribit. Duct⁹ est iesus in atriū pn̄cipis τc̄. i. in aulā. ¶ Et est cimiteriū. i. locus vbi corpa mortuoꝝ sepeliunt. vel atria dn̄r loca sacroꝝ. i. templa. vn̄ Stātes erāt pedes nr̄i i atriis tuis τc̄. i. tēplis. ¶ Deīde dicit autor q̄ atriū q̄n idē est qd̄ aula: tūc diriuat de attero ris. atteriui rere. q̄r sepius atterit pedibus multoꝝ ambulantiū in eo. vel dr̄ a tris q̄ est propter tres portas ante introitū illius: vel inclusionē triū portarū. q̄r solēt esse tres porte anteq̄ veniret ad atriū vel palaciū regis vel principis. Sed atriū q̄n idē est qd̄ cimiteriū vel tēplum: tūc dr̄ de

ater atra atrũ.i.niger a.um.q2 cimiteria ⁊ tẽpla solent esse obscu-
ra de decimis sacrificioꝝ ⁊ holocaustoꝝ ibidẽ oblatoꝝ. ¶ Construe
sic. Dic atria aulas esse. ⁊ dic eadẽ.i.atria esse cimiteria vel loca sa
croꝝ.i.tẽpla. Dicas attero.i.hoc verbũ attero esse caput.i. originẽ
primi.i.qñ atriũ idẽ est qꝺ aula. vel dicas tria.i.tris esse caput pri
mi.i.originẽ. Sed atriũ.i.ater a.um.dicat̃ origo reliq̃s scʒ sigtioni-
bus.i.qñ atriũ est cimiteriũ vel templum.

Autumo qui spero: qui credo: qui puto dico — autumo

¶ Autor hic dicit ꝙ autumo as.hʒ tres sigtiones. Nã idez est qꝺ
sperare.credere.vel putare. Uirgili⁹ dicit autumo as. vbũ actiuũ
i.puto as.affirmo.credo. Et cõponit̃ de ab ⁊ thime grece qꝺ ẽ mẽs
quasi in mẽte hr̃e. Sed in illa cõpositõe mutat̃ b in u. ¶ Construe
Dico ꝙ ego qui spero autumo. qui puto autumo. q̃ credo autumo

Haurit: consumit: videt: euacuat: ferit audit
Sorbet: ⁊ exciccat: extrahit atqʒ bibit. — Haurit

¶ Autor hic docet ꝙ hoc verbũ haurio ris.equocat̃ ad nouẽ. Nã
haurire.i.ↄsumere vel destruere. vt ibi. Hic plenas hauserat vrbes
hauserat.i.ↄsũpserat. vel destruxerat. Et idẽ est qꝺ videre. vñ Uir
gili⁹. Haurit hũc oculis ignẽ.i.videt hũc ignẽ oculis suis. Et eua
cuare. vt iste hausit aquas fontis.i.euacuauit. Et est ferire vel ꝑ-
cutere. vt hic. Hũc hausit lancea torta.i.ꝑcussit. Et est idẽ qꝺ audi
re. vt iste haurit doctrinã magistri.i.audit. Et est idẽ qꝺ sorbere vt
iste haurit scutellã olerũ.i.sorbet. Et idẽ est qꝺ exciccare. vt lotrix
haurit pãnos. vel vt in hoc exẽplo. ⁊ melius. Sol haurit humidi-
tatẽ terre. Et idem est ꝙ extrahere. Et idẽ est qꝺ bibere. vt cũ ꝺr.
Hausit cyphũ plenũ vino.i.bibit.

Accipit ⁊ nutrit: data sumit: diripit: audit. — Accipio

¶ Autor hic dicit equocatõem hui⁹ verbi accipio pis. accepi acci
pere acceptũ tu.i supinis. qꝺ ẽ verbũ actiuũ. Dicẽs ꝙ equocat̃ ad
q̃ttuor. q2 idẽ est qꝺ nutrio tris. vt iste est alũnus q̃ accipit me a iu
uẽtute.i.q̃ nutriuit. ¶ Et idẽ est qꝺ assumere. vt hic. Accipiã de te
q̃cquid dederis mihi lete. ¶ Et idẽ est qꝺ dirige. ⁊ inde ꝺr hic ac-
cipiter tris. de accipio pis. qꝺ est diripere. q2 diripit aues.i.rapit.
Uñ quidã dixit. Accipit accipiter volucres dũ diripit illas.i.rapit
illas. Accipio.i.audio. vt hic ptʒ. Quas ego ꝑ terras ⁊ quantã per
equora vectũ. Accipio quãtis iactatũ nauta ꝑiculis. Quã metui
ne quid libie tibi regna nocerẽt. Itẽ ⁊ capio pis. cepi capere. idem
est qꝺ obtinere. inuadere. circũuenire. ſm Hug.

Quod facit hoc acuit acet illud quod fit acutum — acet acuit

¶ Autor ponit hic dr̃am inter acuit qꝺ est tertia ꝑsona huius ver
bi acuo is. ⁊ acet qꝺ est tertia ꝑsona huius verbi aceo ces (qꝺ ver
bũ nõ est in vsu) quo ad primas ⁊ scꝺas ꝑsonas. q2 ꝓprie hoc ver
bũ ꝺr de vino. vt hoc vinũ acet.i.ẽ acidũ vel acetosũ. ¶ Dicit ergo

autor q illud acuit qd facit aliqd acutu. Sed illud acet qd est vel sit acidu. Ut cultellus meus acuit. et vinu acet. Un vnu ad alteru est vtlactiuu ad passiuu. Ite nota q acuit est preteritu vtriusq verbi. s. acuo is. acui ere. et aceo ces. acui acere. Et de aceo diriuat inchoatiuu. s. acesco acescis. i. incipere accre. vel fieri acidu. vn Horacius Sinceru nisi vas quodcuq infudis acescit. Acuo is. facit acutu tu. in supinis. Sed aceo aces caret supinis.

Adoleo Hec adolet signat: ardet: crescit quoq mactat.

¶ Autor hic docet quot sigtiones hz adoleo les. dices q tres. Na ide est q cremare. vn Ouid. i prio metham. Atq leues stipule de ptis adolent aristis. adolent. i. cremant. Itez alibi. Thura adolete focis si quos seruare velitis incolumes fetus. adolete. i. cremate. Et sm ista significatoem dicut q adoleo caret supino. ¶ Adolere i. crescere. Hug. Mox cum matura adoleuerit etas. adoleuerit. i. creuerit. et Prudetius in psichomachia. Et domus et dni paribusq adoleuimus annis. i. creuim9. Et sm ista significatoem adoleo facit adultu tu. in supino. vn adultus a. um. i. cretus ta. tu. vel maturus a. um. Ut iste homo est adult9. et ista seges no est adulta. i. matura (anglice not ripe) ¶ Item adolere. i. mactare. vn illud. Debemusq diis vitulos adolere supnis. adolere. i. mactare. ¶ Costrue. Adolet sigt hec. s. ardet. crescit. q pro et mactat. Et nota q melius esset dicere cremat q ardet. q ardet est verbu neutru et absolutu. et taliter sigt adoleo les. imo actiue sicut cremo as. vt adoleo ligna vel cremo ligna bene di. sed no bene ardeo ligna. sed dicedo ligna ardet. ¶ Nota hic hos versus de copositis ab oleo. et de significationibus eorude. Si iugas oleo sub crescit et in solitu dat. Ad cremat et crescit: ab delet: re bene spirat. ¶ Et flectit sic. Adoleo les. leui. vel adolui adolere. adultu tu. vel adolitu tu. in supino. vn Doctrinale. Etu vel p itu dicas adolere p ultu. scz in supino. Sed oia alia coposita ab oleo faciut supina in itu penultima correpta. vel i etu penultima pducta. vt redoleo les. leui. vel redolui redoletum vel redolitu. ¶ De adoleo di hec adolescetia. Et est adolescetia a quartodecimo ano vsq ad vicesimu annu. ¶ Flectit ardeo ardes arsi ardere arsum arsu. et inde di arsuerte. verbu defectiuu impatiui modi scde psone. i. auertere igne. Ite cresco crescis creui crescere cretu cretu in supinis. verbu neutru.

Ado cu copositis

Admitto Admittit recipit: delinquit: laxat habenas.

¶ Autor docet hic q admitto tis. hz tres sigtoes. Na ide est q recipe. vt ibi. Rogo vos vt quaten9 fratre meu in vestra amicitia admittatis. i. recipiatis (anglice receyue) ¶ Et est ide q delinqre vel peccare (aglice to trespasse) vt in quada ofone di. Et admissa defleam: et ea postea no admitta. admissa. i. peta. no admitta. i. no delinqua vel no pecce vlterius. ¶ Admittere. i. laxare (anglice to slake the raynes of a brydyl) vt ibi. Non opus admisso subdere calcar equo admisso. i. laxato vel veloci. admittere equum. id est quadam

velocitate vel agilitate eū vertere vel ducere. Unde admissus sa. sū i. velox. Unde hic admissarius rij. (anglice a courser) Et cōiugat admitto admittis admisi admittere admissum su. in supino. verbum actiuū. qn significat recipere. Sed in alijs significatōibus est neutrū. qn idē est qd peccare siue laxare habenas. et cōponit de ad et mitto mittis. i. deliquo delinquis deliqui delictū tu. i. peccare. neutrū est. de de et linquo is. componitur.

Hoc animaduertis quod percipitur tibi mente Animad
Ast animaduertis in eum quem verbere punis.

¶ Autor hic docet q aīaduerto tis. hz duas signtōēs. Nā idē est q mēte pficere. Catho. Cū aīaduerterē. i. mēte pcipere. ¶ Et aīaduertere. i. punire. qz anteq pene irroget vertit qualitas et quantitas pene in aīo iudicis. qz ipe aīam ad reū puniēdū vertit. vt ppēdat qua pena sit puniēdus reus. Unde aīaduersio onis. i. pene punitio. et genus oim penaꝝ. ¶ Nota q aīaduertere non sumit ppriē p punire. sed p vertere animū in aliquē quo modo dz punire illū et est aīaduerto tis. ti. aīaduersū su. actiuū. et cōponit de hic anim9 animi. et verto tis. interposita d. ¶ Cōstrue. Tu aīaduertis hoc qd pcipit mente. Ast p et. aīaduertis. s. cū aīo tuo in eū. i. ad eū. quem punis. i. vis punire. verbere. i. aliqua pena.

In vi passiui notat aduertor remoueri Aduerto
Si sit deponens designat spernere tunc.
Accusatiuum poscit iungi sibi casum.

¶ Hic autor docet q aduertor eris. est equocū ad duo. Nā idē est q remoueor eris. et tūc est passiuū. Et est idē qd spernere vel vilipēdere. et tūc est deponēs. vn Boeci9 de ɔso. phie. li. pmo. Eheu q surda miseros auertitur aure. et flētes oculos claudere seua negat auertit. i. vilipēdit vel spernit. Sēsus q mors auertit. i. spernit necare miseros hoies. Auertor eris. qn est passiuū. auersus sū. auerti. auertēdi do. dū. auersum su. auertēs dus. Sed qn est deponens hz tria participia. auertēs. auersus. auersur9. ¶ Cōstrue. Hoc verbū auertor qn est in vi passiui. supple verbi. notat. i. significat remoueri. i. remoueor. et si sit deponēs. s. verbum. designat spernere. i. qd sperno nis. qz p et. tūc poscit. i. petit actm casum. Ut aduertor te. i. sperno te. Sed qn est passiuū ɔstruit cū ablto casu mediāte prepositōe a vel ab. vt aduertor a te. i. remoueor a te.

Afficit informat: punit cupit: hec tria signat. afficio

¶ Hic autor docet q afficio cis. hz tres signtōes. Nā est informare vel tingere. vt iste pānus fusco colore afficit. i. informet. vel tingit. Afficere. i. punire. vt si dicā doloris magna molestia mens mea vehemēter afficit. i. turbatur punit vel torquet. Et afficere idē est qd cupere. et inde diriuatur hic affectus affectus affectui. id est cupiditas vel desiderium voluntatis. ¶ Afficio declinatur afficio cis

affeci affectū ctu. in supinis. verbū actiuū. Et cōponitur de ad ⁊ facio facis. ¶ Construc. Hoc verbū afficio cis. significat hec tria. scz informat. punit. ⁊ cupit.

ago agis

Autoꝛ agit libꝛos: pastoꝛ pecudes: puer ānos
Hic facit: hic ducit: hic multos transit in annos.

¶ Hic dicit autoꝛ ꝙ ago agis hꝫ tres significatiōes. Nā agere idē est ꝙ facere. vt iste agit rem. i. facit. Et agere idē est ꝙ ducere (anglice to lede oꝛ dryue) Ut pastoꝛ agit pecudes. i. ducit vel sequit. ⁊ cōponit de abigo gis. abegi gere. i. abducere. furari. fugare. separare. vnde hic abiges gis. i. fur armentoꝝ ⁊ pecoꝝ. Et abiges gei. i. abactoꝛ. dispersoꝛ. fugatoꝛ. vel furatoꝛ pecoꝝ. ¶ Item agere ponitur ꝑ transigere. vt hic nos annos agimus. ad fata quousqꝫ venimus. agimus. i. trāsigimus. ¶ Cōstrue. Autoꝛ vel actoꝛ agit. i. facit libꝛos. pastoꝛ agit. i. ducit pecudes. puer agit. i. transigit annos. vel agit annos. i. transit in annos.

Ago gra tes.

Gꝛatus agit grates: agitur tua res: agit actoꝛ.

¶ Itē agere idē est qꝺ soluere: sed nisi in tali locutōe. Pꝛo oībus bñficijs nobis ⁊ nr̄is de bonitate vr̄a gratāter impēsis: vobis grates agimus multiformes. ¶ Itē agit in passiua significatōe reperit ꝑ tangit vel pꝛo dubio stat. Ut apud Hoꝛatiū in eplīs. Nā tua res agit: paries cū ꝓximus ardet. Et eundē versū ponit alanus in anticlaudiano suo. Et agere. i. simpliciter facere. vt iste egit domū i. fecit. vt agit. i. facit domū. Vñ hic actoꝛ hec actrix. i. factoꝛ vel factrix. ¶ Cōstrue. Gratus. i. gratus hō agit. i. soluit vel reddit grates. s. ꝑ beneficio accepto. tua res. i. vtilitas agit. i. tangit. ⁊ actoꝛ. i. aliquis factoꝛ agit. i. facit qꝺ sibi placuerit.

allego

Denotat allego causoꝛ: confirmo: iuuoqꝫ.

¶ Autoꝛ hic docet equocatōez istiꝰ verbi allego as. cuiꝰ media ꝑ ducit. dicēs ꝙ equocat ad tria. Nā allegare est causari (anglice to plede) vt iste allegat ꝑ me. i. causat. Et allegare ē ꝯfirmare (āglice to cōferme) vt iste allegat lr̄as meas. i. ꝯfirmat. Et est idē qꝺ iuuare (āglice to helpe) vt allegabo necessitatē tuā. i. iuuabo. Et ē actiuū ꝑme. Et cōponit de ad ⁊ lego as. Et lego as. idē est qꝺ mittere. vt rex legauit nūcios i faciē. Et legare est aliqͥd i testamēto alicui reliquere. vñ i testamētis scribit. Lego talē librū tali eccl̄ie versus. Qui mittit legat: moriēs sua munera legat. Causoꝛ aris. Vbū deponēs. Iuuo as. ui. are. iutū tu. in supinis. vñ verbalia. hic iutoꝛ oꝛis. hec iutrix cis. ¶ Cōstrue. Hoc verbū allego as. denotat. i. significat ista. s. causoꝛ aris. ꝯfirmo as. cꝫ ꝑ ⁊ iuuo as. iuui iuuare.

ambio

Ambio dum cupio: sic dicitur ambio lustro
Ambito sic circuitus nota sicqꝫ cupido
Ambitus est nomen: ambitus participale.

¶ Hic dicit autor q ambio bis.biui.bire.equiuocat ad duo. Nam idē est q cupere: ꝛ ꝓprie honores. vt hic. A multis ambit honor q̄ bus ille negat. Ambit.i.cupit. ¶ Itē ābire est lustrare qđ idē est q circuire (anglice to go) vt hic. Ambim⁹ ecclias quas adim⁹. ambimus.i.circuim⁹. ¶ Itē in scđo versu dicit autor q ambitio qđ descēdit ab ambio est equocū. nā idē est qđ circuit⁹. ꝛ idē est qđ cupido.i.cupiditas honoris. ¶ Itē in tertio versu ponit autor drām inter hic ambitus tus.tui.nomē (cui⁹ media corripit) ꝛ ambitus ta.tū. (cui⁹ media ꝓducit) dicēs q ambitus nomē. cuius media corripit: idē est qđ cupiditas. vel idē qđ circuitus tus.tui. Et ambit⁹ ta.tū. cuius media ꝓducit: est participiū preteriti tp̄is huius verbi ambior biris. ꝛ est idē qđ cupidus da.dū. vel circuitus ta.tum. ¶ Cōstrue. Ego ambio dū cupio. hoc verbū ambio dr idē qđ lustro as.aui.are.i.circuire. Hoc nomē ambitio idē est qđ nota.i.signū.circuitus.i.istius dictōis circuitus. q ꝑ ꝛ. ꝛ ambitio sit idē qđ cupido.i.cupiditas honoris. Ambitus tus.tui. (cuius media corripit) est nomē.i.talis pars oratiōis. ꝛ ambitus (cuius media ꝓducitur) est participiū.i.illa pars oratiōis q̄ dr participium.

Arceo

Arcet qui remouet ꝛ cogere dicitur arcet
Ast acuens arcet: vnde hic arconius exit.

¶ Hic docet autor q arceo ces. hꝫ duas significatōes. Nā arcere est idē qđ remouere. vn̄ Virgi. Quis te nr̄is amplexibus arcet.i. remouet. ¶ Et idē est qđ cogere. vt apud Staciū. Arcebant egrū lachrymis ꝛ multa gementē. ¶ Itē dicit autor q Arconius conii. masculini gn̄is deriuat ab arceo ces. ꝛ tūc videt q arceo est idē qđ acuo is. qꝛ Arconius est acutus in supiori parte. Sꝫ melius dr de arceo ces. ꝛ hic conus ni. (anglice a creest) qđ est sūmitas. qꝛ arcet i.arctat in cono.i.in sūmitate. Vel dr de acuo is. qꝛ acutus est in sūmitate. ꝛ est arconius cumelus bladi vel feni: cū post messem noviter ꝯgregat in aruo (āglice a cocke of hay) vn̄ arconizo zas. (anglice to mowe) ¶ Cōstrue. Ille arcet q̄ remouet. ꝛ hoc verbū arcet dr cogere.i.idē qđ cogo gis. ꝛ arceo ces.cui.cere.arctū arctu.i. supinis. verbū actiuū. ac ꝑ ꝛ. ꝛ arcens est idē qđ acuens. vnde hic arconius nii. exit.i.diriuatur.

arconius

Arcus

Arcus volta synus: sic est semicirculus iris.

¶ Hic autor docet q hec dictio arcus equocat ad q̄ttuor. Nā idez est qđ synus. volta. fornix. siue curuatura volte (anglice a voute.) Nota synus est portus curuatus vel curuū litus maris (anglice a crokynge of the Water) Arcus est semicirculus.i.medius circul⁹ ꝛ ꝑ ea causa arcus vocat illa arma q̄bus vtimur ad sagittādū (anglice a bowe) qꝛ fit ad modum semicirculi. ꝛ dr de arceo ces. quia arcet hostes nr̄os a nobis.i.remouet. ¶ Arcus dr iris. videlꝫ ille semicirculus qui apparet in firmamēto tēpore pluuioso (anglice a reynbowe) vnde Genesis. Ponā arcū meū in nubib⁹ celi.i.iridē

affeci affectū ctu. in supinis. verbū actiuū. Et cōponitur de ad ꝛ facio facis. ¶ Construc. Hoc verbū afficio cis. significat hec tria. scʒ informat. punit. ꝛ cupit.

ago agis

Autoꝛ agit libꝛos: pastoꝛ pecudes: puer ānos
Hic facit: hic ducit: hic multos transit in annos.

¶ Hic dicit autoꝛ ꝙ ago agis hʒ tres significatiōes. Nā agere idē est ꝙ facere. vt iste agit rem. i. facit. Et agere idē est ꝙ ducere (anglice to lede oꝛ dryue) Ut pastoꝛ agit pecudes. i. ducit vel sequit. ꝛ cōponit de abigo gis. abegi gere. i. abducere. furari. fugare. separare. vnde hic abiges gis. i. fur armentoꝝ ꝛ pecoꝝ. Et abiges gei. i. abactoꝛ. dispersoꝛ. fugatoꝛ. vel furatoꝛ pecoꝝ. ¶ Item agere ponitur ꝓ transigere. vt hic nos annos agimus. ad fata quousqꝫ venimus. agimus. i. trāsigimus. ¶ Cōstrue. Autoꝛ vel actoꝛ agit. i. facit libros. pastoꝛ agit. i. ducit pecudes. puer agit. i. transigit annos. vel agit annos. i. transit in annos.

Ago gra tes.

Gꝛatus agit grates: agitur tua res: agit actoꝛ.

¶ Itē agere idē est qꝺ soluere: sed nisi in tali locutōe. Pro oībus bñficiis nobis ꝛ nr̄is de bonitate vr̄a gratāter impēsis: vobis grates agimus multifoꝛmes. ¶ Itē agit in passiua significatōe reperit ꝓ tangit vel pro dubio stat. Ut apud Hoꝛatiū in eplis. Nā tua res agit: paries cū ꝓximus ardet. Et eundē versū ponit alanus in anticlaudiano suo. Et agere. i. simpliciter facere. vt iste egit domū. i. fecit. vt agit. i. facit domū. Vñ hic actoꝛ hec actrix. i. factoꝛ vel factrix. ¶ Cōstrue. Gratus. i. gratus hō agit. i. soluit vel reddit grates. s. ꝓ beneficio accepto. tua res. i. vtilitas agit. i. tangit. ꝛ actoꝛ. i. aliquis factoꝛ agit. i. facit qꝺ sibi placuerit.

allego

Denotat allego causoꝛ: confirmo: iuuoqꝫ.

¶ Autoꝛ hic docet equocatōeʒ isti⁹ verbi allego as. cui⁹ media ꝓducit. dicēs ꝙ equocat ad tria. Nā allegare est causari (anglice to plede) vt iste allegat ꝓ me. i. causat. Et allegare ē ꝯfirmare (āglice to cōferme) vt iste allegat lr̄as meas. i. ꝯfirmat. Et est idē qꝺ iuuare (āglice to helpe) vt allegabo necessitatē tuā. i. iuuabo. Et ē actiuū ꝑme. Et cōponit de ad ꝛ lego as. Et lego as. idē est qꝺ mittere. vt rex legauit nūcios i faciē. Et legare est aliqꝺ i testamēto alicui relinquere. vñ i testamētis scribit. Lego talē librū tali ecclie. versus. Qui mittit legat: moriēs sua munera legat. Causoꝛ aris. vbū deponēs. Iuuo as. ui. are. iutū tu. in supinis. vñ verbalia. hic iutoꝛ oꝛis. hec iutrix cis. ¶ Cōstrue. Hoc verbū allego as. denotat. i. significat ista. s. causoꝛ aris. ꝯfirmo as. qꝫ ꝓ ꝛ iuuo as. iuui iuuare.

ambio

Ambio dum cupio: sic dicitur ambio lustro
Ambito sic circuitus nota sicqꝫ cupido
Ambitus est nomen: ambitus participale.

¶ Hic dicit autor ꝙ ambio bis.biui.bire.equiuocat ad duo. Nam idē est ꝙ cupere: ꝛ ꝓprie honores. vt hic. A multis ambit honor q̄ bus ille negat. Ambit.i.cupit. ¶ Itē ābire est lustrare qđ idē est ꝙ circuire (anglice to go) vt hic. Ambimꝰ ecclias quas adimꝰ.ambimus.i.circuimꝰ. ¶ Itē in scđoversu dicit autor ꝙ ambitio qđ descēdit ab ambio est equocū.nā idē est qđ circuitꝰ.ꝛ idē est qđ cupido.i.cupiditas honoris. ¶ Itē in tertio versuponit autor drām inter hic ambitus tus.tui.nomē (cuiꝰ media corripit) ꝛ ambitus ta.tū.(cuiꝰ media ꝓducit) dicēs ꝙ ambitus nomē.cuius media corripit: idē est qđ cupiditas.vel idē qđ circuitus tus.tui. Et ambitꝰ ta.tū.cuius media ꝓducit: est participiū preteriti tp̄is huius verbi ambior biris.ꝛ est idē qđ cupidus da.dū. vel circuitus ta.tum.

¶ Cōstrue. Ego ambio dū cupio.hoc verbū ambio dr̄ idē qđ lustro as.aui.are.i.circuire. Hoc nomē ambitio idē est qđ nota.i.signū.circuitus.i.istius dictōis circuitus.qꝫ ꝓ ꝛ.ꝛ ambitio sit idē qđ cupido.i.cupiditas honoris. Ambitus tus.tui. (cuius media corripit) est nomē.i.talis pars oratiōis.ꝛ ambitus (cuius media ꝓducitur) est participiū.i.illa pars oratiōis q̄ dr̄ participium.

Arcet qui remouet ꝛ cogere dicitur arcet
Ast acuens arcet: vnde hic arconius erit. Arceo

¶ Hic docet autor ꝙ arceo ces.hꝫ duas significatōes. Nā arcere est idē qđ remouere.vn̄ Virg. Quis te nr̄is amplexibus arcet.i.remouet. ¶ Et idē est qđ cogere.vt apud Staciū. Arcebant egrū lachrymis ꝛ multa gementē. ¶ Itē dicit autor ꝙ Arconius conii.masculini gn̄is deriuat ab arceo ces.ꝛ tūc videt ꝙ arceo est idē qđ acuo is.qr Arconius est acutus in supiori parte. Sꝫ melius dr̄ de arceo es.ꝛ hic conus ni.(anglice a creest) qđ est sūmitas.qr arcet i.arctat in cono.i.in sūmitate. Vel dr̄ de acuo is.qr acutus est in sūmitate.ꝛ est arconius cumelus bladi vel feni: cū post messem nouiter ꝯgregat in aruo (āglice a cocke of hay) vn̄ arconizo zas.(anglice to mowe) ¶ Cōstrue. Ille arcet q̄ remouet.ꝛ hoc verbū arcet dr̄ cogere.i.idē qđ cogo gis.ꝛ arceo ces.cui.cere.arctū arctu.i supinis.verbū actiuū.ac ꝓ ꝛ.ꝛ arcens est idē qđ acuens.vnde hic arconius nij.exit.i.diriuatur. arconius

Arcus volta synus: sic est semicirculus iris. Arcus

¶ Hic autor docet ꝙ hec dictio arcus equocat ad q̄ttuor. Nā idē est qđ synus.volta.fornix.siue curuatura volte (anglice a voute.) Nota synus est portus curuatus vel curuū litus maris (anglice a crokynge of the water) Arcus est semicirculus.i.medius circulꝰ ꝛ ꝓ ea causa arcus vocat illa arma q̄bus vtimur ad sagittādū (anglice a bowe) qr fit ad modum semicirculi.ꝛ dr̄ de arceo ces.quia arcet hostes nr̄os a nobis.i.remouet. ¶ Arcus dr̄ iris. videlꝫ ille semicirculus qui apparet in firmamēto tēpore pluuioso (anglice a reynbowe) vnde Genesis. Ponā arcū meū in nubibꝰ celi.i.iridē

Et est iris repercussio radiorum solis ad nubē. ¶ Construē. Arcus est volta. synus ꝛc. Hic arcus cus. cui. ¶ Iris declinatur sic. Nrō hic iris. gtō huius iris vel iridis. dtō huic iri vel iridi.

arcitenēs
architeñ.

Arcitenens arcum simul arcitenens tenet arcem
Primatumqꝫ tenens dicitur architenens.

¶ Autor hic docet ꝙ hec dictio arcitenēs habet duas significationes. Naꝫ pōt cōponi de hic arcus cus. cui. ꝛ teneo es. quasi tenēs arcū (anglice an archer) ¶ Arcitenēs pōt cōponi de hec arx arcis. i. turris. ꝛ teneo es. quasi tenēs arcē. Et est aliquis morans in turri. vel qui tenet ꝛ defendit turrim. ¶ Deide dicit ꝙ architenēs scriptū ꝑ aspiratōem. ꝛ tūc cōponit de archos grece qđ est principatus latine. vñ architenēs quasi tenēs principatū inter aliquos. Hic ꝛ hec arcitenēs. i. arcē vel arcū tenēs. Hic ꝛ hec architenēs. s. primatū. Hec arx arcis. i. turris. Hic primatus tus. i. principatus tus. dominatus tus. vel magistratus tus.

archos

articulus

Articulus color est: membrū breue: dictio greca
Articulus numerus: per denos multiplicatus
Momentum dic articulus: pressuraqꝫ punctus
Est manuum digitus: articulusqꝫ pedum.

¶ Autor docet hic equiuocatiōem istius dictiōis hic articulus li. Dicēs ꝙ equiuocat ad septē. Nā articulus est qđdā color rhetoricus. s. qñ plures dictōes simul veniūt in vna orone. ꝛ quelibet caret punctatā pfert. Ut hic armis classe cibo diues male castra petisti. Solus inermis inops inglorius inde redisti. Ferro peste fame cōsumptus es ꝛ periisti. Uel vt hic. Clericus est letus psalles ꝓbus ꝛ reqsitus. Rusticus est vilis tegmine pelle pilis. ¶ Articulus est mēbrū breue pedis (anglice a too) digit⁹ ꝓpriē manuū. Et est idē ꝙ pars greca. i. pars orōnis apud grecos. solā relatōem faciēs siue significās. Sed hanc partem orōnis nos latini non habemus: sed loco huius habemus ꝓnoīa articulata. scꝫ hic. hec hoc. Sicut enī nos discernimus genera ꝛ numeros per ista ꝓnomina articulata. sic ꝛ illi ꝑ illā partē orationis (qui articulus vocabat) cognoscunt genera ꝛ numeros suos. Et scribit articulus masculini generis apud grecos talibus figuris (τοῦ) ꝛ sonat tu. ¶ Item articul⁹ est numerus multiplicatus ꝑ decem. ¶ Nota ꝙ numeroruꝫ alius est digitus. alius articulus. alius compositus. Digitus est oīs numerus qui est inter vnū ꝛ nouē inclusiue. vt hic (i. ii. iii. iiii. v. vi. vii viii. ix.) Unde vnū est digitus. duo est digitus. tres est digit⁹. quattuor digitus. ꝛ sic de singulis vsqꝫ ad nouem. ꝛ nouem est digitus. ¶ Articulus est ꝓximus numerus isti vltimo digito. scꝫ nouem. ꝛ dicitur denarius. qꝛ decem immediate post nouē sunt. Et nō tantum ille denarius est articulus: sed oīs numerus per decem multiplicatus. vt denarius numerus multiplicatus facit viginti. ꝛ ille

numerus { digitus / articulus / compositus

vicenarius numerus est articulus. & numerus denarius triplicatus facit triginta. & ille trigesim⁹ numerus est articulus. & sic ois p decē numeratus est articulus. vt viginti. trigīta. quadragīta &c. centū. mille. & vsq; in infinitū. ¶ Itē articulus est idē qđ momētū vt ibi. Tēporis articulo successit gr̄a sceptro. articulo. i. momento. ¶ Et idē est qđ pressura. vt hic. Articulos acres passi sum⁹ ¶ Et idē est qđ pūctus. vt hic. Illius amicitiā preciosam existimo q̄ mihi nūq̄ in necessitatis articulo renuit subuenire. & vt hic. Iste homo est in articulo mortis. i. in puncto mortis. ¶ In illo vltimo versu ponit autor differentiā inter articulū & digitū. dicens q̄ digitus est manuū. i. breue membrū manus (anglice a fynger) & articul⁹ est ppie digitus pedis (anglice a too)

Arguit ista facit: prohibet: probat: & reprehendit — arguere

¶ Autor hic dicit q̄ hoc verbū arguo is. equiuocat ad tria. Nam idē est qđ phibere. vt arguo te ne maleficos imiteris. Virg. Mesq; timoris argue. Et idē est qđ pbare. vt iste bene arguit. i. pbat. Et est idē qđ reprehēdere. vt Dn̄e ne in furore tuo arguas me. i. reprehēdas. Et ↄiugat arguo is. gui. ere. argutū tu. verbū actiuū. Et cōponit cū re iterposita d. & dr̄ redarguo is. & cū con deposita n & dr̄ coarguo is. ¶ Cōstrue. Hoc verbum arguo facit. i. significat ista. s. phibere. pbare. & reprehendere.

Argutum breue: coniunctū: subtile: profundum — argutus

¶ Autor docet hic equiuocatōem istius dictōis argutus a. um. dicēs q̄ equiuocat ad quattuor. Nā est idē qđ hic & hec breuis & hoc breue. Ouidius. Corpus arguti surgit pigmeus &c. Et sūt pigmei populi nō habētes in lōgitudine vnū cubitū vel pedē. & viuūt nisi p septē annos. q: in tertio anno gignūt & pariūt. in septimo anno senescūt. hi pugnāt cū gruibus oī anno. & sepe superant. de his loquit Iuuenalis ibi. Cohors tota pede nō est altior vno. Argutū. i. cōiunctū. ibi. Arguatq; lamina ferri. ¶ Et est subtile. Horati⁹. Cominus argut⁹ vexat fur. ¶ Argutus. i. sonor⁹ a. um. (anglice Wel soundynge) vn̄ Virg. in bucc. Forte sub arguta considerat ylice daphnis. ¶ Cōstrue. Argutū est breue &c. Et est nomē cōparabile argutus argutior argutissimus. & mobile &c.

Historiā: inuentū: specimen notat argumentum — argumentum

¶ Autor docet hic q̄ argumētū equiuocat ad tria. Primo. i. historia. vn̄ Ouidi⁹. Est argumēti lenta poeta tui. i. historie tue. Et est inuētū. vn̄ Hoc est argumētū meū. i. inuētū meū. ¶ Itē est specimē. i. pbatio. vt Habitus monachi est argumētū sue religionis. i. pbatio. Nota iste versus est spōdaycus. nā quītus pes est psondeus. ¶ Cōstrue. Hoc nomē argumētū notat. i. significat historiā. specimē. inuentū. Et dr̄ dc arguo is. Et specimē dr̄ pulchritudo. signū. imago. noticia. experimentū. a specio cis. sine vsu.

Ardea nomen auis: & nomen dicitur vrbis. — ardea

¶ Hic autor dicit quot significatões hꝫ hec ardea dee. dicẽs ꝙ du
as. Nam est auis quedam (ãglice a heron) ⁊ dicitur de arduus ar
dua arduū. i. altus ta. tum. qꝛ petit alta volando. ¶ Et est quedã
ciuitas que in arduo loco sita est.

Assideo Assidet indulget: iuxta sedet assimilatur.

¶ De equiuocatõe istius verbi assideo es. autor dicit ꝙ equiuoca
tur ad tria. Nã idẽ est qꝺ indulgere. vt iste assidet doctrine. i. indul
get. Et est idẽ ꝙ iuxta sedere. vt assideas mihi. i. iuxta me sedeas.
Inde hic assessor oris. ⁊ dr̃ assessores q̃ iuxta iudices sedẽt: vt cõsi
liū ꝓbeãt illis in causis ⁊ ĩ iudicijs terminãdis. ¶ Et est idẽ qꝺ as
similari (ãglice to lykyn) Ut iste assidet insano. i. assimilatꝛ furioso.
¶ Cõstrue. Hoc vbū assidet idulget ⁊c. Et ꝯiugatꝛ Assideo es. edi
dere. assessū su. in supinis. ⁊ est neutrū. ⁊ cõponitꝛ de ad. ⁊ sedeo es.

assiduus Dicitur assiduus diues sic ⁊ studiosus
As assis primum dabit: assideoqꝫ secundum.

¶ Hic autor dicit equiuocatõem istius dictõis assiduus a. um. Di
cẽs ꝙ equiuocatꝛ ad duo. Primo. i. diues. ⁊ tũc deriuatꝛ ab hoc no-
mine as assis. i. obulus. qꝛ ex ꝯgregatõe assiū. i. obulorꝫ efficitꝛ quis
diues. ¶ Et est idẽ ꝙ studiosus a. um. ⁊ tunc dꝛ de assideo es. i. in-
dulgere. vt superius dicitur. ¶ Construe. Assiduus dicitur diues.
⁊ similiter dicitur studiosus. As faciens assis in gtõ dabit primū. i.
assiduus. qñ idem est ꝙ diues. qꝫ ꝓ ⁊. ⁊ assideo es. dabit scd̃m. i. as
siduus quando est studiosus.

Assero Asserit affirmat: coniungit: liberat atqꝫ
Uendicat asserere dicitur equiuoce.

¶ Autor hic dicit quot significatões hꝫ assero ris. dicens ꝙ quinqꝫ.
Nã idẽ est ꝙ affirmare. vt assero dictū vr̃m. i. affirmo. ¶ Et est idẽ
ꝙ ꝯiūgere. vt ibi. Asser asseri asseritꝛ. i. ꝯiungitꝛ. vel sic. Tabula ta-
bule ꝯiūgitꝛ. ¶ Et est idẽ ꝙ liberare. Lucanus. Asserit vrbes sola
fames. i. liberat vel euacuat. ¶ Et est vẽdicare. vñ Ouid. metha.
Nec laudes asserere nr̃as. asserere. i. vẽdicare (ãglice to chalẽge)
¶ Cõstrue. Asserit. hoc verbū faciẽs asserere in infinitiuo. dꝛ equi
uoce. i. equa voce. affirmat ⁊c. Et cõiugatꝛ Assero ris. rui. assertum
tu. in supino. verbū actiuū. de ad ⁊ sero cõponitꝛ.

Alias Cum non sit nomen alias: geminū trahit omen.
Temporis atqꝫ loci datur huic cõmunio voci.

¶ Hic autor ponit equiuocatõem huius aduerbij alias. dicens ꝙ
est aliqñ aduerbiū tp̃is. vt faciã hoc alias. i. in alio tp̃e. Et aliqñ est
aduerbiū loci. vt loquor tecū alias. i. in alio loco. ¶ Construe. Cū
alias. ista dictio. nõ sit nomen sed aduerbiū. trahit geminū omen. i.
habet duas significatões. cõmunio. i. cõmunis significatio tempo-
ris ⁊ loci. datur huic voci alias.

Nominis: aduerbii: verbi sensum tenet amen. Amen

¶ Autor hic docet q̄ hec dictio amen est equiuocā. Q2 aliqn̄ stat noīaliter. vt ego sū amē. i. veritas via ꝛ vita. Aliqn̄ aduerbialiter vt amē dico vobis. i. vere. aduerbiū affirmādi. Et aliqn̄ verbaliter vt ibi qn̄ rn̄dem⁹ p̄sbytero orāti. Amen. i. fiat sicut orasti. ¶ Amē ſm Hug. i. vere fideliter vel sic fiat. ꝛ componit ab a q̄d est sine. ꝛ mene. i. defectus. vn̄ amē quasi sine defectu. Et est hebrea ꝛ nō latinā. ¶ Construe. Hec dictio amē tenet. i. hꝫ sensum. i. significatōez nois. aduerbij. verbi ꝛc̄. vt ptꝫ in exemplis.

Baccha lapis car⁹: fruct⁹ bachiq̄ȝ sacerdos. Baccha

¶ Finita illa parte ī qua autor tractauit de dictiōib⁹ equiuocis incipiētibus ab A littera. Hic intēdit tractare de dictionibus equiuocis a B lr̄a incipiēnb⁹. Et primo ponit equiuocationē in ista dictōe hec baccha che. dicēs q̄ equiuocat ad tria. Nā baccha est quidā lapis preciosus. Vn̄ in auiano. Quis preciū niti do cortice baccha daret. ¶ Itē baccha est fructus oliue vel lauri. Et q̄nq̄ȝ ponit p̄ quolibet fructu ꝛ precipue arbor̄ siluestrium. Et baccha est sacerdotissa bacchi vel mulier. q2 leuiter debriat. Bacchus vocat deus vini. ꝛ q̄nq̄ȝ ponit p̄ ipo vino. ¶ Cōstrue sic. Baccha est lapis carus. ꝛ est fructus. s. oliue vel lauri. q̄ȝ p̄ ꝛ. ꝛ est sacerdos. i. sacerdotissa bacchi. Et tūc baccha scribit cū vno c. ꝛ diriuatur de hic bachus bachi.

Marra bidens: ouis est bidēs: venit inde bidētal Bidens
Dens ꝛ bis primi: bis ꝛ annus origo secundi.

¶ Autor hic docet equocatōez isti⁹ dictiōis hic bidēs tis. dicēs q̄ equocat ad duo. Nā idē est q̄ marra (āglice a mattok) vn̄ Virg. marra
Semib⁹ posit(subest deducere terrā. Sepi⁹ ad capita duros agitare bidētes. ꝛ tūc cōponit de bis ꝛ hic dens tis. q̄si hn̄s binos dētes. vnū acutū ꝛ aliū mini⁹ acutū vel latū. ¶ Et bidens est idē q̄d hec ouis ouis. ꝛ tūc cōponit de bis ꝛ hic ānus ni. q̄si hn̄s binos annos in etate. q2 p̄prie ouis duor̄ annor̄ d2 bidēs. vel q2 bis in āno ducebant oues ad sacrificiū apud antiquos. vel q2 hꝫ binos dētes ceteris altiores. Vn̄ hoc bidētal penul. p̄ducta. i. talis loc⁹ vbi fulmen cadit. sic dictus a bidētib⁹ ibi sacrificatis. vel est aliq̄d fulmie p̄cussū. vn̄ p̄sius. Triste iacet lucis euitādūq̄ȝ bidētal. ¶ Construe Bidēs est marra. q̄ȝ p̄ ꝛ. ꝛ bidēs est ouis. bidental venit inde. i. de bidēs qn̄ est ouis. dens ꝛ bis sunt origo primi. i. bidēs qn̄ est marra. Sed bis ꝛ annus sunt origo scdi. q̄d bidens est ouis. bidental.

Bostar erit nomē p̄prium: stabulū quoq̄ȝ bostar Bostar
Bostaris facit hoc genitiuo: bostaris ille
Bostariq̄ȝ boues: bostaris esse solent.

¶ Autor docet hic equiuocatōem istius dictiōis bostar. dicens q̄

equiuocat ad duo. q: bostar ponit p ppri o nole cuiusdã viri. Et bostar est stabulũ boũ. ¶ Deinde dicit q bostar qñ est stabulũ est neutri gñis. & facit gtĩ bostaris media pducta. Et qñ est pprium nomen facit gtĩ bostaris media correpta. Et qñ est ppriũ nomen est masculini gñis & declinat sic. Ntõ hic bostar. gtõ hui⁹ bostaris dtõ huic bostari. actõ hũc bostarẽ. vtõ o bostar. abltõ ab hoc bosta re. in oibus casib⁹ media corripit. & est primit. & a nullo diriuat. sed bostar p loco vbi boues stant (anglice an ox stable) & declinat sic Ntõ hoc bostar. gtõ huius bostaris. dtõ huic bostari. actõ hoc bo star. vtõ o bostar. abltõ ab hoc bostare. in oibus casib⁹ media pdu cta. & cõponit de bos & sto stas. ¶ Cõstrue. Hoc nomẽ bostar erit ppriũ nomẽ viri. quoqz p &. & bostar erit stabulũ. s. boũ bostaris. &c. i. hoc bostar bostaris media pducta. & neutri generis est stabu lũ boũ. Etiqñ ẽ ppriũ nomẽ declinat p hic & corripit mediã. ¶ In bostare &c. Sed illa lra est corrupta & falsa. q: bostar qñ est neutri generis facit abltĩ in i tantũ. vt ntõ hoc bostar. abltõ ab hoc bo stari. Et omne nomẽ neutri gñis terminãs in ar in ntõ. facit abltĩ in, i tantũ. vt hoc lacunar. abltõ ab hoc lacunari. hoc laquear. abla tiuo ab hoc laqueari.

Bubo

Est bubo volucris: est morbus bubo sub ano.

¶ Autor hic docet q bubo hz duas significatões. Nã bubo est q̃ dã auis. & nomẽ suũ hz a sono vocis (ãglice an owle) vñ Ouidi⁹. Funereus bubo letali carmine fecit. Et volat in nocte. Cuius cla mor vel cantus desolationẽ pnosticat ciuitatis. Itẽ bubo est qui dam morbus in culo. i. in ano (anglice fyches) Et q patiunt hunc morbũ nõ possunt bene sedere. ¶ Construe. Bubo est volucris. & bubo est morbus sub ano. i. sub culo. Et declinatur hic bubo. gtõ huius bobonis media pducta. pro vtraqz significatõe. hec volucris hic anus ani. hic culus culi.

Bulla

Bulla timor laticũ: pueri nola: gẽma: sigillum

¶ Autor ponit hic equiuocatõem istius dictõnis hec bulla bulle. dicẽs q equiuocat ad quattuor. Nã bulla est ipa iflatio vel timor laticum. i. aquar (anglice a bollynge or ablourc) Et bulla est nola pueri cũ qua solent pueri ludere (anglice a lytyl bell) Et bulla est quidã lapis preciosus. Et bulla dr sigillum pape. vel littera papa lis signata cum sigillo pape.

Buccula

Bucula bos parua: galee quoqz buccula gemma
Buccula bucca breuis: pars zone buccula pluris

¶ Istis versibus ponit equiuocatio istius dictõis hec buccula le. q̃ buccula hz sex significatões. Nã idẽ est q parua bos. & tũc dr de hic & hec bos bouis. & tũc scribit nisi cũ vno c. Itẽ buccula est vm bo scuti vel q̃dã ps galee. i. crista. vñ iuuenalis. Est fracta de cassi de buccula pẽdẽs. Et buccula ẽ gẽma. i. lapis pciosus. Et buccula est dimĩ. de hec bucca ce. i. pua bucca (a lytyl cheke) Et buccula ẽ

pars zone in cingulo. q alio noie dr plusculа (aglice a buckyll) Cõstrue. Buccula est parua bos (aglice a hecfer) & buccula est ps galee. vz crista vel con⁹. & buccula ē ps zone. i. cīguli zone dico pluris spacij respectu buccule. Et nota q buccula p boue scribit cū vno c. sed in reliquis significatōibus cū duplice cc. vt sic: buccula.

Cauponis caupona vxor caupona taberna — Caupo
Nō capo cauponē cōedit: sz caupo caponē.

¶ Finito caplō in quo tractauit autor de equiuocis incipiētib⁹ a B lra. Hic intēdit agere de illis q incipiūt a C lra. ¶ Et pmo de isto noie caupona. dicēs q equiuocat ad duo. Nā caupona idē ē q vxor cauponis. q alio noie dr tabernarius. a bernio. crustarius. vel ganeo. Itē hec caupona ne. est taberna. & diriuat de capio pis. cepi. capere. ¶ Cōstrue. Caupona est vxor cauponis. i. tabernarij.

Cautum puisum: cautum signat quoqz firmū. — Cautus

¶ Autor hic dicit q cautus ta. tū. hz duas significatiōes. Naz idē est q puisus a. um. (anglice Wyse or Ware) vñ dr: cautū est in iure. i. puisum. Et idē est q firmus ma. mū (anglice stedfaste) vt hic Hoc habeo ex ratione firma. Et diriuat a caueo ues. ui. qd hz cautum tu. in supino. ¶ Construe. Cautū significat puisum. quoqz p &. & cautum significat firmum.

Quo latro signatur dic cauteriū quoqz ferrum. — cauteriū
Cauteriū rursum quod ferro linquitur vstum.

¶ Hic autor docet equiuocatōem istius dictōis cauteriū rij. dicēs q hz duas significatōes. Nā cauteriū est illud ferrū quo latrones dānati antiquit⁹ vrebant in facie. vt eoꝝ mala volūtas refrenaret (anglice a merkynge yron or a prynte) ¶ Itē cauteriū est illa vstura q in facie vel in alio mēbro hois vel alteri⁹ aialis post cautōez. i. vsturā relinquit. Et pter istas significatōes cauteriū est istrumētū medicoꝝ quo vsturas faciūt infirmis. ¶ Cauteriū ē ferrū quo pastores signāt oues suas & pecudes vel equos & hmōi. Et dr cauteriū (sm Isidoꝝ) eo q caute vrat vel eo q caute vratur. Et dr de cautus ta. tū. ¶ Construe. O lector tu dic. cauteriū fore ferrū quo latro signat. & dic rursum. i. iterū cauteriū esse illud qd linquit. i. relinquit vstum. i. crematū. ferro. i. cauterio.

Clauduntur cauea: scrobs: casa: carcer & ara. — Cauea

¶ Autor hic docet equiuocatōem hui⁹ dictōis hec cauea uee. dicēs q equiuocat ad qttuor. Nā idē ē q casa. i. castata (aglice a cage) vñ Quāuis sint cause cauea pandione nate. Mitit ad syluas queqz redire suas. Caueā est ibi idē qd casa. a caue. ¶ Et cauea est idē q carcer. vt ibi in theodolo. In caueā missum nō attigit ira leonū. in caueā. i. in carcerē. ¶ Et cauea idē est qd ara. i. domus porcorum. (aglice a Swynstie) Aliqui libri hnt istū versum. Clauditur cauea scrobs & casa carcer araqz. vel carcer & ara. Et vtraqz lra est corru

pts. Prima lra est corrupta. qr ara ex quo est ntus corripit vltimã syllabã: et deberet pduci illa syllaba si versus esset fidelis. Itẽ scda lra est falsa. q̃ est ista. carcer et ara. qr tũc cauea esset idẽ qd ara. cuius prima pducit. Et tũc esset illud qd altare. et hoc nõ est verum. Vñ nota hic dram inter ara (cuius pria pducit) et ara (cuius pria corripit) Ara cuius prior pducit est idẽ qd altare. vs. Porcũ nutrit ara. gẽtilis eũ necat ara. ¶ Cõstrue. Ara. i. domus porcorum. nutrit porcũ. et gẽtiles necat. i. occidit eũ. s. porcũ ad sacrificãdũ ara. i. in altari gẽtiles. ¶ Cõstrue versũ libri. Scrobs casa. carcer. ara. significatões istorum quattuor noim claudunt in hoc noie hec cauea. i. qd cauea significat illud qd quodlibet istorum noim significat. Et est versus penthameter. i. de quinqz pedibus.

Calix

Vas oleris: viniqz calix: est nota mortis

¶ Autor docet hic quot significatões hz calix icis, dicẽs q hz tres sigtiones. Est eni vas olerum siue aliarum verũ (anglice a dych) vnde Ouidius. Stãt calices. et q̃sqz fabas. olus alter hẽbat. Itẽ calix est vas vinarum vel vini (ãglice a cuppe or a pece) vñ Horacius. Fecũdi calices quẽ nõ fecere disertũ. ¶ Itẽ calix est nota mortis. i. signum mortis. i. mortis passio. Vñ in euãgelio. Pater mi si fieri põt trãseat a me calix iste. i. ista passio mortis quã passurus sũ. ¶ Itẽ calix dr illud vas in quo psbyter sacrificat in altari. Calix dr de calco as Solebãt antiqui calidã potionẽ et frigidã in calice cõmiscere. et dr de calon grece qd est lignũ latine. qr olim calices fiebãt de ligno i primitiua ecclesia. vñ Johẽs bolich dicit. Nũc aũt sunt aurei calices et ligni sacerdotes. ¶ Cõstrue. Calix est vas oleris. et vas vini et est nota. i. signũ mortis. i. passio mortis.

Calon

Calx

Pars pedis est hic calx: lapis vstus dicit hec calx

¶ Autor docet hic calx hz duas sigtiões. Nã ẽ q̃dã pars pedis. s. talus (ãglice a hele) et tũc est mas. gñis. ¶ Et calx est lapis vstus de quo fit cemẽtũ. et tũc est fe. gñis. ¶ Itẽ nota q calx põt poni p fine cuiuslibet rei. vt in calce libri. i. i fine libri. A calx cis. dr hic callus li. duricies manuũ vel pedũ. ¶ Cõstrue. Hic calx cis. est pars pedis. i. talus. sed hec calx cis. dr lapis vstus. i. crematus. Itẽ nota hic q Virgilius posuit calx feminini gñis p illa pte pedis. vbi dicit. Cornipedẽqz pedẽ ferrata calce fatigat.

Calculus

Calculus est ratio: numerus: sententia carbo.
Calculus est põdus: minimus lapis ensis acutus.
Libro papie si vis exempla require.

¶ Autor docet hic q hic calculus hz septẽ sigtiões. Nã hic calculus li. est idẽ qd ratio. ¶ Et est idẽ qd numerus vel cõputatio. qr antiqui ps paruos lapides (q̃ et calculi dñr) tenẽtes in manibus cõputauerũt. Vñ calculo las. verbũ actiuũ. i. numerare. ¶ Itẽ calculus est sentẽtia diffinitiua. Vñ dr in iure. Nõ est dandus calculus

parte absente.i.sententia.⁊ alibi dr. Nō ꝓhibet calculus rōnis.i. sē
tētia. ¶ Itē calculus est idē qd carbo. Vn̄ in Isaia scribit. Sūpto
calculo de altari tetigit labia mea.sumpto calculo.i.carbone ¶ Et
calculus est quoddā pōdus.s.minima pars pōderis. ⁊ est quarta
pars oboli. ¶ Et calculus vocat lapis lenis.rotūdus ⁊ durissim⁹
dictus a calco as.eo ꝙ lenitate sui sine molestia calcetur.cui cōtra
rius est scrupillus lapillus minutus ⁊ asper.qꝛ si inciderit in cal-
ciamētū nocet ⁊ molestus est. Vn̄ ⁊ cū molestia scrupulū dicimus
esse.⁊ est scrupulus diminutiuū de hic scrupus pi.⁊ est scrupulus
paruus lapis q̄ sepe sub talo latēs in calciamēto multū ledit ⁊ of-
fendit.⁊ dr de scrutor scrutaris.qꝛ facit nos scrutari illū vt amoue
atur. ¶ Itē calculus est gladius vel ensis.vn̄ Statius. Dānādus
calculus armis.i.ensis vel gladius. ¶ Cōstrue. Calculus est ratio
⁊c. Libro papie ⁊c. Require exempla.s.quō calculus oia ista signi
ficat in libro papie si vis.i.si placeat tibi.

Calleo durere denotat ⁊ sapere
Callidus ⁊ callus hec duo sensa probant.
Significat callus plantam:collumqꝫ bouinum

Calleo

¶ Autor hic docet ꝙ hoc verbū calleo les.hꝫ duas sigtōes.⁊ hoc
ꝓbat p duo noia q̄ diriuant ab illo verbo.s.callidus ⁊ callus. Naꝫ
callidus a.um.est idē qd astut⁹.s.sapidus.⁊ hoc ꝓbat ꝙ calleo es.
est idē qd dureo res.rui.rere.i.eē vel fieri durū(āglice to be harde
¶ Deide ponit autor equocatōeꝫ istā dictōe hic call⁹ li. dicēs ꝙ
ē plāta pedis.i.durities plāte pedis(āglice the hardnesse vnder
the fote)Et hic call⁹ ē collū bouinū.i.durities colli bouis. ¶ Cal
leo les.est verbū neutrū.⁊ ꝯiūgat calleo les.lui.ere.callēdi do.dū
callēs.sed supinū.caret. ¶ Cōstrue. Hoc verbū calleo denotat dure
re ⁊ asperare. Ista duo noia callidus ⁊ callus ꝓbāt duo sensa.i.il
las duas sigtiōes. ¶ Sigt ⁊c. Hoc nomē hic callus li.sigt plātā.i.
duriciē plāte.s.pedis.ꝙ p ⁊.⁊ callus sigt collū bouinū.i. duriciem
colli bouis.q̄ duricies venit ex iugo trahendo.

Est animal sydusqꝫ canis piscisqꝫ marinus.

Canis

¶ Hic docet autor ꝙ canis hꝫ tres sigtiōes. Nā canis est quoddā
aial latrabile satis bene notū oibus(a dogge)Et dr hr̄e q̄ttuor cō
mēdabilia q̄ notant p istos versus. Conditōe bona sūt in cane bis
duo dona. Pollet odoratu:fuget ei⁹ latro latratu. Est ligua medi
cus dn̄oqꝫ fidelis amicus. ¶ Itē canis est signū celeste. Vn̄ dicūt
phisici ꝙ dū sol est sub cane moleste sunt purgatōes. ¶ Itē canis
est q̄dā piscis marinus(āglice a marmeyd)Sed ille piscis nō con
uenit delicatis. De significatōib⁹ isti⁹ dictiōis canis dixit q̄dā hos
versus. Qd natat in equore.splēdet in ethere.latrat in ede. Signi
ficat triplici canis hec trina sub ratione. ¶ Et declinat hic ⁊ hec ca
nis iuxta doctrinale. Est hic ⁊ hec testis ciuis burgensis ⁊ hostis.
⁊ canis ⁊c. ¶ Cōstrue sic. Canis est aial.ꝙ p ⁊.⁊ sydus.i. stella ꝙ

p r. piscis marin⁹. r canis diriuat a cano nis. cecini canere. i. cātare. qr cāis bñ cātat. qr fures ei⁹ latratu fugat. vel a cano p ↄtrariū

Cancer

Hic cancer cancri signum: piscisqꝫ notatur
Hic cancer morbus: canceris esse solet.

¶ Autor hic docet q̄ cācer cri. hꝫ tres sig̃tōes. Nā cancer est vnū de duodecim signis celestib⁹. de quo loquit Theodolus ibi. In cācro solis rc. Et est qdā piscis in mari (anglice a crabbe) Vñ Auianus. Curua retrocedēs cōfert vestigia cācer. r p istis duab⁹ significatōibus cācer est scđe declinatōis. ¶ Itē cācer est qdā morbus q in plurib⁹ est incurabilis (a canker) r tūc est tertie declinatōnis nolm. r neutri gñis fm aliquos. vñ Ouidi⁹. Solet imedicabile cācer. fm modernos est tñ masculini gñis in oi sig̃tōne. i. p signo. p pisce r p morbo. ¶ Cōstrue. Hic cancer cri. cro. notat signū celi. qꝫ p r. r piscis. hoc cācer morbus. i. p morbo faciēs canceris in gtō. solet esse. Sed nūc nō est invsu. sed semp hic cācer cri. cro. scđe declinatiōis in oi significatione.

Caput

Principium dignūqꝫ notat caput: atqꝫ cacumen

¶ Autor hic dicit q̄ hoc caput hꝫ tres sig̃tōes. Nā idē est qđ principiū. vt ibi. In capite libri scriptū est de me. rē. i. in pncipio libri. r idē ēst qđ dignū. vt Roma caput mūdi nūmi regina rotūdi. r ibi r in similib⁹ caput sumit p digniori parte vel rectore vel duce. vñ dr. Regnū est sine capite. Et caput ecclesie nō dico est sed dꝫ esse papa. Caput ē idē qđ cacumē (anglice a hygt) Vñ dr q̄ pnasus mōs hꝫ duo capita. i. duo cacumina. ¶ Cōstrue. Caput notat. i. sig̃t principiū. qꝫ p r. denotat dignū. i. dignitatē vel digniorē partē. atqꝫ p r. caput notat cacumē. i. verticē vel altitudinem. Et nota q̄ caput scribit p t r nō p d in suis compositis.

Capra

Capra domus sacra philosoph⁹ sydusqꝫ capella

¶ Autor docet hic equocationē istius dictōis Capella le. dicēs q̄ equiuocat ad quattuor. capella est diminutiuum de hec capra pre. vñ Virg. in bucc. Ite domum saturevenit hesperus ite capelle. ¶ Et capella est domus sacra. i. parua ecclesia q nō hꝫ baptismuꝫ. nec cymiteriū. Et sic dr qr ecclesia olim cooperata fuit pellibus caprinis. capella est ppriū nomē cuiusdā philosophi q dicebat marcian⁹ capella. q r fecit librū de nuptiis mercurii r phologie. vnde Theodolus. Vi superū magna sociasti teste capella. i. illo philosopho. ¶ Et capella est nomen cuiusdā signi in firmamento. qđ alio noie dr capricornus. ¶ Cōstrue. Capella est capra. i. parua domus sacra (anglice a chapell) r est philosophus. i. nomē philosophi. qꝫ p r. r sydus. i. nomen syderis. i. stelle.

Carbunculus.

Pruna lapis nitens est: r carbūculus antrax.

¶ Autor hic docet q̄ hic carbūculus li. habet tres significationes Nam idē est q̄ pruna (r est pruna pprie carbo ignitus r ardens

sed dr sine igne carbo. et carbo dr prima de peruro peruris perussi perurere. ¶ Itē carbūculus est qdā lapis preciosissimus et splēdidissim9 (anglice a carboucle stone) adeo splēdidus q vincat tenebras noctis et oim lapidū virtutes in se dr retinere. Vñ i lapidario Ardētes gēmas superat carbūculus oēs. ¶ Itē carbunculus est antrax. Antrax est carbo vel calculus. vel qdā morbus q vocat (anglice a felon) et est fel gnis. hec antrax antracis. ¶ Construe. Carbūculus est pruna. q p et. et lapis nitēs et splēdens. et carbunculus est antrax. i. carbo. i. calculus vel morbus.

Attendas esse carchesia vasa sacrorum
Ac instrumentum dicas carchesia nauis.

¶ Autor hic docet equocatiōem istius dictiōis in plurali numero hec carchesia. dicēs q equocat ad duo. Nā carchesia sunt qdā vasa terrea qbus sacerdotes gētiliū vtebant. vñ Stacius. Excelsa libāt carchesia puppi. et dr a charche grece qd est terra latine. q fuit vas terreū in quo scriptū erat quo ordine deberēt sacrificātes potare. ¶ Itē carchesia sūt instrumenta in naui (anglice a sayle of a schyp) vñ Lucan9. Est vtinā sūmi curuāt carchesia mali. ¶ Attēdas. i. pcipias carchesia esse vasa sacroꝝ. ac dicas carchesia esse instrumētū nauis. ¶ Carchesia (vt dicit Hug.) sunt troclee in cacumine mali in naui. quasi foramina p q funes trahunt. et qdaz vasa ad similitudinē illoꝝ facta. et declinat hoc carchesiū sii. in singulari ¶ Hic malus li. est arbor stans in medio nauis (anglice a maste) Hec troclea clee. i. torcular vt rota modica supra puteū. et illud qd supponit malo nauis. q habeat rotulas. i. paruas rotas p quas funes trahunt. et dr a troches grece qd est rota latine.

Cardo subest foribus: si cardinis est genitiuus
Et si cardonis est herba nociua colonis.

¶ Autor hic docet q cardo equiuocat ad duo. Nā cardo est illud sup qd vertit hostiū vel ianua (anglice a trescholde) et tūc declinat hec cardo dinis. penultia correpta. Vñ et cardinales dnr: q sicut hostiū vertit in cardine: sic sctā ecclesia verti debz per cardinales ¶ Itē cardo est qdā herba aspera (āglice a thystel) et tūc declinat hic cardo onis. penultima pducta. ¶ Cōstrue. cardo subest forib9 i. hostijs: si cardinis est gtūs. i. si cardinis sit correpta in penultima syllaba. Et si cardonis sit gtūs. i. si pducatur. tūc cardo est nociua herba colonis. i. agricolis. q ppter asperitatē agricole nō pnt extrahere eā de terra sine manuū lesione. et dr de carpo pis. q vtendo carpit eius asperitas. et minuit. Sed cardo inis. dr de cardeam grece qd est cor latine. q sicut cor hoiem regit: ita ille cardo (qui et cuneus dr) ianuam regit et mouet.

Carmina cantorum sunt vatū: suntqz magorū.

¶ Autor docet hic q carmia hnt tres sigtōes. Nā carmia sūt can

antrax

carchesia

charche

trocheo

Cardo

cardeam

carmina

tilene. vt iste scit cātare dulcia carmina.i.dulces cātilenas. Un̄ in alexādreide. Sepe sub hac fuerāt carmē syluestre canētes. carmē syluestre.i.cātilenā syluestrē.i.de sylua. ¶ Itē carmina dr̄ vatū.i.poetaꝝ dictamina. vn̄ Boeci⁹. Carmina q̄ quōdā studio florente pegi. carmina.i.dictamina poetica. ¶ Itē carmina sūt incātatōes magoꝝ (āglice charmes) Un̄ carmiare.i.cōiugare. vel incātatōes vel veneficia facere vel exercere. vn̄ Carmine dissiliunt abruptis rupibus agnos. ⁊ dr̄ carmen de carpo pis. ⁊ declinat hoc carmen gtō hui⁹ carminis. dtō huic carmini. (āglice the dyte of a songe)

Casus

Lapsus ⁊ euentus: inflectio sit tibi casus.

¶ Autor hic docet ꝙ hic casus us.ui. hꝫ tres sigñtōes. vnā idē est ꝙ lapsus us.ui. vt Aliqs accepit casū in lubrica via.i.lapsū. ¶ Et ē euētus (anglice a happe) Ut cū dr̄ istud accidit a casu.i.ab euētu ¶ Itē casus est inflectio. ⁊ tūc est sextū accidēs nois. qd̄ est pars orationis. Et est casus inflexio vocis ad vocem.

Cassis

Hec cassis galeas: hic cassus rhetia signat
Cassidis hec faciet: dat cassis ⁊ hic genitiuo.

¶ Autor hic docet ꝙ cassis hꝫ duas sigñtiōes. Nā cassis est galea. (anglice a basnet) ⁊ tūc est feminini gñis. ⁊ hꝫ cassidis i gtō. ¶ Et cassis est rhete (anglice a net) ⁊ tūc est masculini gñis. ⁊ hꝫ cassis in gtō. Pro galea dr̄ quasi cassans ict⁹.i.euacuās. Uel cassis (sm̄ Isidoꝝ) dr̄ qr fit de corio. Jde hoc cassidile lis. Hic cassis gtō cassis ꝓ rhete dr̄ quasi cassans cursus feraꝝ.i.impediēs cursus. Uirg. In foribus laxos suspendit aranea casses.i.debilia rhetis. ¶ Construe. Hec cassis.i.qn̄ cassis est fei gñis. tūc significat galeas ꝓ galea (numerus ꝓ numero) cā metri. Hic cassis.i.qn̄ ē masculini generis. signat.i.significat rhetia.i.rhete. Et est instrumētum cū quo pisces vel volucres capiuntur.

Catella

Una catella duo: catulam notat atqꝫ cathenam

¶ Dicit ꝙ hec catella le. hꝫ duas significatōes. qr catella pōt esse diminutiuū de canis. ⁊ sic dr̄ parua canis. Uel catella pōt esse diminutiuū de hec cathena ne. (anglice a chene) ⁊ tūc dr̄ parua cathena. illa videlꝫ quā solemus appēdere collis cyrogrilloꝝ ⁊ mustelaꝝ. ¶ Cōstruc. Una catella.i.hec sola dictio catella notat.i.signat duo.i.hꝫ duo significata. duo dico catulā.i.paruā canē. atqꝫ ꝑ ⁊.⁊ cathenā.s.paruā. vt supra dicitur.

Cena

Esse cibum cenam: dicas scenamqꝫ theatrum

¶ Hic versus est differētialis magis ꝙ equocus. qr hic ponit dr̄a inter hec cena ne. scriptū ꝑ c simpliciter in prima syllaba. Et scena ne. scriptū ꝑ sc. in prima syllaba. Dicit ergo ꝙ cena est prādiū vel ꝯuiuiū (āglice a souper) Et dr̄ cena a cenō grece qd̄ est cōe latine quasi a cōione vescēdi. Antiqui publice in ꝓpatulo comedebāt. ⁊ nō solitarie ⁊ priuate sicut mō, ne singularitas de delicijs luxuriā

generaret. Et dr cena ꝓprie in sero. Jantaculū in mane. Prandiū in meridie. Obsoniū post cenā. ¶ Sed scena cū sc. deriuat a scanō grece qd est vmbra latine .i. vmbraculū vel locus obūbratus i theatro asserib⁹ ligneis ꝛ cortinis cooptus. similis tabernis mercatorū vel mercenarioꝝ. q̄ sunt asseribus cortinis coopte. Et sceua ſm Virg. pōt dici scena qd est domus q̄ erat ibi cōstructa. ꝛ i illo vmbraculo latebāt psone laruate. q̄ ad vocē excitātis exibant ad gestus ꝛ ludos faciēdos. ¶ Et hinc scena dr qn̄qꝫ totū theatrū. qn̄qꝫ dr recitatio scripture. qn̄qꝫ ipa scriptura vel allocutio diuersaꝝ psonaꝝ. vel distinctio scripture q̄ ibi fuerat recitata. Vn̄ scenicus a. um. hinc sunt dicti scenici q̄ faciebāt ludos vel gestus in theatro: vel q̄ recitabāt ibi scripturā. Vel scena est dom⁹ vbi poete solebāt recitare libros de nouo cōpositos. ¶ Cōstrue. Tu dicas cenā esse cibū .i. prādiū. ꝙ p ꝛ. ꝛ dicas scenā esse theatrū. Hoc theatrū tri. dr de theorare. qd est videre .i. spectaculū vel locus in quo hoīes stātes vel sedentes possunt bene videre ꝛ audire gesta facta ꝛ recitationes aliquoꝝ cantantiū legentiū vel ludentiū. Theatrum tri. est lupanar vel prostibulū: qr ibi post ludos transactos prostituūt meretrices. Vn̄ theatrus a. um. ꝛ hic ꝛ hec theatralis ꝛ hoc theatrale aliquid pertinens ad theatrū.

Cyclas mantellus: simul est maris isula cyclas. Cyclas

¶ Autor ponit hic equiuocatōem isti⁹ dictōis hec cyclas adis. penul. cor. Dicēs ꝙ equiuocat ad duo. Nā idē est qd mātellus li. Vt induit me dn̄s cyclade .i. mātello. ¶ Cyclas dr insula maris: qr rotūda est. Et dr a cyclon qd est rotundū. Sūt eni cyclades rotunde insule. ¶ Cōstrue. Cyclas est mātellus. simul .i. insula maris.

Dic cocleam turris scalam: estam quoqꝫ piscis; Coclea
Est coclear proprie quo pultes ponis in ore.

¶ Autor ponit hic equocatōem isti⁹ dictōis hec coclea clee. q̄ equocat ad duo. Et inde ponit drām inter cocleā ꝛ coclear. Dicit ergo ꝙ coclea est ille gradus quo ascēdim⁹ turrim (anglice a woyndyng or a tourne grece) ꝛ fit multotiēs i ecclesiis ꝛ fere in oi cāpanili lapideo. Et dr alio noīe testudo inis. ¶ Coclea est testa cuiuslibet piscis q̄ cōchā hꝫ. vt ostrea ꝛ musculus. ꝛ alia cōchilia .i. oēs pisces cōchā hn̄tes. ¶ Et coclear est instrumētū quo legumina nr̄a comedimus ꝛ sorbemus (anglice a spone.) Nota ꝙ plures ponitur p̄ oi cibo comestibili cū coclearibus. ¶ Construe. Dic cocleā esse scalā turris. ꝙ p ꝛ. ꝛ dic cocleā esse testā piscis. Sed coclear ꝓprie est illud cum quo ponis pultes in ore tuo. ¶ Hec coclea dr ab hic cyclus. qd idem est qd circulus.

Columbar colli vinculum: colliqꝫ foramen Colūbar
Da columbar aui: da collo: da quoqꝫ naui.

¶ Autor hic ponit equocatōem in ista dictōe hoc colūbar aris. di-

Prand.

cens q hoc colūbar est quoddā vinculū quo colla boū ligant (anglice a yocke) ⁊ dr̄ de hoc collū li. ¶ Colūbar est foramē collistrigii. quo collū alicuius malefaciētis cōstringitur. ⁊ est collistrigiū. (anglice a pyllarye) ⁊ dr̄ de hoc collū li. ⁊ stringo gis. q: stringit collū. ¶ Colūbar est domus colūbaꝝ. vel foramē in quo colūbe nidificāt (anglice a doWe hole) ⁊ tūc simpliciter scribit. ⁊ corripit primā syllabā co. sic scriberet ibi nisi necessitas metri aliter cogeret. ¶ Colūbar est foramē in navicula ꝑ qđ remus exit cū remigatur in mari vel fluuio. ¶ Construe. Colūbar est vinculū colli. supple bouis (vinclū ꝓ vinculū ꝑ syncopā causa metri. q: vinculū nō potest in tali versu poni) ꝙ ꝓ ⁊. ⁊ columbar est foramen colli in quo collū ponitur in collistrigio. ¶ Da aui. i. columbe. columbar. i. foramen. ⁊ da collo colūbar. i. vinculū vel foramen. ⁊ da naui columbar. i. foramen ꝑ quod remus exit.

Concha

Equiuoce piscem cum testa concha figurat.

¶ Autoꝛ hic docet q hec dictio cōcha sigt aliqñ piscē q interi⁹ latet in testa. vt piscis ostria cōcha. ⁊ oēs pisces fixi in testis (anglice a Welke and alle maner of shelfyssh) pōt dici ¶ Aliqñ sigt testam tm̄. vel concha sigt aliqñ piscē ⁊ testā simul. ⁊ aliqñ testā sine pisce ⁊ sic equiuocat ad duo. ¶ Constructio ptz.

Cōfraga

Confraga dicunt loca quo se flamina frangunt
Confraga sunt etiam quo roboꝛa cesa residunt.

¶ Autoꝛ hic docet equiuocatōem istius dictōis cōfraga oꝝ. dicēs q equiuocat ad duo. ⁊ dicit q cōfraga sunt loca eminētioꝛa ⁊ altiora in rupib⁹ ⁊ mōtibus q pulsant cōtinue vi vētoꝝ ⁊ flaminū. Itē cōfraga sunt illa loca in syluis vbi arboꝛes secte iacent ex trāsuerso viaꝝ in tp̄e guerraꝝ ne eq̄tātes possint trāsire. ¶ Itē confraga dr̄ de cōfrigo gis. ⁊ illud de con ⁊ frango gis. Declinat cōfrag⁹ a. um. ⁊ ponit ibi substātiue. ¶ Cōstrue. Cōfraga dn̄r loca. scz in mōtibus. quo. i. vbi flamina. i. venti. frangūt se. scz faciēdo magnū sonum. sonitū vel tumultū. Etiā cōfraga sunt illa loca in syluis. quo. i. vbi roboꝛa. i. magne arboꝛes vel magna ligna cesa. i. secta ab hoībus residunt. i. resident. i. remanent. ¶ Nota q melioꝛ lr̄a (vt mihi videt) rescindūt vel relidūt ⁊c̄.

Choꝛus

Est mēsura coꝛus: vētus coꝛus: ⁊ choꝛus agmen
Ac instrumentum: fitq; choꝛea choꝛus.
Est mensura choꝛus triginta manens modioꝛū.

¶ Hic docet autoꝛ q hic choꝛus ri. hz q̄nq; significatōes. Nam est q̄dā mēsura ꝯtinēs triginta modios. ¶ Coꝛus est q̄dā vētus collateralis zephiro (anglice a Westure Wynde) ⁊ tūc coꝛus ꝓducit primā syllabā. sine aspiratōe. Lucanus. Non coꝛus in illū ius habet aut zephirus. Boecius in primo li. de cōso. metro tertio. At cū precipiti glomerant syders coro. In alijs significationib⁹ corripit pri-

mã syllabã. ¶ Itẽ chorus.i.societas vel comitius.vel multitudo in sacris collecta. Vñ in hymno scribit. Nõ chorus vatũ rc.i. multitudo ꝓphetaꝝ. ¶ Itẽ chorus est instrumẽtũ musicũ.vt quidam dicũt (anglice a crouthe) ¶ Cõstrue. Chorus est mensura. ꝛ sic de aliis. ¶ Hoc agmen inis.i.societas.

Corna gerit cornus: pecudũ sunt cornua: cornu, Militis est: quando ꝓperat sua bella gerendo. Cornus Cornu

¶ Autor hic docet dĩam inter hoc cornũ ni.corna.ꝛ hic cornus ni. ꝛ hec cornua cornuũ.ꝛ hoc cornu indeclinabile in singulari.in plurali hec cornua nuũ. Dicẽs ꝙ corna sunt fruct⁹ corni (anglice hoppe) Et cornus est ꝗdã arbor portãs ea (anglice hopp tree) vt quidam dicũt. ¶ Et cornua sunt pecudũ.i.aialium cornutoꝝ (anglice horns) vt boũ.ouiũ.ceruoꝝ.ꝫ damaꝝ ꝛ similiũ aialiũ. ¶ Sed hoc cornu cornu indeclinabile est illud instrumẽtum in quo miles ñãs socios suos cõgregat ad preliũ ꝓgressuros. Hug(. dicit ꝙ cornua vocant extreme partes antẽnaꝝ maioꝝ finiũ ꝗ sunt in mari. ꝛ cornua sũt extreme partes exercitus ꝗ torte sũt ad modũ cornuũ aialis: sed magis ꝓprie in hac significatõe inuenit hic cornus nus.q̃rte declinatõis.ꝛ ꝓ cornu militis similiter. ¶ Sed cornu indeclinabile in singulari.ꝛ cornua in plurali.ꝓprie ꝑtinẽt ad aialia. Unde. Corna rc. Militis est cornu cũ sua bella parat. Et iste versus magis placet. Et cornu dr̃ de caro carnis nĩ.

Crudelis nouus incoctus: notat hec tria crudus Crudus.

¶ Autor hic dicit ꝙ crudus a.um.hꝫ tres sigtiões. Primo.i.crudelis. Ouidi⁹. Crudusq; rotabit hectreus.i.crudelis hectreus.qđ est ꝓpriũ nomẽ viri. ¶ Et crudus.i.nouus. vñ in alexandreidos. Vulneribus crudis ꝛ corde tumẽtib⁹ egre. Insum rc.crudis.i. nouis. ¶ Et est incoctus. Juuenalis. Crudũ panẽ in balnes portat.i. incoctũ panẽ. Vel iste carnes sunt crude.i.incocte.non bene cocte ¶ Crudus da.dum.a cruor cruoris dr̃.cruor.i.sãguis. ¶ Cõstrue Crudus notat hec tria.crudelis.nouus.incoctus.

Cuna subest terris: sed sunt cunabula cune. Cuna

¶ Hic ponit autor dĩam inter hec cuna ne. ꝛ he cune aꝝ. dicẽs ꝙ hec cuna ne.est foramẽ sub terra in quo cuniculus dr̃ hitare.ꝫ he cune aꝝ.dñr ipa cunabula.ꝗ sunt lecti infantiũ.ꝛ hoc iõ ne iacentes cũ matrib⁹ vel nutricib⁹ eorũdẽ suffocent in sonmo. Cunabula de hec cuna ne.dñr. ¶ Cõstrue. Cuna.i.tale foramẽ subest terris. Sed cune aꝝ.in plurali numero sunt cunabula.i.tales lecti.

Curriculus paruus currus: paru⁹ quoq; cursus Currus

¶ Hic curriculus li.hꝫ duas significatões. Nã idẽ ẽ ꝙ paru⁹ currus.ꝛ tũc est dimiũ.de hic currus rus.rui.i.vehiculum (anglice a chare) ¶ Itẽ curriculus est paru⁹ curr⁹ ꝫ istũ autorẽ. Priscian⁹ tñ dicit hoc curriculũ li.vite hoĩs breue tp̃s sigñe.ꝛ sancta ecclesia

hoc approbat dicens. Post huius vite curricula. ¶ Cōstrue. Curriculus est paruus currus. et tñ a cursu vult fore curriculus. Autor dicit hic q nō obstāte curriculus sit idē q paru⁹ currus. tñ aliud diminutiuū diriuat de hic cursus sus sui. ¶ Cōstrue. Et tñ curriculus vult fore. videlz diminutiuū de hic cursus. genitiuo huius cursus. datiuo huic cursui.

Cauillo

Perforo cum fallo: duo denotat atq; cauillo.
Sed cauo dat primum: caluo dat reliquum.

¶ Autor docet hic q cauillo as. hz duas sigtōes. Nā cauillare idē est qd pforare. et tūc dr de cauo as. are. qd idē est qd cauū facere. ¶ Itē cauillare idē est qd fallere. sed tūc dr de caluso uis. ere. tertie piugatōis. qd idē est qd fallere. Vñ qdā dixit. Si nō vis calui: fuge cōsortia calui. i. si nō vis calui. i. decipi. fugias cōsortia. i. comitiua calui. s. hois. q tales sūt decipiētes et fallētes. ¶ Cōstrue. hoc verbū cauillo as. denotat. i. significat ista duo verba pforo qd idez est qd cauare. et fallo qd idē est qd decipe. sed cauo qn idē est qd pforo dr de cauo as. i. diriuat de eo. et qn cauillo idē est quod fallere siue decipere: deriuat de caluso uis. qd idē est qd decipere.

Cancello

Cancello scribo: cancello grammata findo
Cancellumq; meas in cruce pono manus.

¶ Autor hic docet q cancello as. hz tres significatōes. Nā cācellare idē est qd scribere. Vñ hic cācellarius rij. ¶ Et idē est qd fingere lras. sicut patet in litteris cancellatis. i. falsis. ¶ Itē cancellare est transponere manus in modū crucis. Unde dicitur. Ipe cācellatis manibus adorauit. ¶ Construe. Ego cancello dum scribo. et ego cancello dum findo. i. scindo grammata. i. litteras. q pro et. et ego cancello manus meas dum pono. i. transpono in cruce. id est in modum crucis.

Cano

Dat cano laudare: dat scribere vaticinari.

¶ Autor hic docet q cano nis. cecini canere. hz tres significatōes Nā idē est qd laudare. vt ibi. Regē secura canit. i. ribaldus canit. i. laudat. ¶ Et canere idē est qd scribere. i. describere. vñ Uirgili⁹ Arma virumq; cano. i. describo metrice. ¶ Et est idē qd vaticinari. i. pphetare. vt Uerba sybilla canit. i. sybilla pphetissa canit. i. vaticinatur vera. i. ea que sunt vera. ¶ Construe. Cano dat. i. significat laudare et scribere et vaticinari. et declinatur. Cano canis cecini canere cantum cantu in supinis.

Carpo

Carpo viam: lanam: flores: vicium: viciosos.

¶ Autor docet hic q carpo pis. hz quattuor significatōes. Nā carpere idē est qd capere. vt hic Ouidi⁹. Lōgas carpsere vias. i. carpserūt. i. ceperūt longas vias carpere. Et est idē qd parare lanam (anglice to teese) vñ Lucanus. Lanā carpsere puelle. ¶ Itē carpere est colligere. vt volo carpere flores. i. colligere. vñ Horatius.

Et aliquid plenis pomeria carpere ramis. carpe est ibi colligere.
¶ Et carpere est idē qd reprehēdere. vt carpo viciū et viciosos. i. reprehēdo. Carpo est actiuū. et piugat Carpo pis. psi. carpere car ptū tu. in supinis. ¶ Cōstrue. Ego carpo. i. capio viā. carpo lanā. i. paro cū manibus. carpo flores. i. colligo. carpo viciū. i. viciosos. id est reprehendo viciū. carpo viciosos. i. corripio viciosos. Et sic car po habet quinqz significationes.

Cedo tibi cessi faciet: de cedo cecidi.

Cedo

¶ Autor hic ponit qr cedo hz duas sigtōes. Nā idē est qd dare lo cū. et tūc est verbū neutrū. et pstruit cū dtō casu. vt Maiori cede. i. da locū maiori. et tūc facit preteritū cessi. et in supinis cessū. ¶ Itē cedo est actiuū. et tunc significat hec tria q patēt p versum. Signat cedo secat. interficit. atqz flagellat. Et tūc regit actm post se. vt ce do. i. flagello te. vel verbero te. et facit preteritū cecidi. penultima pducta. et cessum cessu in supinis. ¶ Et nota hic aliū versum de si gnificatōe ipsius. Verbero. scindo. neco. notat hec tria cedo cecidi. ¶ Construe. Si dico cedo tibi. tunc cedo faciet cessi in preterito. Si dico cedo te. tunc faciet cecidi.

Hoc verbum celo notat ista duo tego sculpo A primo celum: celtes de posteriori.

celo celas

¶ Autor docet hic qr celo as. hz duas significatōes. Nā idē est qd tegere. et tunc de eo diriuatr hoc celū li. qr celat terra. i. tegit. vel qr celat. i. tegit supiora ab inferiorib9. ¶ Itē idē est qd sculpere. et tūc diriuatr ab eo hic celtes tis. quoddā istrumētū ferreū aptū ad scul pendū (anglice a chisell) vñ Job. Quis mihi dervt exarent sermo nes mei in libro stilo ferreo aut plūbi lamina vel celte sculpant in silice. Antique tñ biblie hñt certe et nō celte. ¶ Cōstrue. Hoc ver bū celo as. notat hec duo. s. verba tego gis. texi tegere tectū ctu. et sculpo pis. sculpsi sculpere sculptū tu. in supinis. celū venit. i. diri uatur a primo. i. a celo. qñ idē est qd tegere. celtes venit. i. diriuatr a posteriori. i. de celo. qñ idē est qd sculpere. Celo est verbū actiuū et pōt construi cū duplici accusatiuo.

Glorior: inclino: cleo cles: scrobeo signat. Hinc qr sorbet aquas nos dicimus esse cloacam. Glorior hinc clerus: cleo cles inclino cliens dat Cliuus et herculeum: dant. lis et gloria nomen.

Cleo cles cliuus ui

¶ Autor docet hic qr hoc verbū cleo cles cleui clere. est equiuocū ad tria. et hz tres significatōes. et fm quālibet ab illo diriuant noīa Dicit ergo qr cleo cles significat hec tria. videlz gloriari. i. gaudere et inclinare et sorbere. et qñ idem est qr sorbere. tunc diriuatur ab eo hec cloaca ce. et est cloaca ille locus qui cōiter frequentatur ad re quisita nature. ¶ Et cloaca est vnus puteus extra ciuitatē consti

tinus. ad quē oēs sordes ville decurrūt p vias subterraneas. ⁊ cloaca d̄r a cleo cles. qđ est sorbere: q̄r absorbet oīa imūda. ¶ Item qñ cleo est idē qđ gloriari. tūc diriuat ab eo hic clerus ri. q̄r clerus sēp d̄z gloriari in dño ꝑpter beneficia sibi collata ab eo. ¶ Itez qñ cleo idē est qđ inclinare (āglice to bowe) tūc d̄r ab eo hic ⁊ hec cliens tis. i. minister vel seruus. Et apud modernos (⁊ nos saltē) cliens d̄r legista ille q̄ placitat ꝓ aliquo apud Westm̄. i. legib⁹ regni alio noīe syndicus legū. ¶ Itē hic cliuus ui. est collis vel mōs ſm qđ ꝯsiderat in descēsu (āglice the hangyng of a hylle) ¶ Item dicit hic autor ꝙ lis ⁊ gloria dant. i. deriuāt hoc nomē herculeum. i. hoc nomē hercules. Qđ dictū sic intellige ꝙ hoc nomē hercules cōponit de her grece qđ est lis latine. ⁊ cleos grece qđ est gloria latine. Unde hercules quasi gloriosus in lite. q̄r semp in lite. i. bello de hostibus triūphauit. Et sic lis ⁊ gloria. her ⁊ cleos dant. i. deriuant nomē herculeū. i. hoc nomē hercules. ¶ Cleo cles etiā cōponitur cū oda qđ est laus. Uñ d̄r hoc clenodiū dij. i. gloriosa laus seu donū vel datum laude dignū seu gloriosum. i. iocale. vt in vita triū. Regū. caplō. iiij. Clenodia ditissima de iudea portari fecerūt. ¶ Cōstrue. Cleo cles significat glorior aris. inclino as. sorbeo bes Et hinc nos dicimus cloacā esse. q̄r sorbet aquas. ⁊ nos dicim⁹ clerus a cleo cles. qñ est idē qđ glorior aris. Et cleo cles idē est qđ inclino. ⁊ tūc d̄r ab eo diriuari hic ⁊ hec cliens clietis. ⁊ hic cliuus cliui. Reliquum exponitur superius.

Censeo Censeo computo: censeo nuncupo: censeo mores

¶ Autor hic docet ꝙ censeo ses h̄z tres significatiōes. Nā cēsere est idē qđ cōputare. numerare. Uñ recenseo es. qđ facit recēsitum tu. in supino. penultima correpta. ⁊ est idē qđ numerare. Et recensio sis. siui. sire. in eadē significatōe. qđ facit recēsitū tu. media ꝓducta. quarte ꝯiugatōis. vñ v⁹. Uasa recēsita ſz poma recēsita dicas Primū recēsita ꝓducit penultimā. q̄r ē participiū de recētior iris. recēsitus sum iri. qđ est verbū quarte ꝯiugatōis. Sed ſm recēsita corripit penultimā. q̄r est participiū de recēseor seris. recēsitus sum seri. qđ est scđe ꝯiugatōis. ⁊ vtrūqꝫ idē est qđ nūerare. ¶ Itē cēsere est nūcupare. vt quo noīe cēseris vel nūcuparis. ¶ Et cēsere. i. iudicare. ⁊ ꝓprie de morib⁹. vñ hic censor oris. i. iudex. vnde Gualterus in alexādreidos libro primo. Muneris arguit accepti censor iniquus. ¶ Construe. Ego censeo dū cōputo. ⁊ ego censeo dū nūcupo. ⁊ ego censeo dū iudico mores. Et coniugat censeo es. censui ere. censum su. penultima correpta. Uñ versus. Censeo dat censum: sed itum sua cōpositiua. vt recenseo recensitū. penultima correpta. Et censeo est verbū actiuum.

Crepo Dat crepo rūpo sono culpat sonat icrepo signat.

¶ Autor hic docet ꝙ crepo pas. h̄z duas significatiōes. ⁊ increpo pas. suū cōpositū h̄z duas sig̃tiōes. ¶ Crepo pas. est idē qđ rūpo pis. vñ. Ille suspensus crepuit medius. i. ruptus fuit. ¶ Et idem

est qd sono as. vñ. Crepuit seuis vngula cãpo. ¶ Itē sic increpo pas. est idē qd culpo pas. vñ Ouidius. Increpet vsqꝫ licet tua sū tua dicar oportet. Licet increpet. i. licet culpet ¶ Et est idē qd sono as. vñ illud. Increpuitqꝫ lyra. i. sonuit. ¶ Construc. Hoc verbū crepo dat. i. significat. rumpo pis. ⁊ sono as. ⁊ increpo pas. pui. pare. crepitū tu. crepans turus. verbū neutrū. ¶ Rūpo is. rupi ere. ruptū ruptu. in supino. verbū adiectiuū. ¶ Sono sonas sonui sonare sonitū tu. in supinis. verbū neutrū. ¶ Increpo pas. increpaui increpare increpitū pitu. vel increpatum increpatu. in supinis. verbum actiuum.

Qui fallit verbis aliquem circūuenit ille. Et circūuenio dum circundo loca multa.

Circūuenio.

¶ Autor hic docet ꝙ circūuenio uenis. est equiuocū ad duo. Nā idē est qd decipio pis. vel fallo lis. vt hic. Iste sua multas circūuenit arte ꝑuellas. circūuenit. i. decipit vel fallit. ¶ Item circūuenit est idē qd circuire. vñ Horatius. Multa senē circūueniūt incōmoda. i. multa incōmoda circūdant senē hoiem. ¶ Construe. Ille circūuenit aliquē qui fallit eū verbis suis. ⁊ ego circūuenio loca multa dū circūdo ea. ¶ Fallo ꝯiugat sic. Fallo lis. fefelli fallere. falsū su. i supinis. actiuū est. ¶ Circūuenio nis. penultima correpta. circūueni penultima ꝓducta. circūuenire circūueniendi do. dū. circūuentū tu. verbū actiuū. ¶ Circūdo das. circūdedi penultima correpta. circūdatū tu. penultima correpta. actiuū est. ¶ Circūuenio cōponitur de circū ⁊ venio.

Hec duo significat cogit: compellit: adunat.

Cogo

¶ Hic autor docet ꝙ cogo gis. hꝫ duas sigtiões. Nā idē est qd cōpellere. vt aliqs cogit me facere qd penituit me fecisse. ⁊ ibi. Currere cogit equū sub milite calcar acutū. cogit ibi. i. cōpellit. ¶ Itē cogere est adunare. i. colligere vel congregare. vt ibi. Tyture coge pecus. i. collige vel aduna. Itez Alanus in anticlaudiano libro primo. Grāmatice partes diffusas cogit in vnū ⁊c. cogit ibi est colligit. ¶ Cōstrue. Cogit significat hec duo. s. compellit ⁊ adunat. Et cōiugat sic. Cogo cogis coegi cogere: coactū tu. in supinis. verbuꝫ actiuū. Et cōpontur de con ⁊ ago agis. Sed compellit coniugatur sic. compello lis. compuli cōpellere cōpulsum cōpulsu in supinis. componitur de con ⁊ pello lis.

Agros: rus: formam: superos colit atqꝫ parētes. Hos arat: hic habitat: ornat: honorat: amat.

Colo lis.

¶ Hic docet autor ꝙ colo colis hꝫ quinqꝫ significatiões. vt ego colo ciuitatem. i. habito. Colo terram. i. aro terram. Colo formam. id est orno. Colo deum. id est veneror. Colo parentes. id est diligo parentes. ¶ Construe sic. Aliquis colit agros. id est arat hos agros Et aliquis colit rus. id est habitat hoc scilicet rus. Et aliquis

colit formã.i.ornat eã. Et aliquis colit.i.venerat superos.i. sanctos Atqꝫ ꝑ ꝛ.ꝛ aliquis colit parẽtes.i.amat eos. Colo flectit sic. Colo colis colui colere cultũ tu.in supinis.actiuũ est.sed qñ idem est qꝺ arare vel habitare.tũc est neutrum.

Commẽdare.

Cõmendat: laudat: in tutelam quoqꝫ mandat.

¶ Autor docet hic ꝙ cõmendo das.hꝫ duas significatões. Nã idẽ est qꝺ laudare.vt Cõmendo fortia facta.i.laudo. ¶ Itẽ cõmendare idẽ est qꝺ in tutelã dare.vt cõmendaui tibi res meas.i.in custodiã vel tutelã dedi vel mandaui res meas vobis.vt ibi. In manꝰ tuas dñe cõmendo spm̃ meũ.cõmendo ĩ tutelã mãdo tibi. ¶ Construe. Aliquis cõmendat dñ laudat.quoqꝫ ꝑ ꝛ.aliquis cõmendat dñ mandat aliquid in tutelã. Cõmendo das.verbũ actiuũ. Et cõponitur de con ꝛ mando das.ꝛc.

Cõmitto

Committo: iungo: pecco: trado: facioqꝫ.

¶ Autor hic docet ꝙ cõmitto tis.hꝫ quattuor sigñtões. Nã idẽ est qꝺ ꝯiũgere. Ut ille cõmittit tabulas.i.iũgit. ¶ Et cõmittere ẽ peccare.vt ibi. Grecia cõmisit qñ ꝑ vellere misit.cõmisit ibi est peccauit.vel vt ibi. Sentit adhuc ples qꝺ cõmisere parẽtes.cõmisere.i.peccauerũt. ¶ Et cõmittere est tradere.vt vnus dñs cõmisit mihi beneficiũ.i.tradidit. ¶ Itẽ cõmittere est facere.vt iste cõmisit plura bona.i.fecit. ¶ Cõstrue. Ego cõmitto.i.iũgo ꝛc. Cõmitto tis. cõmisi ere.cõmissum su.in supino.verbũ actiuũ.nisi qñ idẽ est qꝺ peccare.ꝛ tũc est verbũ neutrũ. Et cõponit᷑ de con ꝛ mitto tis.

cõponere

Componit: sedat: sepelit: facit: ornat: adunat.

Compono rursum cũ paruis comparo magna.

¶ Hic dꝛ ab autore ꝙ cõpono nis.hꝫ sex significatões. Nã idẽ est ꝙ sedare.i.pacificare. Ut ille miles nestor festinat cõponere.i.sedare lites.vñ Horatius. Si nestor cõponere lite. Inter pelidem festinat inter atridẽ.i.agamenonẽ regẽ grecie. ¶ Itẽ cõponere est sepelire. Ut ille est cõpositus in sepulchro.i.sepultus. ¶ Et cõponere est ornare. Ut ista mulier est bene cõposita.i.bñ ornata. ¶ Itẽ cõponere est adunare vel cõparationẽ facere vel similationẽ. Ut iste componit magna paruis.i.cõparet magna paruis.similat magna paruis.vt compono te tibi.i.similo te tibi. ¶ Construe. Constructio satis leuis est. Compono nis.composui componere. compositum compositu.verbum actiuum. Et componitur de con ꝛ pono ponis posui ponere.

Cõparo.

Comparo dum similo: comparo signat emo.

¶ Autor hic docet ꝙ cõparo ras.habet duas significationes. Nã idẽ est qꝺ similare. Ut comparo te bono viro.i.similo te bono viro Unde Gaufridus. Comparat exemplis prouerbia sola venustas. ¶ Et comparare idem est qꝺ emere. Unde in euangelio. Uendidit oĩa que habuit ꝛ comparauit sibi agrũ.i.emit. Cõparo ras. est

actiuum.ꝛ cōponitur de con ꝛ paro ras.

Conditur vꝛbs: conditur olus: sed cōditur aurū — Condere

Autoꝛ docet hic ꝙ condit. est equocū ad duo. Deinde ponit differētiā inter condit (cuius media corripit.) ꝛ condit (cuius media ꝓducit.) Dicēs ꝙ condit (cuius media corripit.) est idē qꝺ fit vel ē factū. vt vꝛbs condit. i. fit vel est facta. Itē condit (media correpta i. abscōditur. vt aurū condit. i. abscondit. vel vt hic. Lustris condit vrsa suis. i. abscōditur. Sed conditur (cuius media ꝓducitur) est idē qꝺ sapit vel est sapidū. vel est factū sapidū. Et hoc est melius vt olus conditur. i. factum est sapidū. Unde alibi dicitur. Ut sit cō dita: bene condita creditur esca. Et est differentia inter condita: cuius media producit. ꝛ condita: cuius media corripitur. Condita cuius media ꝓducitur est idem qꝺ sapida. Condita cuius media corripitur est idē qꝺ facta. Unde Construe. Esca creditur condita. id est facta. vt sit bene condita. i. bene sapida. Conditur vꝛbs. Condoꝛ deris. conditus sum condi. est passiuū. Cuius actiuum est condo condis condidi condere conditū conditu. in supinis media correpta. Et eodem modo cōiugatur conditur. quod idem est qꝺ abscondítur. ꝛ vtrūqꝫ est passiuū. Et vtrūqꝫ condo. s. pro facere ꝛ abscondere componit de con ꝛ do das dedi dare. Sed conditur. cuiꝰ media ꝓducitur est passiuū. cuius actiuum declinatur. Condo dis condiui condire conditū tu. in supinis media producta. ꝛ est verbū quarte coniugationis.

Conduco thalamos: caros conduco sodales. — Conduco
Conducitqꝫ meis hec medicina malis.

Autoꝛ hic docet ꝙ conduco cis. hꝫ tres significatōes. Nam conduco. i. mercedē ducere. Uñ in euāgelio dꝛ. Qꝛ nemo nos conducit Et nota dr̄am inter cōducere ꝛ locare. Ille locat hospiciū ꝗ preciū accipit de eo (anglice take rente oꝛ hyre.) Ille cōducit ꝗ preciū ꝓ eo dat. Uñ scholares cōducūt hospicia. ꝛ burgēses locāt ea. versus. Qui locat ille capit. ꝗ ꝯducit preciū dat. vñ Cōducticius a. um i. equus ꝯductiōis. Itē ꝯducere est simul ducere. vt ꝯduco socios. i. simul duco. Itē ꝯducere est ꝯuenire. vt hec medicina ꝯducit malis meis. i. cōuenit malis meis. Cōstrue. Ego cōduco thalamos i. cameras ꝛc. cōduco cis. cōduxi. cere. conductū tu. in supinis. verbum actiuū. nisi qñ est idē qꝺ conuenit. ꝛ tūc est neutrū. ꝛ componit de con ꝛ duco cis. duxi. ducere.

Conficiunt medici: reges: sacriqꝫ ministri. — Conficio
Hii miscent superant illi: sacrantqꝫ sacriste.

Autoꝛ hic docet ꝙ cōficio hꝫ tres significatōes. Nā cōficere est idē qꝺ miscere. vt medici ꝯficiūt electuaria. i. miscēt (anglice myngled) Et ꝯficere est superare. vt Reges conficiūt hostes. i. reges superāt hostes. vñ Gualteriꝰ in alexādreide. Cōfecit falsos ꝯfusa

in carce ministros.cōfecit.i.superauit vel tormētauit.ꝛ sic cōficere est tormētare. ¶ Itē cōficere est sacrare.vt p̄sbyteri cōficiūt corp⁹ xp̄i. ¶ Cōstrue. Medici ꝛc. Cōficio cis.feci.ficere.cōfectū ctu.in supinis.actiuū est.ꝛ cōponit̄ de con ꝛ facio facis.

conuenio **Conuenit accipitur pro pangit ꝛ assimilatur. Pro coit atq̈ decet:compellat:inest ꝛ oportet.**

¶ Hic docet autor q̄ cōuenire h̄ȝ septē sig̃tōes. Nā idē est qd̄ pāgere.i.paciscī(anglice to make cōuenante)vt in euāgelio. Nonne ex denario cōuenisti mecū.i.pepigisti. Et idem est qd̄ assimilari.vt iste pānus cōuenit illi.i.assimilat̄.vt sic tui mores conueniūt sibi.i.assimilant̄. ¶ Itē idē est qd̄ coire.i.simul venire.vt conuenerūt in vnū aduersus ꝛc.i.simul venerūt. ¶ Itē cōuenit idē est qd̄ decet. vt sibi cōuenit ire domū veniētivespere nobis.cōuenit ibi idē ē qd̄ decet. ¶ Itē cōuenire.i.inesse.vt aīa cōuenit hoī.i.inest hoī. ¶ Et idē est qd̄ oportet.vt cōuenit magistrū legere librū.vel lectionē.i.oportet. ¶ Et p̄ter istas significatōes cōuenire est idē qd̄ alloq̄. Ut cōuenio vos o iudei. Cōuenire est ꝯgruere.vt illud nō ꝯuenit mihi.i.nō ꝯgruit. ¶ Item ꝯuenire.i.exigere aliquid ab aliquo.vt ꝯuenio rem meā ad te.i.exigo rē meā a te. ¶ Itē ꝯuenire ē adunare.i.colligere.vt cōuenio pecudes.i.colligo in vnū. ¶ Item nota q̄ conuenio pro istis quattuor significationibus.s.alloqui.exigere.adunare.ad ꝑpulū vocare.est actiuū.in aliis significatōibus est neutrū. ¶ Itē ꝯuenit ꝓ oportet est impsonale. ¶ Iteȝ ꝯuenit est idē qd̄ ꝯtingit.vt in Pāphilo. Conuenit vt n̄ros queris quasi nescia casus. Cōuenio nis.cōueni.cōuenire.cōuentū tu. ꝛ componitur de con ꝛ venio venis.

corripio **Corripio breuio:castigo:simul rapioq̈.**

¶ Hic autor docet q̄ corripio pis.h̄ȝ tres significatōes. Nā idem est qd̄ breuiare.vt ibi. Atq̈ modo fleui casus incōmoda leui.i.sinistri casus. Sūt verba Heccube orātis iunonē deā. Uñ in carmine de troiano excidio. Qd̄ superest cui corripe finc breui.corripe.i.breuia. Et dī ista syllaba corripit̄.i.breuiat̄. ¶ Et est idē qd̄ castigare vt ibi. Corripe stultum:ꝛ ip̄e odio habebit te.vel aliter. Corripias stultū te nō dimittit inultū. ¶ Et est idē qd̄ capere. simul capere. vt Corripuere bona secū quecūq̈ tulere.corripuere.i.simul capere. ¶ Corripio pis.pui.pere.correptū tu.in supino.verbū actiuū. ꝛ cōponit̄ de con ꝛ rapio rapis.

constare. **Constat id est emitur:permanet:estq̈ palam.**

¶ Autor hic docet q̄ consto stas.h̄ȝ tres sig̃tōes. Nam idē est qd̄ emere ꝓ certo precio. Ut ista res cōstat tribus denariis.vel cōstat tanti. ¶ Nota q̄ cōsto as.significans precium cōstruitur cum gtō casu vel abl'tō.vt equus cōstitit mihi quadraginta solidis vel solidoꝝ. ¶ Et est idē qd̄ ꝑmanere.vt Deus constat ineternū. ¶ Et constat.i.palam est.ꝛ tunc multotiens est imꝑsonale.vt Cōstat q̄

deus est. ¶ Cōstrue. Constat est idē qd̄ emitur. et sic de aliis. Consto constas constiti ↄstare. ↄstitutū tu. et raro ↄstatū tu. verbū neutrū. ¶ Itē ↄstare. i. existere. vt domus ↄstat ex tecto pariete. et fūdamento. i. constitua est. ¶ Et est idē qd̄ ↄseuerare. Ut ille cōstat in proposito. i. perseuerat.

Consulo consiliū querens: pariterqȝ ministrans consulo
Consulo te rogitans: tibi consulo consilium dās

¶ Hic docet autor qꝫ consulo lis. est equiuocum ad duo. Quia in vna significatōe. i. querere ↄsiliū (anglice to aske counseil) ab aliquo. et tūc ↄstruit cū actō casu significāte rem a quo cōsiliū querit vt cōsulo te sup vno dubio. i. quero ↄsiliū a te sup re dubia. Et est idem qd̄ dare consiliū. et tūc cōstruit cū datiuo casu significante rē cui datur ↄsiliū. vt cōsulo tibi ne offendas deū. i. do tibi consiliū. et tūc est verbū neutrū. sed qn̄ construit cū actō est verbū actiuum. ¶ Cōstrue. Ego querēs consiliū consulo. qꝫ ꝑ et. ego ministrās. i. dans cōsiliū consulo te. Deinde docet quē casum regit consulo qn̄ est idē qd̄ querere consiliū. et quē casum regit qn̄ idem est qd̄ dare consiliū: dicēs. Ego rogitans. i. querēs ↄsiliū consulo te. Et sic ptȝ qꝫ in tali significatōe construit cū actō casu. Et ego dans consiliū: consulo tibi. et sic patet qꝫ in illa significatōe construitur cū datiuo casu. consulo lis. lui. consultū tu.

Consultor rogitat: consultus consilium dat. consultor cōsultus.

¶ Autor docet dr̄am inter hic cōsultor oris. et hic ↄsultus ti. dicēs qꝫ cōsultor est ille qui querit consiliū. Sed cōsultus ti. est ille q̄ dat ↄsiliū. Et pōt adiectiue declinari. vt cōsultus a. um. i. sapiēs et cōparatur consultus tior. tissimus. et etiā pōt esse participiū de consultor eris. consultus sum. ¶ Construe. Consultor rogitat. i. petit. consiliū. i. consultus dat consiliū.

Argumentando tibi: concludo te: bene dico concludo
Sed te concludo: cum te in menia claudo.

¶ Autor hic ponit qꝫ hoc verbū ↄcludo hȝ duas sigtiōes. nā ↄcludere est aliquē argumētādo vincere. et tūc ↄstruit cū actō casu. vt ↄcludā te. s. argumētādo vincā te. ¶ Itē ↄcludere est aliquē claudere in domo. vel in carcere. vel in castro. et tūc est verbū actiuū. et ↄstruit cū actō casu. vt ↄcludā te in domo ne posses exire. ¶ Cōstrue. Sic ego dico bene ↄcludo te argumētando tibi. s. tecum. sed dico bene cōcludo te: cū claudo te inter menia. i. inter muros. s. in domo vel in carcere vel in castro. Item cōcludo dis. ↄclusi conclusum su. cōponitur de con et claudo dis.

Contendit certat: conatur: diuidit: effert. contendo

¶ Autor hic docet qꝫ ↄtendo dis. hȝ q̄ttuor sigtiones. Nā ↄtendere. i. certare vel litigare (anglice to stryue) vnde Catho. Cōtra verbosos noli cōtendere verbis. Et in tali significatōe construitur cū

datiuo casu. vel cũ abltō mediāte ista prepositōe cū. ita q̄ ille datiuus vel abltūs sigt rem cū qua initur cōtentio. vt volo cōtendere tibi vel tecū in fortitudine. vtrūqʒ dr. Et hoc idē facit certo as. q̄n significat ꝯtēdere. vñ in aurora. Colli planicies cū albedine certat oleri. Siue niui nulloqʒ pede trita fuit. Et loquit̄ de albedine sctē marie virginis. Dicit q̄ planicies colli sui. i. collū suū. certat. i. ꝯtēdit oleri. i. cygno. i. cū colore in albedine. Siue certat niui. i. cū niue. q̄ nullo pede fuit trita. i. calcata. ¶ Et est conari. vt iste ꝯtēdit vincere. i. conat̄ vincere. ¶ Et est diuidere. vñ Horacius. Nō qui sidonio cōtendere callidus ostro. ꝯtēdere. i. diuidere. ¶ Itē idē est qđ excedere. vñ Stacius. Atqʒ equū menibꝰ orbē ꝯsiliis armisqʒ potēs cōtendit vlixes. ꝯtendit. i. excedit. ¶ Cōstrue. Contēdit certat. i. aliquis ꝯtendit dū certat. ⁊ sic de aliis. Cōtendit ꝑ certare et conari est neutrū. Scđm alias duas significatōes est actiuū. ⁊ declinatur. Contendo dis. cōtendi dere. ꝯtentū tu. vel contensum su. in supinis. ¶ Itē cōtendere est simul ire. ⁊ simul tendere. ⁊ cōponitur de con ⁊ tendo dis. tetendi dere. qđ facit tensum su. ⁊ tentum tu. in supinis. fm Huguitionem.

Versus de maria

cōtingere

Contingit notat euentum: contingere tactum.

¶ Autor docet hic q̄ cōtingo gis. hʒ duas significatōes. Nā idem est qđ euenire. vt illud ꝯtingit mihi male. i. euenit vel accidit. Et ĩ eadē significatōe sumit̄ aliq̄n impsonaliter. vt ꝯtigit nobis vel vobis ire in cāpos. vel ꝯtingit dū irem in cāpos. ¶ Itē cōtingere. i. tangere. Ut istud factū cōtingit ꝑsonā vrām. Et est verbū actiuū. ⁊ cōstruitur cū actō casu. Sed in illa significatōe est neutrum. ⁊ cōstruit̄ cum datiuo. ¶ Construe. Hoc verbū contingit notat. i. significat euentū. i. idē qđ euenit. ⁊ ꝯtingere. i. hoc verbū ꝯtingo notat tactū. i. idē qđ tango gis. tetigi tangere. i. declinat̄. Contingo gis. cōtigi. media correpta. contactū tu. in supinis. ⁊ componitur de cō ⁊ tango gis. tetigi tangere.

Curo

Hec tria signat curo medeor: volo: pasco.

¶ Autor docet hic q̄ curo as. hʒ tres sigtiones. Nā curari est idē qđ mederi vel sanare. vt medicus curauit egrū. i. sanauit. Et curo idē est qđ volo. i. desidero. vñ q̄dē. Qđ ego desidero curo. i. curo illud qđ ego desidero. Itē idē ē qđ pascere. vñ Catho. Familiā tuā cura. i. pasce ¶ Cōstrue. hoc v̄bū curo as. signat hec tria. s. medeor volo. pasco. Medeor eris. medicatꝰ sū eri. v̄bū deponēs. ⁊ caret circūlocutiōe ꝑteriti. sʒ accipit mutuo a medicor aris. pasco cis. paui pascere pastū tu. i supinis v̄bū actiuū. ⁊ dr curo de hec cura re. ⁊c.

dactylus

Dactylus est digitus: pes metricus: est quoqʒ fructus.

¶ Autor docet hic q̄ hic dactylus li. hʒ tres sigtiones. Nā idē est qđ digitꝰ. dr eni a dactylo grece qđ est digitꝰ latine. Itē dactylus est q̄dā pes metricus ꝯstās ex vna lōga ꝑcedēte: ⁊ duabus breuis

dactylo.

Est [illegible] vid sub [illegible]

bus subsequētibus. Ut gaudia. Itē dactilus est fruct⁹ palmaꝝ. q2 similitudinē digitoꝝ imitari videt (anglice a date) ¶ Cōstrue. Dactylus est digitus. ⁊ est pes metricus. ⁊ est fructus.

Dragma: melos: pondus sit dragme sit genitiu⁹ dragma.
Questio sit dragma cū dragmatis est genitiuus dracma
Dracma notās pōd⁹ stateris ps quarta vocatur

¶ Autor hic ponit equocatōem in ista dictōe dragma. Et post ꝑponit dfām inter dragma me. fei gñis ⁊ prime declinatōis. ⁊ hoc dragma atis. neutri gñis ⁊ tertie declinatōis. Dicēs ꝙ hec dragma e. fei gñis ⁊ pme declinatōis sigt duo. Nam idē est ꝙ hic melos dis. vel hoc melos indeclinabile. i. dulcis cātilena vel dulcis modulatio (anglice a songe) Et sic tali modo stat dragma ibi. vbi canit ecclesia. Frequātate nobis dulcia cātica dragmatis. dragmatis. i. dulcibus modulatōibus ¶ Itē hec dragma me. est quoddā pōdus. vt scribit Machabeoꝝ. Duodeci dragmas argēti misit hierosolymā ⁊c. vn⁹ ꝟ⁹. Dat scrupulus nūmū. nūmos tres dragmas sed octo. Uncia dat dragmas duodena: sed vncia libram. Isti versus docēt certa pōdera. Scrupulus est pōdus vni⁹ nūmi. Dragma est pondus triū nūmoꝝ. vncia est pōdus octa dragmaꝝ. ⁊ duodecī ꝯstituūt. ¶ Sed hoc dragma atis. neutri gñis ⁊ tertie declinatōis. est q̄stio siue interrogatio. vñ quoddā genus loquēdi dr dragmaticum q2 fit interrogatiuū ⁊ rñsiuū ꝑ ꝑsonas introductas. vt in Therentio. ¶ Cōstrue. Dragma est melos. i. dulcis cātilena vel modulatō ⁊ est pōdus cū dragme sit gtūs eius. Et dragma sit idē qδ questio cū dragmatis sit gtūs. ¶ Dracma notans pōdus ⁊c. ¶ Itē docet autor ꝙ dracma q̄ est pōdus est quarta pars stateris. ¶ Et nota ꝙ hic stater eris. ſm autorē istū corripit penultimā in gtō. Huguitio vero dicit ꝙ ꝓducit penultimā in gtō. videlȝ hic stater. vñ hec statera re. media ꝓducta. ⁊ est statera lingua trutine. Stater stateris est medietas vncie. Uñ versus. Recte dicet stater vncia si medictur. Uñ vncia ponderat vigintiquattuoꝛ denarios. medietas illius est duodecim denarij. qui faciūt staterē. Unde dragma est pōdus triū denarioꝝ. qui tres denarij sunt quarta pars duodecim denarioꝝ. qui faciūt staterē. ¶ Cōstrue illū versum. Dragma notans i. significās pondus vocatur quarta pars stateris. Huguitio dicit ꝙ dracma me. ꝑ c est quoddā pōdus. s. octaua pars vncie. Sȝ hoc dragma atis. ꝑ g ⁊ tertie declinatōis est questio sicut superius dicit. Sed prioꝛ littera magis placet.

Dictatoꝛ notat officium: dictatoꝛ honorem. dictatoꝛ

¶ Autoꝛ hic docet ꝙ dictatoꝛ hȝ duas sigtiōes. Nam sigt illū q̄ dictat lr̄as vel exercet officiū dictādi. Sicut est ille q̄ dictat lr̄as papales. q2 tale offm̄ est ī curia romana ¶ Itē dictatoꝛ ē nomē dignitatis. q2 dictatores olim dicebātur pn̄cipes. Uñ Julius cesar dicebatur dictatoꝛ. ¶ Construe. Dictatoꝛ notat officiū. ⁊ dictatoꝛ notat

melos.

honorē. vt dictū est. ¶ Hic dictator toris. nomē verbale formatū a primo supino istius verbi dicto as. dictatū tu. u in or fit dictator.

Dieta te. **Estq; dieta cibus moderatus: iterq; diei.**

¶ Autor hic docet q dieta te. hȝ duas sigtōes. Nā dieta est suffici ens cibus p vno die cuilibet. siue sit sanus siue infirmus. vel (ſm phisicos dieta est cōpetēs obseruātia ciboꝝ. sani hoīs silr̄ ꝛ equi. ¶ Dieta est itineratio vnius diei. Vñ dieto as. i. p diē ire (anglice to iourney) ꝛ dr̄ de dies diei. ¶ Cōstrue. Dieta est dies moderat' cq pro ꝛ. ꝛ est iter vnius diei. Hoc iter. gtō itineris. dtō itineri. actō iter. vtō o iter. abltō ab itinere. itinera ꝛc. in plurali.

dies diei. **Est clarus vel clara dies: clariq; dies sunt.**

¶ Autor docet hic q dies est equiuocū. ꝛ hoc pp̄ter diuersitatem generꝭ. Nā qñ est masculini gñis: tunc sigt certitudinē. vt sic. Isto die fui lōdonijs. ¶ Et qñ est fei gñis incertitudinē sigt. vt hic. Di es illa dies ire. q: dies illa est incerta. Potest vel aliter dici q iste versus e. t doctrinalis. nō equiuocās. docet eni q dies in singulari numero est dubij gñis. ꝛ significat cū dicit. Est clarus vel clara di es. Et declinat hic vel hec dies. sed in plurali est tm̄ masculini ge neris. qd innuit cū dr̄. Clariq; dies sūt. i. dies in plurali ē gñis ma sculini. ꝛ nō clare. i. feminini gñis. Vñ in doctrinali scribit. Hic da bit hec ve dies. dant hi tantūmodo plures.

discus ci. **Est discus ludus: lecternum: mensa parapsis Discus ꝛ aurora: tibi sit discus quoq; mappa**

¶ Hic docet autor q discus hȝ sex significatōes. Nā est qdā lud' q est in plūbeis scutellis q piecte fuerāt in aerē. ꝛ ipa scutella plū bea cū qua ludebat dicebat. discus (anglice a coyte) ¶ Et est idē q lecternū. i. lecterū. sup qd clerici legūt in ecclesia epistolas lectio nes ꝛ hmōi. ꝛ tūc discus dr̄ de disco cis. q: ibi discit illud qd legit. ¶ Et discus est mēsa sup quā comedit. ꝛ hoc pp̄rie ſm Hug(. p figurā q dr̄ metonomya. Et est quando cōtinens ponitur p coten to. vt si mensa poneretur p disco. vel qñ contentū ponit p conti nente. vt hic vbi discus ponitur p mensa. ¶ Item discus est auro ra. ꝛ tunc dr̄ de discutio tis. q: tūc nebule discutiunt. i. dimouentur abinuicē. ¶ Item discus ponit p mappa (anglice a table cloth) ꝛ hoc impp̄rie. sic qñ ponitur p mensa. ¶ Constructio patet. Hic discus ci. dr̄ de hoc scus indeclinabile. i. rotundum vel rotunditas. Hec parapsis dr̄ de par paris. ꝛ hec apsida apside. i. hoc lat' eris. ꝛ est vas quadrangulū ꝛ quadrilatrū. quasi paribus absidis. i. la teribus. ꝛ mutat b in p. ꝛ scribitur cū ps. Et hic ponitur p scutella que discus est proprie. ꝛ illud vas est in quo seruitur in mensa de carnib' vel potagiis. vel huiusmodi. vñ iuuenalis. Qui multa ma gne q; parapside cenat.

discrimē. **Est tria discrimen: diuisio: glabra: periculum.**

¶ Hic docet autor q hoc discrimē inis. hȝ tres significatōnes. Nā idē est qđ diuisio. Uñ discrimino as. are. i. diuidere. Et discrimē est idē qđ glabra (anglice the shed of the hede) ¶ Et discrimē. i. periculū. Uñ Theodolus. Nec si perficiant vite discrimina currant. ¶ Cōstrue. Discrimē ē. i. sigt tria. scȝ ista. hec diuisio onis. hec glabra (anglice a scalle) hoc periclū di. p syncopam.

Est domus equocū dolus est prudētia seu fraus. Huius origo dolat: sit tibi sine dolet. dolus

¶ Autor hic docet q hic dolus li. est equiuocū ad duo. Nā idem est qđ prudētia vel ars egregie vel subtiliter dolādi. Uñ dolare. i. subtiliter scindere in ligno cū instrumēto ferreo. Et tūc dolus deriuatur de dolo las. are. qđ superi⁹ exponit. ¶ Et dolus. i. fraus. vñ dolosus a. um. vt iste est dolosus. i. decipiēs. ꝛ plenus dolis. i. fraudibus. ꝛ tūc dolus dr de doleo es. ſm illum autorem.

Dicitur aula domus: turba ministra domus. domus

¶ Autor hic docet q hec domus hȝ duas sigtiōes. Nā idē est qđ edes vel aula in qua qs habitat. ¶ Domus. i. familia domus (anglice the householde) Uñ dr tota dom⁹ exiuit p fenestrā. i. tota familia. ¶ Cōstrue. Domus dr aula. ꝛ dom⁹ dr turba ministra ministrās. i. seruiēs magistro vel dño suo. Minister tra. trū.

Deficio neutrum tibi sit signando fatiscor. Passiuumqȝ dabit si respuo significabit. deficio

¶ Autor hic docet q deficio cis. hȝ duas sigtiones transitiuā scȝ ꝛ absolutā. Nā deficio ficis. est idē qđ defectū pati. vel deesse. vt iste lapsus deficit. ¶ Deficere. i. destituere. derelinqre. respuere. vt ille deficit me. i. derelinqt vel destituit vel respuit. vñ Horaci⁹. Secantē leuia nerui deficiūt. i. destituūt. ¶ In pria sigtiōe deficere. i. defectū pati. vel deesse. est neutrū ꝛ absolutū. Sed in scda sigtiōe est trāsitiuū ꝛ hȝ passiuū. s. deficior eris. defect⁹ defici. i. destitui vel derelinqui. ¶ Cōstrue. Deficio sit verbū neutrū significando illud qđ fatiscor eris. fessus sum fatisci. verbū deponēs. ꝛ est idē qđ desinere vel deficere. Sed Hug⁹. dicit q nos dicimus fatisco cis. fatiscere. qđ antiq nō dicebāt. sed fatiscor eris. fessus sum fatisci (qđ ꝛ nos non dicimus) Et sic videt q hic dȝ dici fatisco. ꝛ nō fatiscor. ¶ Passiuumqȝ dabit. qȝ p ꝛ. deficio dabit passiuum. si notabit. i. significabit idē qđ respuo is. i. refutare. derelinquere. ¶ Deficio cis. defeci ere. defectū tu. cōponit a de ꝛ facio cis.

Deuoueo spondens: ꝛ deuoueo maledicens. deuoueo.

¶ Hic autor docet q deuoueo ues. hȝ duas sigtiones. Primo idē est qđ spōdere. pmittere. Ut deuoueo tibi vnū equum. i. promitto ¶ Et deuouere. i. maledicere (anglice to curse) vt deuoueo detractores. i. maledico. vñ Ouid. Thesea deuoui q te dimittere nollet. ¶ Cōstrue. Ego spondens deuoueo. i. pmitto. ꝛ ego maledicens

deuoueo. ꝛ cōiugat. Deuoueo ues. media correpta. deuoui. media ꝓducta. deuotū tu. in supino. ꝛ in vtraqꝫ significatōe est actiuum ꝛ cōponit cū de ꝛ voueo ues. voui votum.

deuotus. **Deuotus humilis: execratusqꝫ benignus.**

¶ Autor docet hic ꝙ hoc nomē deuot⁹ a. um. equocat ad tria. nā idē est q̄d hic ꝛ hec humilis ꝛ hoc le. Ut iste bonus hō est nō arrogans. sed. deuotus. i. humilis. nō supbus ¶ Et est idē qd execrat⁹ ta. tum. i. maledictus a. um. vt dyabolus est deuotus. i. maledictus. ¶ Deuotus. i. benignus. vt iste est deuotus hō. i. benignus. ¶ Cōstructio p3. Deuotus d̄r a deuoueo ues. ꝛc̄.

demolior **Diruo: rodo: paro: demolior hec tria signat.**

¶ Autor hic docet ꝙ demolior liris. equiuocat ad tria. Nā idē est qd diruere. vt Rex castra hostiū demolit. i. diruit vel deijcit. ¶ Demoliri. i. rodere. vt Uestes meas nulla tinea demolit. i. rodit ¶ Demoliri. i. parare. vt inimicus meus mihi demolit insidias. ¶ Construe. Hoc verbū demolior significat hec tria. s. diruo. i. deijcio. rodo. ꝛ paro as. Et cōiugat demolior iris. demolitus sum liri. verbū deponēs. ꝛ cōponit de de ꝛ molior iris. i. cū difficultate conari. ꝛ ꝓprie de rebus. ꝛ molari. i. machinari. parare. fabricare. excogitare. disponere. cū difficultate aliquid facere. vel ingeniose facere. Unde hic molitor oris. i. artifex vel fabricator. vn̄ Ouidi⁹ in. xi. methamor. Primusqꝫ piratis molitor Jason. i. ille homo iason fuit prim⁹ fabricator nauis. ꝛ d̄r de molior iris. hec moles lis. i. difficultas. magnitudo. magnum pondus.

Depono. **Deponit certans commendans atqꝫ ministrās.**
depositor **Depositor probat hoc: sic quoqꝫ depositum**
Est homo depositor qui pre me fercula ponit.
Depositarius est pro quo ponuntur edenda.

¶ Autor ponit hic equocatōem in hoc verbo deponit. dicēs ꝙ equocat ad tria. Nā deponere. i. certare. Ut volo in causa ista tecum deponere. vn̄. Uirg. in bucc. De grege nō ausim quicq̄ deponere tecū. ¶ Et est idē ꝙ cōmēdare. i. in custodiā vel tutelā mādare vt deposui apud te res meas seruādas. i. cōmendaui. ¶ Deponere. i. ministrare. s. subsidiū dare. vt cliens ministrās deponit res suas. Itē dicimus. Isti deponūt ꝓ aduersario tuo. i. ministrāt vel auxiliū dant. ¶ Depositor ꝛc̄. Hic autor probat ꝙ deponere est idem ꝙ cōmendare. dicēs ꝙ hic depositor oris. nomē verbale. s. idē qd cōmendat. ꝛ hoc depositū ti. i. res cōmendata in tutelā (anglice a Wedde) Que quidem duo nōia descēdunt ab hoc verbo depono nis. ꝛ ꝓbant illā significationē ꝙ depono est idem qd commendo. Un̄ aplūs. Potens est dn̄a seruare depositū meū. i. commendationem vel rem cōmendatam sibi in tutelam. ¶ Est homo ꝛc̄. Hic autor docet equiuocatōez isti⁹ dictōis depositor. Postea ponit diffe-

rentiā inter hic depositor ꝛ hic depositarius. Dicit ergo ꝑ primo ꝙ depositor hꝫ duas significatōes. Nā depositor invna significatione est ille qui ponit fercula in mensa ante dñm suū. qui alio nōie dicit discoferus. ꝛ dr de disco ci. ꝛ fero fers. quasi discū ferēs. Sed differūt. qꝛ depositor deponit. discoferus fert vel portat fercula. Et depositor est idē qd cōmendator. vt superius exponit. Et depositariꝰ est ille ante quē ponūtur fercula. sicut dñs vel aliquis alius sedēs in mensa cui seruitur ferculis. ¶ Depositariꝰ dicit etiam ille cui aliquid fide cōmendatur ꝛc. Depono nis. deponere. depositum tu. in supinis. actiuū est ꝺm Huguitionē deponere. i. deorsum a sede vel dignitate ponere.

Depꝛecoꝛ vt dicam depꝛiuat ꝛ auget ibidem. Depꝛecoꝛ.
Depꝛecoꝛ oꝛe deū: moꝛtem quoqꝫ depꝛecoꝛ idem.

¶ Autor hic docet ꝙ hoc verbū deprecor hꝫ duas sigtōes. Nā deprecari in vna sigtōe est idē qd orare vel valde ꝓcari. ꝛ ī alia sigtōe est idē qd nō precari vel odire. vel precari aliqd abesse. Et cā istiꝰ diuerse sigtionis est hec ꝓpositio de ꝗ in cōpositōe veniēs aliqñ auget sigtōem dictōis cū qua cōponit. ꝛ aliqñ minuit vel priuat significatōem. Vñ in vna significatōe deprecor. i. valde precor. ꝛ tūc ista ꝓpositio de auget significatiōeꝫ illiꝰ verbi. In alia sigtōe deꝑcor. i. nō precor. ꝛ tūc depriuat sigtōem illius verbi. ¶ Cōstrue. Ut dicā i. si dicā deꝑcor. ista prepositio de priuat. i. negat. ꝛ auget ibidē sigtionē illiꝰ verbi deprecor ꝛc. Iste versus est Ouidij ī heroidū. ꝛ autor inducit eū ad ꝓbandū ꝙ de ꝓpositio aliqñ priuat ꝛ aliqñ auget qꝛ in isto versu vtroqꝫ mō hoc verbū deprecor tenet. ¶ Cōstrue sic Ego deprecor. i. valde precor ore meo deū mortē. i. precor deum vt moriar. ꝛ ego idē ꝗ precatꝰ fui deū mortē nūc deꝑcor mortē. i. odio mortē. vel precor deū vt nō moriar. Et nota ibi ꝙ deprecor ꝯstruit cū duplici actō. qꝛ est verbū vehemēter transitiuum.

Destino pꝛopono: pꝛomitto: destino pono. Destino.

¶ Autor docet hic ꝙ destino as. hꝫ tres sigtiōes. Nā destinare. i. ꝓponere. Ut opus istud facere destinaui. i. ꝓposui. ¶ Et destinare. i. ꝓmittere. vt destino tibi hāc rē. i. ꝓmitto. Et est destinare illd qd ponere. vt fatū destinat futura. i. ponit. ¶ Aliter pōt dici ꝙ destinare nō hꝫ nisi duas sigtōes ꝺm autorē istū. i. ꝓponere ꝛ mittere. ꝛ tūc ꝓmitto sunt due dictōes. ꝛ tūc ꝯstrue versū sic. Ego destino tibi equū. i. mitto. ꝛ hoc mihi magis placet. lꝫ alij aliter censeāt Hug. dicit ꝙ destino nas. i. ligare. mittere. deputare. ascribere. significare. Et cōponit de dc interposita s. ꝛ teneo es. ꝛ est actiuum.

Hec dico significat confirmo: copulo: sacro. Dico

¶ Autor docet hic ꝙ dico as. hꝫ tres sigtōes. Nam idē est qd ꝯfirmare vt facta tua dico. i. ꝯfirmo. Dicare. i. capulare. vñ Virg. Cōnubio iungā stabili ꝓpriāqꝫ dicabo. i. copulabo. Et dico. i. sacrare. qd ptꝫ ꝑ eius cōpositū dedico dicas. qd idem est qd sacrare. vt ec

clesia dedicata est.i.sacrata. ¶ Construe. Dico significat hec.s.verba confirmo.copulo.sacro.⁊ coniugatur. Dico cas.caui.care.verbū primę coniugatōis.⁊ est actiuū. Huguitio dicit ꝙ dicare est etiam idem qđ vouere.⁊ corripit di.i.primā syllabā. Sed dico cis.dixi dicere.ꝓducit hanc syllabam di.

Digero

Digero dispono: computo: solus cibum.

¶ Hic docet autor ꝙ hoc verbū digero ris.hꝫ tres significatiões.nā digerere.i.disponere.vñ Virg. Ita digerit oīa calcas.i.ille prudens homo calcas.digerit.i.disponit oīa. ¶ Itē digerere.i.cōputare.⁊ ꝓprie ꝑ digitos sicut faciūt lōbardi..vt cōputista digerit.i.cōputat. Et digerere.i.cibū soluere in stomacho.vñ hec digestio nis i.cibi solutio. Est enī digestio separatio puri ab īpuro. ¶ Cōstrue Ego digero dū dispono.⁊ sic de aliis. Digerere ꝺm Hug(.i.explicare.describere.vel in vnū ordinare.vel exponere.vel diuidere.ordinare vel euacuare ebrietatē deponere. Et cōiugat digero ris.digessi digerere digestū tu.in supinis.⁊ est actiuū. Et cōponit de di prepositione inseparabili.⁊ gero geris gessi gerere.quod idem est quod facere vel administrare.

Diluo

Diluit infirmat: distempero: sordida purgat.

¶ Hic dicit autor ꝙ diluo is.equiuocat ad tria. Nā diluere.i.infirmare(anglice to losse)vt qñ littera diluitur aliquo humore superueniente diluit.i.infirmat.vel sic.ego nō possum istud emplastrū diluere de meo vlcere. ¶ Et idem est qđ distemperare. vt isti colores diluuntur.i.distemperant. ¶ Et idem est qđ purgare sordida. vt vtinā essemus diluti a pctīs. Diluere ꝺm Hug(.i.delauare.vel delauando destruere.delere vel purgare.vel cōmiscere.vel distēperare.liquare.⁊ cōiugat Diluo is.dilui diluere dilutū tu. penultima correpta.vel dilutūtu.penultima ꝓducta.vnde dilutus ta.tū.penultima producta.⁊ est actiuum. ¶ Construe. Hoc verbū diluit i.significat ista.infirmat ⁊c.

Dispēso.

Prouidet expensis dispensans ⁊ miseretur

¶ Autor hic docet ꝙ dispēsare est equiuocū ad duo. Nā dispensare.i.ꝓuidere.disponere.diuidere.deliberare. ¶ Itē dispēsare ē misereri.indulgere.vñ hec dispēsatio onis.⁊ est dispēsatio debite pene relaxatio: ex actu mīe ꝓueniens.vt Dñs papa dispensat cū aliquo illegitimo.vt possit ordinari in presbyterꝫ vel epm̄ vel prelatū ¶ Construe. Aliquis dispēsans prouidet expensis.i.expēsis suis.expendendo eas sicut decet ⁊ prodest. Et aliquis dispensans.i.habens miām miseretur alicui. Dispenso as.frequētatiuū de dispendo dis.i.largiter expendere.

Do das.

Hec tria do signat: concedo: prebeo: dico.

¶ Hic autor docet ꝙ hoc verbū do.das hꝫ tres sigtōes. Primo.i.cōcedere.vt do tibi hāc ꝓpositōnem hō currit.vel ibi. Da q̄sumus oīps deus.da.i.concede. ¶ Dare.i.prebere.vt ibi. Dater dabit vo

bis.dare.i.dicere.Virg.Sz tñ iste de⁹ q̄d sit da tytire nobis ¶ Cō struc. Hoc verbū do sigt hec tria.s.verba.pcedo is.prebeo es.dico cis. ¶ Nota q̄ ista syllaba da vbiq̧ corripit in do das.ꝛ suis cōpo sitis.qñ alia syllaba sequitur. vt dare.daturus.dabat.circundare. circūdatus.circūdabo.penultima correpta. Do das est actiuum.

Donare.

Qui donat prebet: pariter qui donat honorat.

¶ Autor hic docet q̄ donare hz duas sigtiōes.nā idē est qd prebe re.vt ipe donauit illi ecclesie. ¶ Donare.i.honorare.vñ Horacius Peccatū satis ꝛ donatū iam rude queris.donatū ibi.i.honoratū. ¶ Construe. Ille qui donat prebet pariter qui donat honorat.

Edilis

Edilis custos edis: sacrista: curilis.

¶ Nota dfam inter edilis ꝛ edilis. Dicit hic q̄ edilis est maior.s.ille qui preest edibus. Sed hic ꝛ hec edilis ꝛ hoc edile.i.comestibilis.vñ Architri. Inter vētricolas versat questio pisce. Quis colit meliore lacus quis fertilis aer. Altilibus q̄ terra feras pducat ediles.ediles.i.comestibiles.vñ versus Garlandia Edilis diues: sed edilis est gratus ad esum. ¶ Finita illa parte in qua tractauit autor de equiuocis incipiētibus ab hac lrā d.hic in cipit tractare de equiuocis incipiētibus ab ista lrā e. Primo agit de equiuocatōe istius dictōis hic edilis lis.dicēs q̄ equiuocat ad tria. Nā edilis.i.custos ediū vel edis in absentia dñi.qualis est il le q̄ custodit palatiū regis vel maneriū alicuius dñi. ¶ Itē edilis i.sacrista.ille.s.qui preest custodie ecclesie vel tēpli.vñ illud. Roga bant edilē vt oratoriū aperiret. ¶ Itez edilis.i.curilis. quasi iuxta alios curilis. Et est nomē dignitatis.qui olim Rome circuiret ciui tatē ꝛ expoliaret si alique domus essēt ruinose quas statim face ret emēdari.ne essent dedecori ciuitati. Ad quos ptinebat officiuz pspicere ne morbose carnes a carnificibus vēderent.ne etiā mor bosa aialia intrarēt ciuitatē vel curiā vel capitoliū regis vel impe ratoris: ne aerē ibi corrūperēt. ¶ Construe. Edilis est custos edis ꝛ est sacrista atq̧ curilis. Et dr curilis de hec curia rie.q2 ad talem dignitatē eligebat vnus de curia regis vel imperatoris. ¶ Edilis dr de hec edes edis.ꝛ potest declinari hic ꝛ hec edilis ꝛ hoc edile. aliquid pertinens ad edem.

Edilis officium

Euentus

Euentus casus: euentus sit tibi finis.

¶ Autor hic docet q̄ euētus hz duas significatōes. Nā est idē qd casus.vt hoc mihi accidit ab euentu.i.casu. ¶ Et est idē qd finis. vñ Ouidius. Quisquis ab euētu facta notāda putet.i.quisq̧ pu tet facta sua notāda ab euentu.i.a fine. ¶ Cōstrue. Euentus sit ti bi casus.i.fortuitus.ꝛ euentus sit tibi finis.

Electruz

Electrum gūmi: gēmmā notat atq̧ metallum.

¶ Autor docet hic q̄ electrū etri.hz tres sigtōes. Nā electrum dr quoddā gūmi qd stillat ab arboribus (anglice gūme) Ouidi⁹. In de fluūt lachrymae stillataq̧ sole rigescant. Iñ armis electra nouis

¶ Et electrũ est quedã gẽma q̃ puenit ex illo gũmi postq̃ calore solis fuerit induratũ. Itẽ electrũ est quoddã metallũ (anglice peutre) habẽs tertiã partẽ auri. ⁊ quartã partẽ argẽti. qđ aliqñ reperitur in venis terre. ⁊ tũc đr naturale. Aliqñ componit̃ ex illis duobus metallis conflictis. in cõmixtis adinuicem. ⁊ tũc đr artificiale. Sed naturale lõge melius est artificiali. vt dicit Isido. ¶ Cõstrue Electrũ notat gũmi ⁊ gẽmã ⁊ metallũ. hoc gũmi indeclinabile generaliter est oẽ illud qđ fluit ⁊ stillat ab arboribus. ⁊ đr de hec gutta te. ¶ Electrũ đr ab elios qđ est sol. q: ad radiũ solis posit⁹ clarius auro ⁊ argento fulget ⁊ refulget.

elenchus

Laus syllogismus: lapis est preciosus elenchus.

¶ Autor ponit hic equiuocatõem istius dictõis elenchus elenchi dicẽs q̃ equiuocat̃ ad tria. Nã elenchus đr titulus libri. i. lux libri. q: illuminat librũ. ⁊ sic videt̃ q̃ lrã sit corrupta. q: dicit laus. Sed q̃uis laus est vel lux. intelligit̃ de titulo libri. Vñ euãgeliũ ſm Lucam sic intitulat̃ elenchus. Luce. i. titulus. ¶ Et elenchus đr lapis preciosus positus in supficie ornamẽti: q: illuminat. ⁊ quicũq; lapides preciosi in loco notabili positi dicunt̃ elenchi, vnde Iuuenalis Auribus extensis magnos cõmisit elenchos. Et tunc đr de elios qđ est sol. sicut titulus a tytan. q: titulus vel elenchus illuminat librũ: sicut sol illuminat mundũ. ¶ Et elenchus in logica đr quoddam genus argumenti. s. syllogismus contradictorius. ⁊ tunc dicit̃ de en qđ est contra: ⁊ lexis qđ est sermo vel dictio. i. contradictio. ¶ Construe. Elenchus est lux. i. titulus libri. ⁊ elenchus est syllogismus cõtradictorius. ⁊ elenchus est lapis preciosus. ¶ Syllogismus componitur a syn. qđ est con. ⁊ logos sermo. vñ syllogismus quasi collectio ⁊ coniunctio sermonum.

Hemus

Rex hemus: mõs est hemus trax: ⁊ canor hemus

¶ Autor hic docet q̃ hic hemus mi. hʒ tres significatões. Nã hemus est ppriũ nomẽ cuiusdã regis. ¶ Hemus est qđam mons in tracia. Trax. i. homo de tracia habitãs iuxta illũ montẽ. ¶ Hem⁹ est canor. i. cantus vel sermo. Hug. dicit hoc hemũ hemi. i. sermo vel modulatio. ¶ Cõstrue. Hemus. i. rex. hemus mons trax. i. aliquis de tracia. s. monte illo. ⁊ hemus. i. canor. i. cantus.

elementũ

Littera principiũ: documentũ: sunt elementum.

¶ Autor docet hic q̃ hoc elemẽtũ ti. hʒ tres signtões. Nã idẽ est q̃ littera. ⁊ est idẽ qđ principiũ. vñ Stacius. Progenies ritusq; tuos elemẽtaq; prime. elemẽta. i. principia. ¶ Itẽ idẽ est qđ documẽtũ. Horatius. Restat vt his ego mesp̃e regã solerq; elemẽtis. ¶ Construe. Lrã principiũ ⁊ documentũ. hec tria sunt elementũ.

Erugo

Aeris erugo tempestas dicitur esse.
Erugo quoq; rubigo que nascitur ere.

¶ Autor hic docet q̃ erugo inis. equiuocat̃ ad duo. Nã erugo est

tempestas aeris q̃ destruit segetes. ¶ Et erugo est rubigo q̃ consumit es ꝛ alia metalla (anglice ruste) ꝛ dr̄ erugo ab erodo dis. qꝛ erodit. i. destruit erodēdo segetes ꝛ metalla. Inde eruginosus a. ū. i. rubiginosus a. um. (anglice rustye) ¶ Construe. erugo dr̄ esse tēpestas aeris. (anglice myde We) quoqꝫ ꝑ ꝛ. ꝛ erugo est rubigo q̃ nascitur. i. ꝓuenit ere. i. de illo metallo.

Dicitur estus amor: feruor maris: ꝛ calor estus. — estus tus

¶ Autor docet hic ꝙ hic estus tus. tui. hꝫ tres significatōes. nam est idem qꝺ amor amoris. vt vnius estu virginis accipior. i. amore Et est idē qꝺ feruor seu fluxus maris. vn̄ Claudianus. Oceanūqꝫ ꝑ estū metit. ꝑ estū. i. fauorē vel fluxū. Et idē qꝺ calor estatis. Ut cāpus calet magno estu. i. calore. ¶ Constructio ptꝫ.

Est examen apum collectio: lingua bilancis Examenqꝫ aciem iudiciumqꝫ notat. — Examen

¶ Autor hic docet ꝙ examē sigt q̃ttuor. Nā est collectio apū (anglice a swarme of been) Et idē est qꝺ lingua in trutina vel in bilance (anglice the tonge of a balaūce) Et est idē qꝺ acies. i. exercitus. Uñ illud. Examē xp̄icolarꝫ castra reddit ad ꝓpria. ¶ Et est idē qꝺ iudiciū. vt vestroqꝫ examine pendet. i. vestro iudicio. ¶ Cōstructio ptꝫ. Hoc examen inis. vn̄ examino as. are.

Emulor inuideo: sequor emulor: emulor hortor. Emulus inuideam sectam designat amorem. — Emulor

¶ Autor docet hic ꝙ emulor aris. significat tria. Nā emulari. i. inuidere. Ut ille emulat mihi. i. inuidet. ¶ Emulari. i. sequi. vt emulemur honestos. i. sequamur. Emulari. i. hortari. vt Emulor vos dei emulatōe. i. hortor vos. moneo vos. ¶ Sed vltra dicit Brito ꝙ idē est qꝺ idignor aris. Uñ in euāgelio. Uos emulamini mihi. qꝛ vr̄m hoiem feci sanū. ¶ Idē est qꝺ amare. vt in eplā Pauli. Emulor vos dei emulatōe. i. amo vos amore dei. ¶ Idē est qꝺ contendere vt in Psalmista. Noli emulari in malignātibus. i. noli cōtra malignātes cōtēdere emulos. ¶ Emulus ꝛc̄. Hic dicit similiter ꝙ emulus a. um. a quo dr̄ emulor aris. significat tria. Nā idē est qꝺ inuidus a. um. vt iste est emulus meꝰ. i. inuidus. ¶ Idē ꝙ sequēs Lucanus. Stimulos dedit emula virtus. emula. i. sequēs. Emulus. i. amās vel hortans. vt Simus emuli dei. i. amatores. ¶ Construe. Emulor dū iuideo ꝛc̄. Emulus designat inuidiā. i. inuidū ꝛ sectā. i. sequentē. ꝛ amorē. i. amantē. Et est locutio methonomica.

Pertinet ꝛ prodest: pariter contingit ꝛ extat Dicitur esse iuuat: insinuatqꝫ statum. — est ptinet

¶ Autor docet hic ꝙ hoc verbū est hꝫ sex sigtōes. Primo. i. pertinet. vt est magistri legere. i. ptinet. ¶ Idem qꝺ prodest. vt est legere. i. prodest legere. ¶ Et est idem quod contingit. Unde Pri-

scianus.vt est qn̄ elementū diuidit.i.cōtingit. ¶ Et idē est qd̓ extat.vt hec domus est ex tetio ⁊ pariete.i.extat. ¶ Et idē est qd̓ iuuat.vt in Horatio.Et qd̓ ꝓdire tenus est.i.iuuat. ¶ Et idē est qd̓ insinuat statū.vt bene est mihi.i.in bono statu sum ¶ Cōstrue.Est i.ptinet.⁊ est.i.ꝓdest.⁊ est.i.cōtingit.⁊ est.i.extat.⁊ est dr̄ esse idez qd̓ iuuat.q̄ꝫ ꝑ ⁊.⁊ est insinuat statum.

Exanclo. **Exanclo patitur: ⁊ perficit: insuper haurit.**

¶ Hic docet autor ꝙ exāclo as.hꝫ tres significatōes.Nā exāclare idē est qd̓ pati.vt exāclo te facere q̄cquid tu vis.i.patior te facere ¶ Et est idē qd̓ pficere.vt ne dū hoc opus exanclaui.i.pfeci ¶ Et idē est qd̓ haurire.vt iste exanclauit cyphū vini.i.hausit. ¶ Construe.Exanclo.s.significat ista.patior ris.pficio cis.insup ⁊ haurio hauris hausi haurire.Et dr̄ exanclo de ex ⁊ ancla le.i.rota hauritoria.cū qua aliquis haurit aquā de fonte.

anclа.

Exhibeo. **Exibet hoc verbum designat quattuor ista Demonstrat: presentat: alit: pariter dat abunde.**

¶ Autor hic docet ꝙ hoc verbū exhibeo bes.hꝫ quattuor significatōes.Nā idē est qd̓ demōstrare.vt exhibeas nobis litteras tuas.i.demonstres nobis. ¶ Et idē est qd̓ presentare.vt exhibemus istum clericū.i.pſentamus. ¶ Et idē est qd̓ alere.i.nutrire.vt auis exhibet pullos.i.nutrit. ¶ Et idē est qd̓ abundare.vt iste mihi exhibet pecunias.i.abunde dat. ¶ Cōstrue. Hoc verbū exhibet designat quattuor ista.i.demōstrat ⁊c̄. ¶ Exibeo bes.bui.bere. exhibitū tu.verbū actiuū cōponit̄ de ex ⁊ habeo bes.habui habere.

Exigo **Exigit exquirit: vult: perficit: ⁊ iaculatur.**

¶ Hic dicit autor ꝙ exigo exigis equiuocatur ad quattuor. Nam exigere idem est qd̓ exquirere.vt iste exigit a me vbi rex est. ¶ Et exigo.i.volo.vt hoc exigo fieri.i.volo hoc fieri. ¶ Et idem est qd̓ perficere.vt nondū hoc opus exegi.i.perfeci. ¶ Et est idem qd̓ iaculari(anglice to caste a darte).i. extra iacere. vt ignis exigit a se scintillas.i.iaculatur.i.iacet a se scintillas. ¶ Exigo gis.exegi ere. exactū tu in supinis.verbū actiuū. componitur de ex ⁊ ago agis.

¶ Exigit expellit extorquet proiicit atq̄ꝫ.Diuidit ⁊ repetit simpliciterq̄ꝫ petit.Diuidit expellit agit extra cogo sequatur. Iniuste petere tibi denotat exigo vere.Dicitur exactor iniuste quisq̄ꝫ petitor.

¶ Inuenitur a socrate qui inuitatus ab amico ⁊ videns eius vxorem iurgiosam dixit ei.Quare nō exigeret.i.expelleret mulierem Qui respondit.Domi addisco qualē me foris exhibebo. Significat ergo exhibeo idem est qd̓ ostendo.

Excipit **Excipit excludit: accusat: suscipit: affert.**

¶ Autor hic docet ꝙ excipio pis.idem est qd̓ excludere. vt excipio te ab illis.i.excludo.Et idē est qd̓ accusare.vt iste excipit contra me.i.accusat.Et idem est qd̓ suscipere(anglice to Welcom) vt

Mulier q̄dam (martha noīe) excipit illū in domū suā. ¶ Et idem est q̄ afferre. Ut iste est exceptus in altū i. elatus. i. sursū portatus in altū. Excipio pis. excepi ere. exceptū tu. in supinis. verbum actiuum. componitur de ex ⁊ capio pis.

Denotat expedio prodest: decet: ⁊ manifestat. Expedio.

¶ Autor hic docet q̄ expedire idē est q̄d p̄desse. vt ibi. Expedit vt vnus moriat̄ p̄ populo. Et expedit. i. decet. vt hic expedit insignē promeruisse virū. expedit. i. decet. Item expedit. i. manifestat. Ut expediuit se illis. i. manifestauit. Satis facilis est littera. Expedio componitur de ex ⁊ hec pedica quod est quoddā instrumentū capiendi pedes animalium.

Venditor exponit merces: problema magister. Expono.

¶ Autor hic docet q̄ expono idē ē q̄d mōstrare (āglice to shewe or to ley furth) sicut mercatores mōstrāt res suas quas vēdere volunt. Item exponere. i. glosare. vel p̄ponere sicut magister exponit. i. glosat. vel p̄ponit aliq̄d p̄bleuma. i. difficilē q̄stionē. ¶ Construe. Venditor. i. mercator. exponit. i. monstrat. merces suas quas vult vendere. ⁊ magister exponit p̄bleuma. i. difficilem questionē. ⁊ dr̄ p̄bleuma primus fructus argenti. ⁊ componit̄ de prothos q̄d est primū. ⁊ lema q̄d est sumpto vel fructus. quasi prima sumptio vel primus fructus argenti. Et est exponere verbū actiuū. ⁊ componitur de ex ⁊ pono nis. posui ponere.

Ergo pro causa finem seruabit eandem
Est illatiuum cum primum seruat acutum. Ergo

¶ Hic autor docet q̄ hec dictio ergo q̄n significat causā acuit vltimā syllabā. ⁊ si inueniat̄ aliter q̄ causatiue. tūc grauat vltimam et acuit primā. iuxta regulas traditas de accētu. Et nota q̄d apd̄ antiquos declinabat̄ hoc ergū ergi ergo. vn̄ Uirg. eneyd. Illi⁹ ergo veni. i. p̄pter cām vel p̄ causa illius veni. Itē Grecismus caplō de tropicis in fine. Si q̄d dicatur ergo fuit: sed alius ibi. ergo. i. causa. ¶ Cōstrue. Ergo p̄ causa. i. q̄n ponit̄ causatiue ⁊c̄.

Et tria significat: exponit: copulat: equat. Et

¶ Autor hic docet q̄ ista cōiūctio ⁊ aliq̄n ponit̄ expositiue p̄ id est vn̄ Ouidius. Hanc deus ⁊ melior litē natura diremit. Sic cōstrue versum hūc. Deus ⁊ melior natura (hoc est) deus. i. melior natura diremit. i. amouit hanc litē. i. discordiā. ⁊ sic tenetur ibi. ⁊ alibi. Iudica me deus ⁊ discerne causam meā. ⁊. i. discerne tenet̄ ibi expositiue. ¶ Item ⁊ aliq̄n tenetur equatiue. i. vnitiue. vt Corpus ⁊ anime sunt vnus homo. ita sc3 q̄ corpus vnitū aīe ⁊ aīa corpori. ¶ Construe sic. Et ista cōiunctio significat tria. i. q̄ potest poni tripliciter exponit. i. ponitur expositiue. copulat. i. ponitur copulatiue. equat. i. ponitur equatiue vel vnitiue ⁊c̄.

Alce puto vineta: meto sata: tondeo prata Falx cis.

¶ Finita illa parte in qua tractauit autor de equiuocis incipienti bus ab E. Hic prosequitur tractando de dictionibus incipientibus ab F. Et primo de hac dictione hec falx cis. dicens quod habet tres significationes. Nam hec falx falcis est illud instrumentum quo vindemiatores abscindunt vites vel putant. i. amputant vites (anglice a Wyne knyf) ¶ Et est vindemiare. i. vites amputare. vel vuam vinea auferre. ¶ Item hec falx cis. est instrumentum quo messores metunt segetes (anglice a hoke or a sykyll) ¶ Falx est instrumentum quo prata tondentur (anglice a sythe) Falx cis. dicitur de hec filix filicis. et est filix quedam herba (anglice ferne) quia primo filix scindebat cum falce. ¶ Construe. Ego puto. i. amputo. vineta. i. vites. cum falce. id est tali instrumento. et ego meto sata. i. segetes cum falce. et ego tondeo prata cum falce.

Flamen

Hoc flamen flatus: hic flamen presbyter illud
Dicitur a flo flas: sed a filio dicitur ille.

¶ Autor hic dicit quod flamen est equiuocum ad duo. Primo. i. hic flatus tui. et declinat hoc flamen flaminis. et dicitur de flo flas flaui flare. ¶ Item flamen inis. dicebat sacerdos Jouis. et tunc est masculini generis. et deriuat de filo as. aui. are. et tunc dicitur flamen quasi filamen. quia reliquias a collo pendentes per fila portabant. ¶ Construe. Hoc flamen dicitur flatus. hic flamen inis. dicitur presbyter iouis apud gentiles. Illud. i. flamen quod est neutri generis dicitur a flo flas flare. Sed hic flamen dicitur a filo as. i. fila deducere. vel a filum li. (anglice a threde).

Faselus

Significata faselus habet duo: cymba: legumen.

¶ Autor hic docet quod faselus significat duo. Nam idem est quod cymba be (anglice a cogbote). i. parua nauicula. vnde Lucanus. Tenui suffulti faselo. i. cymba. ¶ Faselus vocatur quoddam legumen. i. tale semen de quo fit legumen. Virgilius. Si vero vitio ferres tenuemque faselem. Nota quod faselus pro cymba fe[m]i[nini] generis dicitur a phase quod est transitus. Sed pro legumen et masculini generis dicitur a phagyn quod est comedere. ¶ Construe. Hoc nomen faselus habet duo significata. i. duas significationes. duo dico sunt hec. s. cymba et legumen. ¶ Hoc legumen inis. et hoc legum gi. deriuatur a lego gis. i. colligo gis. et est semen cuiuslibet herbe de quo fit potagium. vt pisa. faba. vicia. auena. Nam antiqui legebant. i. colligebant semina meliora vt potagium facerent. ¶ Hec fasela le. est quedam insula grecie. et genus leguminis maxime abundat in eadem et inde hoc faselarium rii. i. herba faseli. et potest scribi per ph. vel f. secundum quod consideratur origo vel reductio ad latinum.

Fatum ti

Constellatio mors: parce responsa deorum
Euentus rerum: signantur nomine fatum

¶ Autor hic docet fatum ti. habet istas significationes. Fatum. i. constellatio. vnde dicitur. Fata regunt homines. i. constellationes. ¶ Et fatum. i. mors. vt ibi. Quos tangit vicinia fati. i. mortis. ¶ Et fata. i. parce arum. vt

Promisere tibi fata ruinã. fata.i.pce.r est responsa deoꝝ. ¶ Hec parca cc. Ouidius. Esse quoqꝫ infatũ reminiscit affari tẽpus. Infatũ.i.respõsum p deos.r fatũ.i.euentus rerũ. ¶ Cõstrue. Cõstellatio.mors rc.signat in hoc noie hoc fatũ fati.

Hic fedus turpis: hoc fedus dicito pignus
Nam veteres feda iungebant federa porca

Fedus

¶ Autor hic docet q fedus hꝫ duas significatiões. Primo idẽ est qd hic r hec turpis r hoc turpe.r tunc declinat sic. Hic fedus.hec feda.hoc fedũ.adiectiue.i.turpis fetidus da.dũ. ¶ Et est ideꝫ qd pignus oris.r tũc declinat hoc fedus federis.i.vinculũ pacis (anglice a bande of loue) r tunc deriuat a fedus a.um. Nam antiqui quãdo vellent fedus.i.vinculũ pacis r cõcordie inire. acceperunt vnã fedam r vilem porcam.r vtraqꝫ pars (que erat p concordiam federanda) stetit ex vtraqꝫ parte porce.r occidit eã fede.i.turpiter significans q ille qui a pacis federe resiliret.esset tam turpiter occidendus sicut illa porca fuit occisa. ¶ Cõstrue. O lector dicito fedus.qñ declinat p hic.vt hic fedus.esse idem qd turpis.i. vilis. sꝫ dicito hoc fedus qñ declinatur p hoc.vt hoc fedus federis esse idẽ qd hoc pignus pignoris. Et est pignus (prout hic sumit) cõfederatio vel confirmatio amoris.

Arbor: homo: volucris: populus: puincia: fenix.
Atqꝫ genus cythare ceu legi dicitur esse.

Fenix

¶ Autor docet hic q fenix aliqñ est arbor qdam q alio noie vocat palma (anglice a palme) sm quosdã. ¶ Et fenix est ppriũ nomen cuiusdã viri.i.fratris Cadmi.q fuerũt filij regis grecoꝝ.s.fenix silex r cadmus.quoꝝ europa fuit soror. Virg. Custodes lecti fenix r durus Vlixes. ¶ Fenix est qdã volucris q est in arabia.r est vnica in mundo. Viuit eni p qngentos annos.r tũc incẽdit seipam.de cuius cineribus alia surgit.r est Fenix vna spẽs p se qñ est volucris.r sic impossibile est q moreret oio.r mirũ est vnã auẽ constituere speciẽ. Vñ quidã. Vna cũ sit auis fenix res pticularis Quis non mirat si p specie reputat. ¶ Itẽ fenix est aliqs natus de phenicia.r est phenicia qdam patria.r tunc phenix est nomẽ gentile. ¶ Phenix est illa prouincia.i.patria. ¶ Fenix est quoddã instrumentũ factum: scꝫ cythare ad modum fenicis. ¶ Construe. Fenix dicit esse.ceu legi.i.sicut legi.qdam arbor.r quidam homo.qdã volucris.r populus.r prouincia.atqꝫ p r.r fenix dicitur esse genus cythare.s.instrumentum.

Florescit ferula: percutit r ferula.

Ferula

¶ Docet hic autor q hec ferula le.aliqñ est qdaꝫ herba q crescit in gardino mõte. Unde Virgilius. Florentes ferulas r grãda lilia carpẽs. ¶ Item ferula ferule est illud instrumentũ quo discipuli pcutiunt in manibus. quod r alio noie palmatorium appellatur.

(ãglice a palmer) ⁊ dr sic. qr olim fiebat de illa herba. q̃ ferula vocat. Et pōt generaliter sumi p oī herba q̃ verberat. i. volet⁹ (ãglice a padokstole) vñ Ouid. Quadrupedē ferula dum malus viget eques. Et dr ferula a fero feris pcussi ferire. i. pcutere. ❡ Cōstrue Ferula. i. illa herba florescit. ⁊ ferula. i. palmatoriū pcutit.

Ficus Hic ficus est morbus: hec ficus fructus ⁊ arbor.

❡ Autor docet hic q ficus aliqñ est quidā morbus. ⁊ tūc declinat hic ficus cus. cui. masculini gñis. ❡ Hec ficus cus. cui. feminini generis. est qdā arbor ⁊ fructus illius arboris (anglice a fyge or a fyge tre) Sed p arbore ficus est feminini gñis ⁊ scde declinationis. vñ Grecismus. Est ficus morbus. est ficus fructus ⁊ arbor. Dic hic p morbo. sed dicas p reliquis hec. Unde alius Arbore de fico maturas collige ficus. Sed tumidos ficus nullus mihi mittat amic⁹. Tñ inuenit hec ficus fici fico scde declinatōis p fructu. Vñ Hieremie. xxiiij. caplō. Et ecce duo calathi pleni ficis positi ante templum dñi. Item Marci. xi. in medio. Non enī erat tēpus ficorum. ❡ Construe. Hic ficus est morbus. sed hec ficus est arbor vel fructus. Et dr ficus a fecundus da. dum. quia fecūda est. quia bis vel ter in anno profert fructum.

Finis Finis consumens: est consummatio finis
Est proprium finis quandoqz fit actio finis.
Cuius plurale regiones dicimus esse.

❡ Autor hic docet q quattuor modis dr finis. Nā finis dr aliquādo ɔsumēs. vt ignis est finis. destructōis vel ɔsummatiōis domus ⁊ tūc finis tenet se ad modū forme. ❡ Aliqñ dr cōsummans. i. pficiens. vt finis adest operi. ❡ Et finis est est ppriū nomē cuiusdam mulieris. ❡ Et finis est actio alicuius rei. vt finis vini est inebriari potantē. ❡ Cōstrue. Finis ⁊c. Cuius plurale ⁊c. Autor docet hic q finis in plurali numero sigt regiōes. vt ibi. Trāsiuit iesus p medios fines decapoleos. i. p medias regiones. Et declinat hic vel hec finis dubij gñis in singulari. sed in plurali hi fines tm̄ masculini generis. Sed p noīe mulieris dr hec finis tm̄.

Focus Est altare focus: focus est locus: ⁊ focus ignis.

❡ Docet hic autor q hic focus ci. aliqñ idē est qd altare. Virgili⁹ ⁊ numera libo intemerata focis. libo. i. offero munera ītemerata. i. pura sacrificia ibi focis intellige. i. altarib⁹ ⁊c. ❡ Focus est locus ille sup quē fit ignis (ãglice an herth) ❡ Et focus est idē qd ignis ⁊ dr a foueo es. qr fouet mēbra frigida. vel dr a phos grece qd est lux latine. qr focus lucet astantibus. ❡ Cōstructio ptz.

p foo.

Frons Frons frondis foliū: frons frontis pars aialis.

❡ Autor hic docet q hec frons est equiuocū ad duo. Nā frōs est idē qd foliū. vñ Virgl. Fronde superviridi ⁊c. ⁊ tunc facit frondis in genitiuo. ❡ Et aliquādo frons est pars capitis hominis siue al

vertitus alalis.vn Cato. Fronte căpillata post hec occasio calua. ꝛ tūc facit frontis in gtō.ꝛ est semꝑ feminini generis.¶ Cōstrue. Frons faciēs frōdis in gtō est foliū.ꝛ frons faciens frontis in gtō est pars aīalis.i.hominis vel alterius.

Est fornix arcus templi: fornixq; lupanar. Fornix

¶ Hic docet autor ꝙ fornix icis.hꝫ tres significatōnes. Nā fornix est arcus lapideus sic dictus.qꝛ de textura fornacis extrahitur vel qꝛ curuatus fit vt fornax.ꝛ qꝛ meretrices solēt meretricari in huiusmodi fornicibus.ideo ꝛ fornix dꝛ lupanar.i.domus meretricum (anglice a brodell house) Ideo dꝛ fornix quasi formā necās.i.animā.qꝛ aīa est forma nr̄a.ꝛ fornix corripit penultimā in gtō.ꝛ ē masculini generis.hic fornix icis.penultima correpta. Vn̄ Juuenalis Lenonū pueri quicunq; in fornice nati.¶ Itē differencia est inter fornix ꝛ fornax.vt ptꝫ ꝑ versum. Est fornix arcus. sed fornax saxa perurat.¶ Construe. Fornix est arcus tēpli.cꝫ ꝓ ꝛ.ꝛ fornix est lupanar.i.domus meretricum.ꝛ dꝛ fornix a fornax. Fornix est arcus triumphalis.vt habet Prouerbioꝝ.xx.vbi dꝛ.Dissipa impios rex sapiēs.i.debes dissipare perturbantes bonū cōmune. Et incuruꝰ suꝑ eos fornicem.i.arcū triumphalē.qui antiquitus erigebatur habita victoria de inimicis.

Fucus apis: fucus color: est deceptio fucus. Fucus

¶ Autor hic docet ꝙ fucus hꝫ duas sigtōes. Nam fucus est apis nō mellificās.postꝙ̄ amisit aculeū (āglice a drone) Et fucus est color adulterinus ꝛ falsus.vn̄ Boecius. Mulierꝫ fuco ꝓfusus.¶ Et aliqn̄ ponit ꝓ deceptōe.sicut in hymno. Sūt multa fucis illisa.fucis.i.deceptōibus. Itē alius. Nō est in multis virtus q̄bus esse videtur. Decipiunt fucis lumina nr̄a suis.

Fungus boletus: ꝛ fungus dicitur ales. fungus

¶ Autor hic docet ꝙ fungus hꝫ duas significatōes. Nā fungus.i.boletꝰ (anglice a padokstole) Vel est q̄dā auis (āglice an ostrich qr vt aliq̄ dicūt:est illa q̄ comedit ferrum.i.ferreos clauos (anglice horse nailes) ¶ Fūgus dꝛ a fūgor fūgeris ſm vocē.sed a defūgor defūgeris ſm significatōes.defūgor defūgeris.i.mori.qꝛ comedētes fungos (sicut plures faciūt in partibꝰ trāsmarinis) sepius moriūtur.vn̄ Marcialis cocus. Defunctos fungis hoīes materne negabis. Boleti leti causa fuere tui.

Furfur auis: furfur quoq; sit purgatio messis. Furfur

¶ Autor hic docet ꝙ furfur hꝫ duas sigtōes. Nā furfur est q̄dam auis q̄ alio noīe dꝛ furfurio onis.qꝛ furfure viuit.¶ Et furfur est purgamētū faris ꝛ farine qđ alio noīe dꝛ brenniū (anglice bran) ꝛ tunc est masculini generis nō vere sicut dixerūt quidā cōtra quos dꝛ iste versus. Furfura qui dixit semꝑ de furfure vixit. Aliꝗ dicunt ꝙ furfur ꝓ purgatōe bladi semꝑ est nēi gn̄is. Sꝫ ꝓ resolutōe i vrina est neutri gn̄is.vn̄ scribit. Vesice scabies ꝑ furfura victa notat.

Futile

Futile vas est quod cuncta recepta refundit
Sic homo futilis est: qui dissipat oẽ quod audit

¶ Autor hic docet q hic ꝛ hec futilis ꝛ hoc futile equiuocatur ad duo. Nã futilis dr res vel vas illud qd nihil põt retinere in se infusum. Et hinc trãslatione facta. Futilis dr homo vanus. supfluꝰ loquax. qui nihil scit celare. nec audita põt retinere. ꝛ dr futilis ab hec futis tis. ti. Et futis est quoddã vas habens os latũ ꝛ amplũ fundũ vero acutissimũ adeo q stare non potest. ¶ Construe. Hoc vas. i. illud vas est futile qd refundit cuncta. i. omia recepta in eo. Sic homo ille est futilis qui dissipat. i. dissipando loquitur omne illud qd ipse audit ab aliis.

Facio

Cum facio libo: conuenio: noceoq.

¶ Autor docet hic q facio cis. hz tres sigtiones. Nã facere idem est qd libare. vñ Virg. Cũ facio vitulã ꝓ frugibus: ipe venito. cũ facio. i. cũ sacrifico. ¶ Itẽ idẽ est qd conuenire. vñ Ouid. Medee faciũt ad scelus oẽ manus. faciũt ibi. i. cõueniũt. ¶ Et facio. i. noceo. vñ Ouid. Per venerẽ misero q faciẽda tela. faciẽda. i. nocentia. ¶ Itẽ dfa est inter facere ꝛ creare. Facere est aliquẽ componere ex preiacẽti materia. Sed creare est aliquid facere ex nihilo vñ qdam. Ex aliquo facere est: ex nihiloq creo.

Facinus

Dic facinus factũ: pariter scelus: atq nephandũ

¶ Autor hic docet q facinus hz tres sigtões. Nam aliqñ sumit in bona sigtione. s. ꝓ facto. ꝛ hoc semꝑ discernit ex adiũcta. scz ex adiectiuo secũ veniẽti in cõstructõe. vt pulchrũ facinus. ¶ Et facinꝰ i. scelus. i. malũ factũ. ¶ Et est idẽ qd nefãdũ. i. malũ vel malignitas. ꝛ dr hoc facinus oris. de facio cis. ¶ Cõstrue. Dic facinus esse factũ. ꝛ dic pariter facinus esse scelus. i. flagitiũ. i. peccatũ. malũ factũ. ꝛ etiã dic facinus esse nefandum.

Facultas

Artem: diuitias: ius: signat sola facultas.

¶ Autor hic docet q hec facultas atis. equiuocat ad tria. Nã idẽ est qd ars vel sciẽtia. qꝛ reddit hoiem facilẽ ꝛ potentẽ ad rñdẽduz obuiãtibus sibi. ¶ Et facultas ẽ copia diuitiaꝝ. vt ibi. Inter opes multas cũ sit mihi nulla facultas. Londoniis vel parisiis dego tãtalus alter ego. ¶ Et facultas. i. ius vel possibilitas. ¶ Construe Sola dictio facultas significat tria. s. artẽ. i. scientiã. diuitias. i. copiã diuitiaꝝ. ius (vel vim. ꝛ credo q melior littera). i. possibilitatẽ ¶ Facultas dr de facilis vel facilitas.

fallo lis.

Fallo falsificans: sed fallo decipiendo.

¶ Autor hic docet q fallo hz duas sigtiones. Nã est falsum facere. vel falsum dicere. ¶ Fallere. i. decipere a'iquẽ i verbis. vñ falsus sa. sum. participiũ. Et falsus a. um. est nomẽ. Sz falsus qñ est participiũ tũc idẽ est qd deceptus. vt ego sũ falsus. i. deceptꝰ. Falsus nomẽ est ille q fallit. vñ ille est falsus qui credẽtes verbis suis

fallit ꝛ decipit. Quales sunt multi facũdo famine culti. Fallo lis fefelli lere. falsum su. in supino. verbũ actiuum. cuius actio sepius modernis diebus apud diuites frequentat. ꝛ passionẽ illius plerũ qꝫ nos simplices experimur. ¶ Cõstrue. Ego falsificãs. i. faciẽs falsum. fallo decipiendo. i. qñ decipio.

Fert patitur: dicit: fert cupit: atqꝫ gerit. Fero fers

¶ Autor docet hic ꝙ fero equocat ad quattuor. Primo. i. pati. vñ Cũ patimur ferimus: facim⁹ tũc qñ ferimus. Primũ ferim⁹ corripit penultimã. ꝛ ẽ idẽ qꝺ patimur. scꝺm ferim⁹ ꝑducit penultimã ꝛ est idẽ qꝺ ꝑcutimus. de ferio feris iri. i. ꝑcutere. ¶ Itẽ fero. i. dico. vt Cesar fert vicisse pompeiũ. i. dicit. ¶ Et fero. i. cupio. vt ibi. Fert aĩa causas tantaꝝ exprimere rerũ. i. cupit. vñ Ouidi⁹. In noua fert animus mutatas dicere formas. i. cupit. ¶ Et fero. i. gero. vñ illud. Mediiſqꝫ ꝑ equora ponthi fert predam. i. gerit vel portat. ¶ Fero fers tuli latũ. verbũ actiuũ ꝛ anomalum.

Fero fers

Bis duo policena: componens dat fero verba
Effert ꝛ confert: defert: ꝛ deniqꝫ differt.

¶ Docet hic autor ꝙ fero dat quattuor cõposita de se. quoꝝ qꝺlibet est equocũ ꝑ se. ꝛ sũt illa. Effero. cõfero. differo. ꝛ defero. Quorũ sigñtões inferius hic patebũt. ¶ Cõstrue. Hoc verbũ fero fers. cõponẽs. i. faciẽs cõpositiõez. dat bis duo. i. q̃ttuor verba. policena i. pluriũ sensuũ. i. significationũ. ¶ Polisen⁹ a. um. cõponit de polis qꝺ est pluralitas ꝛ senes grece qꝺ est sensus latine. q. pluriũ sensuũ. ꝛ illa quattuor verba cõposita sũt ista. scꝫ effert ꝛ cõfert ꝛc̃.

polis } senes }

Effero

Extollit: dicit: fert funus: terminat effert
Mortuus elatus: elatus fitqꝫ superbus.

¶ Autor docet hic equiuocatõem isti⁹ verbi effero effers. qꝺ ẽ primũ de quattuor cõpositis a fero. de qb⁹ mẽtio supra. ꝛ dicit ꝙ effero effers hꝫ tres sigñtões. Nã efferre. i. extollere. exaltare. vt ibi de virgine. Quib⁹ te laudib⁹ efferã nescio. i. extollẽ vel exaltẽ. ꝛ tunc ꝺr ab eo elatus a. um. i. suꝑbus arrogãs. ¶ Efferre. i. portare funus. i. corpus mortuũ extra domũ ad tumulũ. ꝛ tunc ab eo deriuat elatus a. um. i. mortuus a. um. ¶ Efferre. i. terminare. vñ Priscia nus. Nomẽ tertie declinatõis effert actm̃ casum in em. i. terminat actm̃ in em. ꝛ cõponit effero de ex ꝛ fero fers extuli efferre. elatum tu. verbũ actiuũ. ¶ Cõstrue. Hoc verbũ effert dat. i. sigñt ista. s. extollit. fert funus. ꝛ terminat. ¶ Mortuus ꝛc̃. Hic dicit ꝙ ab effero qñ est fero funus. venit elatus a. um. i. mortuus a. um. qꝫ ꝑ ꝛ. vel elatus sit suꝑbus. qñ ꝺr de effero qꝺ est idẽ qꝺ extollo.

Proficit ꝛ donat loquitur tria confero signat. Confero

¶ Hic autor agit de sigñtõe scꝺi verbi qꝺ cõponit a fero. s. confero. Dicẽs ꝙ ꝯfero hꝫ tres significatões. Primo. i. ꝓficere. vt hic. Nil ꝯfert quodcũqꝫ petis. nil ꝯfert. i. nil ꝓficit. Hec medicina ꝯfert ad

salutē corpis. ¶ Cōferre.i.dare vel donare.vt ibi. Cōfer mihi xpe salutis munera ppetue.i.da vel dona. ¶ Cōferre.i.loqui.vt i euā gelio. Qui sunt hi sermones quos cōfertis adinuicē ꝛc. ¶ Cōfero contuli.collatū tu. ¶ Cōstrue. Hoc verbū ꝯfero significat hec tria scȝ proficit ꝛ donat ꝛ loquitur ꝛc.

Defert

Hec tria dat defert: accusat: portat: honorat

¶ Autor docet hic de equiuocatōe tertij cōpositi.s.defero ers. dicēs ꝙ equiuocat ad tria. Nā deferre.i.accusare.vt iste deferebat illū.i.accusabat illū. Vñ hic delator oris.i.accusator.ꝛ delatiōis.i.accusatio. ¶ Itē deferre.i.portare.vt ibi. Aurū ꝛ thus deferētes.i.portātes. ¶ Itē deferre.i.honorē impēdere.ſm hāc sigñiōem cōstruit cū dtō casu.vt defero tibi.i.honorē impēdo tibi. Et cōiugat defero fers.detuli re.delatū tu.in supinis.ꝛ plerūqȝ inuenit in hac signifi catōe in Boecio de ꝯso.phie. ¶ Cōstrue. Hoc verbū defert dat.i. significat hec tria.s.verba accuso as.ꝛc. Defero ꝓ impēdere hono rē est neutrū.ꝛ in alijs significatōibus est actiuum.

Differo

Preteritum geminū: geminū dat differo sensuz.
Distat: prolongat: hoc verbum differo signat
Differo pro disto: dat distitit absqȝ supino.
Differt prolongo dat: distulit atqȝ delatum.

¶ Autor docet hic de equiuocatōe istius dictōis differo qȝ ē quartū cōpositū de fero.de quo supius facit mētionē. Dicit ergo ꝙ differo hȝ duas sigñtōes. Nā idē est qȝ distare.vt hō differt ab asino.i. distat.ꝛ in tali sigñtōe inuenit sepe differt impsonaliter positū. vt nō differt inter summū bonū ꝛ deū.ꝛ tūc differo facit distiti in preterito qȝ accipit mutuo disto stas.ꝛ caret supis. ¶ Itē differre.i.plōgare.vt iste distulit negociū meū.i.plongauit. Et tūc differo facit distuli in preteritoꝛ dilatū in supinis. Hug.dicit ꝙ differo semper facit distuli in preterito. ¶ Differo ꝓ plōgare est actiuū.ꝛ ꝓ altera significatōe est neutrū. ¶ Cōstrue. Hoc verbū differo significat hec duo verba scȝ disto as.ꝛ plongo as.

Refert

Pertinet ꝛ distat: narrat quoqȝ fert retro refert.
Accusatiuum poscit simul atqȝ datiuum
Pro narro positum. pro distat non regit vllum
Ast ablatiuum pronominis aut genitiuum
Nominis exigit hoc pro pertinet arte volente.

¶ Autor hic docet de equocatiōe isti⁹ verbi refert qȝ cōponit de re ꝛ fero fers.dicēs ꝙ referre hȝ quattuor significatōes. Nā idem est ꝙ retro ferre.i.recitare.renūciare.iterū ferre.vnde Hec relatio onis.i.rei prioris ꝛ cognite.iterata cognitio. Et relatiuus a.um.qȝ ad aliquid refertur.vel potius qȝ iterū fert aliquid ad memoriam

quasi iterum portatum. Cum enim dico sortes legit. per hoc nomen sortes soi-
tis cognitionem subiicio. et postea subiungo. et ipse disputat. per illud pronomen
me ipse sortes refert. i. iterum fert ad cognitionem. vnde illud pronomen dr
relatiuum quod sic aliquid referat. ¶ Item referre. i. narrare. vt referam ti-
bi noua. i. narrabo tibi noua. et tunc regit post se datiuum casum ex vi acq
sitionis. et accusatiuum ex vi transitionis. ¶ Item refert. i. distat. et secundum hoc multo
ciens tenet impersonaliter. vt non refert an facias hoc. an facias illud
et secundum illam significationem est absolutum. et non regit aliquem casum post se. ¶ Item
refert. i. prodest vel pertinet ad officium vel ad vtilitatem alicuius. et pro eo
impersonale semper est. vel fere semper. et construitur cum genitiuo cuiuslibet casu
alis. exceptis genitiuis quinque principalium pronominum cum quibus non construitur. sed
pro illis construitur cum ablatiuis femininis suorum possessiuorum in singula-
ri numero. vt refert henrici vel mea vel tua vel sua vel nostra vel ve-
stra vel illius. i. prodest henrico vel mihi vel tibi vel sibi vel nobis
vel vobis vel illis. vel pertinet ad officium vel vtilitatem henrici vel meam
vel tuam vel suam vel nostram vel vestram vel illius. ¶ Item refert construitur
cum ablatiuis feminini generis istius nominis possessiui Cuius ia. ium
vt cuia refert. vel genitiuo sui primitiui. vt cuius refert. et vtrumque bene
dicitur. ¶ Construe. Hoc verbum refert significat ista. s. pertinet etc. Et refert
positum pro isto verbo narro poscit. i. petit habere post se accusatiuum. atque pro et.
et simul datiuum. vt refero tibi noua. Sed refert positum pro distat non re
git vllum casum. Sed est absolutum. vel forte non regit vllum. i. aliquem
casum imediate post se: sed mediante prepositione bene regit. vt refert
inter bonum et malum. Est pro etc. et hoc scilicet verbum refert exigit ablatiuum pro
nominis. i. pronominum principalium. et genitiuum nominis. i. nominum pro per-
tinet. id est quando idem est quod pertinet. hoc dico arte scilicet gram
matice volente hoc sic fieri.

Fercula nos satiant: prelatos fercula portant

Ferculum.

¶ Docet hic autor equocationem istius nominis ferculum li. dicens quod fercu
lum est prandium quod fertur de coquina alicui sedenti in mensa (anglice a
mese) Uel ferculum est quoddam genus scanni (anglice a foldinstole) quod
potest claudi et aperiri. quale videmus in ecclesia super quo cantores sedent
in choro. Unde quidam dixit. Que possunt scanna claudi sunt fercula dicta.

Hec tria fingo notat: vt fingo poemata: fingo
Quod non est: fingo quod sapienter ago.

Fingo

¶ Hic docet autor quod fingo gis. habet tres significationes. Nam fingere est pro-
prie agere more poetarum. Nam poeta dicitur a poio pois poiui poire. i.
fingere. hoc est componere aliquid. ¶ Item fingere. i. simulare quod
non est verum. ¶ Et fingere est componere aliquid sapienter. Unde compo
sitores luti figulos vocamus. Sicut expositor psalterij dixit super il
lo versu. Sicut vas figuli confringes eos. ¶ Item preter istas significationes
fingere est conari. facere. formare. psalmare. excogitare. Fingo con
iugat. Fingo gis. finxi gere. fictum tu. in supinis. et est actiuum cum suis
compositis. ¶ Construe. Fingo notat hec tria. scilicet taliter vt fingo

poemata. ꝛ fingo. i. simulo illud quod non est verū. ꝛ sic poete faciunt. vt Uirgilius. Stacius. Et etiam fingo. i. compono illud quod ago. i. facio sapienter.

Fundo. **Equiuoce lympham: vas: hostē: fundo p̄cesqꝫ.**

¶ Autoꝛ hic dicit ꝙ fundo dis. equiuocat ad quattuoꝛ. Nā fundere. i. effundere. vt hic. Funde merū funde tanꝙ sint fluminis vnde Nec curas vnde sed fundas semꝑ abūde. ¶ Itē fundere. i. ꝓsternere. vincere. vel superare. vel occidere. Sicut in Uirgilio ꝛ Ouidio ꝛ alijs poetis multociēs inuenit. Et fūdere emittere. vt ibi Fūde p̄ces ad dn̄m ꝓ salute fideliū. Fundo ꝯiugat. Fūdo dis. fudi. fūdere. fusū su. in supinis. ¶ Itē fūdere. i. spargere. fugare. ¶ Construe. Ego fūdo equoce. i. equa voce vel vna voce lymphā. i. aquā ꝛ vas. i. ollā. ꝛ hostē. i. inimicū meū. ꝙ ꝑ ꝛ. ꝛ p̄ces.

Gallus **Gallus auis: gallus ꝑplūs: gallusqꝫ poeta. Est gallus fluuius: p̄sbyterumqꝫ notat.**

¶ Autoꝛ docet hic ꝙ gallus hꝫ qnqꝫ significatiōes. Nā gallus est q̄dam auis domestica satis cognita. Et est vulgaris astrologus. vt dicit Alanus. quasi signās horas diei ꝛ noctis. Et gallus est aliq̄s natus de gallis. ¶ Et gallus est ꝓpriū nomē alicuius poete. vnde Uirg. Pauca meo gallo. i. meo amico q̄ vocat gallus. ¶ Itē gallus est q̄dam fluuius in frigia vbi troia quondā fuit. de quo hoīes potantes reddūtur insani ꝛ ebrij. de quo q̄dā dixit. Est gallus fluuius q̄ bibit inde furit. ¶ Itē gallus dr̄ presbyter cybeles. i. illius dee. ꝛ cybele dicebatur a poetis mater oīm deoꝝ. ꝛ est dea terre. ꝛ declinatur hec cybele cybeles cybele cybelē cybele. prime declinationis grecoꝝ. ¶ Construe. Gallus est auis ꝛc. ꝛ inde dicitur archigallus. id est p̄sbyter.

Galla. **Gallam gallus habet: gallam quoqꝫ sutoꝛ ꝛ ilex.**

¶ Autoꝛ docet hic ꝙ hec galla le. hꝫ tres significatōes. Nā galla est ꝓpriū nomē cuiusdā mulieris. vñ Iuuenalis. Profer galla caput. i. o tu galla ꝓfer caput. ¶ Itē est instrumētū sutoris. i. formipedia (anglice a last) Itē galla est fructus ilicis. i. quercꝰ (anglice oke aple) vel potius galla est (anglice a galle) cū qua fit incaustū. siue crescat in ilice siue in alia arbore. ¶ Construe. Gallus. i. aliq̄s natus de gallia hꝫ gallā. i. talē mulierē vxorē. Uel s̄m quosdā galla est illa crista q̄ est sup caput galli (anglice a combe) ꝛ tūc ꝯstrue sic. Gallus. i. illa auis hꝫ gallā. i. cristā. ꝛ sutoꝛ hꝫ gallā. i. formipediam. ꝛ ilex. i. quercus hꝫ gallam. i. glandem.

formipedia

Glans **Glās glādis lapis est: glās glādis i arboꝛe fructꝰ**

¶ Docet hic autoꝛ ꝙ glans dis. hꝫ duas significatōes. Nā glans est lapis rotūdus q̄ ꝓicit funda. Uel glandes dr̄ masse plumbee facte ad modū glandiū que ꝓiicit a fundis. Uñ Stacius. Nec modus aut lentare arcus aut fundere glādes. ¶ Item glans dis. est

fructus quercus (anglice a accharne) quo fructu veteres solebāt vesci anteq̃ vsus agriculture fuit inuētus. Vn̄ Boecius de cōsolatione phie. libro pr̄o. Facili q̃ sera solebat ieiunia soluere glande. ⁊ glans glādis hec glūdula le. ⁊ hoc glandinū ni. i. nodus q̃ in cute nascit̄. Et est glandula (anglice a kernel) q̃ nascit̄ sub cute ex abundantia humoris. ¶ Cōstrue. Glans dis. est lapis. s. qualis a funda iacit̄. vel massa plūbea facta ad modū glandis. Hec funda de. (anglice a slynge) Et glans dis. est fructus in arbore quercina. Et nota q̄ scribit̄ semp̄ cum d in gtō ⁊ non cum t.

Pondus: persona: vox: lectio: femina pregnans — Grauis

Quoq̄ molestamur dicitur esse graue. — Graue

¶ Autor hic docet q̄ hic ⁊ hec grauis ⁊ hoc graue est equiuocū. q2 determinare equiuoce oīa ista substātiua pōt q̃ in versibus superius ponunt̄. ¶ Cōstrue. Pōdus est graue. i. ponderosum. p̄sona dicit̄ grauis. i. autētica. vox est grauis. i. bassa. ꝗ p̄ ⁊. ⁊ oē illud quo nos molestamur. i. grauamur d̄r esse graue. ⁊ sic hic ⁊ hec grauis ⁊ hoc graue. habet sex significatōes. s. istas ponderosus a. um. autenticus a. um. grossus a. um. durus a. um. grauidꝰ a. um. ⁊ molestus a. um. Vt patet superius.

Gratia: causa: fauor: meritum: dilectio: donum. — Gratia

¶ Hic docet autor q̄ hec gratie tie. hꝫ q̄nq̄ significatiōes. Nā gr̄a i. causa. vt Gratia vestri hoc faciā qđ iubetis. ¶ Et idē est q̄ fauor vt Vestrā gr̄am operior. i. fauorē vr̄m expecto. ¶ Et idē est quod meritū. vt Magnū beneficiū vr̄a gr̄a p̄meret̄. i. vestrum meritū. ⁊ gratia. i. dilectio. vt isti sunt fraterne gr̄e indissolubili glutino copulati. ⁊ gr̄a est donū sp̄ussancti. vt ibi. Diuisiones gr̄arū multe sunt. ¶ Cōstrue. Gr̄a est causa. ⁊ sic de aliis. ¶ Nota q̄ tres gr̄e qui fingunt̄ a poetis esse sorores q̃ fuerūt filie iouis ⁊ iunonis ⁊ ministre Et dicitur gratia de gratis aduerbio.

Gratus est acceptus: gratus benefacta recordās. — Gratus

¶ Autor docet hic q̄ gratus a. um. hꝫ duas sig̃tōes. Primo. i. acceptus a. um. vel hic ⁊ hec acceptabilis ⁊ hoc le. Horatius. Grata superueniet q̃ nō sperabit hora. grata hora. i. accepta vel acceptabilis hora. ¶ Et gratus. i. memor beneficii accepti. i. remunerator beneficii accepti. ⁊ gratū. i. gratiā seruās. placitus. gratiosus a. um. ¶ Cōstrue. Gratus idē est qđ acceptus a. um. i. bonus a. ū. vel placitus a. um. vel hic ⁊ hec vtilis ⁊ hoc le. Et gratus est recordās beneficia. i. memor beneficiorum acceptorum.

Gratulor est letor: ⁊ gratulor est ago grates. — Gratulor

¶ Autor hic docet q̄ hoc verbū deponēs gratulor aris equiuocat̄ ad duo. Pr̄o. i. letari vel gaudere. ⁊ idē est qđ grates agere. Exēplum pro gaudere. De vestra prosperitate ⁊ statu incolumi gratulamur. i. gaudemus ⁊ letamur exēplū p̄ grates agere. De benefi-

cijs q nobis multotiens et frequenter fecistis. vobis quam possumus gratulamur. ¶ Construe. Hoc verbum gratulor est idem quod letor aris. et gratulor est idem quod ago grates. et dicitur de gratus a. um.

Genus

Est genus in specie: modus est stirps: accidit atque

¶ Autor ponit hic equiuocationem istius dictionis hoc genus eris. dicens quod equiuocat ad quattuor. Nam genus est (secundum Porphirium) quod predicatur de pluribus differentibus specie in eo quod quid est. et sic omnia animalia faciunt vnum genus. sed non vnam speciem. quia differunt animalia specie. Alia enim est species humana. et alia species leonina. et equina. et asinina. vel genus est collectio aliquorum descendentium ab vno principio Et genus est modus. i. maneries. vt iste est boni generis. i. bone manerici. ¶ Et genus est stirps. vt iste est de meo genere. i. de mea stirpe seu progenie (anglice kynredde) ¶ Et genus est accidens partium orationis. vt Magister cuius generis. Respondetur masculini. ¶ Construe Genus est in specie. i. genus est communis natura. que est in rebus diuersarum specierum. et genus est modus. i. maneries vel conditio. et genus est stirps. i. progenies prosapia. atque pro et. et genus accidit. i. accidens partium orationis. ¶ Et genus preter significationes istas est sanguis vel origo. vel qualitas substantialis.

Glis iris

Glis animal: glis terra tenax: glis lappa vocatur
Ris animal: sis terra tenax: tis lappa vocatur.
Hic animal: hec terra tenax: hec lappa vocatur.

¶ Autor hic docet equiuocationem istius dictionis glis. Dicens quod equiuocat ad tria. et secundum diuersam significationem sumit et declinationem. Nam glis est quoddam animal quod per totam hyemem dormit et efficit inspicientibus quasi mortuum (anglice a dormouse) et ipsa cum dormitione pinguescit. Unde inducit de seipso loquens per prosopopeiam sic. Tota mihi dormit hyems et pinguior ipso. Tempore sum quo nil me nisi summus alit. Alit enim Estate reuigilans reuiuiscit. et tunc pro tali animali glis est masculini generis: et facit gliris in genitivo. vt hic glis gliris. Item glis est terra tenax i. terra argillo (anglice claye) et tunc est generis feminini. et habet glissis in genitivo. ¶ Item glis est lappa. que aliter dicitur cardo (anglice a burre) et tunc declinatur hec glis huius glitis. ¶ Construe. Glis vocatur animal. et glis vocatur terra tenax. et glis vocatur lappa. Ris animal. i. quando est animal facit ris. i. gliris in genitivo. et quando vocatur terra tenax. habet sis. i. glissis in genitivo. et quando vocatur lappa habet tis. i. glitis in genitivo. ¶ Hic animal idem glis quando est animal est masculini generis: vt hic glis gliris. quando est terra tenax est generis feminini. vt hec glis glissis. et quando est lappa est etiam feminini generis. vt hec glis glitis.

Glisco splendeo.

Corporis exigui glires animalia dico
Brumali stertunt: estiuo tempore viuunt.
Somno pinguescunt: hinc gliscere crescere dicunt.

Pelle nitent glires: hinc gliscere pelle nitere
Sic igitur glisco notat hec duo splendeo cresco.

¶ Autor docet hic de equocatōe istius verbi glisco cis. Et pmo docet causā sue equocatōis p quasdā ppietates q̄ sunt in suo primitiuo qd̄ est glis ris. Primo igit̄ dicit q̄ glires sunt q̄dā aīalia exigue quātitatis. q̄ p totā hyemē dormiūt. ⁊ vigilāt in estate. ⁊ p somnū crescūt pīguedine. ideo glisco. i. cresco. ⁊ deriuat̄ a glis gliris. ⁊ est glisco idē qd̄ cresco scis. q2 glis dum dormit crescit pinguedine. ¶ Itē gliscere. i. splēdere. i. nitere. Et hoc ideo q2 glires hn̄t pellē splēdidā. Et sunt glires (vt aliq̄ dicūt) vermes splēdentes in nocte q̄ alio noīe dn̄r noctilūce. quasi nocte lucētes. i. splēdentes. ideo gliscere (qd̄ ab eo deriuat̄) est pelle nitere. i. splēdere. Et sic pt3 q̄ gliscere h3 duas significatōes. s. crescere ⁊ splēdere. ¶ Glisco cis. caret preterito ⁊ supinis gliscere. ¶ Itē glisco preter istas significationes. h3 significatōes alias. Nā gliscere. i. cupere vel desiderare ardere. tumescere. pinguescere. supbire. vel indignari. vn̄ notētur isti versus. Et glisco cupere splēdere crescere. sicq3. Ardet pinguescit timet indignāsq3 supbit. ¶ Cōstrue. Glires dicti. i. vocati aīalia exigui corporis stertū. i. dormiunt brumali tp̄e. i. hyemali tp̄e. ⁊ viuūt. i. vigilāt estiuo tp̄e. i. in estate. ⁊ estiuali tp̄e. Q2 ⁊ isti glires pinguescūt somno. i. fiūt pingues p somnū. dicūt. i. clerici dicūt hic i. p illa causa gliscere. i. crescere. Itez glires nitēt. i. splēdēt pelle. i. nocte. hinc. i. ideo gliscere idē est qd̄ nitere in pelle. s. sic. Igit̄ ⁊c. ⁊ igitur. i. ppter istas causas assignatas. hoc verbū glisco notat. i. significat hec duo. splendeo des. ⁊ cresco cis.

Discute quid sit glos: lignū: vel femina: vel flos.
Glos glossis lingua: ⁊ sit filia glossaq3 glossa.
Glos glossis lignum vetus est: de nocte renum.
Glos gloris flos est: illius gloria dos est
Glos etiam gloris dicetur, femina fratris.

¶ Docet hic autor q̄ glos h3 tres sig̃tōes. Nā glos est vet9 lignū de nocte splēdens quasi frequēter videt̄ illis q̄ nocte spaciant̄ i syluis (anglice globerte) ⁊ tūc declinat̄ hic glos glossis in gtō. Item glos glossis. i. lingua cū duplici ss. vn̄ q̄dā. Os frāgit glossa. tn̄ i se nō habet ossa. Et de hec glos glossis. vel de hec glossa glosse p lingua deriuat̄ hec glosa se. p simplex s. ⁊ est glosa expositio snīe alicui9 libri lrām ɔtinuās ⁊ exponēs. Et glos est q̄dā flos s3 quosdā vocatur (anglice poste croWne) ⁊ inde s̄m istū autorē deriuat̄ hec gloria glorie. s̄m vero Hug. gloria deriuatur a glorus glora. rum. ¶ Item hec glos gloris est femina fratris tui. i. vxor sua. vn̄ quidam dixit. Cui sociatus adest frater tuus hec tua glos est. ¶ Construe. O lector discute. i. disquire. i. cognosce. q̄d hoc nomē glos sit

quia est lignū vel femina vel flos.qñ est lignū facit glossis in gtō.
¶ Itē dicit autor hic ꝙ glos glossis.i.lingua lingue.ꝛ abinde deriuat hec glossa se.qđ idē est qđ hec glossa se. ꝛ hoc inuenit ex hoc qđ dicit in littera.glosa vel glossa est eius filia.i.deriuat a glos tā ꝗ̄ filia a matre.¶ Uel videt ꝙ iste versus.s.glos glossis ligua ꝛc. Non est versus istius libri q: autor nō facit mentionē de tali significatōe ꝙ glos glossis est idē ꝙ lingua cū dicit nisi tres significatōnes esse de glos.de quaꝝ numero glos ꝓ lingua non est.¶ Glos gloris ꝛc.¶ Construe.Glos faciēs gloris est quidam flos ꝛ gloria est dos illius.i.data seu deriuata ab eo.ꝛ etiam glos faciens: gloris dicetur femina.i.vxor fratris.

Gero

Porto:represento:facio:tria fert gero sensa

¶ Autor hic docet ꝙ gero ris.gessi ere.hꝫ tres sigtōes. Nā idem est qđ portare.ꝛ hoc in ꝓpria sigtione.Uñ cōponit nugiger. gera. gerū.i.portans nugas de loco ad locū.¶ Et gero.i.represento. vt iste gerit ꝑsonā histrionis.i.representat.¶ Et gero.i.facio.et unde hoc gestū gesti.i.factū.Uñ Galterus in alexādreide.sic incipit.Gesta ducis macedū ꝛc.¶ Cōstrue. Hoc verbū gero fert.i.significat hec tria sensa.i.has tres significatōes.s.porto tas.ꝛc.ꝛ coniugatur sic.Gero ris.gessi ere.gestū tu.in supinis.verbū actiuū.¶ Itē gerere.i.administrare.ẜm Huguitionem.

Gestio

Gestio pro cupio:pro gaudio gestio pono.

¶ Hic ponit autor equiuocationē in isto verbo gestio gestis gestiui gestire.dicēs ꝙ equiuocat ad duo.Nā gestire.i.cupere. vt hic. Multa gestimus ꝓpter q̄ sepe perimus.gestimus ibi.i.cupimus. ¶ Item gestire.i.gaudere.Sed proprie.i.maloꝝ gaudere bonoꝝ. Unde gestire est motu corporis gaudia representare ꝛ facere qđ sapientē non decet.Unde notentur isti versus. Gaude sed noli fili gestire benignus.Gaude corde malus corpore gestit item.¶ Construe.Ego pono hoc verbū gestio ꝓ cupio cupis. ꝛ ego pono hoc verbum gestio pro gaudeo des.

Ibis

IBis auis:dorchas est iber:inuidus ibis
Ibidis hec medi⁹ facit ibicis:inuidus ibis.

¶ Finita illa parte ī qua tractauit autor de equocis incipiētibus de lr̄a G.iā tractare intēdit de his q̄ incipiūt ab I.que est ꝓxima lr̄a huic lr̄e G.a parte post.ꝛ si obiiciat de H q̄ est figura media inter G ꝛ I.dicat ꝙ H nō est lr̄a.ꝛ ideo autor iste nō facit capitulum de ea.¶ Ponit ergo equocatōem in ista dictiōe ibis q̄ equiuocat ad duo.Deinde ꝑonit dr̄am inter ibis ꝛ iber.¶ Primo ergo dicit ꝙ ibis equocat.est eñi q̄dam auis cū longo rostro (anglice a storke)de qua loquit Horatius dicens.Se quocūq; rapit rostratā vidimus ibim.¶ Et est ibis auis imunda.q: inveteri testamēto fuit ꝓhibita comedi.vñ scribit Leuitici.xi.c.Bubonē ꝛ ingulū ꝛ ibim non comedetis.ꝛ ẜm aliquos đr auis que viuit ex cadaueribus.qđ

falsum est. q manifestu est ibim no viuere cadaueribus. ¶ Item ibis ponit p inuido. Un Ouidius scripsit vnu libru que intitulauit In ibim. i. cotra ibim inuidu. i. aduersariu suu. q cu vxore sua me chabat. ¶ Sed iber icis. sm istu autore est genus serpentis. sm vero Hug. est genus quadrupedis. scz capra (que dorchas dicit alio noie) et dicitur ibices quasi aues. qr ad instar auiu ardua et ex celsa teneant et habitant in sublimi. et si quando aduersitate hoim vel feraru persenserint. de altissimis sacrorum sese precipitantes in suis cornibus illesas se suscipiut. Un scribit de illis primo. Regu. xxiiii. ca. Saul perrexit ad inuestandu dauid et viros eius. et p abru ptissimas petras q solis ibicibus puie sunt ibicibus (anglice a Wylde gote or a tayndere). i. talibus capris superius memoratis. Un qui da. Iber ibicis est aial quod cornua gestat. Est eni capra dorchas grece vocitata. Iber ibicis est auis nilicq fluetis. ¶ Costrue. Ibis est auis. iber est dorchas vel serpes. sed magis placet dorchas. et ibis est inuidus. ¶ Ibis etc. Hic docet q predicta noia variant in obliquis. dicens q ibis qn est auis. tuc declinat hec ibis huius ibi dis. sed dic q facit ibis vel ibidis in gto. Et iber declinat hic iber ibicis penultima correpta in gto. Et ibis p inuido declinatur hic ibis huius ibis in gto. ¶ Ibicum corripit media syllabam siue p ducit. Hec iber ibicis pducit mediam in obliquis. et est auis aqua tica serpentibus inimica. et p eadem dicit hec ibis ibis. ¶ Et hec iber ibicis mediam corripit in obliquis. et est animal de genere cer uorum. Uersus. Iber cis auis est nilicq fluenta. Ut dicunt habitat. ro stro sua vilia purgat. Ibidis ac ibis gtis cum facit ibis. Tuc auis est ibius. et dicitur inuidus ibis. Quod notat ibicis iber. notat ibi dis ibis. Est iber quadrupes. auis ibis. inuidus ibis. Secundum glosam in hoc loco pot pducere media siue corripere. quia potest exponi de aue siue de quadrupede. Sed melius est q corripiatur pro quadrupede. Unde quidam magnus magister dixit. Cornua fert iber. iob testis. et ibidis inde.

Jacinctus lapis: est flos: est iacinctus homoq; — Jacinct9

¶ Dicit hic autor q iacinctus est equiuocu ad tria. Na primo est lapis preciosus. videlicet genus saphyri. ¶ Et est quida flos bla uii coloris (anglice a violet) ¶ Et iacinctus est pprium nomen vi ri seu sancti. ¶ Construe sic. Jacinctus est lapis etc. Jacinctus ta. tum. id est blauius a. um.

Sunt iuga motis: sut iuga tele: sut iuga currus — Juga

¶ Docet hic autor q iuga hz tres significatoes. Primo iuga sunt cacumina montiu siue summitates. ¶ Juga etia sunt illa ligna qui bus tela tereda ligat. i. qdam instrumeta textorum. ¶ Juga sunt co llibaria boum siue equorum trahentiu in curru. et sunt iuga sic istrume ta currus. Hoc iugu gi. dr de iugo gis. gere. ¶ Costrue. Juga sut motis. i. cacumina motiu. et iuga sut tele. i. instrumeta in qbus tela textu. hec tela le. (anglice a Webbe) et dr de telon grece quod est

longū latine. τ iuga sunt currus. i. instrumēta bige siue aratri.

Jus Justicia.

Jus succus: ius rectū: ius ipsa potestas
Jus est causa: locus est vbi causa datur

¶ Hic autor docet q hoc nomē ius hȝ q̄nqȝ sigtōes. Primo. i. succ⁹ (ãglice iuce) vñ Ut facias offas de iure meo tibi do fas ¶ Jus i. rectū seu rectitudo. vt Nihil faciam tibi nisi qd̄ exigit ordo iuris ¶ Et nota drām inter ius τ fas. Jus est lex humana. sed fas est diuina. Vñ trāsire p alienū agrū fas est: sed nō ius est. Et differūt ius τ iusticia. Jus est ars boni τ equi. Sed iusticia est pstās τ ppetua volūtas ius suū vnicuiqȝ tribuēs (institutis de iusticia τ iure. i prin.) ¶ Et ius est ipa potestas iuris. vt transfero in te meū ius. i. potestatē iuris. ¶ Et ius. i. locus vbi ius exercet. vt clericus cōstituit in iure. i. in loco iuris corā vobis ¶ Cōstrue. Jus est succ⁹. ius est rectū. ius est ipa potestas iuris. τ ius est cā. τ ius est locus vbi cā decidit. i. determinat. Jus deriuat de iubeo es. ere. iussi iussum.

Jus / fas } differunt

Ignis.

Ignis feruorem studii: dat fulmen: amorem
Est elementatum: solis calor: ac elementum

¶ Autor ponit hic q hoc nomē ignis est equocū ad sex. Nā ignis denotat feruorē studij. vt hic. Ocia sepe extingūt ignē mētis. i. feruorē studij. ¶ Et ignis. i. fulmē. Virg. Nuptis imbrib⁹ ignes excutim⁹ cursu. ignes. i. fulmina. ¶ Ignis. i. amor. vñ Ouid. Loquit τ cepto paulatim carpit igne. i. amore. ¶ Itē ignis. i. elemētatū. i. iste ignis q̄ est apud nos magis dr̄ elemētatū q̄ elementū. q: non est purus ignis nisi in sphera sua. τ ibi est purū elementū. τ sic de alijs elemētis pōt dicere. q ista q̄ videm⁹ sunt elemētata τ nō elemēta. ¶ Ignis. i. calor solis. vt ibi. Cōpescūt ignib⁹ ignes. Ignis. i. elemētū purū in sua sphera. ¶ Cōstrue. Ignis dat. i. sigt feruorē studij. τ ignis dat. i. sigt fulmē. i. fulgur (a lyghtenynge) τ ignis est elementatū. s. quo vtimur. τ ignis est calor solis. ac p τ est quoddam elementū. Et sunt quattuor. scȝ Aer. Ignis. Terra τ Aqua. Et ignis cōponit de in τ gigno gignis.

Indiuiduum

Est indiuiduum corpus: quo non minus vllum.
Est quod duricia nequit iste secare vel ille.
Ac indiuiduum nimio dicatur amore.
Discretum tandem: sub voce tenetur eadem.

¶ Autor hic docet q hoc nomē indiuiduū dr̄. quadrupliciter potest sumi. Nā minimū corp⁹ qd̄ ppter sui paruitatē diuisionē non recipit dr̄ idiuiduū. vt athom⁹. τ est illa minima festuca q̄ apparet in radio solis. τ dr̄ athom⁹ ab a qd̄ est sine. τ thomos diuisio vel sectio. q̄si sine diuisione vel sectōe. τ nō dr̄ idiuiduū ideo. q: oīno diuidi nō pōt. sed q: nō recipit sectionē sensui subiacētē. ¶ Itē indiuiduū dr̄ illud qd̄ ppter duriciā diuidi non pōt. τ si pōt: cum magna

A / thomos

tamē difficultate. vt adamas dyamas(a dyamond) q̄ nō frangitur vt dicit Isidorus. Nisi cū recēti sanguine hyrci. ¶ Itē aliqd dr̄ indiuiduū qd alicui ardētis amoris vinculo colligat. vn̄ Ouid. Sūt indiuidue mens mea sicq̧ tua. ¶ Itē indiuiduū dr̄ qd p inferiora sue nature physice diuidi nō pōt. vt Socrates. ¶ Construe. Istud corpus est indiuiduū quo nullū corpus est minus. vt athomus. et illud est indiuiduū qd ille vel iste nequit. i. nō pōt secare. i. diuidere duricia(ablātīs est). i. ppter duriciā. vt adamas. ac p t. t aliqd dicat indiuiduū nimio amore. i. ppter magnitudinē amoris. Indiuiduus cōponit de in t diuiduus a. um.

Inuestis sine vestibus: inuestis sine barba
Inuestis mulier: inuestis pauper habetur.

Inuestis

¶ Autor docet hic q inuestis h₃ has sigtōes. Primo dr̄ aliqs vel aliqua sine vestib⁹. vt paup est inuestis. i. sine vestib⁹(anglice naked) ¶ Inuestis est aliqs vel aliqua nō habēs barbā. vn̄ Mulier est inuestis. i. sine barba. ¶ Et idē est qd solutus a. um. i. sine cōiuge. vt ista mulier est inuestis. i. soluta. ¶ Cōstructio p₃. Hic t hec inuestis t hoc ste. cōponit de in t hec vestis tis.

Dicitur ingratus non acceptabilis: t qui
Immemor accepti solet ingratus benefacti.

ingratus

¶ Autor docet hic q ingratus dupliciter sumit. Primo dr̄ aliqs ingratus qui nō est dignus acceptari vel admitti in societatē₃ vel amiciciā alicuius boni viri. t hoc ppter turpitudinē quā inuoluit viciorꝫ. vel aliqd simile. t dicitur ingratū quod non est acceptabile ¶ Itē ingratus. i. nō gratus. vt qui accepti beneficij nō memorat ¶ Construe. Aliquis ingratus dr̄ non acceptabilis. i. non dignus acceptari. Et ille sc₃ est ingratus qui solet immemor alicuius benefacti. i. beneficij accepti ab aliquo amico. Ingratus ta. tum. componitur de in t gratus ta. tum.

Quod vacuū manet: atq₃ cauū: leue: fert inane.

inanis

¶ Autor hic docet q hic t hec inanis t hoc ne. est idē qd vacuus a. um. vt ibi. Terra erat inanis t vacua. ibi t tenet pro id est. t exponitur sic. terra erat inanis. i. vacua. ¶ Et inanis. i. cauus a. um. vel cōcauus a. um. vt firmamentū dr̄ inane. i. concauum. sic vndiq₃ versū. vn̄ cōuersū. ¶ Itē inane. i. leue. vt mulier moueatur inanis. ¶ Cōstrue. Illud est inane qd manet. i. est vacuū. t illud est inane qd est cauū. t illud fertur. i. vocat vel dr̄ inane qd est leue. Inanis componit de in t vanus vana vanū.

Immanis magnus: est ferus atq₃ nocens.

immanis

¶ Docet hic autor q hic t hec immanis t hoc ne. h₃ duas significationes. Nā immanis. i. ferus a. um. vel crudelis. vel immansuetus. ¶ Et idē est qd nocens. nō bonus. vel sine bono. Et quia magna solēt esse crudelia. t fera. t terribilia. igit immanis iuenit pro

manon

magno & grādi. ¶ Cōstrue. Immanus est magnus &c. Et cōponit de in & manon grece qđ est bonū latine. quasi nō bonum.

immunis

Immunis qui nil prestat: cui nil datur: expers.

¶ Hic docet autor q hic & hec immunis & hoc ne. has hz significatōes. Nā immunis est ille q cum quid ab alio recipit nil respondit. Et immunis est ille cui nil datur cū aliis aliquid tribuit. Item immunis. i. expers vel consors. qđ idem est. vt iste qđ sibi imponit est immunis. i. expers vel exsors (ãglice gyltles) Et immunis. i. carens officio. Uirgilius in georgicis. Immunisqz sedet aliena ad pabula fucus. Et componit sm Hug. ab in & hoc muniū nij. i. debitum officij. vel tributū. vel munus. & dr immunis quasi sine munio i. sine tributo. scz liber q nulli est tributarius. Un̄ & sepe dr immunis expers. alienus. sine parte. ¶ Itē immunis est q nō facit munia. i. officio nō fūgit. sed omni priuilegio & dono vacuus. viciosus piger. ventri indulgens. & cōstruitur cū gtō vel ablatiuo. vt iste est immunis criminis vel crimine.

improb9.

Improbus est pseuerans: probus atqz pteruus

¶ Docet hic autor q improbus a. um. hz tres sigtōes. Primo. i. pseuerās. Uirg. in georgicis. Labor improbus oīa vincit. i. labor pseuerās. & idē est qđ pbus. Uirg. in eneyđ. Lauit improba teter oīa cruor. improba. i. valde pba. ¶ Et est idē qđ pteruus. i. crudelis (anglice froWarde) Un̄ qdā de dionysio tyrāno sycilie. Dionysius improbus atqz impius fuit. Et dr de in & pbus.

insignis.

Nobilis insignis est: ac ignominiosus.

¶ Autor docet hic q hic & hec insignis & hoc ne. equocat ad duo. Nā idē est qđ nobilis. vn̄ Theodolus. Insignē vitulum pflauerat ignis. insignē. i. nobilē. ¶ Et est idē qđ ignominiosus a. um. i. nō famosus. vel male famosus. vel q hz nomē ignominiosum. & est semp suspectus. Un̄ illud. Flebat & insignis male decantabit hora. insignis hora. i. ignominiosa hora. Uel ibi in passione dn̄i. Habebāt autē vnū virū insignē q dicebat barrabas. insignē. i. ignominiosum. vel male famosum. & cōponit de in & hoc signū signi.

Instita

Instita fit vestis matrone: fit quoqz vinclum

¶ Autor ponit duas sigtōes istius noīs hec instita te. Primo. i. q dā vestis qua veteres matrone solebāt vti (anglice a rochet) vnde Ouidi9. Queqz tegis medios instita lōga pedes. ¶ Et idē est qđ vinculū quo pedes mortuoꝝ ligant. vn̄ legit q lazarus vinctus institis fuit in monumēto. Hec instita te. dr de insto as. institi &c.

Iacto as

Cum iacio iacto: cū me male comprobo iacto
Hinc quoqz iactito fit: iactantia nascitur inde.

¶ Autor docet hic q hoc verbū iacto tas. are. hz duas sigtiones. Primo. i. iacere. vt iacto lapidē. i. iaceo. ¶ Et iactare. i. laudare vltra modū vel vltra q debeatur (anglice to boste or to be proude)

vt tūc iacto mercē nimiū laudo me. ⁊ est frequētatiuū formatū ab vltimo supino huius verbi iacio cis.ieci iactū tu.u in o fit iacto as ⁊ aliud frequētatiuū format ab illo iactatū tu.u i o cōuersa ⁊ a mutata in i correptā fit iactito as.aui.are.i eodē sensu cū iacto. ¶ Iactare vel iactitare (sm̄ Hug.) p gloriari ponit laudare glouādo vanitare.i.arregare vel inaniter pferre. Vn̄ iactās.i.arrogans dr q̄ se iactat ⁊ maioꝝ institutis nō acquiescit.sed ppriā quādā viam iusticie ⁊ sanitatis inquirit.⁊ cōparat iactātior iactātissimus.⁊ hec iactantia tie.i.arrogātia.supbia.vanitas. ¶ Itē nota hic drām inter iacere cuius media corripit.⁊ iacere cuius media pducit.⁊ ptz drā p istū versū. Si nō vis iacere lapidē pmitte iacere. ¶ Cōstrue Ego iacto cū iacio.⁊ ego iacto dū cōprobo.i.laudo me male.quoqꝫ p ⁊.⁊ iactito fit.i.deriuat inde.i.iacto.⁊ iactantia nascitur inde. i.de iacto as.iactaui iactare.

Indulget confert operam: veniam simul auget — indulgeo

¶ Autor hic docet q indulgeo ges.hꝫ tres sigtōes. Nā idē est qḋ dare operā.vn̄ Catho. Indulgere gule noli q̄ ventris amica est.i. noli dare operā gule. ¶ Et indulgere est dare veniā.vt Indulget mihi deus pctā mea.i.remittat ⁊ det veniā mihi de peccatis meis ¶ Et idē est qḋ augere veniā.vt Deꝰ indulgeat nobis miam suā i.augeat vel donet nobis miam suā. Cōponit ab in ⁊ algeo ges.i. frigere. ¶ Construe. Satis leuis est ꝯstrūctio. Indulgeo cōponit de in ⁊ algeo ges.interposita d ⁊ a mutata in u.⁊ ꝯiugat indulgeo ges.indulsi gere.indultū tu.in supinis.

Infectus qḋ non factus sonat: est quoqꝫ tinctus — infectus

¶ Docet hic autor q infectus ta.tū.hꝫ duas sigtiones. Nā infectus.i.nō factus.vt domꝰ est infecta.i.nō facta.vn̄ Horatius. Infectum valet esse dolor qḋ mens sua seruat.infectū ibi.i.nō factum. ¶ Et infectus.i.tinctus vel violatꝰ vel corruptꝰ.vt aer infectꝰ.i. violatus vel tinctus vel corruptus.vn̄ Ouid. Mons erat infectus variaꝝ cede feraꝝ.i.mōs erat tinctus cede.i.occisione variaꝝ ferarū.i.diuersaꝝ bestiaꝝ. ¶ Cōstrue. Infectus sonat idē qḋ nō factus qꝫ p ⁊.⁊ infectus est idē qḋ tinctus ta.tum.

Ordo: locus: tempus: ⁊ causa notatur ab inde. — Inde

¶ Autor docet hic q inde aliqñ significat ordinē.vt hic. Iste sedet primus ⁊ ille inde. Itē significat locū.vt ego veni inde.i.de illo loco. Et aliqñ significat tēpus.vt ego veni primo ⁊ ille inde.i.in illo tēpore. Et aliqñ causam.vt comedi crudas carnes.⁊ inde eger sū. i.eadem causa. ¶ Construe. Ordo notatur.i.significatur ab inde.i. ab isto aduerbio inde ⁊c̄.

Hic fore cognoui temporis atqꝫ loci. — Hic

¶ Autor hic docet q hic aliqñ significat tēpus.vn̄ Virg. Hic mihi nescio quid trepido mihi numē amicū.hic ibi.i.tunc. ¶ Hic aliqñ significat locū.vn̄ Alanus in anticlaud. Hic superos ciues pro

prio precellit honore. Virgo q propriã pariendi lege pudore. Non
pdens matris meruit cũ virgine nomen. hic. i. in illo loco. ¶ Con
strue. Ego cognoui hoc aduerbiũ hic fore. i. esse tempus. i. aduer
biũ temporis. atq loci. i. aduerbiũ loci.

Lar. Lar lartis rex est: laris est de⁹: ignis: & edes

¶ Autor hic docet q lar hʒ quattuor significatões. Nam fuit ppriũ nomẽ cuiusdam regis. & tũc facit lartis in gtõ. ¶ Itẽ lar est qdam deus quem gentiles colebant. & precipue ille deus q preest custodie ignis. Nam fuerũt duo lares quos mercurius genuit ex vna nympha q dicebatur lar. & dicebant lares vel ab igne cui presunt & quẽ custodiunt. Horum imagines habebant gentiles iuxta ignẽ retro. Unde & posterior pars foci dr lar. ¶ Itẽ lar. i. ignis. & lar. i. edes vel domus. Unde antiquo pverbio. In laribus lartis lares de larice vidi. i. vidi larem. i. ignẽ. in laribus. i. in domibus. lartis. i. talis regis. Et dr lar de largior largiris. vel a largus a. um. quia de laribus procedit largitas. Et declinatur hic lar lartis pro nomine proprio. & hic lar laris pro aliis significatiõibus. ¶ Construe. Lar faciens lartis in genitiuo est rex. i. proprium nomen regis. Secundũ lar faciẽs laris in genitiuo est de⁹ vel ignis vel edes. i. domus.

latex icis Equiuoce vinumq latex: & lympha vocatur.
Est idcirco latex vinum: quoniam latet vua.
Lympha latex ideo quoniam terra latet yma

¶ Autor docet hic q hic latex laticis equiuocatur ad duo. Primo latex. i. vinũ. & tunc dr a lateo es. qr in vua latet. ¶ Item latex. i. aqua. & tunc dr a lateo es. qr latet in yma terra. i. profundo terra. vel qr latet in ymo. i. in profunditate terre. ¶ Construe. Latex vocatur equiuoce vinũ & nympha. latex est ideo vinũ: quoniã. i. quia latet in vua. vnde vinũ exprimit. Et latex est ideo lympha. i. aqua. quoniam latet in yma terra. vel in ymo terre. i. pfunditate terre. & est masculini generis latex.

latus ris. Costa latus lateris: latirem dat tegula later.
Est asportatus lutus quoq dicitur amplus.

¶ Hic docet autor equiuocationẽ istius nois latus. & deinde ponit differentiã inter hoc latus lateris in genitiuo. & hic later qd similiter facit lateris in genitiuo. ¶ Item ponit differentiam inter latus (cuius prior corripitur) & latus (cuius prior producitur) Dicit ergo q latus. i. costa (anglice a syde) est substãtiuũ. & declinat hoc latus lateris. corripit hanc syllabã la vbiq. ¶ Item latus est participiũ de feror fereris. & tunc idem est qd portatus. & tot significationes habet sicut fero fers. & tunc declinatur latus lata latum ¶ Item latus est nomen adiectiuum. id est spaciosus. amplus. Unde Ouidius. Pars maris & latus subitarũ campus aquarum

latus ibi.i.spaciosus vel amplus.ꝛ tunc ꝓducit hanc syllabā la. siue sit participiū siue nomē adiectiuū. ¶ Itē later lateris est gleba cocta de qua fit murus.ꝛ vnde domus tegunt (anglice a tyle stone or bryke) ¶ Et nota ꝙ Priscianus dicit hoc nomen deficere in oībus casibus singularibus ꝛ pluralibus.preter actm̄ singularis numeri.scȝ laterē.nos tamē vtimur hoc noīe in vtroq; in quolibet casu. ¶ Item nota hanc naturā esse lateris ꝙ quanto plus abluitur tanto plus exasperascit ꝛ deterior fit. Vn̄ quidā predicans fatuo.ꝛ interrogatus quid fecerit.legit respondisse. Litus aro.laterēq; lauo. dum predico prauo. Unde alius dixit. Uerba serit vento qui predicat infatuato. ¶ Construe. Latus faciens lateris.i.costa vel tegula.i.opcrimentū vel tectura domus.dat laterē.i.hic later lateris.ꝛ latus a.um.asportatus a.um.vꝫ amplus a.um. ¶ Hoc latus lateris.ꝛ latus a.um.deriuant de lateo es.ꝛ later lateris vꝫ a lat⁹ a.um.participiū.quoq; ꝑ r.ꝛc̄.

later.

Lena clamys tibi sit: ꝛ stupri consiliatrix.

lena lene.

¶ Hic docet autor equiuocatiōem istius dictionis hec lena ne.dicens ꝙ lena est idē qꝺ clamys clamydis (anglice a mantell) vt induo te lenā.i.clamydē. ¶ Item lena est idē qꝺ meretrix. Vn̄ illud. Lenonē lena nō diligit absq; crumena.i.bursa. Et loquit̄ figurate ꝑ metonomiā.qꝛ crumena (ꝗ bursa est) ponit̄ ꝓ pecunia quā continet. ¶ Construe. Lena sit tibi clamys.i.mantellus.ꝛ lena sit cōsiliatrix.stupri.i.meretrix.(anglice a baude)

r clamys.

Lens lendis capiti: lens lentis conuenit ori
Lens mordet per d.mordetur si capiat t.

Lens.

¶ Autor hic docet equiuocatōem in isto noīe lens.qꝺ equiuocat̄ ad duo. Nam lens est quidam vermiculus: qui solet esse in capitibus hoīm.ꝛ maxime pauperū (anglice a nytte) ꝛ tunc facit lendis in gtō per d. ¶ Et lens faciens lentis in gtō est quoddā legumen maxime in tempore quadragesimali vsitatū (anglice ryce potage) ꝛ scribitur cum t in genitiuo. ¶ Construe. Lens faciens lendis in gtō cōuenit capiti.ꝛ lens faciens lentis in gtō.conuenit ori. vt mā ducetur. Lēs per d in gtō.mordet.scȝ capita.ꝛ si lens capiat t. mordetur.id est comeditur.

Lenticulā voco vas maculā cutis: atq; legumen

lenticula

¶ Autor docet hic ꝙ lenticula hꝫ tres significatōes. Nam lenticula est quoddam vas quo imponitur oleū (anglice an oyle potte.) ¶ Item lenticula est quedā macula in facie hoīs (āglice a spotte or frecon) ꝛ inde lenticulosus a.um.i.neuosus (freconed) ꝛ prouenit in estate solis calore causante.ꝛ hoc maxime in rufis hominib⁹ siue subrufis ꝛ multum albis.ꝛ nec est signum bone indolis. ꝛ hec macula aliis nominibus vocatur.scȝ lentiga lentiginis.ꝛ neuus nei. ꝛ cesia cesie. Lenticula le.est legumen.diminutiuū de lens lentis.quod superius exponitur.

Lentare. Lento meos arcus dum lenteo: lenteo tardo.
lentere Lenteo dum cesso: que tria lentus habet
lentus Lentus flexibilis: lentus piger: ocia lentus

¶ Hic autor docet equiuocatōem in lenteo. ⁊ drām inter lētare ⁊ lentere. Et deinde ponit equiuocatōem in hoc nōie lentus ta.um. (qđ a verbo lenteo deriuat.) ¶ Dicit ergo ꝙ lento as.aui.are.i.flecto tis.vel curuo as.are Ut lento arcū meū.i.flecto arcū meū trahendo illū. Uñ in alexandreide. Nunc arcus lentare monet. nunc fūdere glandes.i.nūc docet eū lentare arcus.i.flectere trahendo. ¶ Lenteo es.ere.i.pigere vel tardare ⁊ cessare. Uñ lentus a.um. habet oēs has tres significatōes. nam idē est qđ flexibilis (anglice lynowe or plyenge) vnde Ouidius. Curribus ante temedon lētis erat aptus. ibi lentis. ibi lentis.i.flexibilibus. ¶ Et lentus.i.piger. vnde idem. Lentaqꝫ tigris erat. lenta.i.pigra. ¶ Et lentus.i.ociosus. vñ. Tu modo pomperci lentus spaciare subvmbra. ¶ Et lentus.i.plenus. Inde luculētus.i.luce plenus. vt pplūs luculēt⁹. ¶ Cōstrue. Ego lento meos arcus. dū lēteo.i.flecto eos. lenteo es i.tardo vel tardeo. ⁊ ego lēteo dū cesso.i.dū ago ocia. q̄ tria.i.quas tres significatōes. hoc nomē lentus a.um. hꝫ. Lentus.i.flexibilis. ⁊ lentus.i.piger a.um. ⁊ lētus hꝫ ocia.i.est idē qđ ociosus a.um.

letus a.ū Letus iocundus: letus fecundus: ⁊ inde
Letamen: fimus terre pinguedo vocatur.

¶ Dicit hic autor ꝙ letus a.um. hꝫ duas significationes. Nam letus.i.iocundus a.um. vel hilaris. Unde quidam. Non ego sum letus: dum sum languore repletus. ¶ Letus.i.fecundus a.um.i.fertilis. vt Uirgl. in georgicis. Quid facit letas segetas.i. fecundas. ⁊ fertiles segetes. ⁊ tunc a letus diriuatur hoc letamen minis.i.fimus qui reddit terram pinguem (anglice mucke or donge). Construe. Letus.i.iocundus. ⁊ letus.i.fecundus. ⁊ inde letamen.i. fimus. vocatur pinguedo terre.

letatus Letatus quando a leto: fit mortificatus
A letor de leticia letatus habetur.

¶ Docet hic autor ꝙ letatus hꝫ duas sig̃tiōes. ⁊ he causant ex diuersitate sui primitiui. nā qñ deriuat ab hoc letū ti.i.mors. tunc est idē qđ mortificatus a.um. vel mortu⁹ a.um. Ouidi⁹. Ut nemus intrauit letata corpora vidit. ¶ Et qñ lētatus dr̄ de letor aris. tūc est factus letus gaudēs. ¶ Cōstrue. Cū letatus fit.i.diriuat a leto. scꝫ ꝓ morte. tūc est idē qđ mortificatus. Et cū letatus fit a letor aris. qđ est deponēs. tūc habet letatus de leticia. quasi haberet leticiā.i.gaudiū. vt Letatus sum in his q̄ dicta sunt mihi.

luxuries. Factum luxuries notat effectumqꝫ libido.

¶ Autor ponit differentiā inter hec luxuries ei. ⁊ hec libido inis.

dicens q hec luxuries ei. signt factu illius pcti: siue illud pctm. Sz libido signt affectu. i. voluntate qua quis hz faciedo illud pctm. Uel libido dr luxuria voluntas. ¶ Luxuries dr ab hic luxus us. ui. Uñ z hec luxuria rie. i. luxuries. Sed modo ampliata est eius signtio vt luxuria vel luxuries dicat qlibet supfluitas ta in cibo q in coitu z vestitu z etia in aliis rebus. ¶ Costrue. Luxuries notat. i. signt factu. i. ipm pctm. cz p z. z libido notat affectu. i. voluntate peccadi. Libido a libet verbu impsonali dicitur.

Liber id est bachus: vel vir sine compede natus. — Liber.
Estqz liber codex: vel raptus ab arbore cortex.
Prima beri faciunt: genitiuo brizqz secunda
Pars prior est cortex: liber altera: tertia suber.

¶ Docet hic autor q liber hz quattuor signtoes. Nã. i. bachus de9 vini. vñ Thereñ. Sine libero z serere friget venus. libero ibi. i. bacho. z tuc liber facit liberi in gto. ¶ Ite liber est ide qd ingenu9 a. um. Et est ingenu9 q nascit ex liberis paretib9 (anglice fre) z non ex seruis: necz ex seruo z libera: necz ex libero z ancilla. sed requirit q vterqz pares sit liber. z tuc sic facit gtm liberi. vt liber liberi vñ hec libertas tatis. versus. Nõ bene p toto libertas vedit auro ¶ Ite liber. i. cortex. i. interior pars corticis q ligno adheret. dictu a libero as. q liberat. i. defendit interius lignu. vñ Ouidius. Mollia tingunt tenui precordia libro. ¶ Et nota q liber p bacho. i. deo vini. z p ingenio pducit hanc syllaba li. pro bacho. vñ Romulus. Et liber simul z cu castore pollux. Pro ingenio vt ibi. Qui metuens viuit mihi liber no erit vnqz. Sed liber p codice vt ibi. Haurit aquas cribris clericus absqz libris. Pro cortice vt ibi. Absqz libro nuqz valet arbore crescere quaqz. ¶ Pars prior zc. Hic ex icidenti ponit autor dram inter cortice. libru. z suber. dices q cortex est supior pars q adheret arbori (aglice the barke) liber est media ps (aglice the sappe) suber est illud qd est mediatu ligno (aglice the pyth or the hert) ¶ Costrue. Liber. i. bachus. vel vir nat9 sine copede. i. sine seruitute. z liber est codex sup que legim9. z est cortex raptus ab arbore. Prima. i. liber p bacho z simul p ingenio faciunt beri in gto. vt hic liber liberi. z scda. i. liber p codice z liber p cortice faciut bri in gto. vt hic liber libri.

Libra bilanx: libra pondus: signu quoqz libra. — libra bre.

¶ Docet hic autor q hec libra libre. hz tres signtioes. Nã libra. i. bilanx (anglice a balauce) Et libra est podus duodeci vnciar. z dr p fecti poderis. q costat tot vnciis quot mensibus annis. Et dr libra q fit libera. z cucta podera pcedetia vel minora pcludat. ¶ Ite libra bre. dr signu in celo. vt cu dr sol est in libra. ¶ Construe. Libra est bilanx. libra est podus. libra est signu in celo.

Lictor pretoris: z funeris assecla lictor. — Lictor

¶ Hic docet autor q hic lictor oris. hz duas signtões. Nam lictor est ille qui de officio suo portat gladiū vel securi ante regē vel imperatorē vel ptorē (anglice a swerde berer) vt ad puniēdos reos psto sit. & dicit lictor qsi litor a lito as. c interposita: qa licrat & interficit reos. vn & quicūqz regi vel iudici cōsuli vel psidi vel ptori subsequit ad puniēdos reos dicit lictor (āglice a hāgeman) ¶ Similiter dicit lictor portator cadaueꝝ. s. q portat cadauera. i. corpora ad sepulchrū. ¶ Cōstrue. Lictor est assecla. i. cliens vel famulus ptoris. i. illius iudicis vel maioris. & lictor est assecla funeris. i. alicuius corpis mortui vt portet illud ad sepeliēdū. & dicit assecla de. ab assequor eris. quia sequitur mandata dñi sui.

liuor

Lesio vel insanies liuor & inuidia.

¶ Hic docet autor q liuor oris. hz tres signtões. Nam liuor. i. lesio. vñ illud. Cuius liuore sanati sum⁹. liuore. i. lesione. ¶ Liuor. i. insanies. i. putredo illa q est in vulnere. ¶ Liuor. i. inuidia. vñ Ouidi⁹ Sūma petit liuor pflant altissima venti. liuor. i. inuidia. ¶ Itē est liuiditas ille color q remanet in aliquo post verberatiōem cū baculo. & est dolor vulneris. ¶ Cōstrue. Liuor ē lesio vel sanies vel inuidia. & dicit liuor a liueo liues. i. esse vel fieri liuidū. & ponit p inuidere. ¶ Nota drām inter liuorē & vibicem. Liuor est color qui remanet post verberatōem cū baculo. Sed vibex est incisio vel vestigiū qd remanet in carne post verberatōem cū virga. vñ versus Liuorem baculus: vibicem dat tibi virga.

liuor & vibex

lyra

Stellam cum cythara: designat lyraqz sulcum.

¶ Docet hic autor q lyra hz tres signtões. Nā aliqn reperit p stella. vt ibi. Que lyra fulsit heri. i. q stella splēduit heri. ¶ Itē est cythara. & dicit a lyrin grece qd est diuersitas vel varietas latine. qa varios & diuersos sonos efficit. ¶ Itē lyra. i. sulcus & pprie aratri (āglice a forowe) & dicit a lyros grece qd ē lyra. i. sulc⁹ apud nos. ¶ Nota q lyra p cythara corripit priorē syllabā ly. & lyra p sulco pducit primā. vñ. Pollice tāgo lyrā. facio cū vomere lyram.

lyrin.

loculus

Est loculus bursa: minime locus libitina.

¶ Docet hic autor q hic loculus li. aliqn idem est qd bursa. & cōponit cū plenus & dicit locuples. i. diues. quasi plenos habens loculos. ¶ Loculus est diminutiuū de hic locus loci. & tunc est paruus vel minimus locus. ¶ Item loculus est libitina (āglice a bere) quo funera portantur ad sepulchrum. vnde. Accessit iesus & tetigit loculum. i. libitinam.

libitina.

lucra

Est lucar luci precium: lucisqz foramen.

¶ Hic autor docet q lucar aris. media pducta hz duas signtões. Naz est pciū qd accipit p luco. i. nemore locato alicui vel aliqbus & tūc dicit de hic lucus ci. i. nemus vel sylua qd idē. ¶ Lucar. i. fenestra vel foramē p qd sol vel lux intrat i domū. & tūc dicit de hec lux lucis. Vel lucar est foramē p qd galline intrāt in gallicubium.

gallicubium

Hic lupus est animal: morbus: piscis fluuialis. Lupus

¶ Hic autor docet q hoc nomē lupus pi. hȝ tres significatōes. nā lupus est quoddā aīal maxime ouib⁹ inimicū. ¶ Et est quidā morbus in coxa. s. apostema. vel in cruribus. ꝛ est vermes magnus vt quidā dicūt: similis muri. ¶ Lupus est quidā piscis. quia sicut lupus deuorat animalia in terra: sic ille deuorat pisces in aqua ꝛ inde hic lupillus. ꝛ ex sola rapina viuit.

Laudat commendat: autorem nominat illud. laudare

¶ Docet hic autor q laudo as. equocat ad duo. nā laudare. i. commēdare. vt laudo regē. Itē laudare. i. autorizare. ꝛ cōponit collaudo as. i. simul laudare. ¶ Cōstrue. Laudat. i. cōmendat. ꝛ illud laudat. i. noīat. i. auctorizat autorē aliquē. ꝛ est verbū actiuū.

Qui mittit legat: moriens sua munera legat. legare

¶ Hic autor docet q lego as. are. equiuocat ad duo. Nā legare. i. mittere. mādare. vt Rex legauit istā in franciā. i. misit. ¶ Legare i. aliquid in testamēto alicui dimittere. Vn̄ hoc legatū ti. i. illud qđ dimittit (anglice to be quest) ꝛ dicit lego as. a lego gis. vel a p̄terito legi. i cōuersa in o fit lego as. are. ꝛ p̄ducit priorē syllabā. Unde versus. Uiuēs scripta lego: mouiēs mea munera lego.

Clericus autores: mare nauta: deus meliores lego gis.

Fur legit es: flores virgo: viator iter.

¶ Hic docet autor q lego gis. hȝ sex significatiōes. q̄ satis patent p expositionē illoꝝ duoꝝ versuū. ¶ Cōstrue. Clericus legit autorē. i. libros autēticos. ꝛ nauta legit. i. transit vel nauigat mare. Deus legit. i. elegit meliores. s. hoīes. Fur legit. i. furatur es. i. pecuniam vel argentū. Uirgo. i. puella legit. i. colligit flores. Uiator. i. ille qui transit p viam. legit. i. carpit vel capit iter. i. viam suā. ¶ Nota q lego legis. ꝛ oīa composita sua faciunt p̄teritū in gi. vt lego legis legi in p̄terito. colligo gis. collegi. p̄ter tria verba q̄ patent p versū. A lego composita faciunt gi. sed tria dempta. Diligo negligo sic intelligo que faciunt xi.

Libo dum gusto liboqȝ sacrifico. libare.

¶ Hic autor docet q libo as. hȝ duas significatōnes, nā idē est qđ sacrificare (anglice to do sacrifyce) ꝛ p̄prie vinū in calice. Vn̄ panē imolamus. calicē libamus. Et inde hoc libamen inis. est vini. ȝ hoc sacrificiū est carniū. ¶ Et libare. i. gustare (to taste) vel contingere. Ut libaui vinū isto die. i. gustaui. ꝛ dicit libo as. are. a liber liberi. qđ idē est qđ bacchus bacchi. i. deus vini.

Ex luo pignus: penas cruce: luce tenebras. luo luis

Dicitur ꝛ luere quando salitur ouis

Est luo luxurio: luo punio: vel luo purgo.

¶ Autor hic docet q luo luis hz quattuor sigtões. Nã luo.i.redimo vel qd vulgo dr acqeto (anglice to quite out) vt ego luo pign⁹ meũ ere.i.redimo vel acquieto pign⁹ meũ.i.vadiũ meũ. ere.i.moneta. ¶ Itẽ luo.i.patior vel sustineo.vt luo penas in cruce.i.patior penas in cruce. ¶ Itẽ luo.i.purgo vel deleo.vt luo tenebras luce.i.purgo tenebras.vel doleo cũ luce.i.p lucẽ. ¶ Itẽ luere.i.luxuriari.ꝛ est ꝓprie verueců.i.arietũ.cũ sint in amore coeũdi.vt vervecces luũt.i.coeũt.vel amore coeũdi feriunt. Uñ vulgo solet dici. Arietes sunt modo in luitu.i.in appetitu coeundi. ¶ Uñ construe scdʒ versum. Et hoc verbũ luere dr qñ quis salit.i.arietur. ¶ Nota q salio lis.salui vel salui salire saltũ tu.in supino.i.facere. ꝛ tũc est verbũ neutrũ ꝛ absolutũ. ¶ Salire est etiã qd vulgo dr ariete i.qñ ouis salitur.ꝛ ptinet ad aĩalia irrationalia.ꝛ tunc est actiuum vñ Ouidius. Leta salitur ouis tauro quoqꝫ leta iuuenca. ¶ Luo luis lui luere luitũ luitu.verbũ actiuũ.

lustrum **Sũt quinquẽnia: suntqꝫ cubilia lustra ferarum Lustrum circuitus: lustrum purgatio. fornix.**

¶ Docet hic autor q hoc lustrũ tri.hʒ qnqꝫ sigtões. Nã lustrũ est spaciũ quinqꝫ annoꝝ.vt ibi. Lustra sex q̃ iam peracta. ¶ Item lustrũ est spelunca bestiaꝝ quã inhabitant (anglice a dẽne) vñ Auianus. Ast lustris conditur vrsa suis.lustris.i.speluncis. ¶ Itẽ lustrũ.i.circuitus.vñ lustro as.i.circuire. Lustrũ.i.purgatio. ¶ Itẽ lustrũ.i.lupanar meretricũ.ꝛ dr a lustro as.aui are.i.purgare.circuire.circũdare.luminare.seruare ꝛc. ¶ Construe. Lustra sunt qnquẽnia.i.spacia quinqꝫ annoꝝ.ꝛ lustra sunt cubilia ferarũ.s. obscura latibula vel cubicula ferarũ.ꝛ lustrum est circuitus.ꝛ est purgatio.ꝛ est fornix.i.lupanar.

lustro as **Lustro purgando: lustro quoqꝫ circueundo.**

¶ Autor hic docet q lustro as.are.hʒ duas sigtões. Nã idẽ est q purgare.ꝛ circuire.vt ptʒ supius. ¶ Cõstrue. Lustro purgãdo aliquid.ꝛ ego lustro circueũdo.i.dũ circũeo aliquid.

lutum **Cenum dico lutum; sed lutum dico colorem.**

¶ Autor ponit hic equiuocatõem in ista dictõe lutũ. Ponitur inde differẽtia inter lutũ (cuius prior corripit) ꝛ lutũ (cuius prior producit) Dicens q lutũ (cuius prior corripit) est idem qd cenũ.i.sordes (anglice clay) Sed lutũ (cuius prior producitur) est accusatiuũ casus istius nois hic lutus ti. Et est lutus quidam color croceus vel rubeus quo (vt quidã dicũt) scarlatũ tingitur.ꝛ vtrũqꝫ deriuat a luo luis. ¶ Construe. Ego dico lutũ esse cenũ.i.sordicies terre.ꝛ ego dico lutũ esse colorem.

luteus **Luteus ꝛ luteus sensum sortitur vtrumqꝫ**

¶ Autor hic docet q ista duo noĩa luteus (cuius prima longat) et luteus (cuius prima breuiat) deriuant a predictis noĩbus.scilʒ hic

lutus ti. p colore. et dr leteus a.um.i.rubeus vel.croceus. et pducit primã syllabã.s.lu. Et ab hoc lutũ ti. p ceno. deriuat luteus a.um. i.lutosus.sordidus.plenus luto. ¶ Cõstrue. Luteus (cui⁹ pria longatur) et luteus (cuius prima corripit) sortit vtrũqz sensuz.i.vtrãqz significatõez scz de luto p ceno. ¶ Nota hic alios versus.q ponũt differentiã inter ista noia. Luteus et rubeus.luteus quoqz sordid⁹ extat. Flos rubor est lutus.humida terra lutum.

Machina res pugni: rota machia/ machia forma
Machina res queuis quam facit ingenii vis. machina

¶ Expedito illo caplõ siue illa parte in qua tractauit autor de noĩbus equiuocis ab L incipientib⁹. Hic tractare intẽdit de equiuocis inchoantibus ab ista lrã M q̃ primo sequit l. ¶ Ponit ergo primo equiuocatõem in isto noie hec machina ne.qd hz quattuor sigñtões.nã machina est instrumẽtũ bellicũ.p qd pijciunt grandes lapides in hostes.qd alio noie vocat ingeniũ (anglice siue gallice an engyne) ¶ Itẽ machina est q̃dam rota versatilis.sup qualẽ ponebatur beata katherina. ¶ Item machina.i.forma.vñ Machina mundi.i.forma mundi. ¶ Item machina potest dici quelibet res que ingeniose confingit. ¶ Cõstruc. Machina est res pugni.i.belli.videlicet mirabilis balista.i.ingeniũ.de quo supra exponit. et machina est forma. et machina est queuis.i.q̃libet res.quã vis.i.subtilitas:ingenij.i.sensus humani fecerit.

Dic maculas thabes: maculasqz foramina retis
Necnon lorice maculas nos dicimus esse. macula

¶ Autor ponit equiuocatõem in ista dictione hec macula le. q̃ habet duas sigñtiones. Nã macula.i.tabes (anglice a spot) vñ Virgilius. Succincta feretrũ maculose tegmine lincis. ¶ Itẽ macula est foramen retis.vñ idem. Retia cũ potui maculis distincta tetendi. maculis.i.foraminibus. ¶ Cõstrue. Dic maculas esse idem qd tabes. et dic maculas esse foramina retis etc.

Gratia: vindicta cetus: membrũqz potestas
Dextra sinistra manus: manus est quod in arma vocamus. manus

Munio cum maneo vel fit manus eius origo.

¶ Docet hic autor q manus hz plures significatõnes. Nam manus.i.gratia.vt oia contingebant illis in manu dñi.i.in gratia dei. ¶ Manus.i.vindicta.vt ibi. Cum sit nemo qui de manu tua possit eruere.i.de vindicta tua. ¶ Item manus.i.cetus armatorũ.i.societas.vnde Lucanus. Hec manus occeanũ domitũ post terga reliquit.hec manus.i.hic cetus.vel societas armatorũ. ¶ Itẽ man⁹ est idẽ qd potestas.vt ibi. In manus tuas dñe cõmendo spiritum meũ.i.in potestates tuas. Et similiter Ouidi⁹. An nescis longas

regibus esse manus. ¶ Itē manus dr quoddā membrū corporis humani. illud videlz quo ori cibū ministramus. facimus et dispensamus oia damus et aptam⁹ et accipimus (anglice a hande) ¶ Et manus dr exercitus (anglice an oste of men) et tunc deriuatur manus de maneo nes. qr manet in bello et nō fugit. Sed manus pro membro dr de munio munis: qr munit. i. defendit corpus. Sed pro gratia dr de manin grece qd est bonū latine. et hoc ſm autorē istū. ſm Hug. manus dr de hoc munus muneris. ¶ Construe. Manus est gratia et vindicta. et cetus. et potestas. qz p et. et manus est membrū corporis hominis. et e't potestas. et manus dextera et sinistra. Et manus est illud scz exercitus. qd vocamus in arma cōtra hostes. Munio nis. niui. ire. i. defendo. cū maneo es. mansi ere. vel manin grece qd est bonū latine. sit eius origo. s. manus.

Manus. **Uincla manus manicas: manicas quoqz dicito vestes.**

¶ Dicit hic autor q hec manica ce. hz duas sigtōnes. Nā manica est vinculū ferreū quo manus ligant. vt ibi. Ad alligandos reges eoz in cōpedibus et nobiles eoz in manicis ferreis. ¶ Itē manica est illa pars vestis q regit brachiū vsqz ad manus. vt ibi. Pro manica fracta manus est mihi sepe retracta (anglice a sleue) ¶ Construe. Dicito. i. dic manicas esse vincla manus. i. manuū. quoqz p et et dicito manicas esse vestes. i. partes vestis. q tegunt brachia.

manipl⁹. **Pars maniplus garbe: maniplus quoqz clauaciensqz.**
Est merges maniplus: sic a manus et plico dict⁹.
Ferreus est maniplus: sed non mutatur origo.
Sed ratio quoniam circa leuam replicatur
Estqz cliens dictus alia ratione maniplus
Namqz manu bello mittere pila solet.

¶ Docet hic autor equiuocatōem in hoc noie maniplus p manipulus p syncopā. et etiam causa metri. et hz tres significatiōes. Nā manipulus est tantū garbe siue annone quātū manus capere pōt (anglice a repe or a handful) Et ſm istā significatōem cōponit de hec manus nus. nui. et plico as. qr plicat in manu. ¶ Et manipulus. i. claua ferrea cū qua pugnat in duello (anglice a mace) et similiter dr vel cōponit de manus et plico. ¶ Itē manipulus est cliens bellator: sed tūc cōponit manipulus de man⁹ et hoc pilū li. Et sunt pila arma qbus romani pugnabāt. et tūc dr manipulus qr gerit arma. i. illa arma qbus romani tūc vtebant in manibus vel tela. vel qr mittit ea cū manu. Hug. dicit q manipulus dr societas ducentoz militū. vñ Lucanus. Cōuocat armatos exēplo ad arma

maniplos.p syncopam. ¶ Item manipulus dr ornamentū manus sacerdotis. ꝛ dr manipulus (ſm Hug.) ab hec manus nus.nui. ¶ Construe. Maniplus est pars garbe.qꝛ plures manipuli faciunt garbā.qꝫ p ꝛ.ꝛ maniplus est claua.s.ferrea.cū qua pugnatur ꝛ maniplus est cliens.scꝫ armatus.cū pilis.i.telis. ¶ Et merges. ꝛc.(anglice a shefe) Hic autor iterat qđ superius dixit. subiūgens diuersam deriuatōem illius nois manipulus.ſm diuersam illius significatōem. Dicēs maniplus est merges.i.pars mergitis.i. garbe.sic dictus a manus ꝛ plico plicas. ¶ Et maniplus est ferreus. i.ferrea claua.sed origo deriuationis eius nō mutatur.qꝛ dr de manus ꝛ plico as. Sed ratio sue deriuatōis mutat̄ qm̄ replicat̄ circa leuā.i.replicat in sinistra parte hois.i.leuo latere.i.sinistro.vt possit eū recipere cū necesse fuerit.qꝛ p manipulus est dictus.i. vocatus cliens.alia ratione scꝫ deriuationis.nāqꝫ p qꝛ.qꝛ solet mittere cum manu pila.i.tela in bello.

Menam dic piscem: vulteum nomine menam — mena ne.

¶ Autor ponit equocatōem in hoc noie hec mena ne.qđ hꝫ duas sigtōes. Vnā mena est qdā piscis(āglice a penke or a menew) Sic dictus a mena grece qđ est luna latine.qꝛ ſm incrementū ꝛ decrementū lune singulis mēsibus crescit ꝛ decrescit. ¶ Itē mena fuit ꝑpriū nomē cuiusdā hois.qui alio noie vocabat̄ vulteus. ꝛ sic patet ꝙ fuit binomeus.i.habens bina noia.i.duo noia. ¶ Construe. Dic menā esse piscē.ꝛ dic menā esse vulteū noie.scꝫ alio. Hec mena ne.p pisce. Hic mena ne.p ꝑprio noie.

Est merges volucris: ꝛ merges garba vocatur — merges

¶ Docet hic autor ꝙ merges hꝫ duas sigtōes. Primo qdē est qdā auis aquatica ab assiduitate mergēdi sic dicta(anglice a duk) ꝛ deriuat̄ a mergo gis.qꝛ frequēter se merget ī aqua. ¶ Et merges est idē qđ garba.que alio noie gelima dr.a genu ꝛ ligo ꝛ manu.qꝛ cū manu supposito genu ligat̄.ꝛ dr merges getis.a mergo gis.qꝛ ligatus mergit̄ in terra.i.ꝓiicit de manu ad terrā. Vn̄ hec merga ge.i.furca qua merges leuat̄ ad currū(anglice a pykforke) ¶ Nota ꝙ merges tā p garba q̄ volucre.facit mergitis in gtō.penultima correpta. Vn̄ errauit Grecismus dicēs. Merges dicat̄ mergetis garba vocat̄. ¶ Inuenit̄ tn̄ hic mergus gi.p eadem aue.ꝛ hoc mergus oris.p situla(anglice a bucket) qꝛ mergit in fonte dū hauritur aqua. Vn̄ versus. Est hic mergus auis si mergi sit genitiuus. Merges prebet itis p garba.mergaqꝫ furca. Dicat̄ situla cū mergere noscitur apta. Merges mergetis: vel est vt vere scietis. Atqꝫ mari datur in mergine garba notatur.

Myl millium: sunt pondera: milia leuce
Milia plurale nomen sit tibi numerale. — milium

¶ Autor hic ponit differentiā inter hoc milliū lii.ꝛ hec milia milū in plurali numero.ꝛ equiuocationē ponit in milia. Dicens ꝙ hoc

milliū milliȷ.est quoddā granū qd gallice myl vocat. Et dr miliū a mille.q: de vno grano seminato milia grana surgent. Uel milliū fm quosdā dr granū salis. ¶ Sed milia sunt qdā pōdera.vñ Horacius. Si quadringētis sex septē milia desūt. ¶ Et milia sūt miliaria q apud gallicos leuce.apud grecos stadia dñr.⁊ ꝙ milia sūt eadē q miliaria ptꝫ ꝑ Ouidiū de remediis. Nec quot trāsieris sed quot tibi.quere supsunt milia.i.miliaria. ¶ Et milia est nomē numerale.⁊ dr de mille.⁊ declinat pluraliter hec milia miliū milibus hec milia.o milia.a milibꝰ.neutri gñis. Tñ iungit imediate ⁊ itrā sitiue cū masculino feminino ⁊ neutro. Ut milia viri. milia mulieres.milia aialia. ¶ Nota ꝙ mille scribit ꝑ duo ll in singulari. ⁊ milia miliū in plurali nisi ꝑ vnū l.⁊ ꝓducit primā syllabā. Sꝫ hoc milliū liȷ.ꝓ grano corripit primā.vt ptꝫ. ¶ Cōstrue. Miliū latine est myl gallice.⁊ exponit latinū ꝑ gallicū. Milia sūt qdā pōdera. ⁊ milia sunt leuce.⁊ hoc nomē plurale milia sit tibi nomē numerale.

Mitus calamita examitū.

Est vt credo mitos filum: vel fabula mitos.
A mitos examitum: de mitos metologia.
Hoc tamen euita: ne te fallit calamita.

¶ Autor docet hic equiuocatōem in hoc noīe mitos. Et est dña inter mitos cuiꝰ prior corripit. ⁊ mitos cuiꝰ prior ꝓducit. Nā mitos grece prima correpta est filū latine.vñ examitū qd est vestis sacerdotalis. Sed mitos pria ꝓducta est fabula.⁊ est grecū. Uel dr hic mitus ti.latine.i.fabula iocosa ⁊ relatu dulcis.vñ Marcianus. Capella nūc ergo mitos inferat atqꝫ mitos. Uel mitus cōponit cū logos qd est sermo.⁊ dr mitologia gie.i.sermo fabulosus. ¶ Itē mitos grece priori ꝓducta dr etiā gutta latine. ⁊ cōponit cū cala qd est bonū.⁊ dr calamita te.⁊ est calamita genus electuariȷ (qd alio noīe storax.⁊ dr calamita.i.bona gutta. ¶ Mitos ꝓ gutta cōponit cū polis qd est pluralitas.⁊ dr polimitus a.um. Inde dr vestis polimita.scꝫ plures habēs colores. ¶ Cōstrue. Mitos vt credo est filū.vel mitos est fabula. Examitū venit a mitos cuius prior corripit.⁊ mitologia venit de mitos cuius prior ꝓducit. Tñ o lector euita.i.caue.ne calamita fallat.i.decipiat te. Nam mitos grece sonat gutta latine.⁊ hic calamita.i.vestis polimita dr. ¶ Itē nota ꝙ hic ⁊ hec calamita te.dr scriptor.⁊ tūc cōponit de calo as. qd est pono is.⁊ mitos gutta.q: ponit guttā incausti in calamo.

modus

Maneries mensura: modus: finisqꝫ: metrumqꝫ.

¶ Docet hic autor ꝙ hic modus di.equiuocat ad quattuor. Modus.i.maneries.vt serua modū.i.manerię.sic ibi. Est modus in rebus ⁊c.versus Oratiȷ. ¶ Et modus est mēsura.vt hic modiꝰ diȷ. ⁊ cōtinet modius vigintiduos sextarios. ¶ Et modus.i.terminus vel finis.vt. Noli modū egredi rōnis.i.finē vel terminū rationis. ¶ Et modus.i.metrū.vñ Boeciꝰ de ꝯso.l primo. Flebilis heu mestos cogor inire modos.i.tristia metra ⁊ dolorosa.

Dic lapides magnos: dentes dic esse molares. molaris;

¶ Autor docet hic q hic molaris hz duas sigtões. Nam molaris est magnus lapis ad modū mole (anglice a mylstone) Itē molaris est deus maxillaris. q cibū cū illis dētibus quasi mola molim⁹. vñ alius versus. Dens maxillaris magn⁹ lapis esto molaris. ¶ Construe. O tu lector dic molares esse magnos lapides. z dic molares esse dentes. s. maxillares. Et sunt maxillares dentes q situant ī maxilla a retro. Hec maxilla le. (anglice a cheke)

Momentū motus: hore pars est: quoqz pondus. mometū

¶ Autor docet hic q hoc nomē momentū ti. hz tres sigtōnes. Nā momentū. i. motus. vñ Persius. Momento tēporis exit zc. ¶ Itē momentū est pars hore (anglice a stounde or a Whyle) z ibi. Non est vestrū nosce momēta q pater posuit in sua potestate. Et est momentū quadragesima pars hore. q hora cōtinet quadraginta momenta. ¶ Et momentum est pōdus. videlz dimidia vncia (vt dicit Ysydorus) z dr momentū de moueo es.

Dico iunonem: dicoqz numisma moneta. Moneta

¶ Docet hic autor q hec moneta te. equocat ad duo. Primo. i. numisma tis. i. pecunia. z dr a moneo es. q monet ne qua fraus sit ī metallo vel pōdere. vt hic. Henrice leta nō est mēs absqz moneta Moneta dicta est iuno dea. q monuit romanos p ansere ne ciuitas illor ab hostib⁹ caperet. Ut in cronicis Romanor legitur.

Est monimē scriptū: monumentū dico sepulcrū. monimē.

¶ Hic ponit differentiā inter hoc monimē inis. z hoc monumentū ti. ¶ Hoc monimē est scriptū vel cyrographus. quo quis alteri obligat p debito. vel alia ɔditiōe quacūqz (anglice an endenture) ¶ Sed monumētū est sepulcrū mortuor. q maniat mētes viuor ad memoriā defunctor. ¶ Itē monimē z monumentū p qd aliqd monemus vel nobis reducit ad memoriā. Vñ historie dñr monumēta. q ad preterita nos monēt z ad memoriā reducūt. z etiā iudicia amoris. s. q nobis relinquūtur in signū z memoriā amoris dñr monumenta. Et dr de moneo es.

Est firmamentum mundus: quia mūdus extat. mundus
Mūdus hō minor est z mundi machina mūdus

¶ Autor hic docet q mūdus hz tres sigtiōes. Mundus aliqñ sumit p supiori z digniori parte mūdi. scz p firmamēto ppter excellentiā q precipue est in motu. vel q precipue mundū z purū. i. nihil fecis habēs vel grauitatis. ¶ Itē mundus aliqñ dr homo mycrocosmus. i. minor mundus. ¶ Itē dr architipus mundus. i. mūdus sensibilis formabilis z mentalis. ¶ Itē mundus dr vniuersitas creaturar. s. illud qd cōstat ex quattuor elemētis in mūdū spere globatis. Et dicitur sic. q semp est in motu. ¶ Mundi etiā nomine mundi amatores designant. Unde. Mūdus p ipsum factus

est et mūdus eū nō cognouit. Mundus in primo loco positus. et designat hūc mūdū. In scdo loco designat amatores mūdi. Et dr mūdus a moueo es. qr semp est in motu. ¶ Cōstrue. Mundus est firmamentū. qr illud extat mūdus. i. valde mundū et purū. et mūdus minor est homo. et mundus est machina istius mundi.

Miror

In speculo specto: cupio: stupeo: quoqz laudo.
Hoc verbum miror: tot notat equiuoce.
vel sic :quattuor ista notat.

¶ Autor docet hic qz hoc verbū deponēs miror aris. hz quattuor signtōes. Nā mirari. i. pspicere in speculo. vt Ego bibi vinū ita clarū in quo qs potuit se mirari. i. pspicere. ¶ Itē mirari idē est qd cupere. vt ibi. Ad quid miraberis qd habere nō possis. miraberis. i. cuperes. ¶ Et mirari. stupere p miro habere (anglice to wōder) vt ibi. Miror et admiror qd iter ducis etc. ¶ Item mirari. i. laudare Vñ Horatius. Tyros mirare colores. i. lauda purpureos colores. ¶ Itē significatio huius verbi miror aris. p istos versus sequētes habet. Miratur speculas miratur mōstra pauescēs. Miratur cupiens. miratur singula laudās. ¶ Construe. Hoc verbū miror notat quattuor ista. In speculo specto etc.

Misceo

Misceo cum varias res vnio: cūqz propino

¶ Autor docet hic qz misceo es. miscui ere. mixtū tu. idē est qd vnire res diuersas adinuicē p mixturā (anglice to myngel) ¶ Item miscere. i. ppinare vel prebere. vñ Theodolus. Hausit eo cūctis miscēdo pocula mortis. miscēdo. i. ppinādo vel prebendo. ¶ Construe. Ego tūc misceo cū vnio. i. colligo in vnum. varias res. et ego misceo cū ppino vinū vel potū. ¶ Misceo. i. ppino vinū: est neutrū. fm aliā significatōem est actiuum.

Moror

Te moror appciās: moror hic: moror hos: moror a te.
Actiuū: neutrū: sic est cōmuneqz verbū.

¶ Autor dicit qz moror aris. aliqñ idē est qd appreciari. laudare. vt moror te. i. laudo te. et tūc ponit actiue. i. transitiue. ¶ Itē moror ponit aliqñ absolute p cōsistere. vel morā facere. Morari aliqñ est impedire. Alanus in anticlaud. Nō illas largit opes qs sepe potētū. Excecāt animos seu maiestatis honorē. Inclināt minuūt leges iura morant. i. impediūt. ¶ Moror i passiua signtiōe sumit. vt moror a te. i. impedior a te. et sic est verbū cōe. ¶ Cōstrue. Ego apprecians i. laudans moror. et ego moror hic. i. maneo vel cōsisto hic. et ego moror. i. detineo vel tardo vel impedio hos. et ego moror a te. i. impedior a te. Et sic cū dicit moror te. est actiuū transitiuū. et dū dico moror hic. est neutrū absolutū. et sic est cōe verbū qñ dico. moror cum illo. moror hos. et moror a te.

Musso

Murmurat et dubitat: hec duo musso sonat.

¶ Hic docet quod mussare est murmurare. Galterus in alexādreide. Mussat tota cohors. i. murmurat. Et idē est quod dubitare. Virgilius. Stat pecus oē mutū. mussantque iuuēce. mussant. i. dubitāt. ¶ Construe. Hoc vbū musso sonat. i. signt hec duo. s. murmurat et dubitat.

Est minime quod non: significatque paruum. minime

¶ Autor hic docet quod hoc aduerbiū minime aliqñ est idē quod non. vt hic. Johēm citatū corā nobis qui minime cōparere curauit denū ciamus cōtumacē. minime. i. nō. ¶ Minime. i. parū. valde modicū et est aduerbiū a noie minimus a. um. vt iste comedit minime isto die. i. valde parū. ¶ Cōstrue. Minime. i. significat quod nō. quod pro et. et minime significat parū. s. id quod parum.

Neequam puersus: et nequam luxuriosus. nequam.

¶ Finito caplō de lra M. hic incipit caplm̄ de N lra. Et pmo ponit equocatōem in hoc noie hic hec hoc nequā. quod hz duas signtōes. Pmo. i. puersus a. um. vt ibi. Es niger nequā dictus cognomie nequā. Nigrior esse potes. nequior esse nequis. Istos versus fecit de magistro Alexādro nequā. ¶ Item nequā. i. luxuriosus a. um. vt hec mulier est nequā. i. luxuriosa.

Nequiciam facinus: luxuriamque voco. nequitia

¶ Autor dicit quod nequicia cie. i. facinus (Wickydnes or cursydnes vt Iste accusat nequicie quas cōmisit. ¶ Nequicia. i. luxuria. Vñ Ouidius. Nequicia est que te nō sinit esse senem. i. luxuria.

Cognatum pariter nebulonem dico nepotem.
Hic est a nepa de natus post venit ille. Nepos

¶ Docet hic autor quod nepos hz duas signtiōes. Primo. i. cognatus meus. s. filius filij mei. et tunc dr nepos quasi post natus. Et nepos quasi nebulo vel leccator. i. gluto. et tūc nepos dr ab hec nepa pe. (genus serpētis est moriēs in pariēdo) Et dr nepa quasi nece pariēs. alio noie vipera. i. vi pariēs. vñ. Cōceptos morte parit equa vipera sorte. ¶ Construe. Dico nepotē esse cognatū. s. meū. et dico pariter nepotē esse nebulonē. hic nepos pro nebulone dr ab isto nomine hec nepa. et ille. s. nepos pro cognato. venit de natus.

Nisus auis: nisus conamen: rex quoque nisus.
Rex et auis per sr: conamen in us genitiuat. Nisus

¶ Hic dicit quod hoc nomē nisus hz tres signtōes. Pmo. i. auis quedā. alio noie alietus (āglice a sparhauke) ¶ Nisus. i. conamē vel conatus. Vnde in hymno dr. Nisibus hic totis canamus dulciter hymnos. nisibus. i. conatibus. ¶ Nisus fuit propriū nomen regis cuiusdam qui in auē sui nois (sm fabulas) mitabat interpretatōem Sed nisus pro pprio noie et pro aue declinat hic nisus nisi. secunde. Sed nisus pro conamie vel conatu. declinat hic nisus us. ui. quarte et hoc est quod dicit. Rex et auis per sr. i. nisus qñ est rex. i. nomē regis

a sparrowhawk

vel qñ eſt auis.tũc genitiuat.i.facit gtĩn p ſi.vt niſus niſi.Conamẽ i.qñ niſus eſt conamẽ.genitiuat in us.vt niſus niſus.

Nota te.

Eſt nota noticia:nota ſignum:littera labes.
Nota:nota:nota:titulus:diſtinctio:pꝛobꝛum.

¶ Autoꝛ hic docet ꝙ hec dictio nota te.hȝ plures ſigtões. Nã nota.i.noticia.qꝛ p aliquã notã aliquẽ cognoſcimus.¶ Et nota.i.ſignũ p qđ ꝗs notat.ꝛ illa ſigna ꝗ cãtoꝛes faciunt in libꝛis dĩr note. qꝛ p illa ſigna noſcũt quõ cantẽt.¶ Itẽ nota.i.littera.nota.i.culpa vel labes.vt Iſte hȝ culpã in facie.i.labẽ(anglice a ſpot) ¶ Nota.i.titulus laudis vel dignitatis.vt Iſte eſt notabilis.vel nota.i. titulus qualis ſcribit in libꝛis cantoꝝ vel cantatoꝝ.¶ Nota.i.diſtictio.ꝛ.i.ſignũ vt ſupꝛa dixi.ꝛ eſt ꝓpꝛiũ.i.labes.¶ Conſtrue. Nota eſt noticia.ꝛ nota eſt ſignũ.ꝛ nota eſt lr̃a.ꝛ nota ẽ labes ꝛc̃.¶ Nota nota ꝛc̃.Iſtũ verſum de iſto libꝛo nõ credo.qꝛ ſentẽtia eſt cadeȝ cũ pꝛioꝛi verſu.ꝛ qꝛ defectiuus eſt in metro.qꝛ nota ibi ꝓducit pꝛioꝛẽ ſyllabã.ꝛ ſic debet cõſtrui. Nota eſt titulus.nota eſt diſtinctio. nota eſt pꝛobꝛũ.i.labes vel oppꝛobꝛiũ.

noto tas.

Eſt noto notifico:noto ſcribo:noto repꝛehendo.

¶ Ponit equocatõem in iſto verbo noto as.are. frequẽtatiuo de noſco cis.formato ab vltimo ſuo ſupino.ſcȝ notu.u in o fit noto as ꝛ ꝙuis notũ tu.ꝓducit hanc ſyllabã no.tñ noto as.eã corripit ſep ¶ Et notare.i.notificare.vt notabo tibi hanc rẽ.¶ Iteȝ notare.i. ſcribere.¶ Itẽ notare.i.repꝛehẽdere.ꝛ eſt idẽ qđ demonſtrare.ſignificare.deſignare.frequẽter noſcere. ſm Hug.

Noxa e.

Noxa notat culpã:nocumẽtũ:ſic quoqȝ moꝛbũ.
Hinc generoxa venit:epialtes ſunt quoqȝ noxe.

¶ Autoꝛ ponit hic equocatiõem in iſto noĩe hec noxa e.qđ idẽ eſt qđ culpa.Vñ noxus a.ũ.noxi⁹.culpabilis.malus.¶ Noxa.i.nocumẽta.vt iſte fecit mihi noxã.i.nocumẽtũ.¶ Itẽ noxa eſt ꝗdã moꝛbus.vñ hec generoxa.i.infirmitas in cerebꝛo.Et ꝗdem dicũt ꝙ eſt epilẽtia.ꝛ dr̃ de hyera qđ eſt ſacer quaſi ſacra noxa.i.ſacer moꝛb⁹. qꝛ eſt in ſacra parte coꝛpis.ſ.i.capite.¶ Noxa.i.epyaltes.vel epyalta.i.ſupꝛa pꝛemẽs.ſed vere vanitas eſt(the nyght marc)

Epyaltes

Nudus

Nudus ſum pauꝑ:nudus ſum veſtibus expers.
Nudis incomptis incedit virgo capillis.

¶ Dicit hic ꝙ nudus a.um.hȝ tres ſigtiones. Nã nudus.i.pauꝑ. Iuuenalis.Inqſitores agerẽt cũ remige nudo.i.paupe.¶ Itẽ nudus.i.expers veſtibus.ſ.ꝗ nullas hȝ veſtes.vñ Catho. Infantem nudũ ꝛc̃.¶ Nudus.i.incõptus.vt crines tui ſunt nudi.i.incompti. (anglice vnkẽmed)¶ Conſtrue. Ego pauꝑ ſum nudus.ꝛ ego expers veſtibus ſum nudus.ꝛ virgo.i.puella. incedit.i.vadit nudis capillis.i.incomptis.inoꝛnatis.impexis capillis.

Est numerus metrū: modulus: distinctio: talus. numerus

¶ Hic dicit q hoc nomē numerus ri. hz quattuor sigtōes. Nā numerus. i. metrū. Virg. Numeros memini si verba tenerē. numeros. i. metra. ¶ Itē numerus. i. modulus. i. modulatio sonora i musica p arsim z thesim. i. depssionē z eleuationē. ¶ Itē numerus est distinctio. Boeti⁹. Qui numeris elementa ligas. i. distinctionibus. ¶ Et numerus est talus. i. decius. Ouidius. Seu ludit numerosq manu iactabat eburnos. nūeros eburnos. i. decios factos de ebore

Causatur: pꝛohibet ne: disiungit vel iurat Ne.
Querit: confirmat: signans etiam neq nedum:

¶ Dicit q hec dictio ne. pluribus modis accipit. Pꝛimo causat. i. est piūctio causalis. Et aliqñ phibet. i. est aduerbiū phibēdi. Ut ne loquaris malū. Et aliqñ disiungit. i. ponit diffinitiue z iuratiue. vt Jubeo z adiuro te ne facias hoc. ¶ Itē aliqñ querit. i. ponit in orone interrogatiue. vt hic. Est ne malus q me ledere sepe solet. Aliqñ pfirmat. vt ego volo ne istud pactū infringat. ¶ Et ne etiā sigt. id qd neq. vñ Ouidi⁹. Ne mea sarmaticū contegat ossa solū. ¶ Aliqñ ponit p nedū. z ne ponit p neq. z ne solet significare id qd nō. i. solet poni loco nō. vt Claudianus de raptu pserpine. Ne pote firmatas leges dissoluere pacis. ¶ Construe. Ista dictio ne causat. i. aliqñ est cōiūctio causalis. vel ponit in orone causali. z ne phibet. i. est aduerbiū phibēdi. vel ponit in orone phibitiua. z ne disiūgit. i. aliqñ est piūctio disiūctiua seu diffinitiua. ve p vel. iurat i. ponit in orone iuratiua. querit. i. ponit in orone questitiua. i. interrogatiua. z tūc ne sēp corripit. z in aliis pducit. vt ibi. Est ne bon⁹ qui se ne peccet seruat ab oī. Materia qua fit impius ois amans. z ne pfirmat. i. ponit in orone pfirmatiua. etiā ne est significās neq. z ne. i. nedū. q: ne solet significare non.

Oda fit equiuoce: cantus: via: laus hoimq oda ode
Hinc ode: methodus: odisseas: synodusq.

¶ Finita illa parte in qua autor tractauit de equocis incipiētibus ab N. hic tractat de equocis incipiētibus ab O lra. Et primo agit de equocatōe istius dictōis hec oda ode. q hz tres significationes. Nā oda. i. cantus. z ptz quia liber vnus Horatij intitulat in odis. i. cantibus. ¶ Itē oda. i. via. quasi via ex trāsuerso ducta. z hoc pbat p istud nomē methodus. qd componit a metha qd est trans. z oda qd est via ex transuerso ducta. Et est methodus cōpendiosa vie directio p quā vitat viaz obliquitas (anglice a pathe) Vñ dialetica dicit methodus. q: ad oīm methodoz principia viam habet. Sola eni dyaletica pbabiliter disputat de principibus oīm artiū. z est methodus di. fei gñis. ¶ Itē odisseas pbat q oda sit via. Et est odissea liber factus de errore Ulixis. in via postq reuersus est de troia capta. Errauit eni per decenniū z multis tribulationibus

fatigatus. tandē puenit ad patriā. et inde cōponit vnus liber de er
rore Ulixis intitulat odisseas. in quo cōtinent ode. i. laudes vel vie
vlixis. ¶ Et synodus pbat q oda est cātus. Nā synodus cōponit
de syn qd est con. et oda qd est cātus vel laudes. Et est synodus cō
uētus vel cetus vel ɔgregatio psbyterorum. et pprie senū ad collau
dandū deū. et est fei gñis. et corripit penultimā. vñ qdā ait. Sepius
a synodo redeūt burse sine nodo. ¶ Cōstrue. Hec dictio oda sit eq
uoce. i. equa voce. cāt9. via. et laus hoiz. Hinc. i. de oda deriuat ode
odarum. i. cantus. et methodus. i. via breuis et recta. odisseas. i. liber in
quo ɔtinent ode. s. vlixis. qz p et. et synodus. i. ɔgregatio clericorum.

officium — Officium introitus: documentum: seruiciumqz

¶ Docet hic autor q hoc nomē officiū hz tres significatōnes. Nā
idē est qd introitus misse. vñ. Salue sctā parēs. dr offm marie vir
ginis. ¶ Itē offm. i. beneficiū vel benefactū. et est melior lra q do-
cumentū. ¶ Itē officiū. i. seruitiū vel ministeriū. Un incūbit officio
sacerdotali celebrare diuina. Et dr officiū de officio cis. i. noceo es.
p contrariū. qr nemini officit. i. nocet.

occasio — Est occasio casus: et est occasio causa.

¶ Hic autor docet q occasio nis. hz duas sigtōes. Nā occasio. i. ca
sus vel fortuna (anglice a chaūce) vñ Catho. Frōte capillata post
hec occasio calua. ¶ Itē occasio. i. causa. vt ibi. Occasionē querit
q vult recedere ab amico (anglice an occasion) ¶ Itez preter hec
occasio. i. facultas. copia. potestas. cōditio. tēpus. locus.

olimpus. — Est nomen montis: est celi nomen olympus.

¶ Autor hic docet q olympus hz duas significatiōes. Primo est
mons mire altitudinis in Grecia. vñ Ouidius methamorphoseos
Tunc pater oipotens missum pfregit olympū. et hic instituit fieri
sub virtute montis olympi. ¶ Olympus. i. supremū celū. vñ Vir-
gilius in eneydos. Pandit inter interius domus oipotentis olym
pi. i. summi celi. et dr ab olom qd est totum. et lampas. quasi totus
ardens luce diuina et in amore dei.

hortus. — Fixum nomen erit: h si precesserit ortus
Ortus — H si tollatur: tunc fixum mobile fiet.

¶ Hic est equocatio i ista dictōe ortus. Et est dra (fm istū autorē)
inter hortus scriptū p h. et ortus sine h. Tñ boni alii autores volūt
q nunq ortus scribat cum h. p quacūqz significatiōe. quapropter
istos versus ab autore nō estimo esse cōpositos. sed ab aliquo inser
to. Quicqd sit tñ versū exponā. Dicit enī q hortus cū h. est nomē
substātiuū (anglice a gardyn) Et ortus sine h. est participiū de ori-
or oriris vel oreris. et est idē qd natus a. um. Sed pculdubio ortus
semp scribit sine h. et declinat hic ortus ti. et dr ab orior oriris oreris
qr semp ibi aliquid oriat. et nunq est sine fructu. vñ hic ortulus li.
dimi. Un Ouidius. Ortulus iste breuis mitia poma gerit. Et inde

hic ortilio onis. hic ortulanus ni. ambo p custode orti (ãglice a gardyner) ¶ Itẽ habet hic ortus tus. tui. i. natiuitas. vel prima surrectio alicuius rei. vt ortus solis. i. natiuitas vel surrectio. vel prima apparitio solis in mane. ¶ Ortus a. um. i. natus a. um.

Ocillum dic os minimum: finis quoqz ludum. ocillum

Quo sede more portant per inane puelle.

¶ Autor docet hic q ocillũ est diminutiuũ de hoc os oris. i. paruũ os (ãglice a lytyl mouth) Et cõponit de hoc os oris. z cilleo es. cil lui cillere. i. mouere. z tunc ocillũ est quoddã genus ludi. i. cũ fune suspẽso sup trabẽ laqueato. in quo fune laqueato pueri z puelle ĩ sedẽtes huc z illuc impellunt. Et inde dictũ est ocillũ. q̃a in ora moueant huc z illuc. Uel q̃a ora astãtiũ ad risum moueãt. vel q̃s solebãt ĩpelli in ora trãseuntiũ. z iste vocat (anglice a toter or a rydynge rope) ¶ Cõstrue. O lector dic ocillũ. s. esse minimũ os. i. paruũ os. quoqz p z. dic ocillũ esse ludum funis. i. chorde. quo. i. ibi vel in quo puelle portant se de more. i. ſm consuetudinẽ. p inane. i. aerẽ. quia aer dicit inanis. i. vacuus. quia subtilis est.

Oro dum causor: idem dum deprecor oro. oro oras.

Orator seruat hos ac oratio sensus.

¶ Hic autor docet q oro as. hz duas sigtiões. Nã orare. i. causari. Et est causari agere cãm corã iudice. vel placitari (to pleat) ¶ Itẽ orare. i. depcari. ¶ Nota qñ oro sigt causari. tũc deriuat ab eo orator oris. i. causator placitator (a pleder) vñ Maximinianus. Orator toto clarus ĩ orbe fui. orator. i. causator. ¶ Et oro qñ idẽ est qđ depcãri. tũc deriuat ab eo hec oratio onis. ¶ Cõstrue. Ego oro dum causor. i. placito. vel dũ ago cãm corã iudice. z ego idẽ oro dũ depcor. i. supplico. Orator ac oratio illa duo noĩa q̃ deriuant ab oro as seruãt hos sensus. i. significatões illas quas z oro seruat.

Sunt oracula diuinacula: sunt quoqz templa. oraculũ

Et quandoqz tamen oracula somnia dicas

¶ Hic autor docet q hoc oraculũ li. hz tres sigtões. Nã oraculũ. i. respõsũ diuinũ. vñ Ouidi⁹. Sua illũ oracula fallũt. ¶ Et oraculũ est locus vbi dat oẽo. z accipit oraculũ. z sic est tẽplũ. ¶ Itẽ oraculũ est somniũ vel dictũ misticũ. vt sõniũ (a rydle) ¶ Cõstrue. Oracula sũt diuinacula. i. rñsa diuina. quoqz p z. z oracula sunt templa in q̃bus dant z accipiunt oracula. z tñ dicas oracula esse somnia.

Oras mundus habet: nox horas: z clamis horas Hora

¶ Hic ponit equocatio in ista dictiõe hec hora re. z põt esse dĩam inter hora scriptum p h. z ora sine h. Hora p h est vicesimaquarta pars vni⁹ diei naturalis. Et est spaciũ in quo medietas alicui⁹ signi orit in oriente. z medietas alterius signi in occidẽte. Inde hec horula le. dimiñ. et horus ri. appello q̃ primo horas inuenit. ¶ Et

hec ora ore sine h. est extremitas regionū. vel finiū vel vestiū. Et hoc orariū rij. lymbus q̄ apponit ore. i. mergini. vel extremitati alicuius vestimēti causa ornatus (anglice a seme.) ¶ Cōstrue. Mundus hȝ oras. i. p̄uincias. vel regiones. vel fines. nox habȝ horas. ⁊ clamys. i. mantellus hȝ oras. i. lymbos vel extremitates. ¶ Et nota alios versus. Aspirans horam tempus tibi significabit. Si non aspiras lymbum dabit ⁊ regionem.

obeo bis.

Obuiat alloquitur: moritur: circundat: obite.

¶ Autor docet hic q̄ hoc verbū obeo is. hȝ quattuor sig̃tiōes. Nā obire. i. obuiare. ⁊ tūc componit de ob q̇ð est ɔtra ⁊ eo is ire. quasi cōtraire. ¶ Itē obire est alloqui. Et obire. i. mori. vt bonoꝝ hoīm. Itē obire. i. circūdare vel circuire. ⁊ tūc dr̄ de ob q̇ð est circū. ⁊ eo.

oblitus

Oblitus infectus: oblitus seu viciatus.

Oblitus oblitus: hic immemor hic viciatus.

Hinc obliuiscor ortum dabit obliuit illi.

¶ Autor ponit drām inter oblitus a. um. media correpta. ⁊ oblit⁹ a. um. media p̄ducta. Oblitus (cuius media corripit) est idē q̇ð infectus vel maculatus vel deturpatus (anglice dyed) ⁊ est participiū p̄teriti tp̄is. a verbo oblino oblinis obliui vel oblini ere. oblitū tu. ⁊ cōposito a lino linis. ¶ Sed oblitus. cuius media p̄ducit (anglice forgetful) ⁊ est participiū descēdens a deponēti verbo obliuiscor eris. oblitus sum obliuisci. ⁊ ɔstruit cū gtō vel actō. vt Oblit⁹ sum lectionis mee vel lectionē meam.

occurro

Occurrit venit in mentem: simul obuiat illud.

¶ Hic autor dicit q̄ hoc verbū occurro is. ere. habet duas significationes. Nam occurrere. i. venire in mentē alicui. vt Non occurrit mihi q̄ locutus sum tecū. ¶ Itē occurrit. i. obuiare. vt Occurrebat ei homo amphorā aque baiulans. ⁊ componit de ob ⁊ curro curris cucurri naturali.

occupo

Qui ligat intendit: tenet: impedit: occupat ille.

¶ Docet hic autor equiuocatōem in hoc verbo occupo pas. are. q̇ð hȝ duas sig̃tōes. nā occupare. i. ligare. Ut occupat ora loris. i. ligat ¶ Et idē est q̇ð tenere. vt ille occupat locū meū. i. tenet. ⁊ occupare. i. impedire. vt Taliter occupatus sū circa secularia negocia q̄ nullo modo possum intēdere studio litteraꝝ. occupatus. i. impeditus. Sic occupatus sum multis. ⁊ est intendere.

horreo

Horret te metuens: horret rubet asper ⁊ horrens

¶ Hic autor docet q̄ horreo hȝ quattuor sig̃tōes. Primo est timere. vt ibi. Ille vir feruentē laboris sui cōtingere testā horruit. i. timuit vel metuit. ¶ Itē horrere. i. rubere. q̇ð est esse vel fieri rubeū vt ibi. Horrētes gladiosq̧ tenet. i. rubeos vel rubentes. ¶ Itē horrere. i. asperum esse vel fieri. Ut Horrentes dumos abies pulcer-

rima risit.i.asperos dumos. ¶ Itē horrere.i.horrēs esse.vt horreo cū sum solus in tenebris. ¶ Cōstrue. Aliquis metuēs te horret.i. rubet.ꝛ aliquis asper horret.ꝛ aliquis horrēs horret. Et ꝯiungatur sic. Horreo res.rui.horrere.caret supino.ꝛ est neutrum.

O dolet:exclamat:stupet:indignatur ꝛ optat
Horret ꝛ est nomen vocis:ꝛ ipsa vocat
Littera dicetur:nomenqꝫ dee retinetur.
Sub triplici parte:sic bene stare videtur.

O aduerbium

¶ Autor docet hic quot modis ponit ista lrā o.dicēs. O aliqñ est signū doloris.vt O miser est vere cui bona nulla manēt. ¶ Itē o ponit exclamatiue.vt ibi. O q̄ ꝑpetua mundū ratione gubernas. ¶ Aliqñ est signū stuporis.vt ibi. O admirabile cōmerciū. ¶ Itē aliqñ est signū indignatōnis(ꝛ hocꝰ yronice) vt sic. O ꝙ laudabilis es tu.significādo qđ nō est laudabilis quē alloquit. ¶ O ponitur optatiue.vñ Lucanꝰ. O vtinā sūmi curuet carchesia mali.vel sic. O vtinā essē talis q̄lis fuit ille. ¶ O aliqñ est signū timoris.vt ibi. O ꝙtū timet ipē mori.vel hic. O male vicinis hec menia condita gallis. ¶ O est nomē lrē q̄ est vocalis. ¶ O aliqñ ponit vocatiue vt O iohēs veni huc. ¶ Cōstrue aliū versū. Et o est nomē vocis.i.vocalis.ꝛ ipa scꝫ o vocat.i.tenet vocatiue.vt O iohēs.

Olim

Olim transpositum portat tria tempora secum.
Presens preteritum:tempus pariterqꝫ futurum

¶ Autor docet ꝙ hoc aduerbiuꝫ olim sigt tp̄s presens.vñ Virgl. At iā olim seras posuit satis viuida frōdes. ¶ Olim sigt ꝑteritū. vt ibi. Olim magnanimꝰ troiā bellauit achilles. ¶ Aliqñ futuruꝫ tēpus.vt ibimꝰ olim. ¶ Cōstrue. Milo trāspositū.i.olim portat secū tria tēpora.s.ꝑsens ꝛ preteritū.qꝫ ꝓ ꝛ.pariter futurū tempus.

Palma

Palma manꝰ:palma arbor:victoria palma
Palma notat laudem belli victoria finem

¶ Hic in primordiali siue priori versu ponit equocatio in hoc noīe hec palma me. Et in scđo versu ponit differētia inter palmā ꝛ victoriā. ¶ Primo dicit ꝙ palma est manus.s.extēsa. cui cōtrarius est pugnus(anglice the palme of the hande)ꝛ pugnus qñ manꝰ est causa.vñ Ouid. Illa manus labit patriisqꝫ dat oscula palmis. Vñ hec palmula le.extremitas remi.q2 extēsa est ad modū palme ¶ Et palmula est instrumētū rusticoꝝ cū tribus vel quattuor vel pluribus ramis.q2 habet ramos extensos sicut palma. ¶ Et hic palmus mi.quedā mensura palme(anglice a spanne) Vñ hic palmulus palmuli dim. ¶ Iteꝫ palma est quedā arbor (a palme tre) vñ Virgilius. Palmaqꝫ vestibulū aut ingens oleaster obumbrat. Fructus illius arboris vocat dactylus. ¶ Palma est victoria. vñ Stacius. Frigie pensamus premia palme. ¶ Ita differentia est

inter palmã & victoriã. Palma est laus quã quis ꝓsequit post superationẽ hostis. Et victoria signat finẽ belli. ¶ Cõstrue Palma manus ꝛc. Palma notat laudẽ belli. victoria notat finẽ belli.

Palpo is **Cecus: adulator: hec duo palpo notat.**

¶ Ponit equocatõem hui⁹ nois hic palpo onis. Primo. i. cecus & dr a palpo as. qr cecus palpat. Vñ hec palpebra bre. i. sinus oculor̃. ¶ Itẽ palpo. i. adulator. Persi⁹. Ius hꝫ ille sui. nomen quoqꝫ palpo. i. adulator. ¶ Cõstrue. Palpo not. i. signat hec duo. scꝫ cecus q nõ põt videre. & adulator. q adulat & blandit dr palpo.

Planeta **Nobilis est vestis: erratica stella planeta.**

πλανος.

¶ Autor hic docet ꝙ hec planeta te. hꝫ duas signtões. Primo est qdã vestis laxa circa oras. & dr a planos grece qđ est error latine. qr oris errãtib⁹ euagat. ¶ Itẽ planeta est stella erratica. vñ dicũt septẽ planete. Sol. luna. mercuri⁹. mars. iupiter. venus. saturnus. Et dñr planete. nõ qr errãt in motib⁹ suis. sꝫ potius qr errare nos faciũt circa motus eor̃. Et nota ꝙ planeta ꝓ veste est fei gñis. sꝫ ꝓ stella masculini gñis. ¶ Cõstrue. Planeta est vestis nobilis. et planeta est stella erratica. i. errãs vel errorẽ immittens.

Planta **Planta pedis pars est: & plãta virescit in hortis.**

¶ Docet hic autor ꝙ hec planta te. hꝫ duas signtiones. Primo est pars pedis. s. plana pars q est sub pede (the sole of the fote) & dr de planus a. um. vel de platos qđ est latitudo. qr lata est. vñ Statius achillis. Feriũt vada thessala plante. ¶ Et planta põt dici q libet q crescit in horto. ¶ Cõstrue. Planta est pars pedis. & plãta est herba q virescit in horto (anglice a plante)

Pars. **Pars color informãs statuẽs pes vestis adornãs**
Subiectiua leo pars progressiua butyrum

¶ Autor hic docet ꝙ pars ponit pluribus modis. Est pars enĩ q informat aliquẽ. vt color vel tinctura dr pars pãni. qr informat pãnũ. Et pars est statuẽs. vt pes est pars corporis. qr statuit corpus & sustinet. Pars est illud qđ ornat aliquam rem. vt vestis dr pars corporis & ornat corpus. Et pars subiectiua est sicut aliqua species est pars generis. qr subijcitur generi. vnde leo est sub animali. et lapis est sub substantia. Item est pars ꝓgressiua. vt butyr̃ vel caseus est pars lactis. qr ꝓgreditur a lacte. ¶ Construe. Color informans scꝫ pannũ. est pars. s. panni. & pes statuẽs. s. subsistẽs vel sustinens. scꝫ corpus est pars corporis. & vestis adornans corpus est pars adornatiua corporis. & leo. i. talis species est pars subiectiua. i. subiecta generi. qđ est aĩal. & butyr̃ est pars ꝓgressiua lactis. i. progrediens de lacte.

Parens. **Est commune parens patri simul & genitrici.**
Non quia vir pariat sed partus est quia causa.

¶ Autor ponit hic q᷑ hoc nomē parēs sigt equiuoce patrē ꝛ matrē. ita q᷑ mater est parēs. ꝛ pater est parēs. Et tñ lȝ pater est parēs: nō ideo parit. sed dat causam matri vt pariat puerū. pater est parēs pueri. ¶ Cōstrue. Hoc nomē parēs est cōe patri simul ꝛ matri. i. genitrici. i. vterqȝ potest vocari parēs. Et est parens nō quia pariat. i. possit parere. sed quia est causa partus. s. pueri. Et declinat hic ꝛ hec parens tis. ꝛ corripit primā.

Uita natura pater: pater annis dogmata fert. Pater
Est pater hic cura: pater est alius genitura
Est pater etate: pater ille vocatur honore.
Ac summum regem notat ipsa creatio patrem.

¶ Docet hic autor q᷑ pater accipit pluribus modis. Nā aliqs dr pater a vita. qa talē vitā degit. vt hoc noie merito censeat. vt dñs papa. vel dñs eps. vel abbas. Uñ papa cōiter dr pater beatissim⁹ Et epo scribit. Reuerēdo in xpo patri ꝛc. Similiter abbati. Uenerabili patri in xpo. ¶ Itē aliquis dr pater a natura puta carnalis sicut ille q generat filios: est pater filioꝝ. ¶ Aliquis dr pater etate annis. vt senex homo multotiēs vocat pater. ¶ Aliquis dr pater dogmate. sicut predicator vel curator ecclesie. est pater spūalis quia talis generat nos filios suos in bonis ꝛ sctis morib⁹ ac vite honestate. sic pater carnalis in carne. Dñs vocat pater creatōe. qa creauit oia. Nota versus Grecismi. Et pater hic cura pater ꝛc. In quibus eadē est significatio q in isto versu. Uita natura pater ꝛc. Sed magis plane in illis versibus declarat.

Est pecten piscis: dicetrum: rastrumqȝ chorea. Pecten
Pectine pectuntur crines: ꝛ pectine tele.
Densantur pecten lanugo dicitur esse.
Pecten habet lotrix: textrix: cytharista: colonus.
Hic pecten pubes: piscis: ꝛ ordo chori.

¶ Hic docet autor equocatōem istius dictōis hic pecten inis. Dicēs q᷑ hȝ plures sigtōes. Nā pecten est qdā piscis (āglice a playce ~~a plaice~~ ꝑm quosdā. vñ Horatius. Pectinibus patulis se iactat mole carētū. Et pecten. i. rastrū. s. instrumentū rusticoꝝ (anglice a rake) Uñ Ouidius. Et raro pectine vertit humū. Item pecten instrumentū textoꝝ quo incutiūt fila in tela (anglice a slaye) Claudianus. Pectinis ingenio nunqȝ felicior arti cōtigit euētus. Pecten. i. lanugo. i. prima barba (anglice gere or do Wne) vnde Iuuenalis. Tradun tur medicis iuuenes eum spectine nigro. ¶ Nota q᷑ pecten semper est masculini generis pro quacunqȝ significatione (ꝑm Priscianum et alios autores.) Unde Doctrinale. En dabit hoc: sed splen dabit hic pecten simul ꝛ ren. ¶ Cōstrue. Pecten est piscis.

ꝛ pecten est plectrū. ꝛ pecten est rastrū. i. cultrū seu ferreū instru-mētū quo vtunt agricole fodēdo terrā. ꝛ pectē est chorea. ꝛ crines pectunt. i. comunt pectine (anglice a combe) Et tele. i. (Webbes) densant pectine. Et pecten dr esse lanugo. i. prima barba. ¶ Ibi. Pecten hz lotrix ꝛc̄. Autor videt inuenire ꝙ pecten ꝑ sigtōibus in lr̄a positis esse neutri gnīs. Sed sine dubio pecten in oibus sigt-tionib⁹ est masculini gnīs. Vn̄ excusemus autorē istū sic exponēdo textū. Lotrix. i. illa ꝗ lauat capita hoim. hz pecten. i. pectinē. Et ibi pectē stat materialiter. scz ntūs ꝑ actō. ꝛ causa metri. qꝛ nō potuit stare actūs. ideo posuit ntm̄ materialiter. ꝛ textrix hz pectinē. ꝛ cy tharista hz pectinē. ¶ Et pecten inis. est pubes. i. lanugo. ꝛ est pi scis. ꝛ ordo chori. i. chorea.

pelignus **Pelignus populus: pelignus pelice natus.**

¶ Autor dicit ꝙ hic pelignus ni. hz duas sigtiōes. Nā pelign⁹ est ꝗdā populus de quo pplō Ouidi⁹ fuit natus. ꝛ tunc est adiectiuū. vn̄ Ouidi⁹. Peligni gloria ruris. Et alibi in devetula. Peligni ru ris alūnus ꝛ pelign⁹. ¶ Et pelignus est aliꝗs natus de pelice. Et pelex est illa ꝗ ante vxorē tenet ab aliquo. ꝛ postea veniēte vxore pellit a domo. ꝛ dr de pello lis. vel de pellicio cis. ¶ Cōstrue. Pe lignus est ꝗdam populus. ꝛ est aliꝗs natus de pelice.

Penates **Edes: atqꝫ deos priuatos: dico penates.**

¶ Autor docet hic ꝙ hi penates pluraliter hz duas sigtōnes. Nā penates. i. edes. vn̄ Statius. Totosqꝫ penates seu meretur adit. ¶ Item penate. i. dij priuati. In qua ꝗdē significatiōe multotiens inuenitur apud Virgiliū ꝛ alios poetas ꝛc̄. ꝛ dicitur penates qua si penes nos nati. vt in antiquo tēpore quisquis habuit deū ꝓpriū ꝛ alij dij vocabantur penates.

Pernix **Corripit obliquos pernix pro pernicioso.**
Sed pro veloci: producitur in genitiuo.
A neco sit pernix si pernicis est genitiuus.
A nitor pernix pernicis sit genitiuus.

¶ Hic autor docet ꝙ pernix hz duas significatōes. Primo. i. ꝑni-ciosus. prauus. ꝑuersus. crudelis. ꝛ tūc deriuat de ꝑneco as. penul tima correpta in gtō. ¶ Et pernix. i. velox. ꝛ tūc deriuat de ꝑnitor eris. penultima ꝓducta gti. ꝛ hoc est qđ autor dicit in littera. ꝛ de-clinat hic hec hoc pernix icis. penultima correpta ꝑ ꝑnicioso. Hic hec hoc pernix icis. penultima ꝓducta ꝑ veloci. ¶ Sed meli⁹ di cit Ebrardus in suo Grecismo. ꝛ luculētius ꝛ clarius declarat tra-ctās de ꝑnix. dicit ꝙ pernix icis. penultima ꝓducta est idē qđ ve-lox. ꝛ dr de nitor eris. Sz ꝑnix icis. penultīa correpta est idē qđ ꝑ-uersus a. ū. ꝛ dr de ꝑnico cas. Cuiusmodi sūt versus isti. Pernix ꝑ velox casus ꝓducit vbiqꝫ. Pernitorqꝫ caput illi⁹ dr esse. Si breui at casus tūc est nota ꝑditionis. Ast eius ceptū dr perneco verbū.

Icarus ad celum tendit pernicibus alis. (doloribus)

A pario sunt experimenta pericula dicta
A pereoqz pericula sunt discrimina dicta.

periculū

¶ Autor hic ponit q hoc nomen periculū pōt deriuari a diuersis verbis. et sic sm diuersam sui deriuatōem diuersam hz sigtōem. nā periculū pōt deriuari de experior iris. qd cōponit de ex et pario ris peperi ere. et tūc idē est qd experimentū ti. neutri gnis. i. probatio. ¶ Item periculū pōt deriuari de pereo ris. periui vel perij perire (anglice to perissh or to spyll) et tūc idē est qd discrimen. i. idē qd periculū in cōi significatōe. et tūc deriuat de perio peris periui perire. i. docere. instruere. vel pbare. qd non est in vsu. sm Hug. sz peritus media pducta. participiū illius remanet in vsu. i. doctus. i. instructus. vnde. Non tendit peritū quivult audire peritū. Inde hec peritia tie. i. scientia. ¶ Construe sic. Pericula dicta a pario. i. ab experior (qd componit de ex. et pario) sunt experimenta. et pericula dicta. i. deriuata a pereo ris. periui. sunt discrimina. et tunc sumitur in vsuali significatione.

Pres diues: pres est sponsor: pres est mediator.

pres edis

¶ Autor docet hic q pres predis hz tres significatiōes. Nā idem est qd diues. et pprie qui multa hz predia. i. possessiones. villas vel agros. ¶ Itē pres est sponsor. i. fideiussor. et hec significatio tracta est a priori. qr diuites solent esse fideiussores. i. sponsores et obsides ¶ Et pres. i. mediās vel mediator. Unde quidā. Pres predis diues medi9 fideiussor et obses. Et cōponit cū inter. et dicit hic et hec interpres. qui diuersa genera linguaz nouit. et qui vnā linguā exponit p aliā. vel qui vnā linguā transfert in aliā. et sic Boecius vocatur interpres qui libros aristotelis transtulit de greco in latinū. Similiter Hieronymus q trāstulit totā bibliā de hebreo in latinū. et etiam septuaginta interpretes.

Presul pre saliis dicatur episcopus esse
Et presul princeps dicitur ante solum.

presul.

¶ Autor hic docet q hoc nomē presul lis. hz duas sigtōnes. et sm vtrāqz illaz significationū eius diriuatio variat vel diuersificatur. Quia presul est idē qd eps. et tūc cōponit siue deriuat de pre. et hi saliū salioz. et fuerūt saliū sacerdotes Martis. sic dicti. qr salendo sacrificabāt. Et ille q prefuit illis in ministerio et officio vocabat presul. et modo significat quēlibet psidentē psbyteris. vt epm. ¶ Presul. i. princeps. et sm illā significatōem deriuat de pre et hoc solū li. i. terra. et est ille qui preest ceteris existentibus in solo suo. i. in terra sua. ¶ Construe. Presul qñ deriuat de pre et saliīs. i. sacerdotibus. tunc dicit esse idem qd eps. et presul qñ de pre et solum. i. ante et solum componit. tunc dicitur princeps. ¶ Uel sic. Hic et hec presul idem est qd epus. quia preest saliīs. i. sacerdotibus. et idem est

q hic et hec princeps. et tunc deriuatur de pre et hoc solum. quia precest solo i. terre. et est cōis gn̄is duorum. ¶ Nota hic salius salii salio. i. sacerdos hic saltus tus. tui. (anglice a lepyng) Et plurali hi salii orum. vel sales salium. dicunt sacerdotes Martis. a salio lis. salui vel saltui saltre saltum tu i. saltum facere. quia saltādo Marti sacrificabāt. Et sales possunt dici locu latores. ¶ Nota quod in sequentia. Adest nobis etc. In festis sctōrum egidii et hieronymi. edwardi regis et cōfessoris semper dicatur. Aue inclyte presul hieronyme. edwarde. et sic de ceteris. et nunquam inclyte confessor in ecclesia. prout dicitur in libello. Crede mihi etc.

Pignus.

Pignus dic prolem vadimonia dic quoque fedus.
In vadium ponens impignero: pignero libros.
Pignero quos capio redimēs obpignero libros.

¶ Hic autor docet equiuocatōem in hoc nomine hoc pignus oris. Deinde ponit differentiam inter hec tria verba pignoro as. impignoro as. et obpignoro as. Dicit ergo quod hoc pignus habet tres significatiōes. Nā idē est quod filius. vel amor. vel iudicium. vel signum. vel confederatio. vel cōfirmatio amoris. et tunc facit genitiuum pignoris per o. vnde pignoro as. are i. cōfederare vel cōfirmare amorē inter aliquos. ¶ Et pignus. i. vadium quod pro re aliqua datur vt postea recolligatur. vsualiter dicitur. Melius est pignori incūbere quam in personam agere. vnde impignoro as. i. in pignore dare vel pignore percipere. Sed pignero as. i. in pignere ponere vel in pignere habere. Obpignero as. i. propter aliquid pignerare. vel subarrare. redimere. secundum istum autorē. ¶ Cōstruc. Dic pignus faciens pigneris in genitiuo per e. esse vadimonium. Ego ponēs aliquid in vadio impignero. et ego pignero libros quos capio in pignere. et ego redimens libros. s. obpignero libros.

pila pile.

Pes pontis pila: pila ludus: pila taberna.
Pila terit pultes: sed pila geruntur in hostes.
Quo terit est pilus: pilus est in fronte capillus.

¶ Hic docet autor quod pila habet quinque significatōnes. Nā pila. i. pes pontis. Pila est quedā ludus. et illud cum quo luditur (anglice a balle.) ¶ Pila. i. taberna. ¶ Pila. i. instrumentum cum quo teritur in mortario. siue illud mortarium in quo teritur. ¶ Pila. i. tela que proiciuntur in hostes. et tunc pila est neutri gn̄is. et pluralis numeri. a telum li. ¶ Tamen ista differunt secundum correptionē et productionē. quia pila pro pede pontis. et pro taberna. et pro instrumēto terendi. et pro telis. primā producit. et in alia significatōe eandē corripit. vt patet in litera predicta. scilicet pilus. i. crinis (anglice an here)

pisa pise.

Urbs quedam pisa: est quoddam pisa legumen.

¶ Hic docet autor quod hec pisa pise habet duas significatōes. Primo est quedam ciuitas in grecia. abūdantia auri. vel illius leguminis dicta. Pis grece. aurum dicitur latine. ¶ Item pisa est quoddā legumē inis.

¶ Nota q aliqui dicũt hec pisa pisorum in plurali numero pro legu-
mine quos Hug. reprehẽdit. Sed ego credo q pisa pro illa confe-
ctione q̃ fit de ipsis. est pluralis numeri et neutri gñis. Et sic est no
mẽ etherodytũ. et sic magister Petrus blesensis accipit pisa i plu
rali numero in libello suo sup Iob. q maioris autoritatis habet q
Hug. Sed pisa pro legumine crudo et qñ crescit. semp est fel gñis
in vtroq numero. Hec pise ar. pro ciuitate tuscie. qr edificãtes illã ci
uitatẽ a pisa ciuitate grecie venerunt.

Tempore: natura: prius: ordine: dic et honore. prius

¶ Docet hic autor q prius sumit quattuor modis. Nã aliquid est
prius tẽpore. vt Iste venit prius illo. i. ante illũ. ¶ Itẽ prius dicit
esse natura. vt prius est embrio q homo. Et est embrio forma hu-
mani corporis sine aĩa. ¶ Et aliqd est prius in ordine. vt prius dz
qs esse dyaconus q presbyter. Et prius in ordine dr q maiorem di
gnitatẽ hz in ordine. ¶ Itẽ prius dr honore. vt eps. vel dñs papa
dr prior esse pter honorẽ seu excellentiam.

embrio

Polipus est naris fetor: vel in equore piscis. polipus
Nomine dignus eo: qm graditur pede multo.
Fetor et inde sonat: quia per pus polluit auras
Aut quia per plures efficit ore poros.

¶ Autor hic docet quot significatões hz hic polipus polipi. et vñ
deriuat. Dicit ergo q polipus pi. i. fetor q p naras emittit. et tunc
dr polipus quasi pus. i. fetor pulluens auras. i. aurã. Uel polipus
qd plures poros efficiat in naso (anglice a canker) ¶ Et nota q
polipus est pprie fetor qui est in ciuitate. sed ponit pro quolibet fe
tore. et componit de polis qd est ciuitas. et pus. i. putredo. quasi pu
tredo ciuitatis. ¶ Item polipus dr qdam piscis conchatus vel te
status habens plures pedes vt cancer (anglice a lopster) et dr a po
lis qd est pluritas. et pes pedis. qr pluritatẽ pedũ habet. ¶ Con-
strue. Polipus est fetor naris. nasi. vel piscis in equore. i. mari. pi-
scis dico dignus eo noĩe. qm graditur. i. transit multo pede. i. mul-
tis pedibus. vel qm potis. i. potens est pede multo. Et inde. i. ideo
est polipus. et sonat idẽ qd fetor. qr poluit auras. i. aurã. p pus. i. fe
torẽ. Aut pro vel. vel qa efficit plures poros. i. valde multos poros.
ore. i. naso. qui est ppinquus ori.

Populus est volucris: pplũs gens: pplũs arbor. populus.

¶ Hic docet autor q populus habet tres significatiões. ¶ Nam
populus est quedam auis. et tunc est masculini generis. et producit
primam syllabam. fm istum autorem (anglice a shoueler) ¶ Itez
populus est gens. scz cetus humane multitudinis. iuris consensu
et concordi cõmunicatione sociatus. Uel populus est collectio. i. cõ
gregatio tam nobiliũ q ignobilium. Et dicit a polis qd est ciuitas
vel a polis qd est pluralitas. ¶ Item populus est qdam arbor. et

tūc ꝓducit primā syllabā (anglice a popletre) ꝛ ꝓ his significatōi bus potius corripit primā. ꝛ ꝓ arbore populus gn̄is fe. ꝛ dr̄ a po= lis qd̄ ē pluralitas. qꝛ ex radice eiꝰ multitudo ramiculoꝝ pullulat

proximꝰ.

Proximus est quiuis natura conditionis
Spe cōuertendi bonus est homo ꝓximus hosti.
Proximus est iterū qui constat stirpe ꝓpinquus
Proximus estq꜒ suū mihi sit prestans benefactū.
Cōfinisq꜒ meus mihi proximus vt probat vsus.

¶ Autor hic docet quot modis accipit ꝓximus. vel quot modis quis efficit alicui ꝓximus. Dicens ꝙ aliquis est ꝓximus naturali cōditione. vt pater est ꝓximus filio. ¶ Itē aliquis pōt esse ꝓximꝰ suis inimicis cōuertēdo illos de mala conuersatōe ad bonā vitā. ꝛ sic sctūs Paulus fuit ꝓximus iudeis qui eū ꝑsequebant. ꝛ tn̄ nō cessauit: qm̄ ꝓ eoꝝ cōuersione sollicite laborauit. ¶ Itē aliquis dr̄ ꝓximus mihi. qui est de stirpe mea ꝓsapia genitus. vt frater meꝰ vel nepos. ꝓnepos. ¶ Itē amicus meus est ꝓximus meus. q̄ mi hi indigenti de bonis suis largius impartit. ¶ Itē vicinus meus dr̄ ꝓximus meus. prout habꝫ cōis modus loquendi. ¶ Construe. Quiuis. i. quilibet est ꝓximus natura cōditōis. i. naturali conditi= one vt bonus homo est ꝓximus hosti suo. spe conuertendi eum a malo ad bonū. Et iterū ille est ꝓximus. qui constat. i. est ꝓpinquꝰ alicui stirpe. i. ꝓgenie ꝛ sanguine. ꝛ aliquis presentās. i. exhibens. mihi benefactū. i. beneficium est ꝓximus mihi. ꝛ cōfinis meus est ꝓximus mihi. vt vsus. i. consuetudo ꝓbat.

Puer.

Conditione puer: etate puer: puer actu
Estq꜒ puer purus: ꝛ sine pube puer.

¶ Autor hic docet ꝙ puer dr̄ tribus modis. Nā aliqs est puer cō ditiōe. vt famulus vel seruus alicuius dr̄ puer eius. ¶ Itē puer ē ab etate. vt puer octēnis nouēnis vel decēnis. ¶ Puer est actu. vt cū quis pueriliter agit vocat puer. vn̄ scribit. Maledictꝰ puer. ¶ Itē puer est purus ab oī īpuritate carnis. ꝛ sine pube. i. lanugi ne. q̄ est pria barba. ¶ Nota puer dr̄ alijs tribꝰ modis. s. natiuitate vt Puer natus est nobis ꝛc̄. Etiā vt nouēnis decēnis ꝛc̄. Obsequio ꝛ fide puritate. vt dominꝰ ad Hieremiā. Puer meus noli timere. ¶ Nota ꝙ sex sint ꝓprietates pueroꝝ q̄ patent ꝑ versus. Sunt pueri puri parui paruo satiati. Ludunt conformes cito dant cito pacificant. ¶ Et nota ꝙ sunt sex etates hoīs. Prima etas dr̄ in= fantia. q̄ durat vsq꜒ ad septē annos. Secunda est pueritia. durans ad quattuordecim annos. Tertia est adolescētia. durans ad annū vicesimūquintū. Quarta dr̄ iuuētus. durās ad quinquaginta anū. Quinta dr̄ senectus. durās ad octoginta. Sexta dr̄ seniū. durans ad finem vite. quātumcūq꜒ sit homo victurus. ¶ Similiter etates

etates ho minis et mundi.

mũdi sunt sex. Prima ab Adã vsqꝫ ad Noe. Scḋa a Noe vsqꝫ ad Abrahã. Tertia ab Abrahã vsqꝫ ad Dauid. Quarta a Dauid vsqꝫ ad trãsmigratõem babylonis. Quĩta a trãsmigratõe babylonis ad xp̃ni. Sexta a xp̃o vsqꝫ ad finẽ seculi.i.extremi iudicij.

Pullus eque: pullus galline: pullus ⁊ ater. pullus

Docet hic autor ꝙ pullus hꝫ tres sig̃tiões. Nã pullus est nat⁹ eque (anglice a fole or a colte) Itẽ pullus.i.recẽs natus galline (anglice a chyken) ⁊ in istis duabus significatõib⁹ ḋr hic pullus li. substãtiue. Itẽ pullus a.um.i.ater.niger a.um. Virg. Reijce ne maculis infuscet vellera pullis. pullis maculis.i.nigris maculis. Et ḋr pullus a paruus a.um. vel pusillus a.um.

Pus pro putredo indeclinabile credo. pus ris.

Pus declinatur custodia quando vocatur.

Docet hic autor ꝙ pus hꝫ duas significatiões. Nã pus.i.putredo. vel quedã infirmitas q̃ reddit hoiẽ putridũ. ⁊ tũc ḋr de puteo es.i.fetere. ⁊ indeclinabile. Horati⁹. Rutilũ pus atqꝫ venenũ. Itẽ hec pus puris.i.custodia. Vñ. Alijs in pure positis ego solus eus si.in pure.i.in custodia. ⁊ ḋr a purus a.um.

Est pubes iuuenis: pubes pilus est iuuenilis. pubes

Puberis est pubis variatur sic genitiuis.

Docet hic autor ꝙ pubes hꝫ duas significatões. Nã pubes est puer sine pube.i.sine lanugine q̃ est inferior circa pudẽda. ⁊ tũc declinat̃ hic ⁊ hec pubes. gtõ pubis vel puberis. Itẽ pubes.i.lanugo.s.inferior barba. vt superius ḋr. Itẽ pubes est collectio iuuenũ. ⁊ tũc declinat̃ hic pubes. huius pubis ⁊c̃.

Quod peto pro pacto: qḋ do: qḋ sumo paciscor. paciscor

Autor dicit ꝙ paciscor eris. pactus sum. pacisci. hꝫ tres significationes. Nam paciscor.i.petere aliquid ꝓ pacto. vt ibi. Ut mea sit seruata mora virtute paciscor. Itẽ pacisci.i.dare ꝓ pacto. vt ibi. Vitã voluit ꝓ laude pacisci.i.dare in pactũ. vel in pactũ ponere. Itẽ pacisci.i.pactũ accipere vel sumere. Ouidius. Pactus agenoriã primus puer ibat ab ymis. Itẽ pacisci.i.pactũ facere amicitiã seruare. reintegrare. vñ hec pactio onis.i.cõuentio. conditio. ꝓmissio. vñ hoc pactum ti.

Palo domũ facio vagor ⁊ cauo purgo palando, palo as.

A palo palea: palus: quoqꝫ pala palatum.

Autor dicit ꝙ palo as. hꝫ quinqꝫ significatões ex deriuatis ab eo. Nam palare.i.parare. vel domũ facere. Itẽ palare.i.vagari. Tñ plus est palare q̃ vagari. Nã vagari ḋr qui aliquãtulũ huc ⁊ illuc discurrit. Sed palat̃ q̃ in nullo loco ꝓpriam habet sedẽ. Uagus ḋr quicũqꝫ aliqñ vagat̃. sed palat̃ qui nũꝗ certã possidet mãsionem. Unde hoc palaciũ cij. ampla domus in qua multi vagari

possunt. Et hoc palatū ti. superior pars oris interius. q: ibi lingua palat. i. vagat. ¶ Itē palare. i. cauare. forare (anglice to hole or to bore) Unde hec pala le. i. ille locus cōcauus in anulo in quo lapis preciosus ponit (anglice the hole of a rynge.) ¶ Palare. i. purgare. vnde hec palea lee. purgamentū segetis. i. illud qđ eiicitur a segete (chaffe) ¶ Palare. i. palam dare. manifestare. aperire. vñ hic palus li. (a stake) q: foris stat. ꝛ foris ꝛ palā figitur. vñ palā aduerbiū. i. aperire. manifestare. ¶ Itē a palo ꝑ cauo as. hec pala pale instrumentū quo domus purgat. ¶ Itē pala le. est vētilabrū. i. vētoriū quo purgant grana (anglice a fanne) ¶ Itē pala est instrumentū ferreū latū ad opus aptum.

pala

pango

Pango cano: pango coniungo: pango paciscor. Dat pactum pepigi: cano panxi: iungere pegi.

¶ Autor docet hic q pango gis. hꝫ tres significatōes diuersas. et ꝑm vnāquāqꝫ significatōem diuersum hꝫ preteritū. Nā pangere. i. cantare vel canere. Vñ in hymno. Pange lingua gloriosi corporis mysteriū. ꝛ ꝑm illā significatōem pango facit panxi in preterito. et caret supinis. ¶ Itē pangere. i. impellere. vel cōiungere. vñ Job. Ossibus ꝛ neruis cōpegisti me. i. iunxisti. ꝛ tūc pango facit pegi in preterito. ꝛ pactum in supino. ¶ Itē pango. i. paciscor. ꝛ tunc facit preteritū pepigi. ꝛ supinū pactū tu. vñ Job. Pepigi fedus cū oculis meis ne virginem concupiscerem.

paro ras.

Equoce paro regna domū merces quoqꝫ pomū.

¶ Docet hic autor q paro as. hꝫ quattuor significatōes. Nā parare. i. acqrere. vt paro regnū. i. acqro regnū. ¶ Itē parare. i. mūdare. vt paro domū. i. mūdo domū. ¶ Item parare. i. emere. vñ para qđ vēdere possis. i. eme qđ possis vēdere. ¶ Iteꝫ parare. i. tollere peripsimā pomi (anglice to payre an apple.)

pareo

Paret quis qui se manifestat: paret obedit.

¶ Autor hic docet q pareo es. hꝫ duas significatiōes. Nā parere i. patere. apparere. manifestare. ꝛ tunc facit paritū tu. in supino. et in illa significatōe cōponit cū ad. ꝛ đr appareo res. apparui. vnde. Apparuit gratia dei saluatoris ꝛc. Vñ hic apparitor oris. i. seruiēs q: apparet vt videat ꝛ presto est ad obsequendū dño suo. vel apritores eos vocamus q reos apparere facitit in cōspectu iudicis. ꝛ pareo es. ꝑducit pa. vñ Catho. Temporibus peccā latent: ꝛ tēpore parent. ꝛ nō patent. vt qdā libri habent. ¶ Itē parere. i. obedire. ꝛ tūc caret supino. ¶ Construe. Quis. i. aliquis paret. i. obedit. ꝛ qui se manifestat. paret.

patro as.

Patro luxurio: patroqꝫ cum facio

¶ Hic docet autor q patro as. hꝫ duas significatōes. Nā patrare i. luxuriare. vel opus venereū cōsummare. vnde persius. Patrāti fractus ocello. i. luxuriāti ocello. i. oculo. Inde hec patratio onis. i.

operis venerei consummatio. ¶ Itē patrare.i.facere. pficere. Us in Geñ. Et requieuit die septimo ab oi opere qd patrarat. Simili ter magister matheus vndonēsis in Thobia. Patrat amore pris superi que dictat honestas. Legis se dño sacrat agenda replet. pa trat.i. facit amore patris superi.i. dei. ⁊ sunt versus retrogradi. ¶ Construe. Ego patro cū luxurio.i.qñ facio factū luxurie. qz pro ⁊. ⁊ ego patro cū facio vel pficio.

Plecto pro flecto: plecto pro punio dico.

plecto tis

¶ Hic docet q hoc verbū plecto tis. hz duas significatōes. Nam est idē q flecto tis. vel aliqd ex virgis flectēdo cōponere. Unde in passione dñi. Et plectētes coronā de spinis imposuerūt capiti eius i.flectēdo cōponētes coronā de spinis. Uñ hoc plectrū tri.i.pcusso riū cythare (anglice a Wreste) qz flectit huc ⁊ illuc. vñ hoc plectril lum li. diminutiuū. ¶ Item a plecto p flecto dr hec plecta te. qui libet nexus ex virgis factus. ¶ Item plectere.i.punire. verbera re. vñ Horacius. Quicquid delyrant reges plectunt achiui.i. quic quid dñi peccāt semp paupes puniunt. Et est plecto tis. plexi vel plexui ere. plexum xu. verbū actiuum.

Pendo cum trutino: do penas: debita soluo.

pendo is.

¶ Autor hic docet q hoc verbū pendo dis. hz tres significatiōes. Nā pendere.i.trutinare. ⁊ pprie est pensum ad trutinā ponere et leuare. ¶ Pendere.i.suspēdere. vt ille pendit furē.i.suspēdit. Uñ differūt pendere (media pducta) ⁊ pēdere (media correpta) vt ptz p metrū. Pendere vult iustus: sed vult pēdere malignus ⁊c. Ma lignus vult pendere.i.esse suspensus. nā pendeo es. pependi. ere. verbū scde coniugationis. significat passionē intrinsecus natam.i. esse vel fieri pensum. vnde. Pendeo suspensus. pendo dū subleue pondus. Itez. Pendo do penas. sed pēdeo suffero penas. ¶ Pē dere.i.exsoluere. reddere. tribuere. ⁊ coniugatur. Pendo dis. pe pendi ere. pensum su. verbū tertie cōiugatōis. ⁊ pendeo es. secūde cōiugatōis. habent simile preteritū ⁊ supinū. Et est pendo actiuū. cum oibus suis cōpositis. ¶ Cōstrue. Ego pendo cum trutino (to Weye) ⁊ ego pendo dū do. infero penas.i.suspendo furem. ⁊ ego pendo debita dū soluo debita.

Uir male presumit: qui non sibi debita sumit. Confidens bene: firmo presumit amore.

presumo.

¶ Autor dicit q presumo mis. aliqñ sumit in mala significatōe. ali qñ in bona. In mala significatōe sumit qñ quis credit se facere qd nō pōt facere. tūc pōt dici de tali q presumit quasi male ¶ Itē ali quis presumit hre beneficiū. q vt hoc habeat. non meret. Et aliqs sperat beneficiū q meret habere. ⁊ sic ptz differētia inter sperare ⁊ presumere. ¶ Presumere aliqñ accipit in bona significatōe. ⁊ tūc ponitur p sperare. vel firme cōfidere. Et in vtraqz significatōe su mitur a beato Gregorio Omelia. xxxiiij. Illos terret ne psumāt in

bonis. sibi presumat sumit in mala significatone. Et postea subdit. Peccatores presumite de mia dei. i. firmiter cōfidete. et tūc sumit in bona significatōe. et ꝯiugat. Presumo is. ꝑsumpsi ere. ꝑsumptū tu. et est actiuū. et cōponit de pre et sumo is. ¶ Cōstrue. Uir presumit male q̄ sumit. i. q̄ sumit aliqua nō sibi debita. et aliquis cōfidēs de firmo amore. presumit. i. confidit firmiter.

presto as. **Presto preualeo: presto cum commoda dono.**

¶ Autor docet hic equiuocatiōem de hoc verbo presto as. are. dicens ꝙ hꝫ duas significatōes. Nā prestare. i. ante stare. vel precio precellere. vt Iste est prestās homo. i. ꝓcellens homo. et tūc presto cōponit de pre et sto stas. et est verbū neutrū. ¶ Itē prestare. i. cōmodare. mutuare. et tunc est verbū simplex. et coniugat presto as. aui. are. statū tu. et est verbū actiuū. ¶ Construe. Ego presto. i. preualeo. et ego presto cū dono. i. do. cōmoda. i. mutua.

pono nis **Pone dapes quas ponit auis: te sic bene ponas.**

¶ Autor dicit ꝙ hoc verbū pono is. hꝫ tres sigtōes. qr ponere est idē qd exponere. vt pone dapes. i. expone dapes. i. cibos. ¶ Item ponere. i. ꝓducere. vt gallina ponit oua. i. ꝓducit oua. ¶ Itē ponere. i. disponere. Et etiā idē est qd statuere. locare. Pono nis. posui ere. positū tu. verbū actiuū. ¶ Cōstrue. Tu pone. i. expone vel appone. vel apporta dapes. s. illas quas auis ponit. et ille dapes sunt oua. et sic ponas. i. disponas te bene cū illis. i. comedēdo ea.

prodo is. **Prodere seducit: monstrat: prodire sed exit: Proditor a verbo formari querit vtroqꝫ.**

¶ Autor docet hic equiuocatiōem in isto verbo prodo dis. ꝓdidi ere. et differentiā inter ꝓdire verbū tertie coniugatōis (qd componitur de ꝓ et do das dare) et ꝓdire verbū quarte cōiugationis (qd componit de ꝓ et eo is ire) interposita d. et dicitur ꝓdeo ꝓdis ꝓdiui vel ꝓdii ꝓdire. ¶ Item ponit equiuocatio in isto verbali. hic ꝓditor oris. qd a primo supino vtriusqꝫ verbi format. Dicit ergo ꝙ ꝓdo ꝓdis ꝓdere. i. seducere. decipere. Unde quidam. Hunc mea mens odit sociū qui me male ꝓdit. i. seducit vel decipit. ¶ Itē ꝓdere. i. monstrare. vt hic. Prode precor quere quod odit te queris amare. Et prodo est actiuū. et coniugatur. Prodo ꝓdis ꝓdidi. ꝓditum ꝓditu. in supino. penultima correpta. Et componit de ꝓ. et do das. ¶ Item ꝓdire idem est qd exire. Unde in hymno. Uexilla regis prodeunt. i. exeunt. et cōiugatur. Prodeo ꝓdis ꝓdiui ꝓdire. ꝓdeundi do. dum. sicut superius dicitur. et facit ꝓditū ꝓditu. in supino penultima correpta. sicut de prodo. Unde deriuatur hic ꝓditor oris. i. anterior vel antecessor. Et ꝓditor quando descendit de ꝓdo ꝓdis. tunc idē est qd seductor vel deceptor (anglice a traytour) Unde Judas fuit ꝓditor dictus. eo qd ꝓdidit dominū et ꝓditor monstratur. ¶ Construe. Hoc verbum ꝓdere seducit. i. decipit. et monstrat. sed prodire. id est exire. vt prodi a me. i. exi a me. et

hoc nomē ꝓditor(qđ est ṽbale)q̃rit.i.vult formari ab vtroqȝ ṽbo.

Posse quidem in rebus dat vis natura potestas potestas.
Officium meritum sexum diuina voluntas

¶ Quidā exponentes istā lrām assignant differentiā inter humanā potestatē ꝛ diuinā voluntatē. Sed hoc vere nihil est. quia autor iste nō ponit dr̄am inter vocabula q̄ habent aliquā similitudinē in voce. sicut inter pignere ꝑ e. ꝛ pignore ꝑ o. ꝛ inter ꝓdere ꝛ ꝓdire. q̄ oīa incipiunt ab eadem syllaba. Sed hic nō est aliqua conuenientia inter potestas ꝛ volūtas. nisi ꝙ vtraqȝ terminat in tas. sed quid inde. ¶ Unde ego dico ꝙ hic equiuocatio ponit in ista dictione potestas talis. Nā potestas.i.vis vel fortitudo humana. vt hic. Faciendi hoc nō habeo potestatē.i.vim vel fortitudinē. ¶ Et potestas.i.natura humana. vel naturalis vigor. vel potētia hoīs. vt sunt multa q̄ humane nō subiacēt potestati.i.natura humana. ¶ Itē potestas est ip̄m posse. ꝑ qđ pōt aliquis vel aliquid. ¶ Itē potestas est officiū. ꝛ nomē officij. vt maior ciuitati est nomē cuiusdā officij. vt ille q̄ vocat maior londoniaꝝ. Uocat potestas bononie ꝛ in pluribus alijs ciuitatibus italie. ¶ Uel potestas est quoddaȝ officiū angeloꝝ. vt ibi. Tibi celi ꝛ vniuerse potestates ꝛc̄. ¶ Et potestas.i.voluntas dei. ¶ Construe sic istos versus. Potestas existens idē qđ vis.i.fortitudo vel potentia. existens idē qđ natura.i. vigor naturalis. dat rebus posse.i.ꝑ qđ possunt. ꝛ potestas existēs offim̄. dat meritū.s.ꝑ qđ meretur sic appellari vel fungi tali officio ꝛ potestas existens diuina voluntas. dat sexum.i.discretionē in rebus. prout vna res discernitur.i.diuiditur ab alia per speciē. Potestas (vt dicit Hug.) est illud qđ aliquis potest. vel illud per qđ potest. vel ille qui potest.

Poto da potum: poto sumo mihi potum. poto tas.

¶ Hic docet autor ꝙ poto as. habet duas significatiōes. Unum potare.i.potū dare. vt ibi. De torrente voluptatis potabit eos.i. dabit eis potū de torrente voluptatis. ꝛ tunc cōstruitur cū actō casu. vt poto te.i.do tibi potū. pota me.i.da mihi potū. ꝛ tunc est verbū actiuū. ¶ Item potare.i.sumere potū. vel bibere. ꝛ tunc est verbum neutrū. vt poto cereuisiā vel vinū. ¶ Et supina illius verbi syncopantur. Dicitur enī vado potū ꝛ nō potatū. in frequenti vsu Ut potauerunt me aceto.

Estimat atqȝ secat puto denotat amputat inde. puto tas.

¶ Autor dicit ꝙ puto as. habet duas significatōes. Nam putare i.estimare. vel in mente habere sic: vel sic. ¶ Item putare.i. secare. vt superius scribitur ibi. Falce puto ꝛc̄. puto ibi.i.seco vel scindo. ¶ Unde componitur cū am. ꝛ dicitur amputo. amputare.i. circum secare. ¶ Construe. Hoc verbum puto putas denotat.i.significat. estimat. atqȝ secat. inde amputat deriuatur per compositōem Et nota ꝙ debet dici extimo ꝛ non estimo. Sed ego scribo estimo

ſm maiorem vſum ſcribentiũ. ꝛ componit̃ de ex ꝛ timo qđ eſt mẽs ꝛ đi extimare. appreciari. vel putare. ꝛ tũc itex̃ cõponit̃ cũ ex. ꝛ đi exiſtimo as. i. putare. ꝛ põt đici ꝙ in priori ſignificatõe x trãſit in s. vt patet in exiſtimo. Papias. Huguitio. ꝛ Catholicõ dicũt extimo ꝛ ideo credo ꝙ x nõ tranſit in s.

Queſtus

Queſtus de quero tibi lucrum ſignificabit.
De queroꝛ q̃ſtus vult ſignificare querelã.

¶ Finito capitulo de equiuocis incipiẽtibus a P. Autoꝛ hic tractat de equiuocis inchoãtibus a Q. Primo dicit ꝙ hoc nomẽ queſtus qñ deriuat̃ de quero ris. idem eſt qđ lucrum. qđ patet ꝑ eius compoſitũ cõqueſtus. i. lucratio vel lucrũ. vt Rex adeptus eſt hoc regnũ ꝑ conqueſtũ. i. lucrũ vel lucrationẽ. ¶ Et queſtus qñ deriuatur de queroꝛ reris. qđ deponẽs eſt. eſt idem qđ querelari. ꝛ tũc queſtus eſt idẽ qđ querela. vt Iſte fecit nobis queſtũ. i. querelam Et declinat̃ hic queſtus tus. tui. quarte declinatõnis. Item habet̃ queſtus a. um. ꝛ tunc eſt participiũ de queroꝛ quereris queſtus ſũ qꝫri. vt ibi. Talis queſtus eſt nobis. i. querelat⁹ eſt nobis. ¶ Cõſtrue. Queſtus veniẽs ab hoc verbo actiuo quero queris ſignificat tibi lucrũ. Queſtus veniẽs a queroꝛ quereris verbo deponenti vult ſignificarꝫ querelam.

Quotus

Per quotus hoc nomẽ: numer⁹ ſignatur ꝛ oꝛdo.
Si q̃ris quotus iſte venit: numerũ mihi ſignas
Si quotus iſte ſedet: a me tunc oꝛdo notatur.
Iſte quotus venit: ſe quarto ſe quoqꝫ quinto.
Sed quotus iſte ſedet: quartus q̃ntuſqꝫ ſecũdus
Oꝛdo notatur ita: per quotus ꝛ numerus.

¶ Autoꝛ docet ꝙ hoc nomẽ quotus a. um. eſt nomen oꝛdinale. q̃a oĩa oꝛdinalia principaliter ſignificãt oꝛdinẽ. ꝛ ſecũdario numeros. Et ſunt nomina oꝛdinalia iſta. primus. ſcđs. tertius. quartus ꝛc̃. Et quotus deriuat̃ a quot. Cetera patebũt in expoſitõe littere. ¶ Cõſtrue. Numerus ſignat̃. ꝛ oꝛdo. i. ſignificat̃ ꝑ hoc nomẽ quotus a. um Poſtea docet qñ ſig̃t numex̃. ꝛ qñ oꝛdinẽ. Vñ dicit. Si tu queras quotus iſte. i. aliquis venit. i. accedit ad villã. tunc tu ſignas mihi numerũ ꝑ hoc nomen quotus. Et ſi queras quotus iſte ſedet l mẽſa vel alibi. tunc notat̃ oꝛdo ꝑ ly quotus. ¶ Iſte quotus eſt ꝛc̃. In iſtis duobus verſibus docet quõ reſpõdeat̃ alicui querẽti. Quot⁹ venit iſte ad villã. vel quotus ſedet ille ab illo in mẽſa. ¶ Cõſtrue Quotus iſte venit. i. acceſſit. ſ. ad villã. rñdendũ eſt ſe quarto vel ſe quinto exiſtẽte. venit ad villã. i. cũ tribus vel cũ quattuoꝛ venit ad villã. Sed ſi querat̃ quotus iſte ſedet a me vel te. reſpõdendũ eſt quartus vel quintus vel ſextus vel ſeptimus ꝛc̃. Et ita oꝛdo notatur ꝛ numerus ꝑ hoc nomen quotus a. um.

Eligit ꝛ confert: q̄ copulat: abnegat: auget q̄ dictio.
Infinitat: ꝛ assimilat: rogat: atq̄ refertur

¶ Docet hic autoꝛ ꝙ hec dictio q̄ multis modis accipit. Aliqñ ponit electiue. vt in ps̄. Bonū est sperare in dño q̄ sperare in pricipibus. i. bonū est sperare in dñ̄ certa ꝙ nō sperat in pricipibꝫ. ꝛ ita legit altera pars. ꝛ altera negat ꝛ refutat. ¶ Aliqñ ponit collectiue i. cōparatiue. vt tu es fortioꝛ q̄ ego. ¶ Aliqñ q̄ copulat. i. tenet copulatiue. vt tā petrus q̄ paulus est sāctus. ¶ Qñq̄ abnegat. i. tenet negatiue. vt ibi. q̄ bonū est cōfidere in hoīe. ¶ Aliqñ infinitat i. ponit infinitiue. vt nescis q̄ male iste loquit de te. Aliqñ assimilat vt. Ista est tam pulchra ꝙ regina. Et rogat. i. interrogat. vt q̄ bene diligis me. Et aliqñ refert. i. relatiue. vt Tam bene currit sortes q̄ plato. vel ego diligo te tam bene q̄ meipm̄. vel sic. ꝓ illis duobꝫ scꝫ rogat ꝛ refert potest q̄ exponi. ¶ Et quā potest esse interrogatiuū nominale. vt Quā causaꝫ habes aduersum me. Uel potest esse relatiuū noīs. vt Uideo rem quā tu vides.

Quando refert: querit: aliqñ: quod quia: signat. quando

¶ Autoꝛ dicit ꝙ hec dictio quando. refert. i. ponit relatiue. vt ego veni qñ tu eras solus. ¶ Quando qñq̄ querit. i. ponit questiue. i. interrogatiue. vt quando venisti ad villam. vnde Uirgilius in decimo eneydos. Aspera quis natura loci dimittere quando suasit equos ꝛc. ibi quando. i. aliquando. ¶ Et quando est idem qđ quia. vnde idem Uirgilius in primo eneydos. Hic tibi faboꝛ enim quando hec te cura remoꝛdet. i. faboꝛ tibi quia hec cura remoꝛdet te ꝛc. ꝛ sunt verba Jouis ad Uenerem. ¶ Construe. Hec dictio quando refert. ꝛ querit. ꝛ signat. i. significat idem qđ aliquando. ꝛ idem qđ quia. scꝫ significat.

Exponit nomen assimilatq̄ quasi. quasi

¶ Autoꝛ dicit ꝙ hec coniunctio quasi qñ exponit aliqđ nomen. i. vocabulū. vt cū dicit littere quasi legittera. i. legenti iter tradens. tūc tenet quasi expositiue. ¶ Quasi qñq̄ assimilat. i. tenet assimilatiue. vt iste vadit quasi ebrius.

Copulat ꝛ glosat: sed: sicut: velq̄ notat. q̄ ꝯiūctio

¶ Autoꝛ ponit hic ꝙ hec cōiunctio q̄ aliqñ tenetur copulatiue. vt petrꝰ andreasq̄ fratres. ¶ Tenet glosatiue. i. expositiue. vt qñ ponitur ꝓ id est. vt ibi. Legerat huius amoꝛ titulū nomenq̄ libelli. q̄ ꝓ id est. q. titulus libri ꝛ nomen libri idem sunt. ¶ Aliqñ q̄ ponit ꝓ sed. vñ Uirgilius. Precibusq̄ iubent exposcere pacē. ¶ Ponit ꝓ sicut. Uirgilius. Me famulā famuloq̄ heleno transmisit habendam. ¶ q̄ ponit ꝓ vel. vt thomas robertusq̄ legit. q̄ ꝓ vel. ¶ Construe. Hec cōiunctio q̄ copulat ꝛ glosat. i. exponit. ꝛ notabit. i. significabit. sed. sicut. ꝛ vel.

Quomodo miratur: dubitat: similatq̄: doletq̄. quomō.

Increpat inquirit virgo maria modum

¶ Hic autor docet quot modis accipit hec ꝯiūctio quomodo. vno modo admiratiue. Ut q̄s in ꝯplexitate posit⁹ dicat quō euadā. q̄si diceret nescio. Ponit dubitatiue. vt cū dubitās querit. quō hoc fecisti. Ponit similatiue. vt ego miror quō hoc fecisti. Quō aliq̄n lest signū doloris. vt ibi. Quō sedet sola ciuitas plena (i libro Trenoꝝ ¶ Quō ponit increpatiue. vt Quō habuisti te interficiēdo istū virū. quasi dicat male. Quō ponit inquisitiue. vt ibi. Quō fiet istud: q̄m virū nō cognosco. Sed doctores dicūt ꝙ ibi quo modo sūt due dictiones. ⁊ debent accentibus duobus legi.

quondā

Presens preteritū quondā notat atq̧ futurum.
Sic modo sic dudū tria quodlibet indicat horuꝫ

¶ Docet hic autor ꝙ hoc aduerbiū quondā denotat presens tempus. vt Uirg. Quondā etiā victis redit in ꝯcordia virtus. ¶ Itē preteritū. vn̄ Tullius. Quondam fuit ista in hac republica virtus ¶ Et notat futuꝝ tēpus. vn̄ Uirg. Quondā tua dicere facta tēpus erit ⁊c̄. ¶ Et similiter dicit autor de istis aduerbijs modo⁊ dudum. ¶ Construe. Quondā hoc aduerbiū notat presens. preteritū. q̧ ꝑ ⁊. ⁊ futurū. scꝫ tēpus. sic quodlibet. i. vtrūq̧ hoꝝ. s. aduerbioꝝ modo ⁊ dudū. indicat. i. monstrat. tria. s. tempora. ¶ Uel construe sic scd̄m versum. Hoc aduerbiū modo. hoc aduerbiū dudum notat presens ⁊c̄. Postea epilogat dicens illud qd̄ ante docuit. sic quolibet hoꝝ. scꝫ quondam. i. modo ⁊ dudum. notat tria scꝫ tempora. presens preteritū ⁊ futurum.

quoq̧

Certe: etiam: simile: denotat ista quoq̧.

¶ Autor docet ꝙ hec dictio quoq̧ aliq̄n sumit ꝑ certe. vt hic. Cūctis cogito q̄ dicere nolo. quoq̧. i. certe. nolo dicere cūctis ea q̄ cogito. ¶ Itē quoq̧ ponit ꝑ etiā. vn̄ Priscian⁹. quoq̧ q̄n ꝑ etiā ⁊ ꝑ sumit. i. accipit copulatiue. vn̄ Uirg. Tu quoq̧ lictoribus nostris eneia nutrix. ibi ponit quoq̧ ꝑ etiā. vel ꝑ ⁊. ¶ Itē quoq̧ ꝑ similiter accipit. vn̄ idē Priscian⁹ in hoc exēplo Uirgilij. Multa quoq̧ ⁊ bello passus dū cōderet vrbē. hic quoq̧ ꝑ similiter necesse est accipi cū sequit ⁊. Un̄ q̄ncūq̧ hec cōiunctio ⁊ sequit quoq̧ immediate in eadē oratōe: tūc quoq̧ idē est qd̄ similiter. ¶ Construe. Hec cōiunctio quoq̧ denotat. s. certe. etiā. ⁊ simile. i. similiter.

Rancor

Rancor vt est carnis: sic est corruptio mētis

¶ Hic docet autor q̄ista dictio rancor hꝫ duas sigtiones Nā rācor ē corruptio carnis (āglice the rotēnes of flessh) Un̄ carnes dn̄r rancide si defectū patiant. sicut panis dr̄ sit̄ mucidus (anglice mouled) Sed potus dr̄ acidus (āglice soure) Et opisus a. um. i. flaxidus a. um. vt ista oua sūt opisa. i. flaxida. ¶ Itē rācor. i. defectus mētis. vt iracūdia. ¶ Cōstrue. Ut. i. sicut rancor est corruptio carnis. sic rancor est corruptio mētis. i. iracūdia.

Est radius rede: solis: tele: geometri. radius

¶ Hic docet autor q radius hz quattuor signtiões. Nã radius ptinet ad redã. i. rotã rede (ãglice a speke) ¶ Itẽ radius est sol (ãglice the sõne beme) ¶ Itẽ radius est illud lignũ p qd currit pecten textoris. i. in qua stat tela qñ taxit. vñ Ouidius. Hec radio stantes pcurrit pectine telas. ¶ Itẽ radius est virga geometri. cũ qua ptrahit figuras suas in puluere. vel cũ qua metit. i. mensurat altitudinem z pfunditatẽ alicuius corporis.

Regula sermo: regula lignum: regula norma. regula le.

¶ Docet hic autor q hoc nomẽ regula hz tres signtiões. Nã regula. i. sermo. vt Iste addiscit regulã scti augustini. i. sermonẽ scti augustini. ¶ Itẽ regula dr instrumentũ ligneũ vel ferreũ edificatoꝝ quasi rectula (anglice a rule) ¶ Itẽ regula. i. norma. qr qd paruũ est z distortũ corrigit z ad rectitudinẽ reducit.

Esse librum: librizqz ducem: dic esse registrum. registrũ

¶ Hic dicit q hoc nomẽ registrũ stri. hz duas signtiões. Nam registrũ est liber in quo plura gesta vel facta cõtinent. vel in quo plures libri sũt. ¶ Et registrũ est qdã corrigia p quã facis folia libroꝝ rũ equalia. Uel est ipa regula quã hñt scriptores ad formãdum z equandũ libros z quaternos suos. ¶ Cõstrue. Dic registrũ esse librũ. z dic registrũ esse ducẽ. i. regulam libri.

Reticulum omonime: piscatoriszqz puella reticulũ

¶ Autor hic docet q hoc reticulũ li. equocat ad duo. Nã est diminutiuũ de hoc rete tis. i. paruũ rete. z sic ptinet ad piscatorẽ. ¶ Itẽ reticulũ est ornamentũ puellaꝝ i capite (ãglice a call) ¶ Cõstrue. Reticulũ est omonime zc. z dr ab omon qd est simile z omona qd est nomẽ. qr in dictõe equoca est similitudo in noĩe. Quis sit diuersitas in signtione. Uel omonimũ dr a monos qd est vnũ z meris diuisio vel distinctio. quasi vnũ diuisum vel distinctũ in plura. omo. omona

Uirga rudis: rudis indoctus: rudis estqz nouell⁹ rudis

¶ Autor dicit q rudis hz tres significatõnes. Nã rudis est virga pretoris cũ qua pcutiebant in capite qui fiebãt liberi de seruis: qa pretor pcutiẽdo sic diceret. aio te liberũ. Et tũc declinat: hec rudis rudis rudi. z est substantiuũ. Horatius in libro sermonũ in pmo. Spectatũ satis z donatũ iam ruda queris. ¶ Et rudis. i. indoct⁹. vt Iste rusticus est rudis vt bos. dr cõiter. ¶ Item rudis. i. nouellus. i. valde nouus. vñ Claudianus in minore. Et rudib⁹ remis sollicitauit aquas. rudibus. i. nouellis. Et in illis duabus significatiõibus rudis est adiectiuũ. z declinat hic z hec rudis z hoc rude. z cõparatur rudis rudior rudissimus.

Restat significat superest: z constat: oportet. resto as.

¶ Autor hic ponit q resto as. hz tres signtiones. Nã. i. supesse vel supfluere. vt sic. Expendi pecuniã meã vt non restat inde in bursa

mea vnus denarius. restat. i. superest vel superfluit. ¶ Restat. i. constat. vt restat q homo est aial. ¶ Restat. i. oportet. vt restat me scribere. i. oportet me scribere. et tunc est verbū impsonale. ¶ Construe. Hoc verbū restat significat ista. scz superest. constat et oportet. Et cōiugat. Resto as. restiti are. restitū tu. in supinis. Et componitur de re et sto stas stare. et est neutrū.

re prepō. **Re retro signat iterum: re priuat ac auget.**

¶ Docet hic autor q ista prepositio inseparabilis (re) in cōpositiōe pluribus modis accipit. ¶ Aliqñ re signt iterum in cōpositiōe. vt in verbo recedo dis. i. iterum ire. vñ Pāphilus. Ire redire viā tibi nec cuiq̄ phibebo. ¶ Aliqñ ponit p retro. vt ptz in hoc verbo recalcitro as. i. retro calcitro. cum calce. i. talo. ¶ Re aliqñ tenet priuatiue in compositiōe. vt recludo hostiū. i. nō claudo: sed aperio. ¶ Et re auget. i. ponitur augmentatiue. vt in ista dictiōe. recuruus a. um. i. valde curuus. vel relido dis. i. valde ledo dis.

Sacer **SAcrum qd sanctū: simul execrabile signat**

¶ Finito caplō de R. autor docet de incipiētibus ab S. Dicit q hoc nomē sacer a. um. equocat ad duo. Primo. i. sanctus a. um. Vñ sacrare. i. scificare. vñ sacerdos qsi sacra dans. ¶ Sacer a. um. i. execrabilis. excōicatus. Virg. Quid nō mortalia pectora cogis auri sacra fames. sacra. i. execrabilis.

sagana **Sagana gummi: sagana vestis: sagana vates.**

¶ Hic autor dicit q sagana hz tres sigtiones. nam est quoddā genus gūmi. Et est quoddā gen9 pāni vel vestis (qd et sagū dr) abrasa et tenulo (anglice saye or Worsted) Et sagana est ppriū nomen vatis. i. sacerdotisse (anglice a Wytche)

stagnum **Est eris species stagnum: stans est aqua stagnū.**

tyn

¶ Autor hic docet q hoc nomē stagnū ni. hz duas sigtiōes. Nam est qdā species eris. i. metalli (anglice tyn) ¶ Et est aqua coacta stans et morans in aliquo loco p artem hoim (anglice a ponde or a pole) Quidā dicunt q stannū p metallo dz scribi cū duplici n. et sine g. Sed sine dubio nihil est. ex quo i nullo libro autētico sic scriptū reperitur: sed semp cū g. sic stagnum.

sal salis. **Sal condimentum: sal quod sapientia signat. Cuius plurale reprehensio dicitur esse.**

¶ Autor docet q sal salis in singulari nūero duo sigt. et in plurali vnū significat. Sal in singulari dr cōdimētū. qd satis notū est. et declinat hic sal salis. masculini gñis. apud antiquissimos tñ fuit neutri gñis. in quo genere ecclesia ponit. qñ significat illud qd sapientia. Doctrinale. Hic sal hocqz dabit. neutrū plurale carebit. ¶ Sales aūt in plurali numero. i. rephensiones. vel amari sermones. i. pleni amaritudinis. vt ibi. Verbaqz cū salibus aspera dedit. ¶ Construe. Sal. i. condimentum. et sal signat idem qd sapiētia significat.

plurale.i.numerus pluralis.cuius.s.salis.et pluraliter sales dr eisse reprehēsio.i.reprehensiones vel verbaamara. ¶ Item sales dicuntur verba iocose vel facete dicta.

salles

Sanguis progenies: sanguis quoqz dr humor.
Sanguis peccatū signat: sanguis quoqz vitam.

sanguis

¶ Docet hic autor qꝫ sanguis inis.hꝫ quattuor sigtōes. Nā est ꝓ genies.vn̄ Galfridus in poetria.autor istius libri. Egregius sanguis te cōfert bartholomei. ¶ Et sanguis dr ille humor rubeus i hoie satis bene notus. ¶ Sāguis.i.peccatū.vt ibi. Libera me de sanguinibus deus.i.de peccatis. ¶ Et sanguis signat vitā.vt ibi. Ois aīa in sanguine sedē locauit.i.vita.

Est statio vita: statio portus: stadiumqꝫ.

statio

¶ Docet hic autor qꝫ hec statio onis.hꝫ tres sigtiōes. Nā statio.i. locus vbi naues ad tēpora stant. Sed portus naturalis est et ꝑpetuus.vn̄ Lucanus. Soluit ab oī quisqꝫ suā stationē ratē. ¶ Et statio.i.vita ista. qr hic stam⁹ ad tēpus.nō eni habemus hic manētē ciuitatē.sed futurā inquirimus. ¶ Statio.i.stadiū.et accipitur ꝓ illo stallo in quo ecclesiastici stāt in choro.et dr a sto stas.

Forma decens species: species de pluribus vna.
Dicatur et fenix species auis: efficit egrum.
Incolumem species: et nomina sunt specierum.

species

¶ Autor dicit qꝫ species multis modis accipit. Nā species.i.pulchritudo seu forma.ꝯm qđ dr. Species priami digna est īpio.i.pulchritudovel forma priami. ¶ Et species dr ꝑdicabile i logica.s.qđ ꝑdicat de plurib⁹ numero differētib⁹. ¶ Itē species dr inesse vni soli q̄ vocat fenix.et estvnica auis in mūdo.vn̄. Unica cū sit auis fenix res particularis. Quis nō mirat si ꝓ specie teneat.vel reputat ¶ Itē species est ꝯfectio medicoꝝ siue apothecarioꝝ q̄ egris conuenit infirmis. ¶ Itē species est quoddā accidens partiū oratiōis ꝯm qđ dr.hoc nomen homo est primitiue speciei. ¶ Et species est occasio vel causa. ¶ Itē species dr maneries rerū.vt cū dr. huius speciei herba est in orto meo. ¶ Species est ꝓprie forma.i.ꝓpria qualitas q̄ dinoscit ex ꝯuētu accidētiū et dispositiōe partiū. ¶ Construe. Species est forma decēs.i.pulchritudo. et species est vna.s. res ꝑdicata de plurib⁹ numero differētibus.et fenix auis dr species.i.dr facere speciē. Et species efficit egrū.i.infirmū esse icolumē i.sanū.et noia sunt specieꝝ.primitiue et deriuatiue speciei.

Sensus quo sentis est et sententia sensus
Est intellectus seu significatio sensus.

sensus

¶ Docet hic autor qꝫ hoc nomē sensus equocat ad quatuor. Nā sensus est ꝑ qđ sentis. Un̄ quinqꝫ sunt sensus hois.vt ptꝫ ꝑ versū. Gustus et olfactus auditus visio tactus. ¶ Et sensus est sententia

quinque sensus

dictionis vel orationis. ¶ Sensus est intellectus. vñ dr. Iste habet bonũ sensum. i. bonũ intellectũ. ¶ Sensus. i. significatio. vt cũ dr. Dic mihi sensum istius vocabuli. i. significatōem. ¶ Cōstrue sic Sensus est hoc. quo. i. p qđ sentis. ⁊ sensus est sentētia. sensus est intellectus seu ꝓ vel significatio.

signum **Signum vexillum: simulachrum: stella: sigillũ. Et crucis signum quod conterit omne malignũ**

¶ Docet hic autor ꝙ hoc nomē signũ ni. hȝ quinqȝ significatōes. Nam signũ. i. vexillũ (anglice a baner) Lucanus. Signa pares aquilas ⁊ pila minātia pilis. ¶ Itē signũ. i. simulachrũ. i. imago. vñ dr. Uidi signũ scti Johis in ecclesia. i. simulachrũ vel imaginē. ¶ Signũ. i. stella. vñ Ouidius in fastis. Lapsaqȝ sub terris ortaqȝ signa canā. signa. i. stellas. ¶ Signũ. i. sigillũ. Uñ notarius vel tabellio dicit. Tale est signũ meũ. i. sigillũ meum. Horacius. Imprimit his signa tabellis. i. sigilla. ¶ Signũ est figuratio crucis. cuius virtute tentationes diaboli superamus. ¶ Constructio plana est.

strigilis **Purgat equum strigilis: ⁊ strigilis anxia cratis Strigilis ex ligno vel ferro scansile factum. Strigilis apta pedi res lignea religiosi.**

¶ Docet hic autor ꝙ strigilis hȝ plures significatiōes. Nā strigilis est instrumentũ quo caro mũdatr ⁊ sudor eraditr. ⁊ in hac significatione strigilis aliqñ apocopatr. ¶ Et strigilis lis. est ferrea crates vel cratis. i. patella ferrea (anglice a cresset) ¶ Strigilis est instrumentũ quo equi purgantr (anglice a horscombe) ¶ Strigilis est instrumentũ quo furantr pueri vuas vel ficus ⁊ poma vel cerasa. ¶ Construe. Strigilis purgat equũ. strigilis est anxia. i. nociua cratis. qr hȝ stimulos. Et strigilis est illud instrumentũ quo scandimus equũ. strigilis est scāsile. i. illud quo scādimus. factũ ex ligno vel ferro (anglice a styrop of tre or of yron) Et strigilis est res lignea apta. i. cōueniens pedi religiosi.

simplex **Simplex legittimus: simplex ideota vocatur. Est bona simplicitas: est mala simplicitas.**

¶ Autor docet hic ꝙ simplex aliqñ sumitr in bona significatione. ⁊ aliqñ in mala. Et similiter hoc nomē simplicitas qđ formatr ab eo. Quia aliquis dr simplex ꝗ est bonus. Et aliquis dr simplex ꝗ est ideota. i. stultus ⁊ nullus litterature. vel simplex est ꝗ nullis bonꝰ est. ⁊ in vtroqȝ sensu simplicitas inuenitr. ¶ Cōstrue. Simplex vocatur legittimꝰ. i. bonus ⁊ iustus. ⁊ simplex vocatr ideota. ⁊ aliqua simplicitas est bona. qñ dr de simplex qđ est bonus. et simplicitas est mala. qñ venit de simplex qđ est ideota.

sinus **Hic sinus est portus: curuatio: carbasus: arcus.**

¶ Docet hic autor ꝙ hic sinus sini hȝ quattuor significatiōes. Nā

sinus.i.portus (anglice a hauen) sez vbi naues cōueniūt. Itē sinus est idē qđ curuatio. vel sinatio qđ idē est. ¶ Itē sinus est carbasus veli.i.velū qū est extensum p ventū siue illa tuberositas veli.qū.s. velū est plenū ventis (anglice the sayle cloth of a shyp) vñ Luca nus. Totus qz rudētes laxauere sinis. ¶ Et sinus est arcus.i.qdā arcuatio pontis. ¶ Cōstrue. Hic sinus est portus rc̄.

Spinx auis z mōstrū: spinx est quoqz belua pōti spinx

¶ Dicit hic autor q hoc nomē spinx equiuocat ad tria. Nā spinx est quoddā monstrū sed fictū quale est chimera. vt ptz per versum Spinx volucris penna. pede serpens. fronte puella. ¶ Itē spinx est qdam belua ponthi.i.crudelis bestia ponthi. vel (vt quidā di cunt) spinx est quoddā genus symie pilose.

Stirps est pꝛogenies: stirps radix dicitur esse: stirps

Stirps meus est arboꝛ: stirps mea dicit homo.

¶ Autoꝛ dicit q hoc nomē stirps hz duas sigtōes. Nā stirps.i.p genies vel psapia. vt iste est de stirpe mea (anglice of my kynne) z tūc est fei gnis. vt hec stirps stirpis pi. ¶ Itē hic stirps.i.radix de arboꝛib⁹. vñ Virg. (Et stirps eruit rmos. z tūc est masculini ge neris. ¶ Cōstrue. Stirps est est pgenies. z stirps dr esse radix ar boris. Scđs versus non plus docet nisi q stirps p radice arboris est generis masculini. z p pgenies est feminini generis.

De foꝛma: de materia: de compositoqz. substātia

Dicitur equiuoce substantia: grecus ac ipse

Si mihi distinguit: substans sit ypostasis: ipm.

Vsio sis foꝛma: sed compositum sit vsia.

¶ Docet hic autoꝛ q hoc nomē substātia est equiuocū. Nā aliqñ ponit p forma abstracta. vt hac dictiōe albedo. q̄ sigt tm̄ formā si ne accidēs illud qđ est albū vel albedo. ¶ Itē substātia ponit tm̄ p materia informi q̄ nō recipit formā. ¶ Itē substātia ponitur als qū p vno cōposito de forma z materia. sicuti nos latini p istis tri bus. p quolibet istoꝝ nisi vnū nomē.s.substantia. Et greci hñt tria nōia. p qbus ipam materiā informē vocant.i.ypostasim. z dr ypo stasis ab ypo qđ est sub. z stasis qđ est stans. quasi substans.i.ma teriā. Formā añt sine materia vocāt vsiosim. z vsiā vocāt substātiā compactā ex materia z forma. ¶ Cōstrue. Substātia dr equiuoce i.equa voce. de forma z de materia. z de composito.s.de materia z forma. Ac p sed. sed ipe grecus distiguit.i.diuidit hec nōia sic. hoc nomē ypostasis sit ipz substās.i.materia sola. Et vsio sis.sit forma. sed vsia ipm compositū de forma z materia.

Supera veloꝛum: sed supera sunt mulierum. supera

¶ Dicit q supera hz duas significatōes. nā supera sunt plice veli quales naute ligāt ad velū vt liberius ventū recipiant. Lucanus.

Supa velox perituras colligit auras. & vocat (bonets of the sayl)
¶ Item supera dicuntur vestes mulierum. que alio noie dicuntur teristra. a teron
quod est estas. quia vestes estiuales sunt (anglice a rochet) Et dr hic su
perus ri. vel hec supera perox. i plurali numero hi superi. vel hec
supera perox. etherodyta genere. ¶ Construe. Supera sunt velox
scz plice. & supera sunt mulierum. i. quedam vestes.

summus Supremu notat extremu summu simul altum
¶ Hic autor dicit quod summus a. um. idem est quod supremus a. um. vt
ibi. A summo celo egressio eius. ¶ Summus. i. extremus. Ut in sum
mo die iudicij. i. in extremo die. ¶ Item summus. altus vel altitudo
vt ibi. Ad metis summa conscendit. i. ad altitudinem. ¶ Item summus
est suplatiuus gradus de supra. ¶ Construe. Summu notat supre
mu. & notat extremu. & notat simul altu. i. altitudinem.

suspensus Suspensum tacitum: dic pendentemque ligatum.
¶ Docet hic autor quod suspensus a. um. duo significat. Primo. i. ta
citus. vt Iste sedet suspensus. i. tacitus. ¶ Item suspensus est ille qui
pendet calofurcis: i. latro dignus cum fune perire. Et presbyter dr su
spensus qui non potest celebrare. ¶ Construe. Dic suspensum esse taci
tu. & dic aliquem latronem ligatu cum fune & pendentem esse suspensum.
& est suspensus participiu de suspendeor.

scandalizo Scandalizare dicas exemplificare.
Scandalizo tamen derideo dicitur esse.
¶ Docet autor quod scandalizo as. hz duas significationes. Nam scandalizare. i.
exemplificare. vel dare. vel ostendere malu exemplu. Unde & dr a scandalu
quod est malu exemplu. vt ibi. Ve homi illi per quem scandalu venit. i. malu
exemplu. ¶ Item scandalizare. i. deridere. vt ibi. Qui scandalizat vnu de
pusillis istis me scandalizat. i. deridet. & scandalu (a quo deriuatur) est
idem quod derisio. ¶ Construe. O lector dicas scandalizare esse exemplifi
care. & tamen scandalizare dr esse derideo es. derisi.

sapio pis Esca sapore sapit: vir quoque mente sapit.
¶ Autor docet hic quod hoc verbu sapio pis. duo significat. Primo
i. bonu saporem dare. vt ibi. Delicata sapiunt. i. bonu saporem habent vel
dant. ¶ Item sapere. i. sapiens esse. vt Iste homo bene sapit. i. sapiens
est. Et componitur desipio pis. i. male sapere. vel non sapere. & resipio
pis. i. iteru sapere. vnde resipisco resipiscis inchoatiuu. proprie enim ille
resipit vel resipiscit. qui penitens forisfacti redit ad satisfactionem.
¶ Construe. Esca sapit sapore. & vir sapit mente &c. Et coniugatur
sapio is. sapui vel sapiui. cre. sapitu tu. media producta. Facit enim
preteritu & supinu ad modu verbi quarte coniugationis. Unde versus.
Arcesso cupio sapio peto quero lacesso. Quarte preterita retinent
quarteque supina. ¶ Et ista sunt verba tertie coniugationis que habent
preterita & supina ad modu quarte coniugationis &c. Item sapio est
neutru cum omnibus suis compositis.

Stello simul mittit: abscondit: implet: et ornat. stello las

¶ Autor dicit quod hoc verbum stello as. stellaui. antiquum est. et habet quattuor significationes. Nam idem est quod mittere. vel mandare. vel destinare. Stellare. i. abscondere. et implere. et ornare. sed non est in vsu nostro. nec auctoritate (nisi hic) repertum.

Sternit equoce mare: lectus: equus: domus: hostis sterno is.

¶ Autor docet quod sterno nis. habet quinque significationes. Nam est sedare vel pacificare (anglice to seas) vt mare sternit. i. sedat vel pacificatur. siue tranquillum reddit a rabie tempestatum. ¶ Et sternere. i. ornare cum sella. vt equus sternit. i. ornat cum sella. ¶ Item sternere. i. ornare domum cum stramine vel cyrpis. vnde domus sternit. i. ornat cum stramine. ¶ Item sternere. i. deiicere. pessundare. sub pedibus terere. vnde hostis sternit. i. deiicit vel pessundat. sub pedibus terit cum superat (anglice ouerthrowen) et in illa significatione sterno nis. est actiuum Sterno nis. straui nere. stratum tu.

Soluo cum reddo: cum libero: soluo ligamen. soluo is.

¶ Soluo uis. habet tres significationes. Primo. i. reddere. vt solue debita. i. redde. ¶ Item soluere. i. liberare. vt solui detentum in carcere. i. liberaui. ¶ Item soluere in propria significatione est solutum facere. vt soluo ligamen. i. vinculum. vel illud quod ligat (anglice as a knotte.)

Spondeo promitto: plegius pro paupere spondet spondeo.

¶ Spondeo es. spopondi ere. sponsum su. verbum actiuum. habet duas significationes. Primo est promittere. vt quodcumque iubes honestum vel licitum spondeo perpetrare. i. promitto. ¶ Et spondere. i. fideiubere. vt spondeo pro eo. i. fideiubeo pro eo. vnde hic sponsor oris. in vtraque significatione. s. pro promissore et pro fideiussore. ¶ Construe. Ego spondeo. i. promitto. et plegius. i. fideiussor. spondet. i. fideiubet. pro paupere. i. homine qui forefecit.

Qui subigit superat: supponit: arat: fricat: effert subigo is

¶ Dicit quod subigo gis. subegi ere. quinque habet significationes. Primo. i. superare. vnde Theodolus. Quam natura dedit legem susanna subegit. i. superauit. ¶ Item subegere. i. supponere (anglice to vnderput) vt talis subegit mulierem. i. supposuit. vnde Clericus vxorem clamydis mercede subegit. Clericus subegit. i. supposuit. ¶ Item subigere. i. fricare. et acuere. ¶ Item subigere. i. arare. vt terra ista est subacta. i. arata. ¶ Subigere. i. cogere. impellere. subiugare. et componit de sub et ago agis. Et subigere. efferre. i. exaltare.

Suffio fumum facio: suffioque ministro. suffio fis.

¶ Autor hic docet quod suffio fis. suffiui suffire. habet duas significationes Nam suffire. i. suffumigare. et fumum facere. ¶ Et suffire. i. subministrare. et componit de sub et fio fis. et est actiuum. et producit hanc syllabam fi. sicut fio. ¶ Construe. Suffio. i. facio fumum. et suffio. i. ministro. hoc est exhibeo. vel ministro. i. subministro. i. substituo vel obseruio et secundum hoc suffio est neutrum.

sufficio. **Sufficit ista facit: substituit: satis est.**

¶ Autor hic ponit q sufficio cis. duo sign. Primo. i. substituere. vt ego sufficio te i loco meo. i. substituo. ꝛ tūc est actiuū. ¶ Sufficere i. satis est. ꝛ tūc est neutrū. Sufficio cis. feci. ere. fectū. tu. in supino ¶ Cōstruc. Hoc verbū sufficit facit. i. sigt. ista. sustinuit ꝛ satis est.

suggero **Suggerit ad bōa: suggerit ad mala ptinet apte.**

¶ Suggero ris. suggessi ere. suggestū tu. hȝ plures sigtōnes. Nā suggere ptinet ad bonū. vt ibi. Et suggeret vobis oīa quecūqȝ dixero vobis. i. docebit vos. ¶ Suggere. i. latēter aliqd alicui cōsulere ꝛ pprie causa nocendi. ¶ Suggere. i. submittere. subtrahere. vel subministrare. vel iudicare. vel dicere. vel suadere. Et cōponit de sub. ꝛ gero geris gessi gerere gestū gestu in supino.

supero **Qui superat superest: ascendit: vincit: abundat.**

¶ Supero as. aui. are. equocat ad quattuor. Nā supare. i. supesse i. viuere. Virg. Quid ascanius superat ne. i. viuit. ¶ Et supare. i. vincere. vñ Catho. Quē supare potes interdū cede sodali. ¶ Superare. i. abūdare. idē Catho. Cū tibi diuitie superant in fine senectus. i. abūdant. ¶ Cōstruc. Ille superat q superest ꝛc.

suspicio **Suspicio sursum specto: gero suspitionem.**

¶ Suspicio cis. suspexi ere. hȝ duas significatōes. Nā. i. sursū aspicio. ꝛ cōponit de sursū ꝛ specio. sicut in sfa dr. Et specio cis. qđ idez est qđ video. sed nō est in vsu. sed in cōpositis. vt aspicio. despicio. ¶ Suspicere. i. habere vel gerere suspitionē. vnde dr Iste est suspectus criminis (anglice suspecte.)

suppeto **Suppetit hoc signat: qđ sufficit ꝛ qđ abundat.**
Suppetit hic etiam qui mihi prestat opem.

¶ Suppeto tis. vt autor dicit cōponit de sub ꝛ peto tis. ꝛ hȝ tres significatōes. Suppetere. i. sufficere. vt hoc suppetit mihi. i. sufficit ¶ Itē suppetere. i. abundare. vt hoc suppetit. i. abundat. supfluit. Et fm istas significatōes suppeto est neutrū. Si tn̄ sapiat significationē sui simplicis. est actiuū. ¶ Suppetere. i. subuenire vel prestare opē. vel iuuare. Et fm qđ significat iuuare est actiuū. in aliis significatōibus est neutrū. ¶ Cōstruc. Hoc verbū suppetit significat qđ hoc verbū sufficit significat. ꝛ idē qđ abundat. Et etiā hic. i. ille suppetit mihi. q mihi prestat opem. Suppeto tis. suppetiui ere. suppetitū tu. penultima pducta.

Nota de cōiunctionibus. **Sic simulat: sic adiurat: sic certificatqȝ.**

¶ Hic autor docet q hec cōiunctio sic aliqñ tenet similatiue. Quidius. Sic sedit sic culta fuit sic stramina venit. ¶ Aliqñ adiuratiue. i. affirmatiue. vñ Virg. Sic tua grineas fugiāt examina taxos ¶ Aliqñ certificatiue. vt Fuit sic sicut dixi tibi.

Si dubitat: causamqȝ notat: confirmat ꝛ optat.

Abnegat et ꝙuis significare solet.

¶ Docet hic autor ꝙ hec cõiunctio si multis modis tenet. Naꝫ ali qñ tenet dubitatiue. vt hic. Nescio si moriar. vel sic. Si licet sabba to curare. si. i. an vel nũquid. ¶ Si notat causam. i. est coniunctio causalis. vt Si deus est animus. si. i. quia. ¶ Si confirmat. i. tenet cõfirmatiue vel approbatiue. vñ Uirgilius in eneidos. Dij si qua est celo pietas que talia curat. si. i. vtinã. ¶ Si ponit optatiue. vt in. vi. eneydos Uirgilij. Si nũc se nobis ille aureus arbore ramus ostendat. si. i. vtinã. ¶ Si ponit negatiue. ꝓ nõ. vnde in libro dicit psalmoꝝ. Quibus iuraui in ira mea si introibunt in requiẽ meã. i. nõ introibunt in requiẽ meã. ¶ Si ponit aliqñ ꝓ ꝙuis. vt Si ꝑcu tias me hoc patiar. si. i. ꝙuis. ¶ Si ponit aduersatiue. vt hic. Si vitas hoim inspicias si deniqꝫ mores. ¶ Ponitur conditionaliter. vt hic. Si feceris hoc habebis mercedẽ tuã. vel sic. Si bene fece ris premiaberis ad congruũ. ¶ Et si ponitur ꝓ cũ. vt Si exaltat⁹ fuero oĩa traham ad meipm.

Sinautem sed si: sinautem dicito sinon. — sinautem

¶ Sinautẽ dicit autor aliqñ ponitur ꝓ sed si. vt ibi. Sinautẽ cura tibi hec est. sinautẽ ibi. i. sed si. ¶ Et sinautẽ. i. sinõ. vt ibi in cathone Commoda multa feres sinautẽ spreueris illud. sinautẽ ibi ꝓ sinõ. Hec coniunctio sinautẽ est compositũ a sin et autem. Sin vero ꝑ se et inter causales numeratur. et componitur ſm Remigiũ a sin et ne ꝑ apocopen. Autem ꝑ se simplex est. et componit sinautẽ. vñ Ca tho. Sinautẽ cura tibi hec est. Et potest ibi sinautẽ esse vnica di ctio. ꝓ sed si non vel due ⁊c. Tunc sic construe. Autem ꝓ sed. sin ꝓ si non. sed hec cura non est tibi.

Talus id est decius: pars est pedis vltia tal⁹ — Talus

¶ Finito caplõ de S. icipit caplm̃ de T. Dicit ergo ꝙ ta lus li. hꝫ duas significatões. Nam talus. i. decius (a dye) vt ibi. Ludere cũ talis nõ est res spiritualis. ¶ Itẽ talus est vlti ma pars pedis versus dorsum (anglice the hele)

talus / decius / vlta } a dye

Taxillus talus paruus et est decius. — taxillus

¶ Autor hic docet ꝙ taxillus li. hꝫ duas significatões sicut talus. Nam taxillus est paruus talus. ꝓut sumit in parte pedis. Et est paruus talus ꝓut sumit ꝓ decio. vñ dicit. Nec ad talos debetis lu dere: nec ad taxillos. i. paruos decios.

Hec arbor taxus: hunc taxum dico melotam. — taxus
Hoc taxum truncus: dumtaxat dicitur inde.
Uendere vult hic res quas alter traxit ab illo:

¶ Autor docet equiuocatõem in ista dictõe taxus. et ponit differẽ ciã inter hec taxus et hoc taxũ. et expositõem istius dictõis dũtaxat ¶ Taxus est ꝗdã arbor apibus inimica. q: eas intoxicat et occidit.

(anglice a We)ꝛ tūc est fe̅ ge̅ris. vt in hoc exe̅plo Virgilii. Sic tua grineas ꝛc̄. superius in sic vide. ¶ Itē taxus est quoddā aial (anglice a brocke or a grey) ꝛ tūc ē masculini ge̅ris. ¶ Taxū xi. est truncus illi⁹ arboris, vel ex quo arcus fit. ¶ Inde dūtaxat. i. tātūmodo. ꝛ est aduerbiū mercatoꝝ. ꝛ dr̄ de dū ꝛ taxus. i. ꝑ arbore. vt cū dr̄ Dūtaxat habebis hoc ꝑ tāto precio. ac si diceret. si mētiar moriar sicut apis gustās de succo taxi. Taxo as. are. est preciū rei iponere. ¶ Cōstrue. Hec taxus est arbor. ꝛ dico hūc taxū. i. q̄n taxus est masculini ge̅ris. melotā. i. tale aial vt est melota. Hoc taxū est truncus. i. lignū taxi. ꝛ inde dr̄ hoc aduerbiū dūtaxat. i. s. ille vel aliq̄s vult vendere illas res quas alter taxat ab illo.

brocke or grey

dundaxat

melota

tessera

Tessera mensura: tuba tessera: tessera signum
Obtinet ꝛ ludum tessera missa suum.

¶ Autor docet quot sig̅tōes hꝫ hec tessera re. Nā est mēsura que ꝯtinet quattuor mēsuras minores. dicta a tesseron grece qđ est q̄ttuor latine. Tessera. i. tuba qua bellātes acrius aiantur ad pugnā. ¶ Tessera. i. signū qđ vexillū dr̄. ¶ Itē tessera ē quidā ludus. vn̄ Ouidius. Obtinet ꝛ vices tessera missa suas.

tessero

testudo

Est testudo lyra: testudoq̄ꝫ volta cauata
Est limax repens: piscis in amne latans.

¶ Hec testudo inis. hꝫ quattuor sig̅tōes. Nā. i. lyra instrumētū musicū. Ouidi⁹. Solaq̄ꝫ sedens egrū testudine amorē. ¶ Testudo. i. volta. i. secreta pars dom⁹. vt ibi. Ebore ꝛ testudine comptos tres habuit thalamos. sꝫ aliq̄s (a vice) ¶ Et testudo. i. limax (a snayle) vn̄ Auian⁹. Pēnatis auibus quondā testudo locuta est. ¶ Itē testudo est quidā piscis. i. cōchile (anglice a Welke.) ¶ Cōstrue. Testudo est lyra. ꝛ testudo est volta cauata (anglice an arche) ꝛ testudo est limax repens. ꝛ est piscis natans in amne. i. mari.

thetis.

Cum mare sit thetis: thetis est mater achillis.
Mater habet thetidis: mare thetios in genitiuo

¶ Docet hic autor drām inter hec thetis thetios in gtō (pria ꝓducta) est mare vel mater oceani. ꝛ thetis thetidis (prior correpta) est vel fuit mater achillis. Constructio ptꝫ.

textus

A tego vult dici textus pro tegmine libri.
Pro libri serie texo sibi vult caput esse.

¶ Textus hꝫ duas sig̅tōes. nā ē tegmē. i. cooptoriū libri vel hmōi ꝛ tūc dr̄ de tego gis. texi gere. ¶ Itē textus est illud qđ scribit in libro. ꝛ tūc deriuat a texo is. ¶ Construe. Textus ꝑ tegmine vult dici a tego. ꝛ texo vult esse caput. i. origo sibi ꝑ serie libri.

tribulus.

Hoc nomen tribulus est carduus atq̄ꝫ flagellum

¶ Dicit ꝙ hic tribulus li. est quoddā gen⁹ spinaꝝ (a brere) vn̄ tri-

bulo as.i.tribulatoem inferre vel pati.⁊ tribulor aris.depones in eodē sēsu. ¶ Tribulus.i.flagellū.i.instrumētū quo fruges terunt sed ꝫ Hug(.dr hoc tribulū li.vel hec tribula le.(a flayle) ¶ Cōst. Hoc nomē tribulus est carduus.i.spina.⁊ tribulus est flagellum.

Fraudem:radicem:crinis:nexum:meretricem trica trice
Insuper ⁊ dicam gressus remoꝝ anima tricam.

¶ Hec trica ce.hꝫ duas sigtōes. Primo.i.fraus vel deceptio. Trica.i.radix. Trica.i.nexio capillorū(a herclace) Trica.i.meretrix. Trica.i.ipedimētū vel mora. ¶ Cōstrue. Ego dicā tricā esse fraudē.⁊ radicē.⁊ nexū crinis.meretricē.⁊ insup dicā tricā esse remora mina.i.impedimētū gressus.i.transitus.

Impedit:intricat:necnon inuoluere signat tricare
Extricat atqꝫ sapit:expedit ac aperit.

¶ Autor docet differentiā inter intricare ⁊ extricare.q̄ componitur de in ⁊ trico as.⁊ de ex ⁊ trico as. Et trico dr de hec trica ce. Sꝫ qr tractauit de equiuocatiōe simplicis ⁊ primitiui.tractat de equiuocatōe ⁊ sigtione cōpositoꝝ ⁊ deriuatoꝝ. Dicit ergo ꝙ intrico as. hꝫ duas sigtōes.s.impedire ⁊ inuoluere. Et similiter extricare duo significat.scꝫ expedire ⁊ aperire. ¶ Cōstrue. Hoc verbū intricat signat.ipedit.i.ipedire.necnō ꝓ ⁊.inuoluere.qꝫ ꝓ ⁊.⁊ extricat.sapit i.signat expedit.⁊ aperit.i.expedire ⁊ aperire.

Est fluuius tygris:fera tygris:quod genitiuus tygris
Discernit duplex:tygridis atqꝫ tygris.

¶ Tygris hꝫ duas sigtōes. Primo.i.fluuius mesopotamie de paradyso exoriēs.⁊ pgēs cōtra assyrios.⁊ post multus circuitꝰ in mare mortuū. Vocatus aūt hoc noīe ꝑpter velocitatē adinstar bestie mira pnicitate currētis(vt dicit Isidorus) ⁊ tūc est ge.mas.⁊ facit tygris in gtō. Hec tygris tygridis.est aīal ⁊ fera bestia.vñ. India tygris agit rapida cū tygride pacē. Isidorus dicit ꝙ tygris vocatur ꝑpter volucrē fugā. Tygrim vocāt persi ⁊ medi.sagittā. est enim bestia distincta variis maculis.⁊ virtute ⁊ velocitate mirabilis.ex cuius noīe fluuiꝰ tygris appellat.⁊ rapidissimꝰ est oīꝫ fluuioꝝ. vñ in laborinto Ebrardi. Tygride tygridior femina qn̄ seuit. ¶ Construe. Tygris est fluuius.⁊ tygris est fera bestia.qd.i.quā equiuocationē gtūs duplex.i.tygridis atqꝫ tygris discernit.

Est typus herba tumēs gelidis q̄ crescit in ortis. typus
Febris ad hac tenet:atqꝫ superbia nomen
Est ⁊ forma typus:ab hac quoqꝫ noia fumunt
Febre ab excessu cuius pariterqꝫ recessu.
Cogitur alternos eger imitari colores.

Dicetisq̃ typum: quod dicimus esse figuram

¶ Autor dicit q̃ typus equiuocat ad quattuor. Nã est q̃dam herba q̃ in aqua nascit̃ ⁊ ab aqua [illegible]. vñ ⁊ ambicioꝝ hoim ⁊ sibi placentiũ tumor ⁊ supbia dr̃ typus. ⁊ ab illa etiã herba frigide febres dñr typi. ¶ Itẽ typus est figura vel forma vel status. Uñ typicus a. um. i. figuratiuus a. um. ⁊ etiã typica febris (quã predicã dicũt) ¶ Cõstrue. Typus est herba tumẽs que crescit in gelidis ortis. i. iuxta aquas. que naturaliter sunt gelide. i. frigide. Febris. i. illa febris (q̃ typus dr̃) tenet nomen suũ ab hac. s. herba q̃ dr̃ typus (anglice an humlok) Et typus est idẽ q̃d forma. ⁊ typus qñ est idẽ q̃d febris. sumit. i. põt sumere. noĩa. i. nomen suũ. ab hac forma q̃ est typus ab excessu. q̃ p̃ ⁊. ⁊ recessu. cuius febris que est typus. eger. i. infirmus patiens tales febres. cogitur. i. cõpellit. mutare alternos colores. i. varios ⁊ diuersos colores. q̃ p̃ ⁊ vos dicetis typum esse illud q̃d nos dicimus esse figuram.

x a humlocke

tripos

Mensa tripos laurusq̃ tripos mensesq̃ supellex.

¶ Autor ponit hic q̃ tripos equiuocat ad tria. Nã tripos est mẽsa vel arca consecrata appolini. in qua dabant responsa ab appoline. In poetria nouella. Tripodes phebi foliumq̃ sibille. ¶ Tripos. i. laurus q̃dam herba (vt quidã dicunt) si supponatur capiti dormientis: nisi q̃ vera fuerint somniabit. ¶ Itẽ tripos est illud instrumentũ sup q̃d ponitur mensa sup qua comedimus (anglice a trestyl) ¶ Construe. Tripos est mensa. s. phebi vel appolinis. i. solis. ⁊ tripos laurus. ⁊ tripos est supellex. a suppleo es. q̃ supellex est oẽ illud q̃d supplet defectũ domus. q̃ pro ⁊. tripos est supellex mense. i. illud sup q̃d ponit mensa.

a trestelle

titulus

Hec tria fert titulus: descriptio: laus: epigrãma.

¶ Autor hic docet q̃ hoc nomẽ titulus hʒ tres sigñtiões. Nã titulus. i. descriptio libri. vñ dr̃. Titulus istius libri talis est. ¶ Itẽ titulus. i. laus. vt Malefaciẽtis fame multotiẽs titulus obfuscat. vñ Esopus in fabulis. Ornet se titulus turpiter ipse suis. titulꝰ. i. laus ¶ Itẽ titulus. i. epigrãma. ⁊ est epigrãma titulus quẽ scribimus sup capita alicuius littere. ⁊ aliquaꝝ litteraꝝ. ꝓpter breuiationem syllabe vel dictionis. Et dr̃ titulus a tytan tytanis. q̃d est sol. sed forte tunc debet scribi p̃ y grecum.

thorus

Dicas esse thoros pallara: brachia: lectus.
Esse thoras dicas etiam mensas aliquando.

¶ Hic thorus ri. hʒ quattuor sigñtões. Primo. i. pallare. q̃d est illa replicatio corei que est circa collũ bouis. ¶ Itẽ thorus. i. brachiũ. vñ Maximianus. Implicui validis lubrica membra thoris. ¶ Et thorus lectus. Ouidius. Procq̃ thoro terre nõ sẽp grameñ habẽti. Incubat infelix scilicet filia ycari. ¶ Thorus. i. mensa. in qua solebãt antiqui discumbere. ¶ Cõstrue. Dicas thorus esse paliaris. et

brachia & lectos. Etiam dicas thoros esse mensas aliquas.

Est torax pectus: torax lorica liquorque.

¶ Dicit quod hec torax acis. habet tres significationes. Nam torax est pectus vel illa pars corporis que est a collo usque ad stomachum (anglice the brest bone) quam archam dicimus. quia ibi sit archanum. & eminentes pulpe mamille. inter quas pars illa osseo dicitur pectus. ¶ Et torax dicitur lorica illa que tantum extendit quod toracem defendat (anglice a brestplate) ¶ Et torax est quidam liquor. & dicitur de torus ri.

Torax — a brest bone

Inflatus tumidus: fertur tumidusque superbus.

¶ Autor dicit quod tumidus a. um. habet duas significationes. Primo. i. inflatus. scilicet ille qui inflat & ingrossat intus in corpore potest dici inflatus. ¶ Et inflatus. i. superbus. quia inflatur in mente sicut alius in corpore. ¶ Construe. Hoc nomen tumidus fertur inflatus in corpore. & tumidus fertur. i. dicitur superbus.

tumidus

Impetus est venti turbo: si turbinis addas.
Turbo turbonis proprium: turbus ioca signat.

¶ Hic ponitur equiuocatio in hoc nomine turbo. Et differunt turbo faciens turbonis. & turbo turbinis. & turbus turbi. in genitivo. Nam hic turbo turbinis penultima correpta est impetus venti (anglice dicitur a Whirle wynde) unde Isidorus. Turbo est volubilitas ventorum ductus a terra quotiens ventus consurgit & terram in circuitum mittit. ¶ Sed hic turbo turbonis penultima producta in genitivo. est proprium nomen cuiusdam viri. ¶ Sed hic turbus turbi in genitivo est quidam ludus qui alio nomine dicitur trocus (anglice a toppe.)

Turbo — a whirle wynd — a toppe

Turtur aquas pinnis: turtur secat aera pennis.
Est hec turtur auis: hic turtur sit tibi piscis.

¶ In istis duobus versibus docetur equiuocatio istius nominis turtur turturis. penultima correpta. quod habet duas significationes. Nam est quidam piscis (anglice a turbot) unde Iuuenalis. Cariturus turture magno. i. pisce. & tunc est generis masculini. ¶ Sed hec turtur ris. est quedam auis. unde Isidorus. Turtur vocatur pudica auis. & semper in montibus magnis. & desertis solitudinibus commorans societatem hominum fugiens. & quasi commoratur in syluis. que etiam hyeme deplumata in truncis arborum concauis dicitur habitare. ¶ Construe. Turtur secat. i. diuidit aquas pinnis. & turtur secat aera. i. aerem pennis. Et nota penna ne. est qua volucris volat (a fether) pinna ne. est qua piscis natat (a fynne) unde. Fert piscem pinna. volucrem portat nisi penna. ¶ Constructio plana est.

Turtur — a turbut — a fynne — pinna / penna

Trado te: de te facio cum traditionem.
Cum tibi committo rem seruandam tibi trado.

¶ Autor docet quod hoc verbum trado dis. tradidi tradere. habet duas significationes. Nam tradere. i. prodere. vel seducere. vel decipere. unde

Tradere

hic traditor oris.(anglice a traytour) ¶ Et tradere.i.commēdare vel aliqd in custodiā alteri dare.vñ Ouidi⁹. Seruādā tradidit argo vaccā.i.cōmendauit argo vaccā in custodiā ⁊ tutelā.⁊ est verbū actiuū. ¶ Cōstrue. Ego trado te.cū facio traditionē.i.sēditōem de te.⁊ trado tibi.cū cōmitto tibi rem seruandam.

tollo lis.

Tollit emit: nutrit: perimit: leuat: erigit: aufert.

¶ Hic docet autor q hoc verbū tollo hʒ plures significatōes. Nā tollere.i.emere.vñ Juuenalis. Grādia tollunt crystallina. ¶ Item tollere.i.nutrire.idē Juuenalis. Tollere dulcem cogitat heredem ¶ Itē tollere.i.leuare. ¶ Tollere.i.perimere. ¶ Et tollere.i.erigere.vñ Claudianus in de rufino.in primo folio libri. Tolluntur ī altū vt lapsu grauiore ruant. ¶ Itē tollere.i.auferre.vt ibi. Magnaqꝫ tollit iners commoda segnicies. ¶ Nota hic differentiā inter tollere.auferre ⁊ eripere. Nam tollimus a voluntate. eripim⁹ vi.auferimus qđ dedimus. ¶ Tollo lis.caret preterito ⁊ supinis. sed accipit mutuo tuli.vel sustuli.⁊ facit supina latū tu.vel sublatū tu.⁊ est tollo verbū actiuum.

torreo

Torreo signat idem quod defleo: voluo: vel vro.

¶ Docet hic autor q torreo es.torrui ere.tostū vel torritū tu..verbū actiuū hʒ tres significatiōes. Nā torrere.i.defluere.vñ hic torrens tis.i.fluuius vel aqua defluēs cū impetu.ex nubibus imbriū repētina.magnū habēs incremētum. Sed adueniēte estate calore torrescit.cui greci ab hyeme nomē dederūt.nos aūt ab estate. Illi sūt a tpe quo crescit.nos aūt a tpe quo siccat. ¶ Itē torrere.i.voluere. ¶ Et torrere.i.vrere.vñ Theodolus. Ethiopū terras iā feruida torruit estas.torruit ibi.i.vssit.

torqueo

Torqueo furem: torqueo funem: torqueo telum.

¶ Autor docet q torqueo es.hʒ tres significatiōes. Nā torquere.i.cruciare.vt torqueo furē.i.crucio furē. Vñ hic tortor oris.i.cruciator vel tormētator.vnde. Sūt ibi tortores serpētibus horridiores. ¶ Itē torquere.i.flectere vel voluere.vt torqueo funē.i.voluo aut flecto funē (anglice to Wrythe or to Wynde a corde or a Wythe) Et torquere.i.mittere aut pҫicere iaculū aut telū.vt torqueo telū. mitto vel pҫicio telū (āglice to cast a darte) Et cōiugat. Torqueo es.si.ere.sum.su.vel tum.tu.in supinis.verbū actiuū. ¶ Inde hic torques torquis equiuocatur ad duo.

Tueor et tuor ris.

Pro speculo dicis: ⁊ pro defendo tueri.
Sed tuitus primo: tribues tutusqꝫ secundo.
Sepe tamen tuor hoc verbum reperitur in vsu.
A quo composita sunt contuor intuor ista.

¶ Hic ponit equocatio in isto infinitiuo modo tueri. Nā tueri. idē est qđ videre.⁊ tūc descēdit ab hoc ꝟbo tuor tueris tuitusū tueri.

qd verbum dz facere tui in infinitiuo modo, sed causa differentie tui ꝓnois deficit ꝛ accipit mutuo a tueor. Sed cōposita a tuor faciūt tui in infinitiuo mō. vt cōtuor eris. cōtuitus sum cōtui. Obtuor obtueris obtuitus sū obtui. ¶ Itē tueri. i. defēdere. ꝛ tūc descēdit de tueor eris. tutus sū tueri. ¶ Et nota ꝙ tuor ꝛ ei⁹ cōposita. vt tueor ꝛ eius cōposita sūt deponētia. sed cōposita a tuor ꝛ etiā simplex faciūt ꝓterita tuitus. ꝛ supina tuitū tu. ꝛ tueor ꝛ eius cōposita faciūt preterita tutus. ꝛ supina tutū tu. ¶ Et nota ꝙ tuor ꝛ eius cōposita sunt tertie ꝯiugatōis. ꝛ cōiugaꝛ tuor eris. media correpta. qꝛ nihil hz tuor de tueor nisi infinitiuū modū. s. tueri. ¶ Cōstrue. Tu dicis hoc verbū tueri ꝓ speculor. i. video ꝛ ꝓ defendo. i. ꝓtego. sꝫ tribues. i. dabis primo. i. tueri ꝓ videre hoc ꝓteritū tuitus sū. qꝫ ꝓ ꝛ. ꝛ tribues scdo hoc ꝓteritū siue circūlocutionē ꝓteriti tuitus sum. ꝛ similiter faciūt cōposita ab eis. Tn̄ hoc verbū tuor reperiꝛ sepe in vsu nr̄o a quo ista duo intuor ꝛ cōtuor sunt cōposita ꝛc̄.

Uarus id est curuus: varus nomenqꝫ poete — Uarus

¶ Docet hic autor ꝙ varus hz duas sigtiōes. Pmo. i. curuus (āglice croked) Un̄ ꝛ auarus q̄si habēs varas man⁹. i. curuas manus. Persius. Fallit pede regula varo. i. curuo. ¶ Itē var⁹ est nomē cuiusdā poete. q̄ post mortē Uirgilij correxit eneida.

Hic vas est spōsor: quod habet vadis in genitiuo
Hoc vas est labrum: vasisqꝫ facit genitiuo. — Uas

¶ Dicit ꝙ vas hz duas significatiōes. Nā hic vas vadis. i. spōsor vel fideiussor (anglice a boroW) vt ibi. Primo trade vades ꝛ liber postea vades. Et tūc vas hui⁹ vadis hz primā correptā. Sꝫ vadis scda ꝑsona de vado vadis ꝓducit primā. vt pꝫ supra. ¶ Uas est labrū in quo pedes lauanꝛ (āglice a vessel) ꝛ tūc dꝛ a lauādo. ꝛ tūc dꝛ hoc vas vasis in gtō. ¶ Labrū etiam dꝛ labiū bij. a lambo bis. ¶ Cōstrue. Hic vas est spōsor. qd scꝫ nomen vas hz vadis in gtō. hoc vas est labrū. i. vasculū. qꝫ ꝓ ꝛ. facit vasis in gtō.

Uates sortilegus: ve propheta: poeta: sacerdos. — Uates

¶ Hic docet ꝙ vates hz quattuor significatiōes. Nā. i. sortilegus. vt dicit Juuenalis. ¶ Itē vates. i. ꝓpheta. vn̄ Theodolus. Flammea q̄ venit vatē quadriga leuauit. Similiter ibi. Si nō suis vatibus credat vel gētilibus ꝛc̄. ¶ Itē vates dꝛ poeta. prout Uirgili⁹ Terētius. Ouidius. ¶ Itē vates. i. sacerdos Jouis. q̄ vaticinabaꝛ futura. ¶ Cōstrue. Uates est sortilegus. ve ꝓvel. vates. i. ꝓpheta vel poeta. vel sacerdos. Hic ꝛ hec vates.

Spiritus inde malus vehemens est: ve qꝛ menti
Ingerit: ac bonus hinc quoniā sic sustrahit illi. — vehemēs

¶ Autor hic ponit ꝙ hoc nomen vehemens sumiꝛ duobus modis scilicet in bona significatōe ꝛ in mala. Et sic spiritus malus dicitur esse vehemens. qꝛ ingerit. i. inijcit menti. ve. i. dolorem vel furorem

¶ Et spiritus bonus dr esse vehemens. tūc qr sustrahit ve. i. dolo re a mente. vñ scribit. Factus est sonus vehemētis spūs. ¶ Vehe mēs fm Hug. i. furiosus. quasi habēs ve in mēte. et tūc cōponit a ve et habeo es. et mēs tis. vel a ve qd est sine. et mēs quasi sine mē te. Vel cōponit a veho is. et mens. quasi q vehit a mēte. ¶ Itē ve hemēs aliqn dr fortis. vt Iste hz vehementē causam. i. fortē. Et for te in illa significatōe sumit ibi. Spiritus vehemētis. i. fortis. et de clinatur. hic et hec et hoc vehemens tis. etc.

velū velī. **Nauis habet velum: monialis: sic quoqz templū**

¶ Autor docet hic qp velū li. hz tres significatōes. Mā velū ptinet ad nauē. scz illud lintheamē quo nauis vehit in pulsum vēti (angli ce a sayle) ¶ Itē velū ptinet ad monialē. vñ dr. Ista mulier acce pit velū. i. illud nigrū peplum quo operiuntur in capite moniales. ¶ Et velū ptinet ad templū. vt scribit. Et velū templi scissum est. Et dr velū de velo as. i. tegere. ¶ Cōstrue. Nauis hz velum. et mo nialis hz velum. et templum hz velum. Et velum est illud linthea qd pendet in choro ecclesie tpe quadragesimali. et quid significat docetur in libro mysterioꝝ Johannis.

venenū **Potata venena nocent: fuscatur lana veneno Et turpis virgo: sua perlinit ora veneno.**

¶ Docet hic autor qp hoc nomen venenū est illud quo hausto vel comesto morit homo. vñ Theodolus. Cōiuge viperiū donec sua dē te venenū. Hausit ea cūctis miscēdo pocula mortis. ¶ Et venenū dr tinctura. qr sicut venenū inficit totū corpus. sic tinctura pannū. ¶ Et venenū est vnguentū quo mulieres meretrices inungūt fa cies suas. vt lenonibus suis appareāt pulchriores. Hug. dicit qp venenū dr de hec vena ne. qr p venas eat. aliter nisi tangeret san guinē nō noceret. ¶ Cōstrue. Venena potata nocent. et lana fusca tur. i. tingit veneno. i. tinctura. vñ Boetius de ɔso. libro. ii. Nec lucida vellera serū tyrio miscere veneno. i. tinctura. Et turpis virgo. i. meretrix. plinit. i. pungit. ora sua. i. faciē suā. veneno. i. tinctura. vi delicet albo vnguēto seu fuco. vt appareat pulchra.

verbum. **Est verbum xps: verbum deceptio: verbum Vox hominis: verbum sic pars octaua vocatur.**

¶ Autor dicit qp hoc nomē verbū bi. hz quattuor sigtiōes. Mā ver bū. i. filius dei. vt ibi. In principio erat verbū. et ibi. Verbū caro fa ctū est. ¶ Et verbū. i. deceptio. Ouidius. Verba dat ois amans. i. deceptōes. ¶ Et verbum. i. sermo. vt ibi. Quid faciunt enses: si te

In trim dob ... leuis aura fatigat. Verba quidem non sunt verbera. verba times et ibi. Demophon vētis et verba et vela dedisti. Vela queror ventis verba carere fide. verba. i. sermones. et sunt vba Ouidii i libro He roidum siue epistolaꝝ. in epistola quā misit Phillis demophonti. ¶ Verbū est pars oronis. vt ptz in Donato. et Prisc. ¶ Cōstrue

Christus.i.filius dei.est.verbū.ꝛ vox hoīs est verbū.ꝛ deceptio est verbū.ꝛ octaua pars.i.vna de octo partibus orōnis. vocat verbū

Est tria vindicta: libertas: vltio: virga. vindicta.

¶ Docet hic autor ꝙ hoc nomē vindicta te.hꝫ tres sigtiōes. Nam vindicta.i.libertas.vt Iste cōsecutꝰ est plenā vindictā.i.libertatē. ¶ Vindicta.i.vltio.Galterus in Alexādreidos.i. Trāsfer vindictā donec gerāseat ira.vindictā.i.vltionē. ¶ Vindicta dr̄ virga pastoris.cū qua facit liberos.q̄ fuerūt serui.alio noīe rudis dr̄.

Eua virago: minerua virago: virique magistra. virago.

¶ Hoc nomē virago tribus modis dr̄. Nā eua prima parēs dicebat virago.q2 de viri costa acta ꝛ facta fuit. ¶ Virago.i. minerua dea sapiētie siue sciētie dr̄ esse.q2 de cerebro viri.s.Iouis fingit fuisse genita. ¶ Virago dr̄ quelibet vxor q̄ dn̄ator viro suo.ꝛ dr̄ virago quasi vir agens.i.ducens quo vult. ¶ Cōstructio patet.

Est vola pars palme: pars ale: pars pedis yma. vola vole

¶ Autor hic docet ꝙ hec vola le.equiuocat ad tria. Nā est pars manus.iuxta illud. In modio rendi nō est vola plena sciēdi. ¶ Vola est pars ale ꝑ quā volucris volat. ¶ Vola.i.plāta.ꝛ sic yma ꝑs pedis.i.latior ꝛ amplior (anglice the sole of the fote.)

Vir notat etatem: sexum: sponsum: probitatem. vir viri

¶ Docet hic autor ꝙ hoc nomē vir quattuor significat. Primo etatē sicut ille q̄ ꝑuenit ad etatē virilē.vn̄ Paulus. Cum erā paruulus sapiebā vt paruulus.cū aūt factus sum vir euacuabā ea que erāt paruuli. ¶ Vir eni discernit sexū.vt cū dubiū sit.an ille sit vir vel femina. ¶ Vir ponit ꝑ marito.sed cū adiectō.vt illius vel istiꝰ vel meus aut tuus ꝛc̄. ¶ Itē vir significat.virtuosum aut ꝓbum. vn̄ dr̄ Viriliter agite.i.virtuose.ꝛ similiter apud Pamphilū. Si locus affuerit te precor esse virū.i.probū. ¶ Cōstrue. Vir notat etatē ꝛ sexum.ꝛ sponsum.ꝛ probitatem.

Mammam: fertile: fertilitatem denotat vber. vber eris

¶ Docet hic autor ꝙ hoc nomē vber hꝫ tres significatiōes. Nam vber.i.māma.ꝛ dn̄r vbera quasi vuera.q2 humida sunt ꝛ humore lactis.in modū vuarꝫ plena. Et declinatur hoc vber vberis.ꝛ inde hic ꝛ hec ꝛ hoc vber ris.i.fertilis. ¶ Itē vber.i.ipsa fertilitas. vn̄ vberosus a.um.abūdans.ꝛ hec vbertas tatis.i.abūdantia vel copia. ¶ Cōstrue. Vber denotat mammā.vber denotat fertile.ꝛ fertilitatē.ꝛ cōparat vber vberior vberrimus.

Occulit os vuam: sic vinea fertilis vuam. vua vue.

¶ Vua equiuocat ad duo. Nā vua est pellicula pēdens in gutture hoīs (anglice a flappe) ¶ Vua est ex q̄ vinū extrahit (a grape) ¶ Construe. Os occulit.i.tegit vuā.i.illā pelliculā carnis.ꝛ fertilis vinea occulit.i.tegit vuam.i.vuas. ¶ Item vinea est locus vel hortus in quo crescunt vites.

vsus sus **Utilitas exercituum mos dicitur vsus.**

¶ Docet hic autor q hoc nomē vsus hz tres significatōnes. Primo.i.vtilitas.sic. Usui meo nō cōuenit ociari.i.vtilitati mee. Usus.i.exercitiū. Usus promptus reddit artificem. Pamphilus. vsus z ars docuit qd sapit oīs homo.i.exercitiū. ¶ Item vsus.i.mos vel consuetudo. vt Iste hz bonū vsum regendi se.i.bonū morē. vel sic. Bonus vsus est apud eos.i.bonus mos. ¶ Cōstrue. Usus dr vtilitas. z exercitiū. z mos.i.consuetudo.

vacat. **Fert vacat indulget caret z placet z superundat.**
Et vacat est vacuum pro cessat sepe repertum.

¶ Docet hic autor q vacat hz plures significatōes. Uacare.i.indulgere. vt Iste vacat lectōi suc.i.indulget. ¶ Itē vacare.i.carere z tūc ɔstruit cū abltō casu. vt vaco nūmis.i.denariis. ¶ Item vacat.i.placet. vt vacat mihi scribere.i.placet. z tūc est verbū impsonale. ¶ Itē vacare.i.supundare.sic. Unda vacat pelagi.ibi vacat.i.supundat. ¶ Itē vacare.i.esse vel fieri vacuū. hec est eius ppria significatio. z oēs alie significatōnes redolēt illā. Cū eni dico. vaco lectioni.i.ac si dicerem. vacuus sū ab aliis rebus z insisto lectioni. ¶ Itē vacare.i.cessare. vt iste vacat a studio.i.cessat. ¶ Construe Hoc verbū vacat fert.i.significat ista.s.indulget. caret. placet zc. z vacat est idem qd vacuū. z tūc est impsonale. vacat est reptū.i.inuentū p hoc verbo cessat. z est neutrum.

valere **Qui valet ille potest: z qui valet hic validus fit.**

¶ Valeo es. hz duas significatōes. Primo valere posse. vt iste valet facere.i.pōt facere. ¶ Itē valere.i.validū esse vel fieri. z cū dr Iste est valens homo.i.validus homo. ¶ Cōstrue. Ille valet qui potest. z ille valet qui fit validus. Et hoc verbū salue cōprehēdit vale z aue. Et valeo es. aliqn est bene valere. z aliqn perire. sicut ptz inferius. dicit Aue veniens de iure valeqz recedens. Hoc verbum salue comprehendit aueqz valeqz.

vale lete. **Ut discedenti sic dico vale morienti.**

¶ Dicit q hoc verbū vale duobus modis accipit. Aliqn vale dr amico recedēti a nobis vel absenti. vt qn aliqs recedit a nobis: dicimus sibi. vale vel valete. Et etiā qn scribimus alicui absenti. dicimus in fine epistole vel littere. vale vel valete. ¶ Itē vale dr alicui moriēti q nūqz reuersurus est. ¶ Construe. Ut.s.sicut ego dico discedēti.s.amico vale. sic dico morienti vale.

valeat **Accipitur valeat pro queat z pereat.**

¶ Hic autor dicit q hoc verbū valeat pōt sumi in bona sigtione z in mala sigtōe. In bona qn accipit tūc idē est qd queat.i.potēs sit vel bene sit. vt valeat amicus meus sine fine.i.potēs sit z bene sit sine fine. ¶ Itē valeat.i.pereat vel moriat. vt valeāt inimici regis.i.pereāt z moriant. in qua significatōne fert Ouidius posuisse ibi.

vbi dr. Et soror ₇ coniunx valeāt ₇ conſciſſa nutrix. ¶ Cōſtrue. Hoc verbū valeat accipitur ꝓ queat ₇ pereat.

Eſt infirme valitudo tua ſic quoqꝫ firme. valitudo
A valeo ve vale diſſimiliqꝫ modo.

¶ Hic autor dicit ꝙ hec dictio valitudo duobus modis accipitur. Nam valitudo .i. infirmitas ſiue periculū mortis. ₇ tunc deriuatur a valeo les. ꝓ perire vel mori. Et valitudo incolumitas eſt vel ſanitas. ₇ tunc deriuat̃ de vale valere. ſiue de valeo les. ſm qd̄ accipitur in bona ſignificatōe. ſ. ꝓ bene eſſe. ¶ Et nota ꝙ in pmo verſu eſt pētimemeros īproprie tn̄ ſūpta ī iſta ſyllaba li. de iſta dictiōe valitudo q̄ corripit̃ ₇ dꝫ ꝓduci. ¶ Cōſtrue. O īfirme homo. tua valitudo eſt. ſ. periculū tuū vel infirmitas tua. Et o firme. i. o ſane homo tua valitudo eſt. ſ. ſanitas tua vel columitas ſiue ꝓſperitas. Et iſta dictio valitudo. ſ. dr ab iſto verbo valeo. ve pro vel. vel ab iſto verbo vale qd̄ eſt defectū ſm quoſdā. qꝫ ꝓ ₇. ₇ hoc diſſimili mō dr vt ſuperius eſt edoctū. Et cōiugat̃ valeo les. lui. ere. di. do. dū. tu. valēs valiturus. ¶ Et nota ꝙ valeo es. eſt verbū aliqn̄ ꝑtinēs ad preciū. ₇ tūc ꝯſtruit̃ cū gtō precio nō determinato. vt Iſte liber valet tanti quāti cōſtitit. Et cum actō vel abltō precij determinati. vt equus dn̄i mei valet viginti libras vel viginti libris. Tn̄ aliqn̄ conſtruit̃ cū actō precij determinati. ſed hoc inoleuit abvſu nō arte. vt quantū valet liber. ₇ ſic de cōſto as. vn̄ Ouidius de vetula. Nō curat eni quātū tibi cōſtat dūmodo lucretur.

Sub verro verris tu quattuor equiuocabis. verro ris
Verro facit mundo ſulco quoqꝫ deleo furor.
Hic quoqꝫ verriculū ſus verres fur quoqꝫ verres.

¶ Hic docet autor ꝙ hoc verbū verro ris. hꝫ quattuor ſignificationes quas ꝓbant ab eo noīa deriuata. Nā verro. i. mūdo as. ₇ tūc deriuat̃ ab eo hoc verriculū li. q̄ ſcopa vel ſcoba dr. illud quo dom⁹ ſcopat̃ vel purgat̃ (anglice a beſom.) Item verriculū li. eſt genus rhetis aut nauis piſcatoria. ¶ Itē verro is. i. ſulco as. vn̄ in Alexandreidos decimo. caplō vltimo. Verrenius equoreos fluctus ₇c. i. ſulcamus cū manibus. ₇ tunc ab eo dr ſm autorē iſtū hic verres ris. Et eſt verres aper. a verrendo terrā dictus quia cū roſtro verrit terram. i. ſulcat terrā. Deriuatur tn̄ ſm Hug. verres a vires. quia magnas vires habet. ¶ Itē verro ris. i. furor furaris. aut deleo es. quia qui furat̃ delet res. i. tollit res ₇ abigit ₇ aſportat eas. ₇ tunc deriuatur ab eo. hic verres ris. ꝓprium nomen cuiuſdā viri qui fuit magnus fur. ₇ nūc ponitur pro quolibet fure. vnde magiſter Matheus. Eſt verres vitio furtus polluti honeſti. Expers ad raptum pronus. ad arma piger. ₇ eſt zeuma a principio. ¶ Cōſtrue. Tu lector equiuocabis quattuor. ſ. ſignificatiōes ſub illo verbo verro ris. facit. i. ſiguat mūdo as. qꝫ ꝓ ₇. ₇ ſulco as. ₇ doleo les.

X besome

ꝛ furoꝛ aris. Et ista sunt quattuoꝛ verba ad q̄ equiuocat verro is. quoqꝫ ꝑ certe. hinc. i. ab illo verbo verro deriuat ista. s. hoc verriculū li. hic verres sus. i. existēs sus. i. aper aut poꝛcus cū testiculis (anglice a boꝛe) quoqꝫ ꝑ. ꝛ. ꝛ verres existēs fur. ꝛ cetera ista superius exponunt. Et cōiugat Uerro ris. verri aut versi versū su. i. supino. Alexāder in doctrinali. Ri vel si verro versū versuqꝫ supino ❡ Itē alius docēs quō ista tria verba verto verro ꝛ vergo faciūt preterita ꝛ supina. Ti verto. si vergo. ri verrere vel si. His tribus est versum verbis cōmune supinū. Hoc est verto tis. facit in preterito verti. vergo facit versi. verro facit verri vel versi. Et oīa ista tria verba faciūt in supinis versum versu. Alius dixit. Uerto facit versum. vergo verro quoqꝫ versum. Et est verro actiuū.

video es. **Designat video: visum habere vel vti.**
Uisu: cautelam paritérqꝫ pꝛobabile signat.

❡ Autoꝛ dicit ꝙ video es. ere. pluribus modis accipit. Pꝛimo. i. habere visum. aut vti visu. Et est differentia inter videre. ꝛ aspicere. ꝛ intueri. Uidemus natura. aspicimus volūtate. intuemur cura ❡ Itē. videre. i. cauere. vt Uisum est mihi cauere sic facere. i. cautū est mihi facere. Et in euāgelio. Quid ad nos. tu videris. i. caueris. ❡ Itē videre. i. ꝓbabiliter intelligere vel sentire. vt vides ne istā q̄stionē. i. an ne ꝓbabiliter intelligis vel sentis. Nota ꝙ video es. est actiuū ꝛ coꝛripit hāc syllabā vi. in pꝛesenti. sed eā ꝓducit in preterito ꝑfecto. vñ. Multi videre q̄ nō licuere videre. pꝛimū videre est preteritū tēpus ꝑfectū. ꝛ ꝓducit vi. i. viderūt. ꝛ vltimū videre est pñs tēpus infinitiui. ꝛ coꝛripit pꝛimā. ❡ Nota ꝙ ſm Catholicon (q̄ Pꝛiscianū allegat) videre a te. ibi videre est passiuū. ꝛ videoꝛ esse bonus. ibi est deponens. ❡ Construe. Hoc verbū video designat. i. significat. vel habere visum. vel vti visu. qꝫ ꝑ. ꝛ. ꝛ significat cautelam ꝛ pariter ꝓbabile.

vocare **Me vocat acclamās vocat hic me nomē adaptās**
Qui ciet ille vocat: ꝛ vocat ecclesia.

❡ Autoꝛ dicit ꝙ voco as. quattuoꝛ modis sumit. Pꝛimo. i. clamare. sic ibi. Magister vocat te. i. clamat ꝑ te. ❡ Uocare. i. imponere nomē puero ad ostiū ecclie. sicut ibi. Uocabam eū noīe patris sui zachariā. ❡ Uocare. i. ciere. qꝺ idē ē qꝺ excitare. monere. sicut ibi. Uocauit eū ad irā. i. excitauit. ❡ Itē vocare. est aliquē vel aliquos ad bonā vitā excitare. sicut ecclesia vocat pc̄tōres ad penitentiā. ꝛ est voco as. actiuū. ❡ Cōstrue. Aliquis vocat me. i. adaptās mihi nomen. ꝛ ille qui ciet. i. monet vel excitat. vocat. ꝛ ecclesia vocat. i. monet pc̄tōres ad penitētiā. vel surgere de pc̄tis ꝑ cōfessionē oꝛis contritionē cordis. ꝛ satisfactionē operis.

voueo. **Nos exoptando: nos pꝛomittendo vouemus.**
Nō sua q̄squis vouet: dn̄o quoqꝫ nostra vouem⁹

¶ Dicit q voueo es. hz duas significatões. Primo. i. exoptare. sicut ibi. Voueo q fecissẽ librũ. i. exopto vel desidero q fecissẽ. ¶ Itẽ vouere. i. pmittere. ibi. Vouete dño et reddite. i. pmittite. ¶ Et cõponit cũ de. et dr deuoueo ues. deuouere. valde vel deorsum vouere. vel maledicere. vel execrari. Et cõuoueo ues. cõuouere. i. simul vouere. et reuoueo ues. reuouere. i. iterum vouere. et est voueo actiuum cũ oĩbus suis compositis. et corripit hanc syllabã vo. in presẽti. et inde formatis ab eo. Sed in preterito perfecto pducit vo. et in oĩbus formatis ab eo. et coniugatur Voueo ues. voui votũ tu. etc.
¶ Construe. Nos vouemus exoptando. i. desiderando. et nos vouemus pmittendo. vt Iste vouit ire ad sanctũ Jacobum. Deinde subiungit exẽpla dicens. Quisquis. i. quilibet homo vouet. i. desiderat non sua. i. alia q̃ sua. etc. p etc. et vouemus dño. i. deo. qui solus est dñs vota nostra.

Affectum: promissa: preces votum tibi signat. — votum.

¶ Autor docet q hoc nomen votũ ti. equiuocatr ad tria. Primo. i. effectus. qd idẽ est qd desideriũ. ¶ Item votũ. i. pmissum. vt Iste reddit votũ suũ. i. pmissum. et tũc dr de voueo ues. ere. i. pmittere.
¶ Itẽ votũ. i. oratio. supplicatio. preces. sicuti ibi. Vota nostra q̃sumus dñe clemẽter exaudi. i. preces nr̃as. ¶ Construe. Votũ signat tibi affectũ. desideriũ. et pmissa. i. pmissum. et preces. i. precem. Numerus p numero causa metri ponitur.

Uult tria significat: placet et pretendit et optat. — volo vis.

¶ Autor docet equiuocatõem in isto verbo volo is. et hz tres significatões. Primo. i. placet. vt volo mihi bene hoc fieri. ¶ Itẽ volo significat pretẽdere. et tũc deriuatr ab eo. hic vultus tus. tui. i. facies qr vultus pretẽdit voluntatẽ mentis hoĩs. vñ quidã. In vultu legitur hoĩs quid delatet intus. i. quid latet itus. ¶ Itẽ volo. i. opto hoc fieri. ¶ Itẽ a volo deriuatr volitus a. um. quo vocabulo vtunt theologi nostri. sic. Hoc est volitus a deo q ego sum. i. deus vult q ego sum. Et est volo is. volui. sine supino.

Dicitur vlciscor hostes: vlciscor amicos.
Exponit primum de nobis proq secundum. — vlciscor.

¶ Autor dicit q hoc verbũ vlciscor eris. vlsus sum vlcisci. fm qd dr vlciscor hostes. i. capio vltionẽ. i. vindictã de hostibus. Sed vlciscor amicos. exponitur. accipio vltionem p amicis. Similiter vlciscor te. vno modo exponit. Accipio vltionẽ de te. Alio modo exponitur. Accipio vltionẽ p te. i. vindicabo te. ¶ Cõstrue. Vlciscor hostes dicitur. et vlciscor amicos. De. illa prepositio exponit primum. scz vlciscor hostes. i. de hostibus. etc. p etc. et ista prepositio pro. exponit nobis scdm. scz vlciscor amicos. i. vlciscor pro amicis. Et est vlciscor verbum deponens. Unde hic vltor vltoris. et hec vltrix vltricis. et potest declinari hic et hec et hoc vltrix tricis. media pducta. Et vltus vlta vltum. quod sepe accipitur in significatione passiua

Unde inultus a.um.i.non vltus.

De aduerbijs.

Est infinitum: reddit: rogat: est vbi postq̃.

¶ Hic docet autor q̃ hoc aduerbiũ vbi sumitur aliqñ infinitiue. vt ibi. Est vbi dat minus vires amor. Nõ enĩ dicit in quo loco hoc est sed infinitiue dicit ⁊c. ¶ Ponitur redditiue. vel retributiue. vt ibi. Reddã tibi vbi potero. ¶ Itez vbi ponit̃ interrogatiue. cum dico. Ubi fuisti tamdiu. ¶ Et vbi. i. postq̃. In qua significatõe accipitur multotiens apud poetas. vnde Ouidius in libro metham̃. Sicubi deseruit madidos circũfluis agros. vbi. i. postq̃. Salustius. Ubi cõsulueris mature opus est facto. i. postq̃ accepisti consiliũ opus est facere. Et etiã Boetius de consolatõe phie. libro primo. ꝑsa pria. Que vbi poeticas musas nostro vidit assistẽtes thoro. vbi. i. postq̃ ¶ Construe. Hoc aduerbiũ vbi. est infinitum. i. tenetur infinitiue. reddit. i. tenetur redditiue vel retributiue. rogat. i. tenetur interrogatiue. ⁊ vbi est postq̃.

Unde refert querit loca causam materiamq̃.

¶ Hic autor docet q̃ hoc aduerbiũ vnde aliqñ tenetur relatiue. vt Ego sum vnde ⁊ tu. ¶ Itẽ vnde querit locũ. vt vnde venisti. i. de quibus locis venisti. ¶ Itẽ vnde querit materiã de qua aliquid est factũ. sic Unde est iste cultellus. i. de qua materia est factus. i. vtrũ de calibe aut de ferro. ¶ Construe. Unde refert. i. tenet̃ relatiue. ⁊ vnde querit loca. c̃ ꝑ ⁊. materiã ⁊c.

Ut quantum q̃uis vt qualiter equiuocabis. Ut sicut postq̃ quatinus ac vtinam.

¶ Autor hic ponit q̃ hec dictio vt. multis modis accipit̃. Primo ꝓ q̃tũ. Heu me miserũ vt pecco. i. q̃tum pecco. ¶ Itẽ vt. i. vtinã. Horatius in sermonibus. Jupiter vt pereat positũ rubigine ferrũ. i. O Jupiter vtinã ferrũ positũ rubigine pereat. ¶ Itẽ vt. i. q̃uis vñ Ouidius. Protinus vt venias facta videbor anus. vt. i. q̃uis. ꝓtinus. i. cito videbor. i. apparebor. facta anus. i. vetula. Et est versus in libro heroidũ. ¶ Ut. i. qualiter. Ouidius ponto. Cernis vt ignauũ corrũpunt ocia corpus. Ut capiant viciũ ni moueant aque cernis. i. an ꝑcipis. vt. i. qualiter ocia corrũpunt ignauũ corpus. de sidiosũ ⁊ pigrũ corpus (anglice slaWe) quasi diceret. sicut aque capiũt viciũ. i. corrũpunt ⁊ putrescũt, nisi moueant de vno loco ad aliũ. sic ⁊c. Et bonũ ꝓuerbiũ contra illos qui nolunt labores ꝓpter segniciẽ ⁊ torporem. tales nanq̃ solent ad pessima vicia declinari. ¶ Item vt ponit̃ ꝓ sicut. Ouidius. Ut redit itq̃ ferat longũ formica ꝑ agmẽ. ¶ Itẽ vt. i. postq̃. sicut hic. Istud quidẽ opus vt fecero volo ad aliud me trãsferre. vt fecero. ibi est postq̃ fecero. ¶ Itẽ vt. i. quatinus. vt hic. Rogo te vt destines equũ mihi. vt ibi. i. quatenus. ¶ Construe. Tu equiuocabis. vt. q̃tũ. ⁊ vt q̃uis. vt qualiter. vt sicut. vt postq̃. vt quatinus. ac ꝓ ⁊. ⁊ vtinã. i. oĩa ista significat vt sicut iam patet per exempla.

De cõiũ-
ctiõibus.

Quatinus & sicut hec duo signat vti.

¶ Docet autor q hec dictio vti duobus modis accipit. Primo p quatinus. vt Rogo te vti facias hoc. i. quatinus facias hoc. ¶ Itẽ vti p sicut sepe repert. vñ Boetius vbi supra. Uestes erãt tenuissimis filis subtili artificio indissolubili materia perfecte. quas vti post eadẽ pdente cognoui. suis manibus ipa texuerat. ibi vti ponitur p sicut. & tũc corripit primã syllabã. Sed qñ est infinitiuus modus de vtor eris. pducit primã. vñ qdã ait. Uiuat seruus vti q paruo nescit vti. i. ille viuat vti seruus. i. sicut seruus. qui nescit vti. i. frui. paruo. i. medietate diuitiarum. ¶ Cõstrue. Hec cõiunctio siue aduerbiũ vti significat hec duo. scz quatinus & sicut.

nesciat

Nomen dic vtrum coniunctio dicitur vtrum.

vtrum

¶ Hic docet autor q hec dictio vtrũ aliqñ est nomẽ. aliqñ cõiunctio. Est nomẽ qñ sic dico. Utrũ istorum duorum aialiũ currit. i. alterum istorum duorum aialiũ. aut hic. Utrũ istorum duorum hoim video. i. vnũ aut alterũ istorum duorum hoim video. Et declinat vter vtra vtrũ. & est pprie distributiuũ inter duo. & cõponit vterqz vtraqz vtrũqz. Uterqz distributiuũ est pprie duorum. sicut ostẽdẽdo duos currẽtes dr vterqz istorum currit. Sed hoc nomẽ quilibet distribuit inter plures q duos. sicut qñdo plures aut multos currẽtes dr qlibet istorum currit. ¶ Itẽ vtrũ est cõiunctio. & tũc ponit p an. aut p vel qd idẽ est qd an. sicut hic. Tu nescis vtrũ stelle celi sint pares aut impares. Uñ i antecla udiano in primo folio primi libri. stati post principiũ in scdo capitulo. Hec subitos animi motus ppressa repẽte. Currit ad hec opera: sed adhuc deliberat vtrũ. Possit & ad libraã ratiõis signaqz pensat. i. ibi vtrũ ponit p an possit. ¶ Cõstrue. Dic tu. scz q vtrum dr nomen. & q vtrũ dicit coniunctio.

Uel dicas etiam: vel saltem: vel quoqz siue.

vel

¶ Hic autor docet q hec dictio vel hz tres signes. Nam idẽ est qd etiã. vt hic. Qui virtute sua supat vel aromata cũcta. & est versus cuiusdã libri q vocat phisiologus. & sic debz cõstrui. Oipotenti deo referimus grãs q supat virtute sua. vel. i. etiã cũcta aromata. i. cũctas species preciosas. ¶ Itẽ vel idẽ est qd saltẽ. vt ibi. Si nõ suis vatibus credat vel gẽtilibus. vel ibi. i. saltẽ. Construe istũ versũ sic. Si iudea nõ credat. i. nõ velit credere. suis vatibus. i. suis ppriis pphetis. s. Esaie Hieremie & hmõi. de incarnatõe xpi. credat tunc vel gẽtilibus. i. saltẽ gẽtilibus. s. vatibus. i. versibus sybille. q versus fecit apte loquẽtes de incarnatõe iesu xpi. ¶ Itẽ vel idẽ ẽ qd siue sicut cõiter accipit. vt Iohẽs vel Hericus scribit. ¶ Construe O tu lector dicas hãc cõiunctionẽ vel idẽ qd etiã. & dicas vel idez qd saltẽ. quoqz p & dicas vel idem qd siue.

Xantus rex grecie fuerat fluuius quoqz troie.

xantus

¶ Hic docet autor q hoc nomẽ xantus hz duas signes. Nam xantus fuit ppriũ nomẽ cuiusdã regis q quõdam regnauit

n creta insula oceani in qua saturnus primo regnauit. vñ Theo-
dolus sic. Primus creteis saturnus venit ab oris. Que quidẽ insu
la nũc vocat vulgo candy. ¶ Itẽ xantus vocat fluuius qui est in
phrigia. in qua sua fuit troia. ¶ Cõstrue. Xantus fuerat rex crete.
quoqꝫ ꝑ ⁊c. ⁊ xantus est fluuiꝰ troie. i. frigie. Et est frigia pars asie
Nota hec creta crete (anglice chalke)

creta

xennium

Xennia premia: xennia munera: seu benefacta.

¶ Autor dicit ꝙ hoc nomen xennium habet tres significationes.
Nam xenniũ. i. premiũ. vt Si xp̄m sequere tu xennia magna me-
reris. ¶ Item xenniũ munus paruũ. vel quodcunqꝫ munus siue
magnũ siue paruũ missum alicui. qđ vulgo dicitur (a present) Un-
de quidã. Xennia qui nobis mittis tibi duplico bis. ¶ Itẽ xenniũ
est benefactũ seu beneficiũ quod aliquis fecerit alicui. Unde qui-
dam. Do grates vobis propter data xennia nobis. i. ꝓpter benefi
cia vestra collata nobis. Xenniũ dicitur a xennies qđ est peregri-
nũ. ⁊ componit xenniũ cũ ex. ⁊ dicit exenniũ. ⁊ est exenniũ idem qđ
xenniũ. ¶ Construe. Xennia sunt premia. ⁊ xennia sunt munera. ⁊
xennia sunt benefacta. i. beneficia.

zelus

Zelus amor tibi sit imitatio sit tibi zelus
zelus suspicio: zelus inuidia.

¶ Docet hic autor ꝙ hoc nomen zelus li. habet quattuor significa
tiones. Nam zelus. i. amor. vt ibi. In zelo vero veniunt obliuia se-
ro. ¶ Itẽ zelus. i. imitatio. Unde zelo zelas. i. imitari. i. sequi. vt ibi.
Neqꝫ zelaueris facientes iniquitatem. i. ne sequaris vel imiteris
facientes iniquitatem. ¶ Item zelus est suspitio habita de forma
mulieris aut viri. ⁊ dicitur (anglice ielyous) sicut aliquis habet ze-
lum super vxorem suam vel aliam mulierem. credens eam adulte
rari propter formam aut pulchritudinẽ suam. ¶ Item zelus. i. in
uidia. sic ibi. zelus domus tue comedit me. i. inuidia quam habui
ꝓpter ꝓsperitatem domus tue. comedit me. i. corrosit me. aut tor-
quebat me. i. cor meum.

Equiuoca legi: que metri lege coegi
Et libet illa legi: pueris quibus ipsa legi.

¶ Finito libro equiuocoꝝ siue equiuocationũ. Autor hic istos du-
os versus annectit. Iu quibus duo dicit. Primo ꝙ ipse inuenit di-
ctiones istas equiuocas taliter qualiter hic ponũtur in libris autẽ
ticis quos ꝑlegit. ⁊ hoc ibi. Equiuoca legi. ⁊ ꝑ hoc significat librũ
suum autenticandum. ¶ Secundo dicit se compilasse illum tracta
tum ꝓ pueris: ⁊ non pro prouectis. ⁊ hoc ibi cum dicit. Et libet il-
la legi ⁊c. Et in hoc excusat se de humilitate stili. quo librum suum
conscripsit ad vtilitatem precipue pueroꝝ. ¶ Construe. Ego legi
equiuoca hec. scꝫ in libris autorum. que scilꝫ equiuoca coegi. id est
coniunxi. vel collegi. lege. i. cum lege metri. Et libet. i. libitũ est vel

lla.s.equiuoca.legi.i.perlegi.vel doceri pueris.i.nouellis discipulis.quibus.i.pro quibus.vel ad quorum vtilitatem.ego peregi.i.feci.ipsa.s.equiuoca &c.

perlegi . 1572 . nono calendas Maij . W.W.

¶ Liber equiuocorum quorundam vocabulorum scdm ordinem alphabeti/ vnacum interpretatione Anglie lingue: finis impositus est feliciter. quam Richardus Pynson Londoñ. in Fletstrete signo Georgij commorans: mira arte imprimi ac diligenti studio corrigi: ortographieque stilo prout facultas suppetebat/ enucleatumque sollicitus fuit. Anno christiane redemptionis. Millesimo quingentesimotertio. Die nono Martij.

Roberto ffoster Capellano de Wakefeld constat Liber

N3

1503

Ter tria sunt septem septem sex sex quoque tres sunt